

דיפלומטיה פומבית בעידן של טרור

המאבק על מסגור הטרור בתקשורת הזרה: ארה"ב, בריטניה

וישראל מול ארגוני הטרור

חיבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה

מאת מורן ירחי

הוגש לסנאט האוניברסיטה העברית, בירושלים

אוגוסט, 2011

עבודה זו נעשתה בהדרכתו של

פרופ' גדי וולפספלד

הכרת תודה

ברצוני להודות למספר אנשים שליוו אותי לאורך תקופת המחקר – סייעו, תמכו, הקשיבו, תרמו מעצמם והיו שם בשבילי. המחקר הזה לא היה יוצא לפועל ללא תמיכתם וזה המקום להודות להם.

בראש ובראשונה לפרופ' גדי וולפספלד, מנחה הדוקטורט שלי. תודה על הסיוע, ההבנה והתמיכה, על ההערות וההארות – בזכותך הרגשתי שהתבגרתי בתוך תהליך הכתיבה. תודה על הסבלנות, הסובלנות, על האמון הרב, ועל היחס האישי שהיה הרבה מעבר ליחסי מנחה-מונחה.

לועדת הדוקטורט: ד"ר פול פרוש, פרופ' גבי וימן ופרופ' תמיר שפר – על הזמן שהשקעתם בי, על ההערות המועילות כל אחד בתחומי, ללא ספק הפכתם את המחקר לטוב יותר.

תודה לד"ר יריב צפתי, על שפתח לי צוהר לעולם המחקר בלימודי התואר השני, וזרע את הזרעים של עבודתי כחוקרת. תודה לד"ר דפנה קנטי, שפעם אחר פעם נתנה לי הזדמנות להשתלב בעולם האקדמי, הקשיבה, האמינה ונתנה עצות מועילות לאורך הדרך. תודה מקרב לב לד"ר ערן זיידיס, על החברות, התמיכה, הייעוץ, האוזן הקשבת, האמון והפרגון.

תודה למרואיינים, לסטודנטים המקודדים ולכל מי שהשקיע מזמנו בכדי לקדם את המחקר.

מספר גופים תמכו בי כלכלית, ואפשרו למחקר לצאת לאור: למכון סמארט לקומוניקציה, ולמכון לוי אשכול, ולאגודת ידידי האוניברסיטה העברית בקנדה על קרנות המחקר, ולמחלקה לתקשורת ועיתונאות על המלגות.

תודה גדולה למשפחה שלי: לאמא, אבא, שרון, זהר, ורתם על שהקשיבו, הבינו, תמכו והאמינו בי תמיד. תודה לגלעד ויואב, ילדי האהובים, שנולדו אל תוך התהליך, ולאמיר שלי שהופך הכל לאפשרי, על שעות של הקשבה, על התמיכה אין סופית, השותפות, החברות ומעל הכל האהבה.

דיפלומטיה פומבית בעידן של טרור

המאבק על מסגור הטרור בתקשורת: ארה"ב, בריטניה וישראל מול ארגוני הטרור

מורן ירחי

תקציר

המודעות לחשיבותה הרבה של תדמיתם בזירה הבינלאומית, ולהשפעתה על יכולתם להשיג מטרות שונות, מביאה שחקנים פוליטיים ובכלל זה מדינות להשקיע משאבים רבים בדיפלומטיה פומבית (Nye 2006; Wang, 2006; Lee, 2006; Kunczik, 1997; Owens, 1996). ההקשר בו מתנהלים היחסים הבינלאומיים כיום אינו מאופיין על ידי האינטראקציה בין מדינות בלבד. נגישות לתקשורת הבינלאומית העצימה מגוון רחב של שחקנים פוליטיים, בניהם גם ארגוני טרור (Archetti, 2010; Douglas 2007; Betz 2008). ניתן לראות כי כל השחקנים הפוליטיים עושים שימוש בדיפלומטיה פומבית בניסיונם להעביר את המסרים שלהם. מלחמת התדמית, במסגרתה מנסה כל צד להציג את רעיונותיו, אמונותיו, תפיסותיו ודרכי פעולתו כמוצדקים, מהווה חזית חשובה במאבק הכולל בין הצדדים בקונפליקט (Evera, 2006), במיוחד בכל הנוגע למלחמה בטרור. עוד יותר מהעיונות, ערכים ותפיסות המאבק כנגד הטרור מתנהל בזירה התקשורתית, והוא כרוך בהצגת רעיונות, ערכים ותפיסות (Archetti, 2010). היכולת להעביר את המסגרות המועדפות באמצעי התקשורת הזרים היא בעלת משמעות רבה, כיוון שבמיוחד בכל הנוגע לחדשות חוץ המידע המגיע באמצעות התקשורת צפוי להשפיע על האופן בו הציבור והממשל תופסים את האירועים (Wang & Ryan, 1991; Manheim, 1994; Chang, 2004; Wolfsfeld, 1997). הסיקור התקשורתי ייחשב למוצלח כאשר אירוע, נושא או שחקן פוליטי ממוסגר באופן המקדם תפיסות ופרשנות המועיל לצד אחד בקונפליקט ו/או מעכב את הצד האחר (Entman, 2003).

מטרת המחקר היא להבין טוב יותר את החוקים, שלעיתים הם סמויים, המסבירים את מידת ההצלחה לה זוכים שחקנים שונים כאשר הם מקדמים מסגרות פוליטיות בנושא טרור, בעיתונות הזרה. במסגרת המחקר נבחנו הנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסגרות שמקדמים אותם השחקנים, לבין המסגרות שמאומצות על ידי כלי תקשורת זרים.

המחקר בחן שלושה סכסוכים במסגרתם נעשה שימוש בטרור: הטרור של אל-קעידה המופעל כלפי ארה"ב (בתחומי המדינה או נגד מטרות אמריקאיות מחוצה לה); הטרור הפלסטיני המופעל כלפי ישראל; והטרור האיסלמי המופעל כלפי מטרות בריטיות (בתחומי בריטניה ומחוצה לה).

חמישה עקרונות מנחים, אשר מסייעים בהבנת סיקור של קונפליקטים, נבחנו במחקר:

1. כל השחקנים הפוליטיים הלוקחים חלק בסכסוך מנסים לקדם את המסגרות המועדפות עליהם לעיתונות הזרה. מבחינה אנליטית נוח לחלק את המסגרות הללו לשלושה אלמנטים: בעיה, סיבה ופתרון – בהתאם להגדרתו של Entman (1993) למסגור.
2. ההבדלים בין הנרטיבים שמנסים שחקנים פוליטיים שונים לקדם מבטאים הבדלים בערכי התרבות שלהם ובאופן בו כל אחת מהמדינות תופסת את עצמה בזירה הבינלאומית.
3. בתקופות בהן מדינת היעד מתמודדת בעצמה מול טרור, כך תקשורת היעד צפויה למסגר את האירועים בסכסוך באופן דומה יותר למסרים שהמדינה שמתמודדת עם הטרור מנסה לקדם.
4. ככל שאירועי הטרור אינטנסיביים ואלימים יותר (מבחינת מספר הנפגעים וסוג הפיגוע), כך תקשורת היעד צפויה למסגר אותם באופן דומה יותר למסרים שהמדינה שמתמודדת עם הטרור מנסה לקדם.
5. מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין השחקנים הלוקחים חלק בסכסוך ובין מדינת היעד יקבע את גודל הפער בין המסגרות שמנסים השחקנים השונים לקדם ובין אלו המופיעות בתקשורת היעד.

במטרה לבדוק את שני העקרונות הראשונים נבחנו המסרים שמנסים הצדדים השונים בסכסוכים הנחקרים להעביר לקהילה הבינלאומית. בשלב זה במחקר נעשה שימוש בניתוח נרטיבים של הפרסומים הרשמיים ואתרי האינטרנט ($N=521$) של השחקנים הפוליטיים הרלוונטיים (המדינות וארגוני הטרור הלוקחים חלק בסכסוך). בנוסף נערכו ראיונות עומק עם העוסקים בדיפלומטיה פומבית ועם עיתונאים העוסקים בסיקור הסכסוכים.

ממצאי ניתוח הנרטיבים תואמים את העקרון הראשון לפיו כל השחקנים הפוליטיים הלוקחים חלק בסכסוך מנסים לקדם את המסגרות המועדפות עליהם לעיתונות הזרה. מבחינה אנליטית נוח לחלק את

המסגרות הללו לשלושה אלמנטים: בעיה, סיבה ופתרון – בהתאם להגדרתו של Entman (1993) למסגור; נושאים אלו יכולים לשמש כ'מסגרות' על'י בכל הנוגע לאופן מסגורם של קונפליקטים. על אף שכל שחקן פוליטי מנסה להציג עצמו כקורבן, להטיל את האשמה על הצד השני בסכסוך ולהציע את פתרונותיו, כל אחד מהם מדגיש אלמנטים שונים כשהוא מספר את 'סיפור הסכסוך' שלו. בהתאם לעקרון השני את ההבדלים בין הנרטיבים שמנסים שחקנים פוליטיים שונים לקדם ניתן להסביר באמצעות הבדלים בערכי התרבות שלהם (בהתאם למחקריהם של Hofstede 1980; 1994; Inglehart 1994; Schwartz 1994; 1999 & Welzel, 2005) ובאופן בו כל אחת מהמדינות תופסת את עצמה בזירה הבינלאומית.

שלושת העקרונות האחרונים מהווים כמנבאים למידת ההצלחה של שחקן פוליטי בהעברת מסריו, בעזרתם ניתן להבין את הנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסגרות שמקדמים אותם השחקנים, לבין המסגרות שמאומצות על ידי כלי תקשורת זרים. לצורך כך נערך ניתוח תוכן כמותי של סיקור כל סכסוך בשלוש מדינות שאינן מעורבות בסכסוך (N=3933). כל אחד מהמשתנים נבדק בנפרד, כמו כן נבחנה השפעתם המשותפת על סיקור הסכסוך (באמצעות רגרסיה ומודל היררכי, ושניהם הצביעו על אותן מגמות).

בהתאם לעקרון השלישי - בתקופות בהן מדינת היעד מתמודדת בעצמה מול טרור, כך תקשורת היעד צפויה למסגר את האירועים בסכסוך באופן דומה יותר למסרים שהמדינה שמתמודדת עם הטרור מנסה לקדם. נמצא במחקר כי התנסות מדינת היעד בסכסוכים ומול טרור, קשורה לאופן שהעיתונות מתייחסת לסכסוכים אחרים במסגרתם נעשה שימוש בטרור. בתקופות בהן מדינת היעד מתמודדת בעצמה מול טרור, העיתונות המקומית ממסגרת סכסוכים אחרים באופן הקרוב למסר של הצד שנפגע מטרור.

בהתאם לעקרון הרביעי - ככל שאירועי הטרור אינטנסיביים ואלימים יותר (מבחינת מספר הנפגעים וסוג הפיגוע), כך תקשורת היעד צפויה למסגר אותם באופן דומה יותר למסרים שהמדינה שמתמודדת עם הטרור מנסה לקדם: בפיגועי התאבדות בהשוואה ליתר סוגי הפיגועים מוצגים יותר מסרים שתואמים את המסגרות שמקדמת המדינה שמתמודדת עם טרור, ופחות מסרים שתואמים את המסגרות שמקדם ארגון הטרור; ככל שעולה מספר ההרוגים באירועי הטרור, מוצגים יותר מסרים

שתואמים את המסגרות שמקדמת המדינה שמתמודדת עם טרור ופחות מסרים שתואמים את המסגרות שמקדם ארגון הטרור; כאשר המדינה נוקטת בפעולה צבאית, מוצגים פחות מסרים שתואמים את המסגרות שמקדמת המדינה שמתמודדת עם טרור, ויותר מסרים שמקדם ארגון הטרור.

בהתאם לעקרון החמישי – מידת הקרבה התרבותית-פוליטית בין השחקנים הלוקחים חלק בסכסוך ובין מדינת היעד יקבע את גודל הפער בין המסגרות שמנסים השחקנים השונים לקדם ובין אלו המופיעות בתקשורת היעד. נמצא קשר בין מידת הקרבה התרבותית-פוליטית (בין המדינה שמתמודדת עם טרור בסכסוך לבין מדינת היעד) לבין האופן בו התקשורת תמסגר את האירועים, כך שתקשורת שפועלת במדינה קרובה יותר מבחינה תרבותית-פוליטית למדינה שמתמודדת עם טרור צפויה למסגר את האירועים בצורה קרובה יותר למסרים שהמדינה המתמודדת עם טרור מנסה להעביר ופחות להדגיש את המסרים שמנסים ארגוני הטרור לקדם.

משתנה נוסף שנבחן הוא מידת הקרבה הפוליטית בין המדינה המעורבת בסכסוך לבין מדינת היעד. אך בניגוד לצפייה המחקרית לא נמצא שכל שמדינת היעד קרובה מבחינה פוליטית למדינה המעורבת בסכסוך כך תקשורת היעד תסקר את האירועים בצורה שקרובה למסרים שמקדמת המדינה. אופן מדידת המשתנה מידת הקרבה הפוליטית עשוי לשמש כהסבר אפשרי לאי מציאת הקשר המשווער, יכול להיות שאיתור מדדים נוספים שמלמדים על הקרבה הפוליטית בין מדינות יסייעו בבחינת המשתנה.

כאשר בונים את מודל המחקר המלא (הרגרסיה או המודל ההיררכי), מעניין לראות כי המשתנים שקשורים לאירועים המתרחשים בסכסוך (היותו של אירוע פיגוע התאבדות ומתקפה צבאית מצד המדינה) נמצאו בעלי השפעה משמעותית יותר על אופן סיקור הסכסוכים בכל המודלים שנבחנו, בהשוואה למשתנים הבוחנים את הקשר בין המדינה המתמודדת עם טרור ומדינת היעד ואת התמודדות מדינת היעד עצמה מול טרור. הסבר אפשרי לתופעה יכול להיות שהחדשותיות של האירועים המתרחשים בסכסוך מסוים הם בעלי השפעה חזקה יותר מאשר אלמנטים תרבותיים, על האופן בו העיתונות הזרה בוחרת למסגר את הסכסוך. או במילים אחרות, כאשר רמת האלימות של אירועים המתרחשים בסכסוך גבוהה יותר, כך יורדת רמת הערפול התרבותי שניתנת לאותם האירועים וכך גם הפעלת שיקול הדעת של העיתונאים בפרשנות שביכולתם להעניק להתרחשויות.

המחקר מצביע על כך שגורמים קצרי טווח, הקשורים לאירועים אשר מתרחשים בקונפליקט, הם בעלי ההשפעה הרבה ביותר על אופן סיקור האירועים בעיתונות הזרה. אם כן, על אף שהתקשורת עוסקת במסגרות מוכרות ובידע קיים בתחום הנידון (Gamson & Modigliani, 1989), ודיווח החדשות נעשה בתוך נרטיב מסוים (Roeh, 1989), לאירועים קצרי הטווח תפקיד מכריע בכל הנוגע לאופי סיקור. לכן יש צורך להתייחס לסיקור המושפע ממשתנים קצרי הטווח באופן שונה מהדיון העוסק בנרטיבים או במסגרות מדיה – הרי הוא עוסק באירועים מיידיים, וספציפיים (לעיתים מבדרים) בהשוואה לצורת הדיווח העיתונאי המושפע ממשתנים ארוכי טווח. ניתן לתאר את התופעה תוך התייחסות **לעלילת הסיפור - Story line**; שכן, העלילה המתוארת במהלך דיווח עיתונאי אומנם יכולה להתאים לנרטיב מסוים, אך היא בראש ובראשונה מתארת התרחשות המושפעת מאירועים קצרי טווח. מהממצאים המוצגים אכן עולה שכאשר עלילת הסיפור תואמת נרטיב ששחקן פוליטי מסוים בסכסוך מנסה לקדם, מופיעים יותר מסרים התואמים את המסגרות של אותו השחקן – אירועי טרור מאסיביים מקדמים את מסגרות המדינה המתמודדת מול טרור, לעומת זאת פעולה צבאית מצד המדינה מקדמת את המסגרות שמנסים ארגוני הטרור לקדם.

למרות שהמסגרות הממוסדות של המדינות הנפגעות מטרור זוכות להתייחסות רבה יותר בסיקור האירועים בעיתונות הזרה, התקשורת מעניקה מקום גם לטרוריסטים להציג את טיעוניהם במהלך הסיקור. יתכן שהמשקל הרב הניתן לאירועים מאפשר לעיתונות להציג במהלך הדיון על הסכסוך גם את המסגרות של ארגוני הטרור, אשר במרבית המקרים לא תואמות את המטען התרבותי פוליטי של החברה המערבית. או במילים אחרות, כאשר **עלילת הסיפור** המדווח מתמקדת באירוע הטרור, הדבר מצדיק מבחינת העיתונאים (בדומה לסיפורים חדשותיים אחרים שאינם עוסקים בטרור) התייחסות גם לצד השני להשמיע את טיעוניו, גם אם הדבר אינו תואם את הנרטיב או המסגרת שמדינת היעד בדרך כלל מקדמת.

חשיבותו של המחקר נובעת מהתפקיד החשוב שממלאים אמצעי התקשורת בחיינו. במקרים רבים מתוודעים בני האדם למציאות דרך אמצעי תקשורת ההמונים. התמונה המוצגת לאורך זמן, מסייעת להבניית תפיסת עולמו ולראייה הערכית והאידיאולוגית של הנמען. הסתמכותנו על אמצעי התקשורת לצורך השגת מידע על העולם, לצד השפעתם המעוותת של תהליכי הברירה המערכתית והפרקטיקה

העיתונאית, יוצרים תחושה של חיים בעולם מתווך על ידי התקשורת (Weimann, 2000). השפעת התקשורת בולטת במיוחד בסיקור סכסוכים בינלאומיים, בהם אין למרבית הציבור דרך אחרת מלבד אמצעי התקשורת להשיג מידע על המתרחש במסגרת הסכסוך. האופן בו מוצג הסכסוך בתקשורת, הכולל במקרים רבים פרשנות לגבי מי הם הקורבנות ואיזה צד אשם במצב, משפיע על הדרך בה תופסים האזרחים וביניהם גם קובעי המדיניות את הסכסוך, ובעקבות כך גם על החלטות פוליטיות. הרחבת הידע באשר לתהליכים שמאחורי יצירת החדשות (עבודת יחסי הציבור של העוסקים בדיפלומטיה פומבית ועבודת העיתונאים) עשויה לתרום לנו, כחוקרי תקשורת להבין טוב יותר כיצד נוצרות החדשות.

קונפליקטים במאה ה-21 מאופיינים בלוחמה חדשה, מדינות מתמודדות מול שחקנים לא מדינתיים בעלי אופי צבאי – בעיקר מול ארגוני טרור. בעידן המידע, בו אנו חיים, למסרים המועברים בתקשורת הזרה בכל הנוגע לקונפליקטים חשיבות רבה בבניית התדמית של השחקנים שלוקחים חלק בסכסוך, ובעיצוב המדיניות של מדינות זרות כלפי המעורבים בו. אם כן, לניהול דיפלומטיה פומבית בעידן של טרור משמעות מכרעת. הבנת הנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסר שמדינה מנסה להעביר לבין המסר שעובר בתקשורת הזרה, עשוי לסייע למדינות הנאבקות מול הטרור בניהול דיפלומטיה פומבית מוצלחת. כיוון שבתקופה בה למידע יש משמעות כה רבה, בכדי לעצור את הקיצוניות, על הדמוקרטיות המערביות לעצור את הפצת הנרטיב הטרוריסטי, ולהחליפו ב'סיפור טוב יותר' – כזה שיתפוס בתקשורת הבינלאומית.

תוכן עניינים

1	פרק 1 : מבוא
4	פרק 2 : סקירת ספרות
4	2.1 דיפלומטיה פומבית
7	2.2 מסגור ומסגרות מדיה
10	2.3 נרטיבים
11	2.3.1 ערכים תרבותיים
16	2.3.2 מיקום המדינות במערכת הבינלאומית
19	2.3.3 נרטיבים ומסגרות מדיה
19	2.4 נורמות ורוטינות עיתונאיות
20	2.5 קונפליקטים וחדשותיות
22	2.6 טרור ותקשורת
25	2.7 דיפלומטיה פומבית בעידן של טרור
26	2.8 המנבאים לסיקור תקשורתי של קונפליקטים בתקשורת הזרה
30	פרק 3 : מודל המחקר
34	פרק 4 : השיטה
34	4.1 המדגם
35	4.2 ניתוח תוכן
35	4.2.1 ניתוח הנרטיבים
37	4.2.2 הניתוח הכמותי
40	4.3 ראיונות עומק
40	4.4 המשתנים במודל המחקר
	פרק 5 : מספרים את 'הצד שלהם' בסכסוך – הנרטיבים של השחקנים הפוליטיים המעורבים בסכסוכים הנחקרים
46	
47	5.1 הנרטיבים שמנסות המדינות שלוקחות חלק בסכסוך לקדם

47	5.1.1 סיכום הנרטיב הישראלי
64	5.1.2 סיכום הנרטיב האמריקאי
78	5.1.3 סיכום הנרטיב הבריטי
87	5.2 הנרטיבים שמנסים השחקנים הפוליטיים שעושים שימוש בטרור בסכסוך לקדם
87	5.2.1 סיכום הנרטיב הפלסטיני
99	5.2.2 סיכום הנרטיב של ארגון אל קעידה
114	5.3 סיכום
116	פרק 6 : המסגרות המופיעות בעיתונות הזרה
116	6.1 ניתוח תוכן סיקור הסכסוך הישראלי-פלסטיני
125	6.2 ניתוח תוכן הטרור של אל קעידה כנגד מטרות אמריקאיות
132	6.3 ניתוח תוכן סיקור הסכסוך בריטי-טרור איסלמי
138	6.4 סיכום ממצאי סיקור הסכסוכים בעיתונות הזרה
	פרק 7 : מודל ניבוי הנסיבות לפער בין המסגרות המקודמות על ידי שחקנים פוליטיים בסכסוך לבין
139	המסגרות המדיה המופיעות בעיתונות הזרה
140	7.1 בחינת השערות מודל המחקר
148	7.2 בחינת מודל המחקר
151	7.3 בחינת המודל באופן היררכי
153	7.4 סיכום
156	פרק 8 : סיכום ומסקנות
165	מקורות
178	נספח
178	A coding book for the Palestinian-Israeli conflict
185	Code book: Palestinian-Israeli conflict
187	A coding book for the Al-Qaida – US conflict

193	Code book: Al-Qaida – US conflict
195	A coding book for the UK- Islamist terror conflict
200	Code book: UK- Islamist terror conflict
202	שאלות מתוך ראיונות העומק החצי מובנים
202	שאלות לדיפלומטים ישראלים
203	שאלות לדיפלומטים אמריקאים
204	שאלות לכתבים המסקרים את הסכסוכים

פרק 1: מבוא

שחקנים פוליטיים ובכלל זה מדינות מודעים לחשיבותה הרבה של תדמיתם בזירה הבינלאומית, ולהשפעתה על יכולתם להשיג מטרות שונות, על כן הם משקיעים משאבים רבים בדיפלומטיה פומבית (Kunczik, 1997; Lee, 2006; Nye & Owens, 1996; Wang, 2006). מלחמת התדמית, במסגרתה מנסה כל צד להציג את רעיונותיו, אמונותיו, תפיסותיו ודרכי פעולתו כמוצדקים, מהווה חזית חשובה במאבק הכולל בין הצדדים בקונפליקט (Evera, 2006). במהלך מאמצייהם להעביר את המסר שלהם, משתמשים השחקנים השונים בסכסוך במסגרות (Frames) שהן למעשה 'חבילות פירוש' לאירועים. היכולת להעביר את המסגרות המועדפות באמצעי התקשורת הזרים היא בעלת משמעות רבה, כיוון שבמיוחד בכל הנוגע לחדשות חוץ המידע המגיע באמצעות התקשורת צפוי להשפיע על האופן בו הציבור והממשל תופסים את האירועים (Manheim, 1994; Ryan, 1991; Wang & Chang, 2004;). הסיקור התקשורתי ייחשב למוצלח כאשר אירוע, נושא או שחקן פוליטי ממוסגר באופן המקדם תפיסות ופרשנות המועיל לצד אחד בקונפליקט ו/או מעכב את הצד האחר (Entman, 2003).

מטרת המחקר היא להבין טוב יותר את החוקים, שלעיתים הם סמויים, המסבירים את מידת ההצלחה לה זוכים שחקנים שונים כאשר הם מקדמים מסגרות פוליטיות בנושא טרור, בעיתונות הזרה. במסגרת המחקר ייבחנו הנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסגרות שמקדמים אותם השחקנים, לבין המסגרות שמאומצות על ידי כלי תקשורת זרים. ראשית, ייבחנו באמצעות ניתוח נרטיבים המסגרות שמנסים לקדם שחקנים פוליטיים המצויים בסכסוך שבמסגרתו נעשה שימוש בטרור, תוך ניסיון לאתר מסגרות-על (*Meta-Frames*) – מסגרות אשר יכולות להתאים למגוון רחב של קונפליקטים ותקופות. בנוסף ייבחנו מסגרות המדיה (*Media Frames*) המופיעות בעיתונות הזרה לאחר אירועי הטרור, והנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסגרות שמקדמים השחקנים הפוליטיים ולבין אלו שמופיעות בתקשורת. ממצאי המחקר עשויים לתרום להבנה הכללית באשר לתנאים המאפשרים למדינות לקדם את המסרים שלהן בתקשורת הזרה בתחומים רבים נוספים (מעבר לקונפליקטים).

שאלות המחקר

- מהם המסרים המועדפים על ידי השחקנים פוליטיים המעורבים בסכסוך שבמהלכו נעשה שימוש בטרור?
- האם קיימים הבדלים בין הנרטיבים של שחקנים פוליטיים שונים? ומה מסביר את ההבדלים הללו?
- האם קיימות 'מסגרות-על' שמתאימות למגוון רחב של קונפליקטים ותקופות, ומהן?
- מהן מסגרות המדיה המופיעות באמצעי תקשורת זרים שונים לאחר אירועי הטרור? והאם הן קרובות למסגרות המקודמות על ידי השחקנים פוליטיים המעורבים בסכסוך?
- מהן הנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסרים שמנסים השחקנים השונים המעורבים בסכסוך לקדם לבין אלו המופיעים בתקשורת הזרה?
- מהם המשתנים המשפיעים ביותר על אופי הסיקור, האם אלו משתנים קצרי טווח או ארוכי טווח? ומה זה מלמד אותנו על האופן בו פועלת התקשורת?

למחקר חמישה עקרונות מנחים שמסייעים בהבנת סיקור של קונפליקטים :

1. כל השחקנים הפוליטיים הלוקחים חלק בסכסוך מנסים לקדם את המסגרות המועדפות עליהם לעיתונות הזרה. מבחינה אנליטית נוח לחלק את המסגרות הללו לשלושה אלמנטים : בעיה, סיבה ופתרון – בהתאם להגדרתו של Entman (1993) למסגור.
2. ההבדלים בין הנרטיבים שמנסים שחקנים פוליטיים שונים לקדם מבטאים הבדלים בערכי התרבות שלהם ובאופן בו כל אחת מהמדינות תופסת את עצמה בזירה הבינלאומית.
3. בתקופות בהן מדינת היעד מתמודדת בעצמה מול טרור, כך תקשורת היעד צפויה למסגר את האירועים בסכסוך באופן דומה יותר למסרים שהמדינה שמתמודדת עם הטרור מנסה לקדם.
4. ככל שאירועי הטרור אינטנסיביים ואלימים יותר (מבחינת מספר הנפגעים וסוג הפיגוע), כך תקשורת היעד צפויה למסגר אותם באופן דומה יותר למסרים שהמדינה שמתמודדת עם הטרור מנסה לקדם.
5. מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין השחקנים הלוקחים חלק בסכסוך ובין מדינת היעד יקבע את גודל הפער בין המסגרות שמנסים השחקנים השונים לקדם ובין אלו המופיעות בתקשורת היעד.

המחקר בוחן שלושה סכסוכים במסגרתם נעשה שימוש בטרור: הטרור של אל-קעידה המופעל כלפי ארה"ב (בתחומי המדינה או נגד מטרות אמריקאיות מחוצה לה), בשנים 1993-2008; הטרור הפלסטיני המופעל כלפי ישראל, בשנים 2001-2006; והטרור האיסלמי המופעל כלפי מטרות בריטיות (בתחומי בריטניה ומחוצה לה), בשנים 2003-2007.

סקירת הספרות של המחקר (פרק 2) תיפתח בדיון בנושא **הדיפלומטיה הפומבית**, המהווה את הכלי המרכזי באמצעותו מנסים מדינות ושחקנים פוליטיים נוספים להשפיע על תדמיתם בקהילה הבינלאומית, ועל האופן שזו תופסת את הקונפליקט בו הם לוקחים חלק. בהמשך יוצג נושא **המסגור (Framing)**, תוך התייחסות למושגים מסגרות-על (Meta-Frames) ומסגרות מדיה (Media Frames). לאחר בחינת המסגרות המועדפות על ידי הצדדים השונים בסכסוך, יבחן המחקר את האופן בו העיתונות הזרה במדינות שונות ממסגרת את אירועי הטרור המתרחשים במסגרת הקונפליקטים, כחלק מהנרטיב שאותו השחקן מנסה לקדם; לצורך זה יכלול המבוא התיאורטי התייחסות ל**נרטיבים, לנורמות ורוטינות עיתונאיות**, ולקשר שבין קונפליקטים וחדשותיות בדגש על סיקור **טרור בתקשורת**.

פרק 2: סקירת ספרות

2.1 דיפלומטיה פומבית

דיפלומטיה מתייחסת למערכת תקשורת שדרכה נציגי מדינות או שחקנים בינלאומיים מגנים על האינטרסים שלהם. זהו ערוץ קשר להבהרת עמדות, חיפוש אחר מידע ושכנוע של מדינות או שחקנים אחרים לתמוך בעמדתם (Gilboa, 2000). עד המאה ה-20 הייתה הדיפלומטיה סודית ופורמאלית מאוד (Barston, 1997). חשיפת הדיפלומטיה לתקשורת ולציבור יצרה "דיפלומטיה חדשה" עם חוקים חדשים, והשלכות אדירות על גורמי ממשל רשמיים, דיפלומטים, עיתונאים והציבור (Pearce, 1995). הרעיון של דיפלומטיה פומבית (Public Diplomacy) הוא יצירת תקשורת ישירה עם אנשים מחוץ למדינה, במטרה להשפיע על צורת החשיבה שלהם, ובסופו של דבר להשפיע על מדיניות של ממשל זר דרך השפעה על אזרחיו (Malone, 1985). דיפלומטיה פומבית מנסה ליצור תדמית חיובית לצעדים פוליטיים, לפעולות ולמערכת הפוליטית והכלכלית של מדינה, זאת מתוך הנחה שאם דעת הקהל בחברות אליהן מועברים המסרים תקבל את התדמית הזו, הדבר ישפיע על הממשל באותן החברות ליצור מדיניות תומכת יותר (Gilboa, 2000; Potter, 2002). דיפלומטיה פומבית מייצגת את הניסיון של שחקנים בינלאומיים להשפיע על מדיניות על ידי מעורבות ישירה בקרב קהלים זרים (Cowan & Cull, 2008). הדיפלומטיה הפומבית מאפשרת לנו מסגרת פרקטית לבחינת ההשפעות של מהפכת התקשורת והגלובליזציה אשר הפכו מדינות למודעות יותר לעצמן, לתדמיתן, לעמדותיהן או בקיצור לאופן המיתוג שלהם. (Castells, 2008; Cowan & Cull, 2008; Van Ham, 2001). ואכן, לתדמית משמעות רבה בעולם הפוליטי כיום. בין אם מדינה מעוניינת ליצור קואליציה למלחמה בטרור, לשתף פעולה בנושאים סביבתיים או למשוך השקעות זרות, השפעה על דעת הקהל בעולם היא קריטית להצלחה הלאומית. רוב המדינות נתפסות כתדמית שהן מקרינות לעולם, ויכולת התמרון הפוליטית שלהן מושפעת מתדמיתן ועוצמתן הרכה (Potter, 2002). מחקרים של Manheim & Albritton (1984) הראה כי להפעלת דיפלומטיה פומבית במדינות זרות יש השפעה על אופן ההתייחסות למדינה; יחסי ציבור שהופעלו לטובת מדינות זרות שיפרו את האופן בו העיתונות האמריקאית התייחסה לאותן המדינות¹.

¹ מידע נוסף נמצא ב Albritton & Manheim (1985).

עליית חשיבותו של הציבור ודעת הקהל במדיניות חוץ, הובילו גם לעליית חשיבות יצירת התדמית של מדינות. כיום, חלק נרחב מהכוח הפוליטי מצוי ביצירת תדמית – מוניטין של מדינה הוא אינדיקאטור לכוחה וליכולת העמידה שלה בזירה הבינלאומית (Kunczik, 1997; Wang, 2006). לתדמית של מדינה או מנהיג קיימת השפעה על המעמד לו הם זוכים בקהילה הבינלאומית, מעבר לכוחה הצבאי והכלכלי של המדינה (Nye & Owens, 1996). חשיבות הדיפלומטיה הפומבית אינה נובעת מהרצון של מדינה להיות פופולארית, אלא מתוך הבנה שעמדות של מדינות זרות והבנתן את צורכי המדינה משפיעים על הצלחה או כשלון של יוזמות פוליטיות (Peterson, 2002). לכן, שחקנים פוליטיים ובכלל זה מדינות מייחסים חשיבות רבה לתדמיתם בזירה הבינלאומית, כמו כן עולה מודעותם למה שמכונה "עוצמה רכה"². לתדמית השפעה על התייחסות הסביבה הבינלאומית, בה מנסים שחקנים פוליטיים להשיג מטרות שונות (Kunczik, 1997; Lee, 2006; Nye, 2004a; 2004b; Nye & Owens, 1996; Wang, 2006). לתפיסת הדימוי של אומה חשיבות רבה, כאשר דיפלומטיה הפומבית משמשת ככלי של הצגה עצמית - אומות בדומה ליחידים, מנסות לזהות את הבסיס המשותף עם הציבור במדינה הזרה, שדרכו יהיה ניתן לחזק את מהות הקשר או את זהות האינטרסים (Mor, 2007). הדבר בולט במיוחד בקונפליקטים, בהם תמיכה בזירה הבינלאומית אל מול התנגדות בה עשויה לשנות את אופן ההתמודדות של הצדדים השונים. מסיבה זו, מהווה מלחמת התדמית, במסגרתה מנסה כל צד להציג את רעיונותיו, אמונותיו ודרכי פעולתו בקונפליקט כמוצדקים, חזית חשובה במאבק הכולל בין הצדדים (Evera, 2006). יצירת תדמית חיובית בקרב דעת הקהל העולמית ושימורה היא מטרות המרכזית של הדיפלומטיה הפומבית של מדינה ושל כל השחקנים הפוליטיים, המכונה גם 'הפנים הציבוריות' של הדיפלומטיה. כהרחבה של הדיפלומטיה המסורתית, דיפלומטיה פומבית מתייחסת לתהליכים בהם הממשל מתקשר עם ציבור במדינות זרות בניסיון ליצור הבנה כלפי הרעיונות, האמונות, התרבות, המטרות הלאומיות ונושאים פוליטיים עכשוויים במדינה. בתהליך זה מהווים אמצעי התקשורת כלי מרכזי, כיוון שהם מאפשרים העברת מסרים בין ממשל לבין הציבור במדינה זרה (בניגוד לקשרי ממשל-ממשל) (Tuch, 1990; Wang, 2006; Gilboa, 2000; Mannheim, 1994; Rourke, 2001).

שינויים שאירעו בפוליטיקה הבינלאומית ובאמצעי התקשורת הרחיבו בצורה משמעותית את תפקיד התקשורת בדיפלומטיה, והביאו לכך שיחסים בינלאומיים מתנהלים כיום גם באמצעות דיפלומטיה

² Nye (2004, 2011) מגדיר עוצמה רכה כיכולת של שחקן פוליטי (או מדינה) להשפיע על אחרים באמצעות העדפה משותפת של מסגור סדר היום, שכנוע ומשיכה חיובית במטרה להשיג את התוצאות המועדפות. עוצמה רכה מתייחסת ליכולת של מדינה להשפיע על עיצוב העדפותיה של מדינה אחרת בדרכים לא כוחניות.

פומבית. זאת כיוון שבעידן המידע, מדיניות חוץ לא יכולה להצליח ללא יכולת העברת מסרים בעלת השפעה על אנשים, ארגונים וממשלות. הרעיון של דיפלומטיה פומבית יכול להיות מוגדר כיצירת תדמית בינלאומית כללית אשר מגבירה את היכולת של מדינה להגיע להישגים דיפלומטיים (Gilboa, 2001; Peterson, 2002; Rourke, 2000). יצירת תדמית של מדינה בקרב אזרחי מדינה אחרת מושפעת ממקורות מידע רבים. תהליך זה שמתחיל בראשית ימיהם של אזרחי אותה המדינה – דרך המידע שהם צוברים לאורך חייהם (בין אם דרך חינוך, דרך אמצעי התקשורת השונים, דרך אירועים שחוו באופן אישי וכיו"ב). מדינות ושחקנים פוליטיים פועלים להפצת מידע אשר ישפר את תדמיתם במדינות זרות (Kunczik, 2003). אם כן, ההקשר בו מתנהלים היחסים הבינלאומיים כיום אינו מאופיין על ידי האינטראקציה בין מדינות בלבד. נגישות לתקשורת הבינלאומית העצימה מגוון רחב של שחקנים פוליטיים, בניהם גם ארגוני טרור. האפשרות להעביר מסרים באופן מידי לקהל הבינלאומי, ממרחק וכמעט ללא עלות, מעניק לשחקנים לא מדינתיים נראות וכוח להשפיע על הפוליטיקה הבינלאומית. למעשה לשחקנים הללו אולי אין את הכוח הצבאי והמשאבים הכלכליים, אך דרך העברת מסרים משכנעים הם יכולים להסיט את הדעת הקהל לטובתם (Archetti, 2010; Betz 2008; Douglas 2007). ואכן שחקנים פוליטיים רבים, ולא רק מדינות, עושים שימוש בדיפלומטיה פומבית ומנסים להשיג תמיכה ציבורית למטרותיהן האסטרטגיות. בעידן המידע, הכלים והכישורים להצליח בהעברת מסריהם לדעת הקהל העולמית מצויים בידי ארגונים רבים (Ross, 2002).

דיפלומטיה פומבית משפיעה על התייחסות של מדינות, אך לא כל המדינות מושפעות באותו האופן. התרבות במדינה בה מנסים להעביר מסרים משפיעה על יכולת העברתם, כיוון שלתרבות ולסביבה הפוליטית בכל מדינה יש השפעה רבה על האופן בו אותה המדינה מגיבה להתרחשויות במדינות אחרות (Norris et al., 2003; Wolfsfeld, 1997; Wang, 2006). מעביר המסר עשוי להרוויח מהתאמת המסר (במידת האפשר ובהתאם למסר) למדינת היעד (Rhoads, 2009). בכדי ליצור הבנה לחברה ולפוליטיקה של מדינה יש להבין ראשית את המניעים, התרבות, וההיסטוריה של החברה שאליה מנסים להעביר את המסר, ולהתאים את המסרים לקהל היעד. למסרים בעלי הד תרבותי מתאים פוטנציאל רב יותר להיקלט בצורה הרצויה במדינה הזרה (Entman, 2003; Malone 1985; Nye, 2004a). לכן על מנת לבחון את היחסים בין שתי מדינות, יש לבחון תחילה את מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין המדינות. משתנה זה, אשר יוצג בהרחבה בהמשך, נבחן במחקר כאחד המנבאים לסיקור תקשורת של סכסוכים בתקשורת הזרה.

במסגרת הדיפלומטיה הפומבית, מנסה המדינה ככל יכולתה לשלוט באופן מסגורה ומדיניותה בתקשורת הזרה (Entman, 2008). יכולתם של שחקנים פוליטיים שונים להעביר את מסריהם באמצעי התקשורת הזרים היא בעלת משמעות רבה, כיוון שבמיוחד בכל הנוגע לחדשות חוץ המידע המגיע באמצעות התקשורת צפוי להשפיע על האופן בו הציבור והממשל תופסים את האירועים (Manheim, 1997; Wang & Chang, 2004; Ryan, 1991; 1994). כאשר ליחיד או קבוצה אין כמעט מידע על מקום מרוחק (מקום בו הם לא ביקרו מעולם), התקשורת מספקת מידע בסיסי אשר מבנה עבור האנשים את הדימוי של אותו המקום (Avraham & Ketter, 2008). עם ההבנה של שחקנים שונים שסיקור תקשורתי אוהד הוא תנאי מוקדם להשפעה פוליטית, המאבק על נגישות לתקשורת הפך למרכיב מרכזי בסכסוכים פוליטיים (Van Ham, 2009; Sheaffer & Gabay, 2008; Baum & Potter, 2003). במסגרת מאמציהם להעביר את המסר שלהם, הם משתמשים במסגרות (*Frames*) ובנרטיבים, לכן החלק הבא יעסוק במסגור (*Framing*), ומיד לאחריו יוצג גם נושא הנרטיבים.

2.2 מסגור ומסגרות מדיה

תהליך המסגור (*Framing*) ביסודו עוסק בבחירה ובהדגשה, אך יש בו יותר מנתינת קדימות לנושאים מסוימים. למסגר פירושו לבחור אספקטים מסוימים של המציאות ולהבליטם, באופן שמקדם הגדרה מסוימת של הבעיה, פירוש סיבתי, הערכה מוסרית ו/או המלצות לטיפול בה (Entman, 1993). מסגרות מדיה (*Media frames*)³ הן אחת הדרכים להבין את הדרך בה התקשורת מפרשת אירועים ומארגנת כתבות. מסגרת מדיה היא 'חבילת פירוש' המעניקה עדיפות לפרשנות או למשמעות מסוימת של האירוע המסוקר באמצעי התקשורת. התקשורת יכולה להציג את אותה ההתרחשות במספר דרכים שונות; בפועל האינפורמציה מוצגת דרך הדגשה ובחירה מכוונת של אלמנטים מסוימים מן המציאות והדחקתם של אלמנטים אחרים, כל זאת על ידי בחירה במסגרת מדיה מסוימת (Entman, 1995). אירועים אשר אינם תואמים את המסגרת בה עושה התקשורת שימוש בהקשר מסוים, הם בעלי סיכוי נמוך יותר לזכות להתייחסות תקשורתית (Wolfsfeld, 2011). השימוש במסגרות אינו מוגבל לעיתונאים בלבד - גם שחקנים פוליטיים עושים שימוש במסגור בניסיונם להשפיע על תומכיהם, מתנגדיהם ועל כלל הציבור (Entman, 2003; Gamson, 1992). העוסקים בדיפלומטיה פומבית

³ לפירוט נוסף בנושא מסגרות מדיה ראה: Scheufele, 1999.

ממסגרים את המסרים שהם מנסים לקדם, תוך שימוש בנורמות העיתונאיות המוכרות להם, באופן שיתקבל במדינות זרות ובאמצעי התקשורת הפועלים בהם (Wolfsfeld, 2004). במאבק על הסיקור התקשורתי עושים שחקנים פוליטיים שימוש אסטרטגי במסגרות בניסיון להשיג מטרות פוליטיות ותקשורתיות. כל שחקן צריך לפעול בצורה אסטרטגית על מנת להעביר את המסרים שלו ושהם יוצגו כטיעון המוביל (Entman, 2004; Gamson & Modigliani, 1987). בתהליך בניית המסגרות קשה להבחין בין מעשים תקשורתיים ופוליטיים, כיוון ששניהם מהווים חלק מאסטרטגיה רחבה יותר בעלת מטרות פוליטיות ותקשורתיות כאחד (Sheafer & Gabay, 2009).

הסיבות לבחירת מסגרת מדיה אחת על פני אחרות, וקידומה כהסבר המקובל לאירוע המדובר בתקשורת, אינן תמיד ברורות, במיוחד כאשר שחקנים שונים מנסים לקדם מסגרות מתחרות (Norris et al., 2003; Wolfsfeld, 2011). מסגרות מדיה משקפות פעמים רבות כוח פוליטי, כיוון שהן מציגות את זהות השחקנים השונים המתחרים על הטקסט התקשורתי תוך הבלטת אספקטים מסוימים. סיקור תקשורתי ייחשב למוצלח כאשר אירוע, נושא או שחקן פוליטי ממוסגר באופן המקדם תפיסות ופרשנות המועיל לצד אחד בקונפליקט ו/או מעכב את הצד האחר (Entman, 1993; 2003).

מסגרות ממלאות בניתוח המדיה את אותו התפקיד שסכמות ממלאות בפסיכולוגיה קוגניטיבית – זהו עקרון מארגן מרכזי, שמאחד ומעניק משמעות עקבית למערך מגוון של סמלים (Gamson et al., 1992). על פי Gitlin (1980, 7) "מסגרות מדיה, לרוב דוממות ואינן זוכות להכרה, מארגנות את העולם הן לעיתונאים המדווחים, ובמידה רבה גם לנו המסתמכים על דיווחיהם". יש הטוענים כי למסגור יכולת השפעה קוגניטיבית על צרכני תקשורת; דרך הצגת הדברים ותיאורם בתקשורת משפיעה על תפיסות הקהל ועל דעותיו בנושא המסוקר. הדגשת מידע מסוים על ידי הבלטתו כמסר חדשותי, גורמת לו להיתפס כבעל משמעות וחשיבות רבה בעיני הציבור. בכך למעשה משפיעות המסגרות המוצגות באמצעי התקשורת על יצירת המסגרות האישיות אצל קהל צרכני התקשורת (Iyengar, 1987; 1990; 1991; Kahneman & Tversky, 1982; Ryan, 2004).

בניית מסגרת מדיה יכולה להיתפס כתהליך בו העיתונאים מנסים למצוא נרטיב מתאים המחבר בין המידע החדש לבין מידע קיים בנושא המדובר (Gamson et al., 1992; Gitlin, 1980; Wolfsfeld, 1992).

2002). בנייה של מסגרת מדיה היא אינטראקציה בין אירועים לבין מסגרות קיימות ; במידה וקיימת מסגרת מתאימה כדי לקלוט את המסר העברתו תהיה קלה יחסית (Gamson & Modigliani, 1989). בתהליך בניית החדשות, מבנים עיתונאים רעיונות והתנסויות כהשגרה (רוטיניזציה) של הבלתי צפוי (Tuchman, 1978), הדבר בולט במיוחד בסכסוכים מתמשכים בהם קו חדשותי מסוים כבר נבנה וממשיך להוביל את התקשורת בתהליך בניית החדשות (Wolfsfeld, 1997). מרבית המחקרים בתחום המסגור עושים שימוש במסגרות המתאימות לנושא או המקרה הנחקר בלבד (Borah, 2011), המחקר הנוכחי ינסה לבחון את הדברים מזווית מכלילה, אבל תתאים למגוון רחב של מקרים וקונפליקטים. במהלך תהליך בחינת המסגרות אשר מנסים השחקנים הפוליטיים הלוקחים חלק בסכסוך לקדם, ייעשה במחקר ניסיון לאתר מסגרות-על (Meta-Frames) – מסגרות אשר יכולות להתאים למגוון רחב של קונפליקטים ו/או לתקופות שונות בקונפליקט מסוים. בניגוד למסגרות (Frames) אשר מתייחסות לאלמנט ספציפי בנושא הנידון, מסגרות-על (Meta-Frames) משמשות לקטלג אירועים ותהליכים הקשורים לתחומים רחבים - 'חוק וסדר', 'סדר עולמי', 'צדק', 'צרכים הומניטריים' הן רק חלק ממסגרות העל המקובלות (Auerbach & Bloch-Elkon, 2005).

חדשות ניתנות לסיווג גם על פי החלוקה למסגרות אפיזודיות ותמטיות. מסגרות מדיה אפיזודיות מתייחסות למקרה בוחן, או שהן מבוססות על אירוע מסוים, והן מתארות נושא ציבורי לאור אותו המקרה/האירוע. מסגרות מדיה תמטיות, לעומת זאת, ממקמות נושא ציבורי בקונטקסט כללי או אבסטרקטי, ומתייחסות להשלכות כלליות יותר. ההבדל העיקרי בין מסגרות אפיזודיות ותמטיות הוא שמסגרות אפיזודיות מתארות אירוע מסוים בכדי להציג נושא, בעוד מסגרות תמטיות מציגות עדויות או הוכחות כלליות וקולקטיביות (Iyengar, 1987; 1991; Scheufele, 1999; Gamson et al., 1982). מגבלות הזמן והאתיקה המקצועית מסבירות מדוע רוב המידע המועבר בחדשות בעיקר בטלוויזיה מתמקד באירועים. מסגרות אפיזודיות מציגות חדשות "קשות" ממקום האירוע ובדרך כלל מרתקות ויזואלית. הצגת חומר רקע באופן תמטי דורשת חקירה מעמיקה וניתוח פרשני - דבר שלוקח זמן להכין והוא גם פרוץ יותר לנטיותיהם האישיות של העיתונאים. בנוסף, אין מספיק זמן/מקום בכדי להציג חומר רקע על כל הנושאים אשר נמצאו חדשותיים. השליטה של מסגרות אפיזודיות בחדשות (בעיקר בטלוויזיה) נמצאה במספר מחקרים (Iyengar, 1991; Gitlin, 1980; Gamson & Modigliani, 1989). כאשר אירוע מוצג בצורה תמטית, הקהל זוכה לקבל מידע על ההקשר שמעבר לאירוע הספציפי.

באשר לסיקור סכסוכים, ניתן להניח כי כל צד בסכסוך מנסה להעביר את צדקתו על ידי הסברים תמטיים המעניקים הקשר רחב יותר של הדברים.

תהליך איתור המסגרות המקודמות על ידי השחקנים הלוקחים חלק בסכסוכים הנחקרים במחקר נעשה באמצעות ניתוח הנרטיב או 'סיפור הסכסוך' של השחקנים השונים. לכן נדון כעת בנרטיבים.

2.3 נרטיבים

נרטיב מוגדר כדרך מסוימת לדווח על אירועים, זהו סיפור הנבנה באופן מובנה המתאר רצף של אירועים באופן משכנע אשר ניתן להסיק ממנו מסקנות (Freedman, 2006; Labov & Waletzky, 1967). נרטיבים הם "פעולות סימבוליות (מילים ואו מעשים) שיש בהן רצף ומשמעות עבור אלה שחיים אותן, יוצרים אותן או מפרשים אותן" (Fisher 1987, 58). נרטיב מורכב משני חלקים: הסיפור – ההתרחשות, והשיח – האופן בו הסיפור מועבר (Chatman, 1980). אין אירוע המכתיב את צורתו הנרטיבית, קיימת יותר מדרך אחת לספר על אירוע שמבקשים להפוך ליחידה (Manoff 1986, 228). כאשר עיתונאים מדווחים חדשות הם עוסקים למעשה בסיפור סיפורים בתוך נרטיב מסוים (Roeh, 1989). חדשות אינן העתקתה המדויקת של המציאות עצמה, אלא סיפור אודות המציאות (Bird & Dardenne 1988, 82). המשמעות אינה מצויה מחוץ לטקסטים, אלא מובלעת בתוכם באמצעות השפה ודרך הצגת הדברים (Hall, 1997). חדשות אינן עובדות נתונות שניתנות לגלוי, אלא הבנייה תלויה הקשר ותרבות (Bird & Dardenne 1988, 70). אם כן, הסיפורים באמצעותם מועברות החדשות אל קהל הקוראים הם תלויי תרבות, ונשענים על מידע קודם ודרך הצגת דברים שנעשה בה שימוש בעבר (Wolfsfeld, 1997). נרטיבים מטביעים את חותמם על תפיסות קוראיהם, מעצבים ומארגנים אותם לסכמות, המאפשרות להפוך את המציאות להגיונית (Liebes 1994, 2).

העוסקים ביחסי ציבור ובניית תדמית (ובניהם גם העוסקים בדיפלומטיה פומבית) עושים גם הם שימוש בנרטיבים כאשר הם מנסים להעביר את ה'סיפור' שלהם לארגוני התקשורת. נרטיבים משחקים תפקיד מרכזי ביחסים בינלאומיים. ממשלות עושות שימוש אסטרטגי בנרטיבים במטרה להשיג את יעדיהן הגדרת הזהות של ארצן, הסברת תפקידן בעולם, זיהוי בני ברית ואויבים, והצגת אירועים ומדיניות בהקשר התואם את עמדותיהן (Antoniades et al., 2009). הדיפלומטיה הפומבית, כדיפלומטיה של הציבור (בניגוד לזו של הממשל), מתבססת על ערכים תרבותיים משותפים בהעברת

המסרים (Castells, 2008). במחקר הנוכחי, ניתוח הנרטיבים מסייע באיתור המסרים המרכזיים שמנסים המעורבים בסכסוך לקדם באמצעות הדיפלומטיה הפומבית. השיח המוצג במסגרת נרטיב הוא תוצר של הקהילה או התרבות שבו נוצר (Winslade & Monk, 2000), לכן על מנת להבין את ההבדלים בנרטיבים של שחקנים המעורבים בסכסוכים הנחקרים ננסה תחילה להבין מעט על ההבדלים בניהם, כפי שהם עולים מהערכים השונים המקובלים בכל תרבות והאופן בו השחקנים השונים תופסים את עצמם במערכת הבינלאומית.

2.3.1 ערכים תרבותיים

חוקרים שונים ובניהם Fisher (1997) מדגישים את חשיבותם של אלמנטים תרבותיים ביחסים הבינלאומיים. על מנת להבין את האופן בו מדינות המתמודדות עם טרור בוחרות להציג את הנרטיב או הסיפור שלהן לעולם באמצעות הדיפלומטיה הפומבית, עלינו לעסוק תחילה בערכי התרבות השונים בכל מדינה ובאופן בו מדינות תופסות את עצמן. לכן נדון כעת בהבדלים בערכים תרבותיים בין מדינות. תרבות מוגדרת על פי הפרשנות הניתנת על ידי בני אותה התרבות לסביבתם (חפצים, אנשים, התרחשויות ועוד), ועל פי אופן התנהגותם (Smith et al., 2002). Hofstede (1980) הגדיר זאת כ"תיכנות דעת קולקטיבי". חוקרים רבים עוסקים בהבדלים תרבותיים בין מדינות (Hofstede, 1980; 1999; Schwartz, 1994; 2001; Schimmack et al., 2005).

לבני אדם יש "תוכניות רגשיות" שמתפתחות בילדותם במשפחה, בביה"ס ובארגונים שונים בחברה. התוכניות הללו כוללות מרכיבים של תרבות החברה או המדינה בה הם חיים. דרך הביטוי הטובה ביותר היא ההבדלים בערכים השולטים בחברות או מדינות שונות (Hofstede, 2001). הערכים המקובלים בחברה מהווים את הבסיס להמשגת התרבות באותה החברה, על כן חוקרים שונים בוחנים את ערכי החברה על מנת ללמוד על התרבות בה. מתגובות של יחידים באותה התרבות ניתן ללמוד על ערכי התרבות השלטת, בהקשרים השונים אליהם נחשפים בני התרבות במהלך חייהם בתוך אותה החברה (Schwartz, 1999; Smith et al., 2002). ערכים מוגדרים כתפיסות רצויות שמכתיבות את הדרך בה שחקנים תרבותיים בוחרים את התנהגותם, מעריכים אנשים או אירועים, ומסבירים את דרכי הפעולה בה הם נוקטים. ערכים תרבותיים מייצגים, אם בצורה מרומזת או מפורשת, את הבסיס

הרעיוני של מה טוב, צודק ורצוי בחברה. הערכים התרבותיים הם הבסיס לנורמות ספציפיות שמורות לבני אותה החברה כיצד ראוי לנהוג בסיטואציות שונות. האופן בו פועלים ארגונים בתוך החברה, ובניהם גם המערכת הפוליטית במדינה, הם תוצר של ערכי החברה (Schwartz, 1999; Williams, 1970).

מחקרים רבים העוסקים בחקר תרבותיות מתמקדים בקבוצות לאומיות, כיוון שישנה התאמה בין תרבות של חברה לבין הלאום בקרב אומות ותיקות. בדרך כלל ישנה במדינה שפה שלטת, מערכת חינוך, צבא, מערכת פוליטית, תקשורת המונים משותפת, שירותים וסמלים המשותפים לאומה והם ביטוי לערכי אותה החברה (Hofstede, 1980; Schimmack et al., 2005; Schwartz, 1999). כאמור, חוקרים שונים עוסקים בערכים ובתרבות של חברות. להלן חלוקה לממדים השונים של ערכי חברות שונות, כפי שהם מופיעים במחקריהם של שלושה חוקרים בולטים בתחום שעל ממצאי המחקרים שלהם נסתמך בדיון על ערכי התרבות במדינות השונות במחקר (בדומה למחקרם של Smith et al., 2002). חשוב לציין כי בחינת הממדים השונים יחדיו מעניקים לנו הגדרה רחבה למדי של ערכי התרבות השונים, אך הם אינם מספקים להבין את התופעה במלואה.

Hofstede (1980; 1994; 2001) מגדיר חמישה ממדים מרכזיים המסבירים את מערכת הערכים של מדינות ויכולים לנבא את צורת החשיבה, התחושות, את אופן ההתנהגות האנושית והתנהלות הארגונים והמוסדות בחברה:

- **מרחק העוצמה** – ממד זה מוגדר כמידת חוסר השוויון אותו תופסת האוכלוסייה במדינה כנורמאלי. הממד נע בין בני אדם שווים באופן יחסי (ערכים נמוכים של הממד) לבין מצב של חוסר שוויון קיצוני (ערכים גבוהים של הממד).
- **הימנעות מחוסר וודאות** – ממד זה בוחן את המידה בה תושבי המדינה מעדיפים סיטואציות מובנות (structured) על פני כאלה שאינן מובנות. סיטואציות מובנות הן כאלה בהן קיימים חוקים או כללי התנהגות ברורים (כתובים או שאינם כתובים). בחברות בעלות ערכים גבוהים האנשים נוטים להיות לחוצים יותר, לעומת זאת בחברות בעלות ערכים נמוכים האנשים נינוחים או גמישים יותר.

- **אינדיווידואליזם** – ממד זה בוחן את המידה בה תושבי המדינה מעדיפים לפעול כיחידים ולא כחלק מקבוצה. בחברות קולקטיביות, בני התרבות לומדים מגיל צעיר לכבד את הקבוצה אליה הם משתייכים (ומי שייך לאותה הקבוצה), הם ממשיכים בבגרותם להיות נאמנים לקבוצה. לעומת זאת, בחברות אינדיווידואליסטיות בני התרבות לומדים על עצמם כיחידים ולא כאל חלק מקבוצה, מצופה מהם להיות עצמאיים ותחושת הנאמנות שלהם נמוכה יותר.
- **גבריות/נשיות** – ממד זה בוחן את המידה בה גוברים ערכים הנתפסים במרבית התרבויות כשייכים לתפקידי מגדר גבריים (כגון: אסרטיביות, ביצועים, הצלחה ותחרותיות) על פני ערכים הנתפסים כשייכים לתפקידי מגדר נשיים (כגון: איכות חיים, קשרים אישיים, שירות, דאגה לחלשים וסולידריות).
- **אוריינטציה לטווח ארוך או קצר** – ממד זה מתייחס לאופן בו התרבות מרגילה את חברה לקבל דחיית סיפוקים בצרכיהם החומריים, החברתיים והרגשיים. למימד זה (אשר Hofstede הוסיף רק בשלב מאוחר יותר במחקריו) חסר מידע לגבי חלק מהחברות בהן עוסק המחקר הנוכחי, ועל כן לא יעשה בו שימוש.

Hofstede (2001), מציג בממצאיו את מיקומן של כל אחת מהמדינות במחקר הנוכחי על פני ממדי התרבות שהוצגו. בממד *העוצמה*, הראשון שלפיו בוחן החוקר את התרבות בחברות שונות, נמצא כי ישראל היא בעלת ערכים נמוכים בממד, אחריה נמצאת בריטניה, ארה"ב נמצאת בערכים שנמוכים מעט מהממוצע לכיוון מדד עוצמה נמוך, ומדינות ערב (אשר ייצגו במחקר הנוכחי את תרבות האיסלאם) הן בעלות ממד עוצמה גבוה. בממד *הימנעות מחוסר וודאות* נמצא כי בריטניה קרובה לצד בו לא מנסים להימנע ממצבים של חוסר וודאות (ערכים נמוכים בממד), ואחריה נמצאת ארה"ב, מדינות ערב קרובות לממוצע אך נוטות לצד בו הנטייה היא להימנע מחוסר וודאות וישראל נמצאת על פני הציר קרוב לצד בו ההימנעות ממצבי חוסר וודאות היא גבוהה. מבחינת מדד *האינדיווידואליזם*, נמצא כי ארה"ב ובריטניה שתיהן ממוקמות על פני הציר בצד שמייצגת אינדיווידואליזם, ישראל גם היא נוטה לאינדיווידואליזם אם כי יותר קרובה לממוצע, ומדינות ערב נוטות לכיוון הקולקטיביזם. הממד האחרון שעליו יוצגו ממצאים הוא מדד *הגבריות/נשיות*, בריטניה וארה"ב ממוקמות שתיהן בערכים הגבריים על הציר (בריטניה עוד יותר מארה"ב), מדינות ערב קרובות לממוצע אך נוטות לכיוון הגברי, וישראל קרובה גם היא למרכז אך עם נטייה לכיוון התכונות הנשיות.

Schwartz (1999) מתייחס במחקריו לשבעה ערכים, המחולקים לשלושה מימדים או נושאים שכל החברות מתמודדות איתן :

- **שמרנות מול ריבונות** – ממד זה העוסק ביחסים בין יחידים לבין הקבוצה, מחולק למעשה לשלושה ערכים. בקצה אחד נמצא ערך השמרנות – ערך זה מדגיש את שימור הסטאטוס קוו, ומניעת פעולות שעלולות לפגוע בסולידריות או במסורת של הקבוצה. מול ערך השמרנות נמצאים שני ערכים: ריבונות אינטלקטואלית וריבונות ריגושית. ריבונות אינטלקטואלית מדגישה את הרצון של יחידים לשאוף לקדם את הרעיונות והכיוון האינטלקטואלי שלהם בצורה אישית (סקרנות ויצירתיות). ריבונות ריגושית מדגישה את הרצון של יחידים לקדם את ההתנסויות החיוביות שלהם מבחינה רגשית (הנאה וחיים מרגשים).
- **היררכיה מול שוויון זכויות** – ממד זה העוסק בניסיון לשמר את המרקם החברתי תוך התנהגות אחראית. בקצה האחד נמצא ערך ההיררכיה – ערך זה מדגיש את הלגיטימיות בחלוקה לא שוויונית של משאבים, עוצמה ותפקידים בחברה (סמכות וכוח חברתי). אל מול ההיררכיה נמצאת האמונה בשוויון זכויות – ערך המדגיש התנהגויות התנדבותיות המקדמות את רווחתם של אחרים (צדק חברתי, שוויון וחופש).
- **מיומנות מול הרמוניה** – ממד זה מבטא גם הוא שני קטבים של ערכים, הראשון הוא מיומנות או שליטה (Mastery) – ערך זה מבטא את ההתקדמות של אדם הבלטה עצמית (הצלחה ושפתינות). מול המיומנות נמצא ערך ההרמוניה - ערך זה מדגיש את ההשתלבות בסביבה.

מבחינת הממצאים Schwartz (1999) מציג את מיקומם של המדינות השונות במחקר הנוכחי על פני הממדים השונים שהוצגו. מבחינת הממד הראשון **שמרנות מול ריבונות**: ברצף שבין ריבונות אינטלקטואלית - בריטניה קרובה מאוד לקצה האינטלקטואלי, ישראל ממוקמת במרכז הציר עם נטייה כלפי הצד האינטלקטואלי, ארה"ב ממוקמת במרכז עם נטייה קלה לכיוון השמרנות, ותרבות האיסלאם (כפי שמציג אותה Schwartz) נמצאת קרובה מאוד לקצה השמרני. ברצף שבין ריבונות רגשית לשמרנות – גם כאן בריטניה נמצאת קרובה מאוד לקצה הרגשי, אחריה נמצאת ישראל גם היא יותר קרובה לקצה הרגשי, ארה"ב נמצאת גם היא בצד הרגשי אך קרובה יותר למרכז הציר בהשוואה לשתי המדינות, ותרבות האיסלאם קרובה לצד השמרני. מבחינת הממד השני **היררכיה מול שוויון זכויות**: ארה"ב ותרבות האיסלאם ממוקמות שתיהן בצד ההיררכי של ציר, ישראל נמצאת במרכז עם

נטייה לכיוון ההיררכי, ובריטניה נמצאת במרכז עם נטייה לכיוון האמונה בשוויון הזכויות. מבחינת המימד השלישי *מיומנות מול הרמוניה* : ארה"ב קרובה מאוד לקצה הציר המציג מיומנות, ומעט אחריה נמצאת ישראל, בריטניה נמצאת בין הצד שמציג מיומנות לבין מרכז הציר, ותרבות האיסלאם נמצאת במרכז הציר עם נטייה קלה לכיוון המיומנות.

בנוסף להבדלים התרבותיים בין מדינות או חברות, ניתן לבחון את הבדלים בתרבות הפוליטית של המדינות השונות במחקר. תרבות פוליטית מוגדרת ככלל האמונות, העמדות והערכים כלפי המערכת הפוליטית בחברה מסוימת (Hague & Harrop, 2007; Sheaffer et al., 2010). Inglehart and Welzel (2005, 2010), תוך הסתמכות על פרויקט סקר הערכים העולמי (The World Values Survey project), בוחנים מדינות על בסיס שני צירים של ערכים: הראשון – ערכים מסורתיים אל מול ערכים חילוניים-רציונאליים. במדינות בהן ערכי המסורת גבוהים מדגישים האזרחים בדרך כלל ערכים כמו דת, ציות או הערכה לסמכות וגאווה לאומית, לעומת זאת במדינות בעלות ערכי חילוניות גבוהים מודגשים ערכים של רציונאליות, עצמאות וקוסמופוליטיות; השני – הישרדות אל מול ביטוי עצמי. מדינות בהן הערכים השולטים הם ערכי הביטוי העצמי נוטות להיות דמוקרטיות יותר מאשר מדינות בהן הערכים השולטים הם ערכי ההישרדות. כאשר ערכי ההישרדות גבוהים מבטאים חשיבות לערכים כגון סדר, חשיבות כלכלית וקונפורמיות, לעומת זאת ערכי ביטוי עצמי גבוהים באים לידי ביטוי בערכים כגון אמון, השתתפות, סובלנות ודאגה לאיכות החיים (Inglehart and Welzel, 2010; Sheaffer et al., 2010).

להלן הממצאים של פרויקט סקר הערכים העולמי (כפי שהם מופיעים באתר האינטרנט שלהם) משנת 2000, השנה היחידה בה מופיעים נתונים על שלושת המדינות במחקר. בציר שנע בין מסורת לרציונאליות – ארה"ב ממוקמת בצד המסורתי של הסקאלה, בעוד ישראל ובריטניה ממוקמות בצד הרציונאלי (בריטניה בערכים גבוהים יותר לכיוון הרציונאלי בהשוואה לישראל). בציר שנע בין הישרדות לביטוי עצמי נמצאות שלושת המדינות בצד הביטוי העצמי, כאשר ישראל קרובה יותר למרכז הציר ובריטניה וארה"ב מביעות ערכים גבוהים יותר של ביטוי עצמי (בהתאמה).

לוח 2.3.1.1 מסכם את הערכים של החברות השונות בהן עוסק המחקר, על פי מחקריהם של Hofstede,

Schwartz, ו-Inglehart and Welzel.

לוח 2.3.1.1 סיכום הערכים המקובלים בכל תרבות

מרחק העוצמה	ארה"ב	בריטניה	ישראל	תרבות האסלאם
שוויון	שוויון	שוויון	שוויון	חוסר שוויון
הימנעות מחוסר וודאות	לא נמנעים	לא נמנעים	נמנעים	מרכז המדד
אינדיווידואליזם-קולקטיביזם	אינדיווידואליזם	אינדיווידואליזם	אינדיווידואליזם-נטייה למרכז המדד	
גבריות-נשיות	גברי	גברי	מרכז המדד – נטייה לנשי	גברי – נטייה למרכז המדד
שמרנות מול ריבונות אינטלקטואלית	שמרנות – נטייה לכיוון מרכז המדד	אינטלקטואלי	אינטלקטואלי – נטייה למרכז המדד	שמרנות
שמרנות מול ריבונות ריגושית	רגשי – נטייה למרכז המדד	רגשי	רגשי	שמרנות
היררכיה מול שוויון זכויות	היררכי	מרכז המדד – נטייה לשוויון	מרכז המדד – נטייה להיררכי	היררכי
מיומנות מול הרמוניה	מיומנות	מיומנות-נטייה למרכז המדד	מיומנות	מרכז המדד – נטייה למיומנות
מסורתי – חילוני	מסורתי	רציונאלי	רציונאלי	
הישרדות – ביטוי עצמי	ביטוי עצמי	ביטוי עצמי	מרכז המדד – נטייה לביטוי עצמי	

2.3.2 מיקום המדינות במערכת הבינלאומית

בנוסף להבדלים בערכים המקובלים בחברה מסוימת, כאשר בוחנים את 'סיפור הסכסוך' של כל שחקן יש להתייחס גם לאופן בו המדינות תופסות את עצמן בזירה הבינלאומית, כיוון שלתפיסה העצמית של מדינות יש השפעה על ניהול הדיפלומטיה והדיפלומטיה הפומבית שלהן.

בתקופה שלאחר מלחמת העולם השנייה והמלחמה הקרה הפכה ארה"ב למעצמת על, למעשה המערכת הבינלאומית מושתתת על הגמוניה אמריקאית. המנהיגים האמריקאים נוטים להישען על הערכים וכללי ההתנהגות המקובלים בחברה ובתרבות הפוליטית האמריקאית גם כאשר הם פועלים בזירה הבינלאומית, אל מול מדינות או משטרים אחרים (בן צבי, 2006; Vlahos, 2009; Hoffmann, 1968) דן אומנם בתקופת המלחמה הקרה, אך גם הוא מציג את התפיסה של ארה"ב כמעצמת על במערכת הבינלאומית, וכזו היא פועלת על פי ערכיה ומנסה להגן עליהם אל מול איומים חיצוניים. Hoffmann המציג את התקופה בה ארה"ב היתה אחת משתי מעצמות על במערכת בינלאומית זו קוטבית, ומציין כי בתקופה הזו ארה"ב לא ידעה לנצל את היתרונות במעמדה וסבלה מחוסר גמישות ביחסיה עם מדינות אחרות. Hook (2010) טוען כי לאחר המלחמה הקרה, כאשר ארה"ב נותרה מעצמת העל היחידה, נוצר מצב של ניכור כלפיה בקהילה הבינלאומית, עקב אי הסכמות בתוך ההנהגה האמריקאית לגבי המטרות שהעליונות האמריקאית צריכה לשרת. לשיטתו, ארה"ב כמעצמת על נמצאת בפרדוקס - אותם מקורות שחזקו אותה בתקופת הצמיחה (התחושה של אומה יוצאת דופן מבחינה לאומית; ההפצה של יכולות או סמכויות במדיניות חוץ; חברה אזרחית שאינה מרוסנת על ידי השלטון; ושווקים חופשיים בזירה הלאומית והגלובלית) מהווים כיום גם כמקורות לפגיעותה. הממשל הפדראלי המבוזר בארה"ב אינו יכול להתנהל בצורה אפקטיבית בסדר העולמי, שבמידה רבה הוא יצר. אם כן, ארה"ב נתפסת (וגם תופסת את עצמה) כמעצמת על בזירה הבינלאומית, וגיבוש קווי המדיניות וההכרעות האסטרטגיות שלה, גם בנוגע למדיניות חוץ, נסמכים על מערכת הערכים והנורמות האתנוצנטריות של ארה"ב (בן צבי, 2006).

ישראל

מדינת ישראל בששת העשורים בהם היא קיימת חוותה עימותים ומלחמות רבות. המאבק הישראלי-ערבי הוא סכסוך מתמשך שמלווה את ישראל מבחינה תרבותית, וגם ביחסי החוץ של המדינה ומעמדה בזירה הבינלאומית. ישראל, בהתאם למיקומה הגיאוגרפי במזרח התיכון, מציגה גם במדיניות החוץ שלה את מטרותה המרכזית: שמירה על בטחון אזרחיה. ישראל עוד מלפני הקמתה ועד היום נמצאת במצב של איום וסביבה עוינת, ושיקולי ביטחון והגנה מהווים תפקיד מרכזי במדיניות שלה. ישראל עדיין נאבקת על הכרה בינלאומית ולגיטמיות בקהילה הבינלאומית (Reich, 2001). אלן דרשוביץ

בספרו 'ישראל כתב הגנה' (2004), מציג את ישראל כמי שניצבת על ספסל הנאשמים של המשפט הבינלאומי ומואשמת בהיותה מדינה עבריינית, מפרה זכויות אדם, בבואה של הנאציזם, ומכשול לשלום במזרח התיכון. ישראל מצוינת לגנאי ומועמדת לחרם ודמוניזציה. התחושה של האזרחים בישראל היא ש"העולם כולו נגדנו", כך עולה מהסקר 'מדד השלום' של המכון הישראלי לדמוקרטיה שהתפרסם באוגוסט 2010. על פי הסקר כ-77% מהישראלים סבורים כי לא משנה מה ישראל תעשה וכמה רחוק תלך בנושא הפלסטיני, העולם ימשיך להיות ביקורתי מאוד כלפיה. אם כן, ישראל חשה כי בזירה הבינלאומית המדינה מתמודדת עם ביקורת בלתי פוסקת כנגדה.

בריטניה

במשך מאות שנים היתה בריטניה אימפריה במערכת הבינלאומית, ויש לה היסטוריה של קולוניאליזם. יש שטוענים כי המדינה טרם מצאה את תפקידה בזירה הבינלאומית מאז שאבדה האימפריה. הבריטים מאמינים שעדיין יש ביכולתם להוביל בזירה הבינלאומית, על אף שמבחינה צבאית כוחם ירד והוא נמוך מזה של המעצמות, וכי ניסיונם האימפריאליסטי הופך אותם למדינה עם תבונה רבה בעולם וביחסים הבינלאומיים (Porter, 2006). יש הטוענים, שבריטניה, לצד ארה"ב הינה מדינה מובילה בזירה הבינלאומית, מבחינה פוליטית וכלכלית (Curtis, 1995). בריטניה רואה עצמה כשחקן מרכזי במערכת האירופאית, ואחת ממטרות ניהול יחסי החוץ של המדינה היא לעמוד בלב המערכת הפוליטית האירופאית, והאיחוד האירופי (Lunn et al., 2008). נושא נוסף שעולה במדיניות החוץ הבריטית הוא הקשר ההדוק עם ארצות הברית (נושא זה זכה לחיזוק נוסף עם עלייתו של טוני בלייר לשלטון בשנת 1997). ואכן, בהקשר של המלחמה בטרור, בריטניה התייצבה לצד ארה"ב ולקחה חלק פעיל במערכות באפגניסטן ובעיראק, על אף שלא היתה הסכמה כוללת בקרב הבריטים להצטרפות למלחמה. בריטניה משמשת גם כמעין מגשרת בין מדינות אירופה לבין ארצות הברית בנושאים מסוימים, בניהם המלחמה בטרור (Lunn et al., 2008; Porter, 2006).

מבחינה תרבותית פוליטית, העם הבריטי נתפס כמאופק וככזה שאינו מבטא רגשות – הדבר בא לידי ביטוי גם באופן ניהול המערכת הפוליטית הבריטית במצבי משבר, לאורך ההיסטוריה. הביטוי stiff upper lip מבטא את האיפוק הזה – הכוונה לאדם מאופק, שעוצר עצמו מביטוי כל רגש אפילו במבעי פניו (Hunter, 1999; Webster, 2000).

2.3.3 נרטיבים ומסגרות מדיה

הבחירה של ארגון תקשורת כיצד להציג את האירועים נעשית, כאמור, גם באמצעות מסגרות מדיה - בחירה והבלטה של אלמנטים מסוימים במציאות הנתפסת, על מנת לקדם צורה מסוימת של הגדרת הבעיה, של פרשנות סיבתית, של הערכה מוסרית ושל הטיפול המומלץ בבעיה (Entman, 1993). Durham (1998) מכניס גישה זו לקונטקסט נרטיבי, בהגדירו את פעולת המסגור כהעדפה של נרטיב חברתי אחד על פני מכלול של נרטיבים אפשריים אחרים. לשיטתו, פעולת המסגור שעושים העיתונאים באה במטרה לפשט את המציאות וליצור סדר בכאוס על ידי מתן משמעות לאירועים. אם כן, למסגרות מדיה ולנרטיבים דרכים שונות לבחון את המידע החדשותי המתפרסם. כל אחת מגישות המחקר הללו מתמקדת באלמנטים שונים של המידע, אך ניתן למצוא גם נקודות דמיון בניתוח הטקסטים על פי שתי הגישות. על מנת להבין בצורה טובה יותר את המסגרות שמנסים שחקנים פוליטיים להעביר באמצעות התקשורת לקהל במדינות שונות, יש צורך לבחון את הנרטיב או הסיפור שמנסים השחקנים השונים בסכסוך להבנות. כאשר השחקנים השונים מבנים את הנרטיב אותו הם מנסים להעביר, הם עושים למעשה בחירות הקשורות להדגשת אלמנטים מסוימים של האירוע, הדחקה או מזעור של אלמנטים אחרים, ממש כמו בבניית מסגרת (Chatman, 1980). בדומה לבחירת מסגרת, בתהליך הבניית הנרטיב בוחר 'המספר' כיצד להציג את האירועים באופן המקדם את מטרותיו. בניית הנרטיב של אירוע כוללת דיווח על המקום, הזמן, המשתתפים והתנהגותם. יוצר הנרטיב מבנה שיח אשר מציג את האירועים, תוך מתן הסברים והצגת סיבתיות המקדמת את השקפתו (Labov, 2006).

נרטיבים ומסגרות מדיה הם כלים באמצעותם עיתונאים ואנשי תקשורת מפרשים אירועים ומעבירים מידע. אך תהליך יצירת הנרטיבים ומסגרות המדיה אינו מנותק מדרכי הפעולה המקובלות בקרב עיתונאים. על מנת לשלוט בצורה טובה יותר במסר המועבר באמצעי התקשורת על המנסים לקדמו ליצור מסרים התואמים את המוטיבציה של ארגוני התקשורת והעיתונאים ואת נורמות העבודה המקובלות (Entman, 2003).

2.4 נורמות ורוטינות עיתונאיות

מידי יום מתקיימים בעולם מיליוני אירועים וישנם מיליוני אנשים שיכולים להפוך ל'שחקנים' בסיפור חדשותי. העיתונאים יכולים ללמוד רק על חלק קטן מאותם השחקנים והאירועים. עקב מגבלות של זמן ומקום העורכים ועיתונאים צריכים לבחור בקפידה את הסיפורים שלהם. בנוסף לכך, הם אינם

יכולים לבחור מחדש מידי יום את הסיפורים אשר יהפכו לחדשות. בכדי לנהל את המשימות העומדות בפניהם פיתחו העיתונאים *רוטינות עבודה* (Gans, 1979, 78; Wolfsfeld, 2011). ישנן מספר תיאוריות העוסקות ברוטינות העבודה של עיתונאים בבחירת חדשות: הראשונה מתמקדת בעיתונאים עצמם וטוענת שהחדשות מעוצבות על ידי השיפוט החדשותי המקצועי של עיתונאים (Gans, 1979, 78; Gitlin, 1980; Ryan, 1991; White, 1950); קבוצת תיאוריות נוספת מתמקדת בארגוני התקשורת, כאשר הטענה היא שבחירת החדשות נעשית על פי דרישות הארגון (Darnton, 1975; Epstein, 1973; Gans, 1979; Gitlin, 1980; Tuchman, 1974; 1978); תיאוריות נוספות מתמקדות באירועים המסוקרים, זאת מתוך תפיסה שהאירועים הם שקובעים את אופן יצירת הסיפור החדשותי. העיתונאים מנסים, לפי תיאוריות אלו, לשקף במידת האפשר את האירועים (Epstein, 1973; Gans, 1979; Gitlin, 1980; Sigal, 1986; Schudson, 2002). בכל אחת מהתיאוריות הללו יש גורמים חשובים אשר משפיעים על בחירת חדשות של עיתונאים, אך אף אחת מהן איננה מושלמת.

2.5 קונפליקטים וחדשותיות

קונפליקטים מטבעם הם אירועים בעל אופי חדשותי, התואם את הרוטינות שלפיהן פועלים ארגוני התקשורת: הם חדשים מבחינת תזמון, דרמטיים ופשוטים להבנה. עיתונאים ועורכים מחפשים סיפורים מסוג זה ליצירת חדשות. הקריטריונים של מידיות, דרמה ופשטות מנחים את העיתונאים גם בתהליך בניית הסיפור החדשותי (Wolfsfeld, 2004). ניתן לראות כי חדשות אכן עוסקות בראש ובראשונה במצבים של אי סדר ובקונפליקטים; מחאה, אלימות, פשע ואסונות מספקים את החומר הטבעי ביותר לדיווח החדשותי. יוקרה מקצועית מיוחדת קיימת סביב כתבי ביטחון ומלחמות, שכן תחום זה מזכה פעמים רבות את העיתונאים בפרסום נרחב ואפילו בפרסים (Galtung, 1998; Wolfsfeld, 2004). התקשורת, מאז ומתמיד העדיפה להתמקד בחדשות שליליות. ההתפתחות הטכנולוגית בעידן המידע העלתה משמעותית את ההשפעה של האופן בו התקשורת מדווחת על מצבי משבר וקונפליקט על בניית תדמיתם של מקומות, אנשים או מדינות (Avraham & Ketter, 2008).

על פי הרוטינות העיתונאיות השונות ניתן ללמוד כי גורמים שונים משפיעים על בחירת מסגרת מדיה לקונפליקט מסוים: המידע המצוי בידי העיתונאים לגבי הקונפליקט (אשר מגיע במרבית המקרים משחקנים פוליטיים השונים הקשורים לסכסוך); הערך החדשותי של האירועים (מה הופך אירוע ל'סיפור טוב'); והדרך ליצור סיפור שיהדהד בצורה פוליטית טובה בתרבות מסוימת (Wolfssfeld 1997, 41). כאמור, לתרבות ולסביבה הפוליטית יש השפעה חזקה על מסגרת המדיה הנבחרת בנושא מסוים: הנורמות, הערכים, והאמונות המקובלות באותה חברה משפיעות על הדרך בה נתפסים אירועים (Norris et al., 2003; Wolfssfeld, 1997). אם כן, היכולת להעביר מסגרת מדיה מסוימת משתנה מחברה לחברה, על פי האירועים וההיסטוריה של אותה החברה (Wolfssfeld, 1997; 2004). אירועים אומנם מוגדרים כ"חדשות" על פי קריטריונים הטבועים בהם (Galtung & Ruge, 1965; Harcup & O'Neill, 2001; Ryan, 1991), אך אופן הצגתם אינו מוכתב על ידי גורמים אלו, אלא על פי ההקשר התרבותי-פוליטי בו פועלת התקשורת (נוסק 2003, 78).

אופן הסיקור התקשורתי של אירועים וקונפליקטים צפוי להשתנות בנסיבות פוליטיות שונות. מחקרים מראים כי שינויים בנסיבות הפוליטיות של קונפליקט מסוים, משנים את אופן המסגור של אותו הסכסוך באמצעי התקשורת (Gilboa, 1993; Noakes & Wilkins, 2002). כמו כן, שינויים פוליטיים המתרחשים במדינה בה פועלים אמצעי התקשורת משפיעים גם הם על הדרך בה מסוקרים קונפליקטים שונים בעולם באותה המדינה (Lent, 1977; Ross, 2003; Wolfssfeld, 2004). מלבד הסביבה הפוליטית, גם לאירועים עצמם יש השפעה רבה על האופן בו הם יוצגו בתקשורת. לעיתונאים אומנם יש תפיסות מסוימות לגבי קונפליקטים, ותפיסות אלה משפיעות על הדרך בה הם מבנים את הסיפור העיתונאי, אך הם מגיבים לאירועים בשטח - העיתונאים מתמקדים באירועים במהלך 'בניית החדשות' (Gamson, 1989; Wolfssfeld, 1997). אירועים המתרחשים במסגרת סכסוכים עונים לרוב על הקריטריונים השונים של חדשותיות כפי שהם מוצגים במחקריהם של Galtung & Ruge (1965) ו-Harcup & O'Neill (2001). במרבית המקרים מדובר באירועים שליליים, מפתיעים (מבחינת התזמון) עם נפגעים (הקובעים את סף הערך של הסיפור העיתונאי), יש בהם מימד של האנשה וכיו"ב. כל אירוע ניתן למסגור במספר דרכים שונות - לא קיימת מסגרת אחת "נכונה". האירועים, אשר משמשים נקודת פתיחה לסיפור העיתונאי, מצמצמים את טווח המסגרות האפשריות לתיאור אירוע מסוים. כאשר המידע אינו ברור, גדל טווח המסגרות האפשריות לתיאור האירוע (Wolfssfeld, 1997). המחקר הנוכחי

עוסק בסיקור של סכסוכים, אשר במרבית המקרים יש בהם אלמנטים של אלימות וטרור התואמים את הקריטריונים של חדשותיות שהוצגו. לכן, החלק הבא יעסוק בקשר בין טרור ותקשורת, תחילה תוצג הגדרה למונח 'טרור'.

2.6 טרור ותקשורת

גורמים אקדמיים, פוליטיים, ביטחוניים ועיתונאיים עושים שימוש בהגדרות רבות ושונות לטרור. הגדרות אחדות מתייחסות לדרך הפעולה של ארגוני הטרור, אחרות מדגישות את מניעי הטרוריסטים, מאפייני הטרור, דרכי פעולת הטרוריסט וכדומה. המחלוקות בנוגע להגדרת הטרור נובעות מאינטרסים של ארגוני הטרור ושל המדינות המסייעות להם מצד אחד, לעומת האינטרסים של המדינות הנפגעות מהטרור מצד אחר (גנור, 1993, 1999). רבות נכתב על המושג טרור, ועדיין אין הגדרה הזוכה להסכמה (Hoffman, 2006). Schmid & Jongman (1988) בחנו למעלה מ-100 הגדרות אקדמיות למושג הטרור. הם בודדו מתוך ההגדרות את הרכיבים הבולטים ומדדו את שכיחותם: אלימות ושימוש בכוח (83.5%); גורמים פוליטיים (65%); פחד וחרדה (51%); איום (47%); אפקט פסיכולוגי (41%); שוני בין יעד הפעולה האופרטיבי, הנפגעים הישירים, ליעד הפעולה המתוכנן, המטרה הפוליטית הרחבה (37.5%); תכנון האירועים מראש, כלומר העדר מקריות או ספונטניות (32%). Weinberg et al. (2004) בחנו למעלה מ-70 הגדרות לטרור שהופיעו בשלושה כתבי עת מובילים העוסקים בטרור. בדומה למחקרם של Schmid & Jongman הם מצאו כי אלימות ושימוש בכוח (71%), גורמים פוליטיים (60%), איום (41%), ופחד וחרדה (22%), הופיע בשכיחות גבוהה יחסית. רכיב מרכזי במחקרם של Schmid & Jongman שלא הופיע בשכיחות גבוהה במחקרם של Weinberg et al. הוא האפקט הפסיכולוגי (5.5%). בשל הבעייתיות בהגדרת טרור, במחקר זה הגדרנו טרור לפי ארבעת הרכיבים המופיעים בתדירות גבוהה בהגדרות שבחנו מחקריהם של Schmid & Jongman (1988), ושל Weinberg et al. (2004). כך, הטרור הוא סוג של מאבק אלים שבמסגרתו נעשה שימוש מכוון באלימות כלפי אזרחים, על מנת לגרום לפחד ולחרדה, לשם השגת מטרות פוליטיות⁴.

⁴ כאמור, הגדרת הטרור עומדת במרכזו של ויכוח אקדמי ער. גישות ביקורתיות (למשל: Chomsky, 1988; Herman, 1982; Herman & O'Sullivan, 1989); גורסות כי הגדרות אלה של טרור משרתות גורמים ממסדיים וכי הגדרה מאוזנת יותר של טרור צריכה לכלול בתוכה גם אלימות פוליטית של מדינות, ולא רק אלימות של ארגונים לא-מדייתיים.

אחת ממטרותיהם הפוליטיות של הטרוריסטים היא השגת תשומת לב. מספר אירועי טרור שזכו לסיקור תקשורתי עצום בממדיו וחובק עולם בהיקפו בשנות השבעים והשמונים, הביאו חוקרים לבדוק את הקשר בין תקשורת לטרור. חלק מהחוקרים הגיעו למסקנה כי חשיפה באמצעי תקשורת ההמונים היא המרכיב המרכזי באסטרטגיה הטרוריסטית (וימן וצפתי 1999, 47). חוקרי טרור ותקשורת כינו את התופעה '**תיאטרון הטרור**', כדי להדגיש את השימוש הדרמטי בהפקה כמעט תיאטרלית, שמטרתה אינה הקורבנות המיידים אלא החשיפה על 'במתה' העולמית של תקשורת ההמונים (וימן 1999, 248): "אירועי טרור לעיתים קרובות מתוכננים בקפידה כדי לרתק את תשומת לבן של התקשורת האלקטרונית ושל העיתונות הבינלאומית... הטרור הזה מכוון אל קהל הצופים, לא לקורבנות המיידים. טרור הוא תיאטרון" (Jenkins 1974, 4).

אם כן, הטרור בן זמננו קשור קשר בל יינתק לאמצעי התקשורת המודרניים. הטרוריסטים מעוניינים בסיקור של אמצעי התקשורת. פעולותיהם מיועדות להדגיש ולפרסם את קיומם ואת מטרותיהם. במעשי האלימות שלהם מבקשים הטרוריסטים לעיתים קרובות לשכנע את אלה שאינם מזדהים עימם לחדול מתמיכתם במוסד או במשטר מסוים ובדרך זו להרחיב את הפעילות המהפכנית. כדי להיות יעילים חייבים הטרוריסטים למסור לציבור הרחב מידע ולערב אותם בעניינם. ריבוי אמצעי תקשורת ההמונים וגיוונם, בעיקר בעידן 'הכפר הגלובאלי' וריבוי הערוצים, מאפשר לאדם להיות מעודכן היום יותר מאי פעם במתרחש סביבו, ולעצם סיקור הנושא על ידי אמצעי תקשורת שונים, יש תפקיד חשוב בהעלאת הנושא לסדר היום הציבורי. ארגוני טרור רבים, אשר הבינו את התפקיד החשוב של אמצעי התקשורת, החלו לתכנן את פעילותיהם על פי שיקולים תקשורתיים, להפעיל מערכות דוברות ויחסי ציבור, להפיץ חומר רב לתקשורת (ובכלל זה קומוניקטים וקלטות וידאו), לנהל משא ומתן באמצעות אמצעי התקשורת ואף לנהל מעקב אחר הופעתם בתקשורת (הרמן, 1995; וימן, 1999; קופרמן וטרנט, 1982; Weimann & Winn, 1994). כיום, בדיוק כמו המדינות הנאבקות בטרור, עושים גם ארגוני הטרור עצמם שימוש נרחב ברשת האינטרנט להפצת עמדותיהם ברבים. העברת האידיאולוגיה ברשת נוחה לארגוני הטרור, כיוון שבניגוד לאמצעי תקשורת אחרים המידע אינו ניתן לפיקוח ואינו עובר סינון או צנזורה (וימן, 2006; Weimann, 2006).

הטרור, אם כן הפך מנושא לאומי מקומי לאיום גלובלי, דבר שהגביר את ערכם התקשורתי של סיפורים ומסרים הקשורים לנושא. ידיעות הנוגעות לארגוני טרור ופעולותיהם הפכו לחומר חדשותי בעל חשיבות על לאומית. תנאים חדשים אלו השפיעו באורח בלתי נמנע גם על הנורמות המקצועיות של

העיתונאים (ליבס ופרוש, 2006). התולדה העיקרית היא התפשטות צורת סיקור אשר הוגדרה על ידי Liebes (1998) כימרתון של אסון: שידור חי, ללא הפסקה וללא הגבלת זמן של מתקפת הטרור ותוצאותיה. במסגרת הסיקור מוצג אירוע הטרור כקטסטרופלי שיש להקדיש לו את כל זמן השידור והמשאבים הארגוניים – למעשה מוצגים שידורים חוזרים ונשנים של מראות הקטל, הפאניקה וחוסר הישע. מרתון האסון מעצים את השפעותיה של מתקפת הטרור ואת השפעותיה החברתיות (Liebes, 1998). במקביל להתנגדות הנשמעת בתקשורת לפעולות אלימות כמו טרור, התפתחו לאחרונה סוגות חדשות לסיקור של טרוריסטים. אם עד אירועי הטרור של השנים האחרונות (ובראשם ה- 11 בספטמבר) טרוריסטים זכו לתשומת לב תקשורתית רק לאחר פעולות אלימות, כעת מעניקים להם בעיתונות הזדמנויות להשמיע את קולם. בהדרגה הפכו הטרוריסטים למקור עיתונאי מקובל - הם משמיעים את טיעוניהם ומסבירים את המניעים שלהם בתקשורת. התקשורת מתייחסת במידה רבה לטרוריסטים כאל ידוענים או כוכבים בתרבות הפופולארית (ליבס וקמפף, 2006; Liebes & Kampf, 2007). במסגרת המחקר הנוכחי יבחנו המסרים המועברים בתקשורת לאחר אירועי טרור, ונוכל לראות האם גם בסיקור המידי שאחרי הפיגועים זוכים הטרוריסטים להשמיע את המסר שלהם בעיתונות הזרה.

ישנן גישות סותרות בכל הנוגע לתפקיד התקשורת בסיקורם של אירועי טרור. יש הטוענים כי על התקשורת לסקר בצורה מעמיקה את האירועים ומבצעם כיוון שמדובר בצורך בסיסי של 'זכות הציבור לדעת'. לעומתם יש הטוענים כי הסיקור התקשורתי נותן רוח גבית לטרור ומחזק את הטרוריסטים ולכן יש להפחית את העיסוק התקשורתי בו. לשיטתם, ללא זרקורי התקשורת מאבד הטרור את אחת מהסיבות העיקריות לקיומו: חשיפת מטרותיהם והעלתם לסדר היום הפוליטי (וימן, 1999; ליבס ופרוש, 2006; Weimann, 2006).

אירועי טרור מוסברים פעמים רבות על ידי מסגרות מדיה אשר מפשטות, ובונות נרטיב של רצף האירועים. המסגרת המוכרת של סיקור טרור יכולה לשמש ארגוני תקשורת לצורך סיקור הטרור במקומות שונים בעולם – סיקור פיגועים בבאלי, בצ'צ'ניה, במוסקבה, במומבסה ובתל-אביב. גם מבלי לדעת הרבה על האנשים, הקבוצות, הסכסוך, והנושאים שעל הפרק, מסגרת הטרור והמלחמה בטרור מאפשרת לנו לארגן במהירות את המידע ולפרשו. באמצעות מסגרות אלה יש לנו את היכולת להעריך את הקונפליקט הנידון. מסגרות המדיה הקונבנציונליות לעולם לא נותנות הסבר מקיף לכל ההיבטים

באירוע טרור, הן מותרות מידע חשוב ללא התייחסות או פתרון, בעוד מידע אחר (התואם את הפרשנות של המסגרת) זוכה להתייחסות נרחבת (Norris et al., 2003). מסגרת 'המלחמה בטרור', אשר הפכה לשכיחה לאחר אירועי ה-11 בספטמבר בארה"ב, מדגישה את העיסוק בגיבורים אל מול פושעים, וניצחונות אל מול תבוסות (Wolfsfeld, 2011).

2.7 דיפלומטיה פומבית בעידן של טרור

בניגוד לדיפלומטיה הפומבית של המאה ה-20, שהיתה תוצר של שתי מלחמות עולם ומלחמה קרה, במאה ה-21 היא זוכה לתחייה מחודשת בדמות המאבק נגד הטרור לאחר אירועי ה-11 בספטמבר בארה"ב. בתקופה זו הסביבה נשלטת על ידי גלובליזציה סדוקה, פלישות צבאיות, התפתחות טכנולוגית תקשורתית שמכווצת זמן ומרחק, ועלייתם של שחקנים גלובליים לא מדינתיים אשר מאתגרים את מדיניותן של המדינות בכל הנוגע לנשא ההתמודדות מול טרור, ובכלל (Snow & Taylor, 2009). עידן חדש של דיפלומטיה פומבית החל בעקבות אירועי הטרור של ה-11 בספטמבר (Gilboa, 2008).

הטרור מהווה איום על ביטחוןן של מדינות, על כן מדינות המתמודדות עם טרור צריכות לקדם מדיניות חוץ שתוביל לתמיכת מדינות נוספות במאבקן כנגד ארגוני הטרור. בעיית תדמית של מדינה וקידום מדיניות חוץ הן חלק מאותו שלם, על כן במיוחד כאשר מדינה נלחמת בטרור עליה לשלב דיפלומטיה פומבית במדיניות החוץ שלה. בתקופה בה מדינה נאבקת מול הטרור, בעיית התדמית שלה צריכה להיתפס כמרכיב בביטחונה הלאומי, כיוון שדיפלומטיה פומבית היא כלי אסטרטגי במדיניות חוץ אשר מסייע בגיוס בנות ברית למאבק בטרור. הטרור שינה את האופן בו אנשים חושבים על דיפלומטיה פומבית, ולא ניתן עוד להכחיש את הקשר בין תדמית של מדינה לבין בטחונה הלאומי. למדינה אין אומנם יכולת שליטה מלאה על האופן בו היא נתפסת בעולם, אך התדמית בחלקה היא תוצר של המסרים שאותה המדינה משדרת (Gilboa, 2008; Peterson, 2002; Ross, 2002). עוצמה צבאית היא בעלת תפקיד מכריע בעולם בו מדינות צריכות להגן על עצמן, אך חשיבותה של העוצמה הרכה תלך ותגדל בהתמודדות מול נושאים רב-לאומיים שפתרונם דורש שיתוף פעולה בין מדינות, כמו המאבק בטרור בו עוצמה צבאית בלבד אינה מספיקה (Nye, 2003). יותר מהעימות הצבאי, המאבק כנגד הטרור מתנהל בזירה התקשורתית, והוא כרוך בהצגת רעיונות, ערכים ותפיסות (Archetti, 2010).

במסגרת הלוחמה החדשה מדינות מתמודדות מול שחקנים לא מדינתיים (בעיקר ארגונים בעלי אופי צבאי), איתם הם נלחמים בשטח, על התקשורת הזרה ודעת הקהל הבינלאומית (Sheafer et al., 2010). כיוון שלוחמה זו מאופיינת על ידי זרם בלתי נשלט של מידע משדה הקרב ואיתו גוברת חשיבותה של דעת הקהל הבינלאומית, הדיפלומטיה הפומבית הפכה לגורם בעל משמעות מכריעה עבור מדינות וארגונים בקונפליקט (Sheafer & Shenhav, 2010). שחקנים פוליטיים מבינים כיום את חשיבותה של תדמית חיובית בקרב קהלים זרים, ואת העובדה שסיקור תקשורתי אוהד הוא דרך חשובה להשגת מטרה זו. על כן המאבק על נגישות לתקשורת והניסיון להשפיע על אופן מסגורם הפכו לגורם מרכזי בהתנהלות שחקנים בסכסוכים (Sheafer & Gabay, 2009; Sheafer et al., 2010). אם כן, השחקנים הפוליטיים שלוקחים חלק בקונפליקט מנסים להעביר את מסריהם בתקשורת הזרה, אך לא כל השחקנים זוכים לסיקור אוהד. כעת, ננסה להבין את הנסיבות שעשויות לבא את מידת ההצלחה של שחקנים בהעברת המסגרות שלהם.

2.8 המנבאים לסיקור תקשורתי של קונפליקטים בתקשורת הזרה

במטרה להבין את הנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסרים שמנסים השחקנים הפוליטיים השונים שמעורבים בסכסוך להעביר לבין אלו המופיעים בתקשורת הזרה, במחקר יבחנו שלוש קבוצות של משתנים: הקבוצה הראשונה בהתנסות של מדינת היעד בקונפליקטים ומול טרור; הקבוצה השנייה עוסקת באירועים המתרחשים בסכסוך; והקבוצה השלישית עוסקת במידת הקרבה התרבותית פוליטית בין מדינת הסכסוך לבין מדינת היעד (יבחנו שני משתנים – מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין המדינות, ומידת הקרבה הפוליטית בניהן).

התנסות מדינת היעד בהתמודדות מול טרור

התמודדות המדינה בה פועלת התקשורת בסכסוכים ומול טרור, צפויה גם היא להשפיע על האופן שהעיתונות תתייחס לסכסוכים אחרים במסגרתם נעשה שימוש בטרור, כיוון ששינויים פוליטיים ואירועים משמעותיים במדינת היעד משפיעים גם הם על הדרך בה תקשורת היעד מסוקרת אירועים כחדשות חוץ, ובתוך כך גם קונפליקטים שונים בעולם (Norris et al., 2003; Ross, 2003). בתקופות בהן מדינת היעד סובלת מטרור, העיתונות המקומית צפויה למסגר סכסוכים אחרים באופן הקרוב

למסר של הצד שנפגע מטרור. זאת מכיוון שחוויות של התמודדות מול טרור עשויות לגרום להזדהות ואמפטיה של האזרחים ובניהם העיתונאים עם הצד הנפגע מטרור.

עוצמת האירועים בסכסוך

התקשורת בראש ובראשונה מנסה לספר סיפור עיתונאי טוב (Wolfsfeld, 2011). לאירועים המתרחשים במסגרת הסכסוך צפויה להיות השפעה משמעותית על סיקורם התקשורתי, הדבר נובע מרוטינות העבודה העיתונאיות - סיפורים עיתונאיים הרי מתמקדים באירועים. עיתונאים ואנשי תקשורת פיתחו קריטריונים אשר מהווים "סיפור עיתונאי טוב", בניהם: דרמה, קונפליקט, חדשנות, סיפור אישי והיותו של אירוע בלתי צפוי (Epstein, 1973; Galtung & Ruge, 1965; Gans, 1979; Gitlin, 1980; Harcup & O'Neill, 2001). קונפליקטים, אלימות וטרור תואמים את נורמות העבודה של העיתונאים, כיוון שאין כמו סכסוך כדי לגרום לאנשים לצרוך יותר חדשות. העיסוק האינטנסיבי, יש שיאמרו אובססיבי, של התקשורת עם דרמה בא לידי ביטוי בהשפעתו העמוקה ביותר בכל הנוגע לסיקור אירועי טרור ומלחמות (Wolfsfeld, 2011). אם כן, עוצמת האירועים המתרחשים במסגרת הסכסוך (כמות הנפגעים, סוג הפיגועים, תגובת המדינה הנפגעת וכיו"ב) צפויה להשפיע על הסיקור ואופן מסגורו בתקשורת. ככל שאירוע הטרור אלים יותר (מספר נפגעים גבוה, פיגוע התאבדות וכו') התקשורת צפויה למסגר את המתרחש באופן קרוב יותר למסר שמנסה הצד הנפגע להעביר (Galtung & Ruge, 1965; Weimann, 1985; Weimann & Winn, 1994). עוצמת האירועים בסכסוך נבחנת על פי שלושה משתנים: האם אירועי הטרור הם פיגועי התאבדות; מספר ההרוגים בפיגועי הטרור; והאם הפעולה בה נוקטת המדינה היא פעולה צבאית.

מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין מדינת הסכסוך למדינת היעד

למידת הקרבה התרבותית פוליטית בין המדינה המעורבת בסכסוך לבין מדינת היעד (בה פועלת התקשורת) השפעה על האופן בו יסוקר הסכסוך. מחקרים קודמים מצביעים על כך שמידת ההצלחה בהעברת מסרים ומסגרות בתקשורת הזרה מושפעת ממידת הקרבה בין מעביר המסגרת לבין מקבלה. הדבר מסתדר גם מבחינה הגיונית: אנחנו מבינים, מקבלים, סובלניים, מביעים עניין ומעדיפים שחקנים שהערכים שלהם דומים לשלנו (Entman, 2008; Sheaffer & Gabay, 2009; Sheaffer et al., 2010). בדומה למחקרם של Sheaffer et al. (2010), גם כאן תבחן מידת הקרבה בין מדינות בשני ממדים: מידת הקרבה התרבותית פוליטית ומידת הקרבה הפוליטית.

מידת הקרבה התרבותית פוליטית מוגדרת כמידה בה שתי מדינות, דומות בממדים שונים הבוחנים ערכים פוליטיים (Sheafer et al., 2010). מידת הקרבה התרבותית פוליטית צפויה להוות משתנה מכריע בתיווך הדיפלומטיה הפומבית, ובבחירת מסגרת מדיה לתיאור ההתרחשויות בתקשורת היעד (Entman, 2008; Sheafer & Gabay, 2009; Sheafer et al., 2010). התרבות במדינת היעד משפיעה על יכולת העברת מסרים וקליטתם, כיוון שלתרבות ולסביבה הפוליטית בכל מדינה יש השפעה רבה על האופן בו אותה המדינה מגיבה להתרחשויות במדינות אחרות (Norris et al., 2003; Wolfsfeld, 1997; Wang, 2006). תרבות משמשת כהסבר להתנהגות אנושית במיוחד בכל הנוגע למצבי קונפליקט – התרבות משחקת תפקיד משמעותי בהעברת המסר ואופן קליטתו במדינות היעד (Rhoads, 2009). ואכן, Sheafer et al. (2010) מצאו במחקרם כי ככל שמידת הקרבה התרבותית פוליטית בין שתי מדינות גדולה יותר, כך עולה מידת ההצלחה של מדינה בהעברת המסרים שלה למדינת היעד. בדומה למחקרם, מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין מדינות תבחן בשלושה ממדים: רמת האזרחים (Inglehart and Welzel, 2010), רמת המדינה ורמת ה'ציוויליזציה' (Huntington, 1996)⁵. בחינת שלושת הממדים ביחד מעניקים לנו הגדרה רחבה לתרבות הפוליטית, אך הם אינם מספקים להבין את התופעה במלואה. אם כן, מסגרת שמקורה במדינה הקרובה מבחינה תרבותית למדינת היעד, אשר חולקת עימה ערכים, היא בעלת סבירות גבוהה יותר להיקלט בהשוואה למסגרת שמקורה במדינה מרוחקת, אשר ערכיה אינם דומים לאלו של מדינת היעד (Sheafer et al., 2010).

מידת הקרבה הפוליטית מוגדרת כמידה בה שתי יחידות ניתוח, במחקר הנוכחי מדינות, דומות בהעדפות המדיניות שלהן (Sheafer et al., 2010). קרבה פוליטית צפויה גם היא לסייע העברת וקליטת מסרים במדינות אשר קרובות למדינה אשר מקדמת את מסריה (Weimann, 1985; Wolfsfeld, 2004). גם במשתנה זה מצאו Sheafer et al. (2010) במחקרם כי ככל שמידת הקרבה פוליטית בין שתי מדינות גדולה יותר, כך עולה מידת ההצלחה של מדינה בהעברת המסרים שלה למדינת היעד.

אם כן, במחקר יבחנו ארבעה מנבאים שצפויים להשפיע על אופן סיקור אירועי הטרור בעיתונות הזרה, מנבאים אלו ישמשו כהשערות המחקר. ניתן להתייחס למנבאים השונים על פי טווח ההשפעה שלהם: האירועים המיידים בסכסוך הם קצרי טווח, לעומתם התנסות מדינת היעד מול טרור (אשר ניתן

⁵ מידע על אופן המדידה של משתנה זה, כמו גם של יתר המשתנים המשמשים כמנבאים במחקר מופיע בפרק השיטה.

להתייחס אליה כאל אינדיקאטור המלמד אותנו על ההקשר הפוליטי בו פועלת התקשורת) מהווה טווח ביניים, ומידת הקרבה התרבותית פוליטית והפוליטית בין המדינה המעורבת בסכסוך לבין מדינת היעד, הם המשתנים ארוכי הטווח במודל המחקר. המודל צפוי לבחון את ההשפעה של כל אחד מהמשתנים על אופן סיקור הסכסוכים הנחקרים אך בנוסף תבחן השפעתם המשותפת, דבר אשר מאפשר למדוד את תרומתו היחסית של כל משתנה ובכך מלמד אותנו על עוצמת ההשפעה של כל אחד מהמשתנים. למעשה, מממצאי מודל המחקר נוכל ללמוד עוד על עבודת העיתונאים; אם יימצא שגורמים קצרי טווח הם בעלי ההשפעה הגבוהה ביותר נוכל לקבוע שהאירועים הם שמניעים את הסיפור העיתונאי (יותר מאשר מסגרות מדיה קיימות בתחום או נרטיב מקובל לסיקור הנושא), לעומת זאת אם משתנים ארוכי טווח הם המשפיעים ביותר, נלמד שהתקשורת דבקה בנרטיב מסוים באופן הסיקור של סכסוכים.

לאחר שנסקרו נושאים שונים המהווים כמסגרת התיאורטית של המחקר, בניהם: דיפלומטיה פומבית; מסגור ומסגרות מדיה; נרטיבים; רוטינות עבודה עיתונאיות; וטרור ותקשורת, הפרק הבא יציג את מודל המחקר.

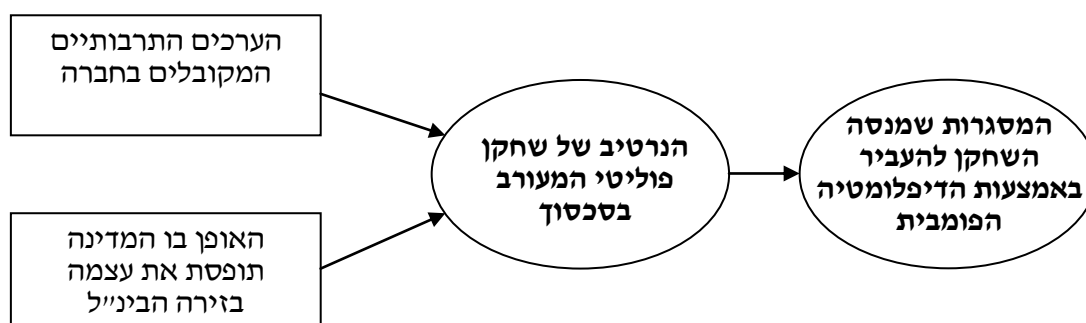
פרק 3: מודל המחקר

התקשורת מרבה לעסוק בקונפליקטים, שכן אלו מספקים את הדרמה ובמרבית המקרים גם רצף של אירועים שליליים אשר תואמים את הרוטינות העיתונאיות של יצירת החדשות (Wolfsfeld et al., 2002). לאופן הסיקור של סכסוכים בתקשורת הבינלאומית השפעה רבה על הצורה בה תופסת הקהילה הבינלאומית את הסכסוך (Altheide, 1987): מיהם 'הטובים' ומיהם 'הרעים', ואיזה צד הוא הצודק בסכסוך. דרך הצגת הדברים משפיעה גם על קובעי המדיניות במדינות שונות בעולם, דבר שעשוי להשפיע גם על המעורבות הבינלאומית בסכסוך (Ryan, 1991; Wolfsfeld, 1997). מסיבות אלה שחקנים פוליטיים, ובכלל זה גם מדינות, מייחסים חשיבות רבה לתדמיתם בזירה הבינלאומית ומשקיעים ביצירתה ושימורה משאבים – כל זאת באמצעות הדיפלומטיה הפומבית (Public Diplomacy). אמצעי התקשורת מהווים כלי מרכזי בתהליך יצירת ושימור התדמית, כיוון שבאמצעותם ניתן להעביר מסרים בין ממשל לבין הציבור במדינה זרה (Gilboa, 2000; Kunczik, 2006; Nye & Owens, 1996; Wang, 2006; Lee, 2006; Manheim, 1994). במהלך ניסיונותיהם להסביר את פעולותיהם בסכסוך, ולהעביר את המסרים והנרטיב שלהם, משתמשים השחקנים השונים במסגרות (Frames) שהן למעשה 'חבילות פירוש' לאירועים. כאשר הסיקור באמצעי התקשורת הזרים מקדם את המסרים של צד מסוים בסכסוך, את תפיסותיו ופרשנותו למתרחש ו/או פוגע בתדמית של יריבו, אותו שחקן פוליטי זוכה להצלחה במלחמת התדמית המהווה חזית חשובה במאבק הכולל בין הצדדים (Entman, 2003; Evera, 2006).

מטרת המחקר היא להבין טוב יותר את החוקים, שלעיתים הם סמויים, המסבירים את מידת ההצלחה לה זוכים שחקנים שונים כאשר הם מקדמים מסגרות פוליטיות בנושא טרור, בעיתונות הזרה. בנוסף יבחן המחקר את הנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסגרות שמקדמים אותם השחקנים, לבין המסגרות שמאומצות על ידי כלי תקשורת זרים. ראשית, ייבחנו הנרטיבים שמנסים שחקנים פוליטיים המצויים בסכסוך שבמסגרתו נעשה שימוש בטרור לקדם. ההבדלים בנרטיבים של השחקנים השונים יוצגו תוך התייחסות להבדלים בערכי התרבות בכל חברה ובאופן בו המדינות תופסות את עצמן בזירה הבינלאומית. תרשים 3.1 מציג את מודל איתור הנרטיבים והמעבר למסגרות מדיה (בהן נעשה שימוש בהמשך המחקר). בנוסף ייבחנו מסגרות המדיה (*Media Frames*) שמופיעות בעיתונות הזרה לאחר אירועי הטרור, והנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסגרות שמקדמים השחקנים הפוליטיים ולבין אלו שמופיעות בתקשורת. בתרשים 3.2 ניתן לראות

את מודל הניבוי לנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסגרות שמקדמים אותם השחקנים, לבין המסגרות שמאומצות על ידי כלי תקשורת זרים.

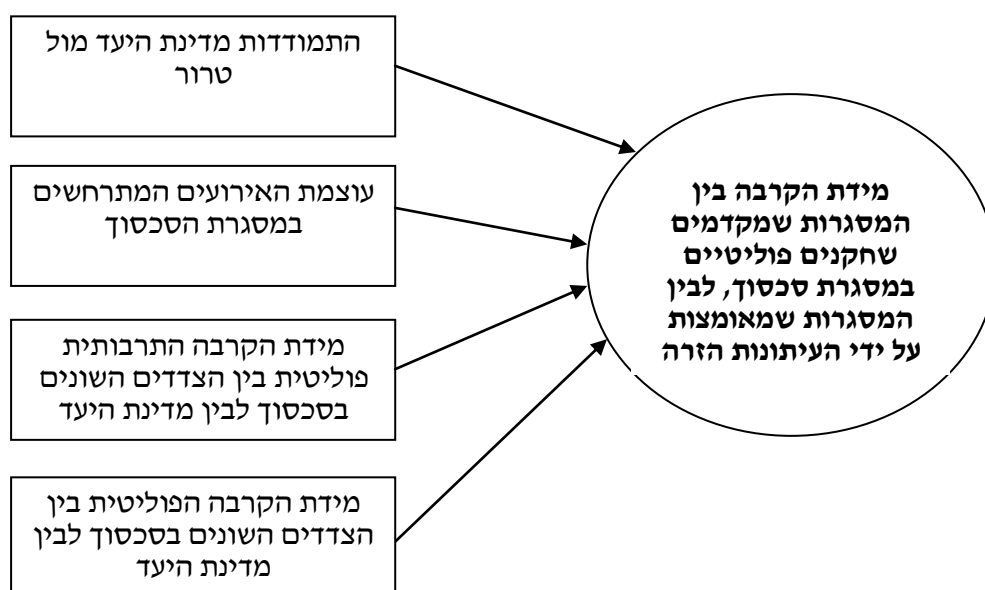
תרשים 3.1: מודל איתור הנרטיבים והמעבר למסגרות מדיה.

הצגת הנרטיב של כל שחקן המעורב בסכסוך תעשה תוך התייחסות לערכי התרבות המקובלים באותה החברה ולאופן בו המדינה תופסת עצמה בזירה הבינלאומית. בשלב הבא יוצגו המסרים של אותו שחקן בחלוקה למסגרות, דבר אשר מסייע לבחון אותם בצורה כמותית בתקשורת הזרה.

תרשים 3.2: מודל ניבוי הנסיבות לפער בין המסגרות המקודמות על ידי שחקנים פוליטיים בסכסוך

לבין המסגרות המדיה המופיעות בעיתונות הזרה.

על פי מודל הניבוי (תרשים 3.2) ישנם ארבעה מנבאים למידת הקרבה בין המסגרות שמקדמים שחקנים פוליטיים במסגרת סכסוך, לבין המסגרות שמאומצות על ידי כלי תקשורת זרים. מנבאים אלו ישמשו כהשערות המחקר:

(1) התמודדות המדינה בה פועלת התקשורת מול טרור, צפויה גם היא להשפיע על האופן שהעיתונות תתייחס לסכסוכים אחרים במסגרתם נעשה שימוש בטרור. בתקופות בהן מדינת היעד (בה פועלת התקשורת) סובלת מטרור, עיתונות היעד צפויה למסגר סכסוכים אחרים באופן הקרוב למסר של הצד שנפגע מטרור (חוויית של התמודדות מול טרור עשויות לגרום להזדהות ואמפטיה של האזרחים ובניהם העיתונאים עם הצד הנפגע מטרור). המשתנה מבחין בין תקופות בהן מדינת היעד מתמודדת מול טרור לבין תקופות בהן הסכסוך במדינת היעד נמצא ברגיעה.

(2) עוצמת האירועים המתרחשים במסגרת הסכסוך (כמות הנפגעים, סוג הפיגועים, תגובת המדינה הנפגעת וכיו"ב) צפויה להשפיע על הסיקור ואופן מסגורו בתקשורת. ככל שאירוע הטרור אלים יותר (מספר נפגעים גבוה, פיגוע התאבדות וכיו"ב) התקשורת צפויה למסגר את המתרחש באופן קרוב יותר למסר שמנסה הצד הנפגע להעביר (Galtung & Ruge, 1965; Weimann, 1985; Weimann & Winn, 1994). עוצמת האירועים בסכסוך נבחנת על פי שלושה משתנים: האם אירועי הטרור הם פיגועי התאבדות; מספר ההרוגים בפיגועי הטרור; והאם הפעולה בה נוקטת המדינה היא פעולה צבאית.

(3) מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין הצדדים השונים בסכסוך לבין מדינת היעד (בה פועלת התקשורת) צפוי להשפיע על האופן בו התקשורת תמסגר את האירועים, כך שתקשורת שפועלת במדינה קרובה יותר מבחינה תרבותית פוליטית לאחד הצדדים בסכסוך צפויה למסגר את האירועים בצורה קרובה יותר למסר שאותו הצד מנסה להעביר (Sheafer et al., 2010). מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין מדינת היעד לבין זו המתמודדת מול טרור נמדדת באמצעות שלושה משתנים: רמת ערכי האזרחים במדינה, רמת ערכי המדינה, ורמת 'הציוויליזציה' (בהתאם למחקרם של Sheafer et al., 2010). משתנה מידת הקרבה התרבותית-פוליטית מורכב מסכום המרחקים של כל שתי מדינות בשלושת המשתנים.

(4) מידת הקרבה הפוליטית בין הצדדים השונים בסכסוך לבין מדינת היעד צפוי להשפיע על האופן בו התקשורת תמסגר את האירועים, כך שתקשורת שפועלת במדינה קרובה יותר מבחינה פוליטית לאחד הצדדים בסכסוך צפויה למסגר את האירועים בצורה קרובה יותר למסר שאותו הצד מנסה להעביר

(Weimann, 1985; Wolfsfeld, 2004). משתנה הקרבה הפוליטית נמדד על ידי מידת הקרבה של הצבעתן באו"ם של המדינות השונות, אלו שמתמודדות עם טרור בסכסוך ואלה בהן פועל ארגון התקשורת, בהתאם למחקרם של (2010) Sheaffer et al.

מעבר להשפעה של כל אחד מהמשתנים על מידת ההצלחה של שחקנים פוליטיים בהעברת המסר שלהם בעיתונות הזרה, בחינת מודל המחקר (המוצגת בפרק 7) תעניק לנו מידע על התרומה היחסית של כל אחד מהם על סיקור הסכסוכים הנחקרים. בכך, צפויים ממצאי המחקר לתרום להבנת האופן בו העיתונות מסקרת סכסוכים - מהם המשתנים המשפיעים על יצירת הסיפור העיתונאי על הקונפליקט: גורמים קצרי טווח, כמו אירועים בסכסוך? בעלי טווח בינוני כמו הסביבה הפוליטית במדינת היעד (במחקר הנוכחי נבחנת ההתמודדות של מדינת היעד מול טרור)? או גורמים בעלי השפעה ארוכת טווח כמו מידת הקרבה התרבותית והפוליטית בין מדינת היעד למדינת הסכסוך?

ההבחנה בין סוגי המשתנים חשובה, כיוון שהיא צפויה ללמד אותנו על העבודה העיתונאית והגורמים המשפיעים עליה, ועל אופן בניית הסיפור העיתונאי. אם למשל ימצא כי גורמים ארוכי טווח הם המשפיעים ביותר על אופי הסיקור, נוכל לצפות לסיקור המתמקד במסגרת מסוימת או נרטיב מרכזי לאורך הכתבות; לעומת זאת ממצא לפיו משתנים קצרי טווח הם בעלי ההשפעה הרבה ביותר עשוי ללמד אותנו על עבודה עיתונאית המתמקדת באירועים במהלך הסיקור (Story driven journalism), גם אם הדבר אינו תואם את הנרטיב בו בדרך כלל נעשה שימוש לתיאור אותה התופעה. ניתן לכנות את אופן סיקור זה כ**עלילת הסיפור - story line** - שכן, העלילה המתוארת במהלך דיווח עיתונאי אומנם יכולה להתאים לנרטיב מסוים, או לקדם מסגרת כזו או אחרת, אך היא בראש ובראשונה מתארת התרחשויות ומושפעת מאירועים.

במחקר ייבחנו שלושה סכסוכים הכוללים שימוש בטרור: הטרור של אל-קעידה המופעל כלפי ארה"ב (בתחומי המדינה או נגד מטרות אמריקאיות מחוצה לה); הטרור הפלסטיני המופעל כלפי ישראל; והטרור האיסלאמי המופעל כלפי מטרות בריטיות (בתחומי בריטניה ומחוצה לה).

פרק 4: השיטה

שיטות המחקר בהן נעשה שימוש במסגרת מחקר זה הן ניתוח תוכן כמותי ואיכותני (הכולל ניתוח נרטיבים), וראיונות עומק. Holsti (1969) הגדיר ניתוח תוכן כטכניקה להסקת היסקים על ידי זיהוי שיטתי ואובייקטיבי של תכונות מוגדרות של מסרים. Krippendorff (1980) הגדיר שיטה זו כטכניקת מחקר להסקות ברורות שחזור ותקפות מנתונים להקשרם. בנוסף לניתוח התוכן, נערכו במחקר ראיונות עומק חצי-מובנים עם דיפלומטים (במדינות בהן מתרחשים אירועי הטרור) העוסקים בקשר עם העיתונות ועם עיתונאים שמסקרים את הסכסוכים הנחקרים. מתודולוגיה זו מבוססת על מספר שאלות גרעין המשמשות כבסיס לכל הראיונות, כך שתוכנית הראיון היא גמישה ומאפשרת לדיון להסתעף לתחומים הנראים חשובים על מנת לגלות מידע נוסף. הראיונות משמשים לחוקר כאמצעי לאיסוף וטיפול בנתונים איכותניים, תוך התבססות על העיקרון שהפרטים הם המשקפים הטובים ביותר על המתרחש (McCracken, 1988; Wimmer & Dominic, 2000).

4.1 המדגם

- במחקר נבחנו שלושה סכסוכים במסגרתם מתמודדות מדינות דמוקרטיות ליברליות אל מול טרור⁶:
1. הטרור של אל-קעידה המופעל כלפי ארה"ב (בתחומי המדינה או נגד מטרות אמריקאיות מחוצה לה). במחקר תהיה התייחסות לכל פעולות הטרור של אל-קעידה שכוונו כלפי מטרות אמריקאיות אזרחיות בשנות תשעים והאלפיים⁷ (1993-2008).
 2. הטרור הפלסטיני המופעל כלפי ישראל. בשל ריבוי אירועי הטרור בסכסוך הישראלי פלסטיני, נדגמו 12 חודשי סכסוך בין השנים 2000-2006⁸.
 3. הטרור האיסלמי המופעל כלפי בריטניה. המחקר יתייחס לכל אירועי הטרור האיסלמי כלפי מטרות בריטיות אזרחיות בשנות האלפיים (2003-2007).

⁶ הטקסטים שנותחו הם מיום הפיגוע ולאורך השבוע שאחריו, כך שלעיתים מופיעים טקסטים גם מחודשים שעוקבים (במקרה שהאירוע הטרור התרחש בסוף החודש).

⁷ בשל מיעוט אירועי הטרור כלפי מטרות אזרחיות אמריקאיות, התואמות את ההגדרה לטרור בה נעשה שימוש במסגרת המחקר, בחרתי להוסיף למדגם גם את הפיגוע כנגד השייטת האמריקאית USS Cole בתימן בשנת 2000 (מדובר בפגיעה בשייטת אמריקאית שעגנה בנמל בתימן, בפיגוע נהרגו 17 חיילים אמריקאים).

⁸ הבחירה להתמקד באינתיפאדה השנייה מעניקה למחקר רלוונטיות ועדכניות, ומאפשרת השוואה טובה מול יתר הסכסוכים בהם מרבית אירועי הטרור התרחשו בשנות האלפיים. החודשים שנדגמו נבחרו כי הם מייצגים את גיוון האירועים בתקופה האינתיפאדה השנייה (חלקם עמוסי אירועים, בחלקם יש מיעוט אירועים; בחלקם ישראל פעלה בצורה צבאית ובחלקם לא). החודשים שנדגמו הם: יוני 2001, ספטמבר 2001, מרץ 2002, מאי 2002, יוני 2002, מרץ 2003, אוגוסט 2003, פברואר 2004, נובמבר 2004, פברואר 2005, יולי 2005, ומרץ 2006. בניתוח הנרטיבים נדגמו גם החודשים: אוקטובר 2002, מאי 2003, ואוגוסט 2004.

4.2 ניתוח תוכן

בשלב הראשון של המחקר נותחו המסרים שמנסים הצדדים השונים בסכסוכים הנחקרים להעביר לקהילה הבינלאומית, זאת במטרה לאתר את המסרים והנרטיבים אותם הם מנסים לקדם. בשלב זה במחקר נעשה שימוש בניתוח תוכן איכותני וניתוח נרטיבים של הפרסומים הרשמיים ואתרי האינטרנט של השחקנים הפוליטיים הרלוונטיים (המדינות וארגוני הטרור הלוקחים חלק בסכסוך). המתודולוגיה האיכותנית מנסה לחשוף משמעויות, סמלים, מטפורות ותיאורים של תופעות (Holsti, 1968). בכדי להגיע להבנה עמוקה יותר של דפוסי השיח והמסרים שמנסה כל אחד מהצדדים השונים בסכסוך להעביר לתקשורת נערך ניתוח נרטיבים.

4.2.1 ניתוח הנרטיבים

כאמור, נרטיבים הם "פעולות סימבוליות (מילים ו/או מעשים) שיש בהן רצף ומשמעות עבור אלה שחיים אותן, יוצרים אותן או מפרשים אותן" (Fisher 1987, 58). במחקר הנוכחי, ניתוח הנרטיבים נועד לחשוף בפנינו את 'סיפור הסכסוך' של השחקנים הפוליטיים המעורבים בו. ניתוח הנרטיבים מסייע בהבנת האופן בו שחקנים פוליטיים מבנים קשרים סיבתיים בין אירועים, וכיצד הם מנחים את הקהל להקצות אחריות ואשמה באירועים הנידונים, בצורה המקדמת את מטרותיהם הפוליטיות. בנוסף, בחינת הנרטיב שהשחקנים השונים עושים בו שימוש תורם להבנתנו באשר להצגת האירועים בצורה אפיזודית מול תמטית. כאמור, רוב המידע המועבר בחדשות (ובסיקור סכסוכים בפרט) מתמקד באירועים ומוצג בצורה אפיזודית (Iyengar, 1987; 1991). בחינת הסיפור אותו מנסים הצדדים בסכסוך להעביר מעניינת במיוחד, כיוון שקיים דיסוננס בין הרצון של השחקנים הפוליטיים להציג את האירועים בצורה התואמת את השקפת עולמם (הכוללת תיאורים תמטיים) לבין האופן בו פועלת העיתונות (תיאור האירוע בצורה אפיזודית). ניתוח הנרטיבים מעניק לנו כחוקרי תקשורת מידע על הדרך בה העוסקים ביחסי ציבור ודיפלומטיה פומבית מנסים לגשר על הפער בין הצורך להציג את הסכסוך בצורה תמטית הכוללת ניתוח מעמיק ופרשנות לבין הצורך להתאים את המסר לרוטינות העיתונאיות – מסר אפיזודי המוצג בצורה תמציתית ועוסק באירוע ספציפי.

ניתוח הנרטיבים במחקר בחן את 'הסיפור' המוצג על ידי הצדדים השונים בסכסוך, תוך בחינת מכלול רכיבי הפרסומים שמוצגים לתקשורת (כותרות, הטקסט והתמונות הנלוות), האמצעים המבניים, הלשוניים והוויזואליים בהם נעשה שימוש לצורך עיצוב הסיפור. במסגרת הניתוח נעשה שימוש בשתי

המסורות המקובלות במחקר איכותני: הניתוח המבני והניתוח הנושאי. בניתוח המבני, העוסק בטקסט כאובייקט לניתוח, תהיה התייחסות ליסודות המופיעים ב'סיפור', כגון: התחלה, סוף, האירועים, הגיבורים וכיו"ב, ולאופן הארגון המיוחד של יסודות אלה. בניתוח הנושאי, המתייחס למילים ולתיאורים, נעשה ניסיון להבין את הקונטקסט הכולל באמצעות איתור ביטויים ומילות מפתח (שקדי, 2003).

ניתוח הנרטיבים כלל 521 טקסטים שפורסמו על ידי השחקנים הפוליטיים השונים שלוקחים חלק בסכסוכים הנחקרים. ניתוח הנרטיבים בחן כיצד מוגדרים אירועי הטרור במסרים של השחקנים הפוליטיים השונים, וכיצד הם מקושרים (אם בכלל) לאירועים נוספים. נבחנו סדר הצגת הדברים ואופן עיצוב הסיפור. במהלך הניתוח נבחן האופן בו מוצגות הדמויות בסיפור (בדמויות הכוונה איננה רק ליחידים אלא גם לשחקנים הפוליטיים השונים, אשר לעיתים ניתן למצוא התייחסות לתכונות או רגשות קולקטיביות שלהם). בנוסף בחן הניתוח האם קיימים מטא-נרטיבים ששחקנים פוליטיים עושים בהם שימוש בדיווח על האירועים (מטא-נרטיב צפוי לכלול קווים דומים לאופן הצגת הסיפור באירועים או קונפליקטים שונים. שימוש במטא-נרטיבים בתיאור סכסוכים בכלל ואירועי טרור בפרט, עשוי לכלול התייחסות בינארית לאירועים וללוקחים בהם חלק - טובים מול רעים, חזקים מול חלשים וכיו"ב). במהלך הניתוח אתרו דפוסים החוזרים על עצמם באותו הסכסוך ובסכסוכים שונים אשר סייעו באיתור 'מסגרות העל' – מסגרות העוסקות בבעיה, הסיבה ובפתרון, בדומה להגדרתו של Entman (1993) למסגרות.

בכדי למזער את בעיית הסובייקטיביות שעולה בניתוח איכותני, יתמקד ניתוח הנרטיבים באלמנטים ספציפיים כגון: אשמה, הסברים והצדקות לפעולות ואירועים, והאופן בו מתוארים הקורבנות. לאחר זיהוי הנרטיב של כל שחקן פוליטי הלוקח חלק מסכסוך, נוסחו הנרטיבים בצורה של מסגרות המאפשרות מדידה כמותית (במטרה לבחון את המסרים והמסגרות המופיעים בסיקור הסכסוך בעיתונות הזרה). את סיכום המסגרות, המבוססות על הנרטיבים ניתן למצוא בנספח. במטרה לתקף את ממצאי ניתוח הנרטיבים ואת כלי למדידת מסגרות המדינה שנבנה על בסיס הניתוח, התקיימו ראיונות עם העוסקים בדיפלומטיה פומבית במדינות הלוקחות חלק בסכסוכים הנחקרים, במהלכם התייחסו המרואיינים בין היתר גם למסרים שמנסה הצד אותו הם מייצגים להעביר.⁹

⁹ מרבית הראיונות שהתקיימו עסקו במערך ההסברה הישראלי (הסיבה לכך היא חוסר שיתוף הפעולה של גורמים רשמיים ממדינות האחרות במחקר). אך כיוון שהמסרים של יתר השחקנים הפוליטיים שנבדקו (גם המדינות וגם ארגוני הטרור)

4.2.2 הניתוח הכמותי

לאחר איתור המסגרות שמנסים הצדדים השונים בסכסוך לקדם, נבחנו מסגרות המדיה המופיעות בפועל בעיתונות הזרה לאחר אירועי הטרור בסכסוכים הנחקרים (N=3933). בשלב הזה של המחקר נבנה מדד לבחינת המסגרות המופיעות בעיתונות (בדומה לעבודותיהם של Entman, Gamson ואחרים בתחום מסגרות המדיה), כאמור בהסתמך על המידע שאותר מניתוח המסרים בשלב הקודם - המסגרות שמנסים השחקנים הפוליטיים השונים לקדם. דפי הקידוד והסבר על הקודים השונים הבוחנים את יכולת העברת המסר של כל אחד מהשחקנים הפוליטיים מצורפים בנספח.

על מנת לקבל תמונה מקיפה של מסגרות המדיה המופיעות בעיתונות הזרה, נבחנו בכל סכסוך עיתונים בשלוש מדינות מתוך המדינות הבאות: ארה"ב, בריטניה, ישראל והודו (בכל אירוע ייבחנו שלושת המדינות שלא נגדן כוון הטרור, לדוגמא: באירוע טרור בארה"ב ייבחנו בריטניה, ישראל והודו)¹⁰. בכל מדינה נבחנו הסיקור בשני עיתונים יומיים, מהיום שלאחר אירוע הטרור למשך שבוע. העיתונים שייבחנו במחקר הם: *The New York Time*, ו- *The Washington Post* בארה"ב; *The Guardian*, ו- *The Times* בבריטניה; *'ידיעות אחרונות'*, *והארץ'* בישראל; *The Times of India*, ו- *The Hindu* - בהודו. בפרק 6 מוצגים ממצאי ניתוח התוכן הכמותי עבור כל אחד מהסכסוכים הנחקרים.

כל הנתונים לניתוח התוכן הכמותי נאספו על ידי מקודדים, באמצעות דפי קידוד המצורפים בנספח. בלוח 4.1 מוצגת דוגמא לדף קידוד מתוך אחד הסכסוכים הנחקרים – הסכסוך הבריטי-טרור איסלמי (דפי הקידוד דומים, ההבדלים הם בעיקר הקודים אשר תואמים את המסרים של השחקנים הפוליטיים המעורבים בסכסוך). כאמור את כל דפי הקידוד ורשימות הקודים ניתן למצוא בנספח:

אינם מתבססים על מדגם, אלא בוחנים את כל הפרסומים שהוציאו השחקנים השונים בעקבות אירועי טרור בסכסוך ניתן להתייחס גם אליהם כתקפים.

¹⁰ הבחירה בהודו נעשתה כיוון שהעיתונות המשמעותית הפועלת בה היא בשפה האנגלית (בין העיתונים שנבחרו למחקר נמצא *The Times of India* העיתון הנפוץ ביותר בהודו), דבר המאפשר השוואה נוחה לעיתונים בארה"ב ובריטניה מבחינת השפה ושימוש בביטויים שונים. בנוסף, הודו היא מדינה שמתמודדת בעצמה עם טרור, ומערכת היחסים שלה עם המדינות הנפגעות מטרור במחקר שונה ממדינה למדינה: קרבה לבריטניה מימי המנדט, מערכות יחסים מורכבות עם ישראל (בגלל המיעוט המוסלמי מחד ולחימה משותפת מול טרור מאידך) ועם ארה"ב (מערכת יחסים טובה, אך שיתוף הפעולה בין ארה"ב לפקיסטן נתפס בעייתי בשל הסכסוך בין המדינות).

לוח 4.1 דף הקידוד עבור הסכסוך הבריטי-טרור איסלמי

The variable	The categories
1. The newspaper	1. Yediot Acharonot 2. Haa'retz 3. New York Times 4. Washington Post 5. Times of India 6. Hindu
2. The date of the article	(day/month/year): _____
3. Type of article	1. News 2. Editorial 3. Op-ed 4. Letters
4. The page the article appears on	(page #) _____
5. Size of the article	(number of words) _____
6. The headline (write the headline)	
7. Headline code/s	(The code/s that appears in the headline) _____

The Terror event Info.

8. The date of the terror event (the main event being presented)	(day/month/year): _____
9. Type of terror event:	1. suicide bomber 2. bomb 3. shooting 4. artillery 5. other
10. Number of Victim (dead):	_____
11. Number of injured:	_____
12. Are there any other terror events that appear in the story?	1. Yes 2. No

UK action info.

13. The date of the event (the main event being presented)	(day/month/year): _____
14. Type of event:	1. air strike 2. military invasion 3. shooting 4. Artillery 5. Closure 6. road blocks 7. Restrictions of movement 8. Other
15. Number of Victim (dead):	_____
16. Number of injured:	_____
17. Are there any other events that appear in the story?	1. Yes 2. No

18. What does the story focus on	1. the terror event 2. the UK action
----------------------------------	--

Quotes

19. What is the position of the first person who is being quoted in the article?	
20. Is he/she	1. A British witness/victim 2. British 3. An international figure 4. Victim of a UK strike. 5. A Member of a terror organization. 6. An Arab (or Muslim)
21. Which codes do his/her message resembles?	
22. What is the position of the second person who is being quoted in the article?	
23. Is he/she	1. A British witness/victim 2. British 3. An international figure 4. Victim of a UK strike. 5. A Member of a terror organization. 6. An Arab (or Muslim)
24. Which codes do his/her message resembles?	
25. What is the position of the third person who is being quoted in the article?	
26. Is he/she	1. A British witness/victim 2. British 3. An international figure 4. Victim of a UK strike. 5. A Member of a terror organization. 6. An Arab (or Muslim)
27. Which codes do his/her message resembles?	
28. How many of the people that are quoted in the article are British?	
29. How many of the people that are quoted in the article are Members of an Islamist terror organization?	
30. How many of the people that are quoted in the article are international figures?	

31. Codes that appear in the article (all the codes that appear in the article):

111	211	311	411	511	611
112	221	312	412	512	612
113	222	313	413	521	621
121	231	321	414	531	631
122	241	322	421	541	632
131		331	422	551	
		341	431		
		351			

פירוט הקודים המופיעים בדף הקידוד נמצא גם הוא בנספח. באופן כללי, קודים ממסגרות 1-3 תואמות את המסרים של המדינה המעורבת בסכסוך וקודים ממסגרות 4-6 תואמות את המסרים של ארגוני הטרור (לכל שחקן מופיעות שלוש מסגרות: בעיה, סיבה ופתרון – בהתאמה).

קידוד הכתבות נעשה על ידי סטודנטים¹¹, דוברי אנגלית שפת אם, אשר עברו הכשרה באשר לפרטי הקידוד השונים והסכסוכים בהם עוסק המחקר. בניסיון להתמודד עם בעיית הפרשנות השונה שעולה בניתוח תוכן נערכה בדיקת מהימנות בין שופטים. הבדיקה נערכה באמצעות קאפא של כהן, בתוכנת SPSS, ונערכה על 359 כתבות (כ – 10% מהמדגם). אחוז ההסכמה הנמוך ביותר בבדיקת המהימנות היה 0.816 מעל המקרה, עבור משתנה מספר הקודים בכותרת מהמסגרת הרביעית (מסגרת הבעיה של ארגוני הטרור).

4.3 ראיונות עומק

בנוסף לניתוחי התוכן נערכו ראיונות עומק חצי-מובנים עם דיפלומטים העוסקים בדוברות ובהסברה במדינות הנפגעות מטרור, ועם כתבים זרים העוסקים בסיקור האירועים השונים בסכסוך. הראיונות בוצעו במטרה להרחיב את הידע על המסרים שמנסים הדיפלומטיים להעביר באמצעי התקשורת באשר לסכסוך מעבר לפרסומיהם הרשמיים והתוצר הנמצא בעיתונות עצמה, ולנסות להבין את עבודתם מול העיתונאים. מרבית הראיונות התקיימו לאחר ניתוח הנרטיבים של השחקנים השונים ולפני הניתוח הכמותי של המסרים המופיעים בתקשורת, והם מעניקים לנו תמונה רחבה יותר של הבנת הדברים.

ראיונות עומק חצי מובנים מבוססים על מספר שאלות המשמשות כבסיס לכל הראיונות. במהלך הראיונות, ניתן לשאוב מהמראיינים מידע הכולל דעות, ערכים, החלטות, מניעים, ניסיון, ידע תרבותי, אידיאולוגיה מקצועית, נורמות עבודה, דפוסי התנהגות, רגשות ועוד. בראיונות עומק ניתן למצוא פרשנות לסיבות שמאחורי התשובות; באמצעות שאלות ההמשך (follow-up). הראיונות מאפשרים לנו מבט מבפנים לסיבות המובילות לדפוסי התנהגות (Gubrium & Holstein, 2002; McCracken, 1988; Reinard, 1998; Wimmer & Dominic, 2000).

מטרת ראיונות העומק במחקר הנוכחי היתה לנסות ולקבל תמונה ברורה יותר של המסרים והמסגרות שמנסים שחקנים פוליטיים שלוקחים חלק בסכסוך להעביר באמצעות הדיפלומטיה הפומבית. במהלך הראיונות נבחנו מידת החשיבות שמייחסים האמונים על ההסברה במדינות הנפגעות מטרור למסרים שמופיעים בעיתונות הזרה, תוך ניסיון ללמוד על עבודתם אל מול העיתונאים. בנוסף, נערכו ראיונות עם

¹¹ הסטודנטים שעסקו בקידוד הכתבות מגיעים מרקעים שונים והם בעלי תפיסות פוליטיות מגוונות: חלקם ישראלים וחלקם אמריקאים, רובם יהודים אך יש בניהם גם נוצרים, מבחינת השקפה פוליטית חלקם שייכים לצד הימני של המפה הפוליטית הישראלית וחלקם לשמאלי (מקודד אחד אפילו מתגורר באחת מהערים הפלסטיניות).

עיתונאים המסקרים את הסכסוכים הנידונים, במטרה להבין את האינטראקציה עם דיפלומטים במדינות בהן מתרחשים הסכסוכים, ואת המניעים לאופן הסיקור של אירועי הטרור בסכסוך ולמסגרות המדיה אשר מופיעות בעיתונות. המידע שעלה מתוך הראיונות מופיע בניתוח הנרטיבים של השחקנים השונים (פרק 5), בנספח מופיעה רשימה טנטטיבית של השאלות שעלו במהלך הראיונות עם הדיפלומטים והעיתונאים.

4.4 המשתנים במודל המחקר

בנוסף לבחינת המסגרות המועדפות על ידי השחקנים המעורבים בסכסוך ומסגרות המדיה שמופיעות בעיתונות הזרה לאחר אירועי הטרור בסכסוך, נבחן הפער בין שני סוגי המסגרות, והנסיבות שמרחיבות או מצמצמות פער זה. כאמור, ישנן ארבע קבוצות של משתנים שמידת השפעתן על מידת הקרבה בין המסגרות שמקדמים שחקנים פוליטיים במסגרת סכסוך, לבין המסגרות שמאומצות על ידי כלי תקשורת זרים תיבחן במחקר: (1) התמודדות מדינת היעד בסכסוכים ומול טרור; (2) עוצמת האירועים המתרחשים במסגרת הסכסוך (כמות הנפגעים, סוג הפיגועים, פעולת המדינה הנפגעת וכיו"ב); (3) מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין המדינה המעורבת בסכסוך לבין מדינת היעד - בה פועלת התקשורת; ו(4) מידת הקרבה הפוליטית בין המדינה המעורבת בסכסוך לבין מדינת היעד. להלן אופן מדידת המשתנים השונים במודל הניבוי:

הסיקור התקשורתי של הסכסוך

המשתנה התלוי במחקר הוא הפער בין המסגרות שמנסים השחקנים הפוליטיים השונים המעורבים בסכסוך להעביר ולבין אלו המופיעות בעיתונות הזרה. במטרה לבחון משתנה זה נמדדו (באמצעות דף קידוד המצורף בנספח) מספר המסרים בכל כתבה התואמים את המסרים שכל צד בסכסוך – כפי שהם עולים בניתוח הנרטיבים שמוצג בפרק 5. נדון בשלושה משתנים תלויים:

מדד הסכסוך – בהתאם לתפיסתו של Entman (2003) לפיה הסיקור התקשורתי ייחשב למוצלח כאשר אירוע, נושא או שחקן פוליטי ממוסגר באופן המקדם תפיסות ופרשנות המועיל לצד אחד בקונפליקט ו/או מעכב את הצד האחר, מדד הסכסוך מחושב על ידי מדידת מידת הצלחתו של צד מסוים בקונפליקט בהעברת מסריו, לעומת מידת הצלחתו של הצד שני. משתנה זה מייצג את האופן בו העיתונות הזרה מסקרת את הסכסוך הנדון, והוא מחושב על ידי הפחתת סכום המסרים שתואמים את

המסגרות שמקדמים ארגוני הטרור מסכום המסגרות שמקדמת המדינה בסכסוך. כך שכאשר מדד הסכסוך הוא חיובי הכתבה מקדמת את עמדת המדינה, וכאשר מדד הסכסוך הוא שלילי הכתבה מקדמת את עמדת ארגוני הטרור בסכסוך הנדון.

סכום מסגרות המדינה – משתנה זה מייצג את המידה בה המסרים שמנסה המדינה לקדם מופיעים בעיתונות הזרה. המדד מחושב על ידי סכימת סך כל המסרים המופיעים בכתבה התואמים את מסגרות המדינה (שלושת המסגרות יחדיו: הבעיה, הסיבה והפתרון). למעשה המשתנה בוחן את מידת ההצלחה של המדינה בהעברת המסר, ללא קשר למסרים של ארגוני הטרור באותו הסכסוך שעוברים בכתבה.

סכום המסגרות שמקדמים ארגוני הטרור – משתנה זה מייצג את המידה בה המסרים שמנסים ארגוני הטרור בסכסוך לקדם מופיעים בעיתונות הזרה. המדד מחושב על ידי סכימת סך כל המסרים המופיעים בכתבה התואמים את המסגרות של ארגוני הטרור (שלושת המסגרות יחדיו: הבעיה, הסיבה והפתרון). למעשה המשתנה בוחן את מידת ההצלחה של ארגוני הטרור בהעברת המסר, ללא קשר למסרים של המדינה באותו הסכסוך שעוברים בכתבה.

במודל הניבוי ישנן ארבע קבוצות של משתנים אשר מסייעות בהבנת סיקור האירועים בתקשורת היעד. להלן הסבר על המשתנים השונים:

התנסות מדינת היעד בהתמודדות מול טרור

התמודדות המדינה בה פועלת התקשורת בסכסוכים ומול טרור, צפויה גם היא להשפיע על האופן שהעיתונות תתייחס לסכסוכים אחרים במסגרתם נעשה שימוש בטרור. בתקופות בהן מדינת היעד סובלת מטרור, העיתונות המקומית צפויה למסגר סכסוכים אחרים באופן הקרוב למסר של הצד שנפגע מטרור (חוויות של התמודדות מול טרור עשויות לגרום להזדהות ואמפטיה של האזרחים ובניהם העיתונאים עם הצד הנפגע מטרור). המשתנה מבחין בין תקופות בהן מדינת היעד מתמודדת מול טרור (=1) לבין תקופות בהן הסכסוך במדינת היעד נמצא ברגיעה (=0). (לדוגמא: לפני-אחרי 11 בספטמבר בארה"ב; לפני-אחרי הפיגועים בלונדון ביולי 2005 וכיו"ב).

עוצמת האירועים בסכסוך - עוצמת האירועים בסכסוך נבחנת על פי שלושה משתנים :

א. האם אירועי הטרור הם פיגועי התאבדות – המשתנה בוחן האם אירוע הטרור הנדון בכתבה הוא פיגוע התאבדות. פיגועי התאבדות נתפסים כחדשותיים יותר מסוגי פיגועים אחרים (ירחי, 2004 ; ירחי וצפתי, 2009), וצפויים להעלות בסיקור התקשורתי יותר מסגרות שתואמות את המסרים של המדינה הנפגעת מטרור. המשתנה מציג את כתבות העיתונות בהן מופיע פיגוע התאבדות ($=1$), מול יתר סוגי הפיגועים או כתבות בהן לא מופיע פיגוע ספציפי ($=0$).

ב. מספר ההרוגים בפיגועי הטרור – משתנה זה בוחן את מספר ההרוגים מפעילות טרור בסכסוך בו עוסקת הכתבה. פיגועים בעלי נפגעים רבים צפויים להיות חדשותיים יותר, ולהעלות בסיקור התקשורתי יותר מסגרות שתואמות את המסרים של המדינה הנפגעת מטרור (בהתאם לקריטריון סף הערך ממחקרם של Galtung & Ruge, 1965; ולמחקרם של Weimann & Winn, 1994). כיוון שבמרבית הכתבות לא מצוין מספר ההרוגים המדד מציג את מספר ההרוגים מפיגועי טרור בסכסוך הנדון, בחודש בו מופיעה הכתבה (באירועי טרור כלפי אמריקאים ובריטיים מדובר במספר ההרוגים בפיגוע המסוקר).

ג. האם הפעולה בה נוקטת המדינה היא פעולה צבאית – מתקפה צבאית מצד המדינה (בניגוד לפעולות אחרות) צפויה להעלות בסיקור התקשורתי יותר מסגרות שתואמות את המסרים של ארגון הטרור. המשתנה מציג את כתבות העיתונות בהן מופיעה מתקפה צבאית ($=1$), מול יתר סוגי התגובות או מקרים בהן לא דנים בתגובה ($=0$).

מידת הקרבה התרבותית פוליטית

כאמור, מדינות שקרובות יותר מבחינה תרבותית פוליטית למדינה שמתמודדת עם טרור צפויות להציג בסיקור יותר מסרים שתואמים את המסגרות של המדינה ופחות מסרים שתואמים את המסגרות שמקדמים ארגוני הטרור. בהתאם למחקרם של Sheaffer et al. (2010) מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין מדינת היעד לבין זו המתמודדת מול טרור נמדדת באמצעות שלושה משתנים: רמת ערכי האזרחים במדינה, רמת ערכי המדינה, ורמת 'הציוויליזציה'. משתנה מידת הקרבה התרבותית פוליטית מורכב מסכום המרחקים של כל שתי מדינות בשלושת המשתנים.

רמת ערכי האזרחים – כאמור בפרק 5, בחלק שעוסק בהבדלים תרבותיים בין מדינות, ניתן לבחון את תרבות המדינה על פי הערכים המקובלים על ידי החברים באותה התרבות. פרויקט סקר הערכים העולמי (The World Values Survey project), בוחן מדינות על בסיס שני צירים של ערכים: הראשון – ערכים מסורתיים אל מול ערכים חילוניים-רציונאליים; השני – הישרדות אל מול ביטוי עצמי (Inglehart and Welzel, 2010; Sheaffer et al., 2010). עבור כל סט של מדינות (המדינה שמתמודדת מול טרור ומדינת היעד) חושב המרחק האוקלידי¹² בהתבסס על ממוצע המדינה בשני הצירים שהוצגו, ככל שהמרחק האוקלידי נמוך יותר, המרחק התרבותי בין המדינות קטן יותר.

רמת ערכי המדינה – משתנה רמת ערכי המדינה מבטא את הערכים המשותפים למדינה ברמה הלאומית. המשתנה מבוסס על מסד הנתונים של Freedom House analysis of political rights and civil liberties, אשר בוחן את מידת הדמוקרטיה ומידת החופש האזרחי של כל מדינה. המשתנה מבוסס על המרחק בין ממוצעי מדינת היעד לבין זו המתמודדת עם טרור בסכסוך, בשני הקריטריונים.

רמת 'ציוויליזציה' – בוחנת תפיסה רחבה יותר של קבוצות של מדינות. המשתנה הזה מבוסס על הטיפולוגיה של Huntington (1996) לסוגי ציוויליזציות, המבוססת בעיקר על הבדלים בין דתות. בשנות ה-90 זיהה Huntington שמונה סוגי ציוויליזציות, אשר בין המדינות המשתייכות לכל ציוויליזציה יש דמיון בערכים: 1. מערבית; 2. לטינית; 3. איסלמית; 4. סינית; 5. הינדית; 6. אורתודוקסית; 7. יפנית; 8. אפריקאית. ישראל אינה שייכת בצורה "רשמית" לאף אחת מהציוויליזציות (כיוון שהדת בה שונה), אך היא נחשבת לחלק מהתרבות המערבית. אם כן, שלוש מארבעת המדינות במחקר (ארה"ב, בריטניה וישראל) שייכות לתרבות המערבית שקודדה כ-1, והודו המדינה הנותרת קודדה כ-0.

מידת הקרבה התרבותית פוליטית בכל סכסוך נבדקה על ידי חישוב הקרבה בין המדינה המעורבת בסכסוך לבין כל אחת ממדינות היעד (בהן פועלת התקשורת).

¹² המרחק האוקלידי בין (x_1, y_1) לבין (x_2, y_2) הוא: $\sqrt{[(x_1 - x_2)^2 + (y_1 - y_2)^2]}$.

מידת הקרבה הפוליטית

מדינות שקרובות מבחינה פוליטית למדינה המתמודדת עם טרור צפויות להציג יותר מסרים שתואמים את המסגרות שמקדמת המדינה בסכסוך ופחות מסגרות שמקדמים ארגוני הטרור. משתנה הקרבה הפוליטית נמדד על ידי מידת הקרבה של הצבעתן באו"ם של המדינות השונות, אלו שמתמודדות עם טרור בסכסוך ואלה בהן פועל ארגון התקשורת, בהתאם למחקרם של Sheaffer et al. (2010). מדד זה מייצג בצורה טובה את מידת הקרבה פוליטית בין מדינות, כיוון שהוא בוחן את העמדות של המדינות השונות במגוון רחב של נושאים פוליטיים (Sheaffer et al., 2010; Voeten, 2000). הנתונים עליהם מתבסס המדד לקוחים מתוך מאגר הנתונים של Erik Voeten. ההצבעה של כל מדינה בעצרת הכללית של האו"ם בין השנים 2000 ל- 2003 קודדה (מתנגד=1-, נמנע=0, תומך=1). בשלב הבא חושב הקשר על פי מדד רו של ספירמן בין ההצבעות של המדינות שמתמודדות מול טרור לבין מדינות היעד השונות במחקר, במטרה לבחון את מידת הקרבה הפוליטית בין המדינות.

מידת הקרבה הפוליטית בכל סכסוך נבדקה על ידי חישוב הקרבה בין המדינה המעורבת בסכסוך לבין כל אחת ממדינות היעד (בהן פועלת התקשורת).

ממצאי מודל המחקר הבוחן את הנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסגרות שמקדמים השחקנים השונים המעורבים בסכסוך לבין אלו שמופיעות בעיתונות הזרה, מוצגים בפרק 7.

לאחר הצגת שיטות המחקר השונות בהן נעשה שימוש במחקר, ניתן כעת לעבור להצגת הממצאים. בפרק הבא (פרק 5) יוצגו ממצאי ניתוח הנרטיבים של השחקנים השונים הלוקחים חלק בסכסוכים הנחקרים, ולאחר מכן יוצגו הממצאים של ניתוח התוכן הכמותי של כל סכסוך העיתונות הזרה (פרק 6) והנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין מסרים שמנסים השחקנים השונים לקדם לבין אלו המופיעים בתקשורת היעד (פרק 7).

פרק 5: מספרים את 'הצד שלהם' בסכסוך –

הנרטיבים של השחקנים הפוליטיים המעורבים בסכסוכים הנחקרים

פרק זה עוסק בנרטיבים של השחקנים הפוליטיים השונים, המעורבים בסכסוכים הנחקרים, כפי שהם עולים בפרסומיהם הרשמיים. נרטיב מוגדר כדרך מסוימת לדווח על אירועים, זהו סיפור הנבנה באופן מובנה המתאר רצף של אירועים באופן משכנע אשר ניתן להסיק ממנו מסקנות (Freedman, 2006; Labov & Waletzky, 1967). השיח המוצג בנרטיב הוא תוצר של הקהילה או התרבות שבו נוצר (Winslade & Monk, 2000). נרטיבים הם בעלי משמעות רבה ביחסים בינלאומיים. ממשלות עושות שימוש אסטרטגי בנרטיבים במטרה להשיג את מטרותיהן: הגדרת הזהויות במדינתן, הסברת תפקידן בעולם, זיהוי בני ברית ואויבים, ולהציג בהקשר המתאים את החלטות המדיניות שלהן (Antoniades et al. 2009).

הנרטיבים של השחקנים השונים מוצגים תוך התייחסות להבדלים בין הערכים התרבותיים של השחקנים הפוליטיים השונים הלוקחים חלק בסכסוכים הנחקרים, ובאופן בו המדינות בסכסוכים תופסות עצמן בזירה הבינלאומית. במהלך ניתוח הנרטיבים נבחנו טקסטים ($n=521$) המופיעים באתרי האינטרנט של השחקנים השונים. בנוסף, במהלך סיכום הנרטיב של השחקנים מופיעים גם הממצאים מראיונות העומק עם העוסקים בדיפלומטיה פומבית ועם עיתונאים. הצגת הנרטיב של כל שחקן פוליטי תיפתח בסיכום הנרטיב, תוך התייחסות לערכי החברה בה צמח הנרטיב ותפיסת המדינה (בנרטיבים של המדינות) בזירה הבינלאומית. בהמשך יחולק כל נרטיב לשלושה נושאים מרכזיים: הבעיה, הסיבה (או הנושאים באחריות), והפתרון – התואמים את הגדרתו של Entman (1993) למסגור. המעבר מנרטיבים למסגרות מסייע לבחון בצורה כמותית את המסרים המופיעים בעיתונות הזרה (הממצאים מוצגים בפרקים 6 ו-7). ראשית מוצגים הנרטיבים של המדינות: ישראל, ארה"ב ובריטניה, ולאחר מכן הנרטיבים של הצד בסכסוך שעושה שימוש בטרור: הארגונים הפלסטינים ואל-קעידה (אשר משמשת כ'צד השני' בסכסוכים כנגד ארה"ב ובריטניה).

5.1 הנרטיבים שמנסות המדינות שלוקחות חלק בסכסוך לקדם

5.1.1 סיכום הנרטיב הישראלי

הנרטיב הישראלי¹³ (n=114) עוסק בהתגוננות; לפיו הישראלים הם הקורבנות בסיפור הסכסוך וכל פעולותיהם נועדו בכדי להגן על עצמם, בעוד הפלסטינים ובראשם ערפאת הם האשמים. ההתגוננות הישראלית באה לידי ביטוי באירועים בהם מופעל טרור כנגד מטרות ישראליות והיא אכן תחת התקפה, אך אפילו במקרים בהם ישראל היא התוקפת מופיעות הצדקות הגנתיות במטרה להסביר את פעולותיה (לדוגמא, במבצע "חומת מגן" יש ביטוי להתגוננות כבר בשם הפעולה הצבאית). ישראל מוצגת כמי שפועלת במישורים שונים במטרה להתגונן כנגד הטרור ולהביא לסיום האלימות: בניית הגדר, חיסולים ממוקדים, ותמיכה בתוכניות בינלאומיות כאלו או אחרות הן כמה דוגמאות לכך. השיח הישראלי שב ומדגיש את **השאיפה לשלום** ואת המאמצים שנעשו מצד ישראל בכדי להביא לסיום אלימות (הכוללים בין היתר ניסיונות להקל על האוכלוסייה הפלסטינית). במקביל ישראל מדגישה כי יש לה את **הזכות להגן על עצמה**, וכי אינה מוכנה להתפשר בכל הנוגע לביטחון אזרחיה. ישראל מצערה על פגיעה באוכלוסייה הפלסטינית - גם במקרים בהם במסגרת פעילותה נפגעו אזרחים פלסטינים וגם כאשר האוכלוסייה הפלסטינית סובלת בשל צעדים ביטחוניים בהם נוקטת ישראל (כגון: מחסומים, סגרים וכיו"ב), אך מודגש כי פגיעות אלה הן תוצאה של הצעדים הגנתיים שישראל נוקטת כנגד האלימות הפלסטינית.

חוסר הנכונות של הרשות הפלסטינית לבצע רפורמות ולעסוק במניעת טרור מוצגת כמכשול העיקרי בהשבת השקט לאזור ולהשגת שלום. ישראל **מאשימה באופן אישי את ערפאת**, יו"ר הרשות הפלסטינית, במעורבות בפעילות טרור ובאי מניעתו. הצגת הדברים דרך הזווית האישית, תואמת רוטינות העבודה העיתונאית. על פי הנרטיב הישראלי, הפלסטינים לא בוחלים באמצעים בכל הנוגע ללחימה, והם עושים שימוש בנשים, ילדים, ארגונים הומניטאריים ומקומות קדושים בכדי להשיג את מטרותם ולפגוע באוכלוסייה הישראלית (בתוכה גם ילדים, נשים וקשישים).

הטרור הפלסטיני מוצג **כחלק מגל טרור עולמי**, וישראל מרבה לקשר בין אירועי טרור המתרחשים במקומות שונים בעולם (ארה"ב, רוסיה, תורכיה וכיו"ב) לבין הטרור שחוזה האוכלוסייה בישראל.

¹³ הנרטיב הישראלי המוצג להלן מתבסס על המסרים הרשמיים של ישראל כפי שמופיעים באתרי משרד ראש הממשלה ומשרד החוץ (בו מופיעות גם הודעות של משרד הביטחון, המשרד לביטחון פנים ודובר צה"ל), בתקופת אינתיפאדת אל-אקצה (נדגמו 15 חודשים מתוך תקופת האינתיפאדה השנייה). הטקסטים באנגלית מצוטטים מתוך אתרי האינטרנט שהוזכרו.

הטרור הפלסטיני מוצג כחלק מ'כוחות הרשע', והמאבק של ישראל מוצג כחלק **ממלחמה גלובלית בטרור**.

הגורמים הישראליים הרשמיים (ראש הממשלה ומשרדו, משרד החוץ, שרים וכיו"ב) משמשים כ'**מספר'** בנרטיב, כאשר הם מנסים לייצג את עם ישראל או מדינת ישראל במסריהם. פעמים רבות המסרים מוצגים בגוף שלישי, ללא מספר, דבר התואם את הרטוריקה העיתונאית שמנסה לשמור על ריחוק מסוים ואובייקטיביות בדיווח. נושאים שונים המוכרים בשיח על הסכסוך וצפויים להופיע בנרטיב הפלסטיני ובסיקור התקשורת של הסכסוך בתקשורת הזרה, כגון: כיבוש, התנחלויות, זכות השיבה וכיו"ב, לא זוכים להתייחסות רבה בנרטיב הישראלי.

במהלך המחקר נערכו ראיונות עומק עם גורמים שונים שעוסקים בדיפלומטיה פומבית בישראל: יועצי ראש הממשלה לתקשורת זרה, דוברי משרד חוץ ושגרירות ישראל בווינגטון, דוברת צה"ל לשעבר, ומנהל מטה ההסברה. מהראיונות עולה כי המסר שנמצא בניתוח הנרטיבים דומה למסר שגורמי ההסברה השונים ניסו ומנסים להעביר בכל הנוגע לסכסוך הישראלי פלסטיני בכלל, ולהתמודדות הישראלית עם הטרור הפלסטיני בפרט. מספר נושאים עלו כמסרים המרכזיים של ישראל בתקופת האינתיפאדה השנייה במהלך הראיונות: הראשון הוא **הזכות הישראלית להגן על אזרחיה והשאיפה לשלום** - יונתן פלד, דובר השגרירות הישראלית בווינגטון ולשעבר דובר משרד החוץ הגדיר את המסר הישראלי כ"שאיפה לשלום תוך הזכות שלנו להגן על עצמנו"; גם רות ירון, לשעבר דוברת צה"ל הדגישה את "זכותה של מדינה דמוקרטית להגן על עצמה"; מארק רגב, לשעבר דובר משרד החוץ ציין כי "ישראל היתה מוכנה ללכת לפשרה הוגנת עם הרשות הפלסטינית, אך בשל המנהיגות הכושלת של ערפאת זה לא התאפשר – ערפאת ממניעו שלו יצר את המפלצת של הטרור, וישראל כחברה דמוקרטית שוחרת שלום מנסה להתגונן מול הטרור". דבריו של רגב כבר מעלים את הנקודה המרכזית השנייה שהיא **הטלת האשמה על רשות הפלסטינית** בכלל ועל ערפאת בפרט. ירדן ותיקאי, מנהל מטה ההסברה במשרד רה"מ הציג את מסר העל של ישראל באינתיפאדה השנייה כ"הצגת הפלסטינים כטרוריסטים", ומירי אייזן, לשעבר יועצת התקשורת של רה"מ לעיתונות זרה הציגה את הדיון על "מה זה טרור, וכיצד הטרור הפלסטיני הוא בעל אותם המרכיבים של טרור בכל העולם" כחלק מרכזי מהנרטיב האלטרנטיבי שישראל מנסה לקדם בעולם (בארצות הברית ישראל זכתה להצלחה בהעברת המסר הזה). גם רות ירון מסבירה את הצורך להסביר לעולם "מה זה הטרור שישראל מתמודדת מולו", כחלק מהצגת המלחמה בטרור, וההסבר כיצד נלחמים כנגדו. נושא נוסף שזוכה להתייחסות הוא **הצגת**

ישראל כקורבן בסכסוך - רענן גיסין, לשעבר יועץ רה"מ לתקשורת זרה הדגיש את הנושא "לישראל הזכות להגן על עצמה כי תיראו מה עושים לנו", לשיטתו הצגת ישראל כקורבן נותנת את הלגיטימציה לתגובה הישראלית בדעת הקהל העולמית. גיסין גם מציין כי בניגוד לאופן בו הוא חושב שההסברה הישראלית צריכה להתנהל, ישראל נוטה להשתמש ב**רטוריקה מתגוננת** בכל השיח שלה בנוגע לסכסוך. נושאים נוספים שעלו במהלך הראיונות מוצגים בהמשך, בסוף החלק שעוסק בנרטיב הישראלי.

כאשר בוחנים את הנרטיב הישראלי לאור הערכים המקובלים בחברה הישראלית והתפיסה של ישראל את עצמה בזירה הבינלאומית, עולה כי ההתגוננות הישראלית תואמת את החוויה הישראלית ביחסי חוץ של המדינה; ישראל חוותה בששת העשורים האחרונים עימותים ומלחמות רבות והיא נמצאת למעשה כבר מימי הקמת המדינה במאבק מתמשך אל מול מדינות ערב והפלסטינים. בזירה הבינלאומית המדינה מתמודדת עם ביקורת בלתי פוסקת כנגדה ועל כן נמצאת במגננה מתמדת. התחושה של מרבית הציבור בישראל היא כי 'העולם כולו נגדנו' (כפי שעולה ממדד השלום שמפרסם המכון הישראלי לדמוקרטיה). באשר לתרבות המדינה, חוסר היכולת להתמודד עם מצבים של אי וודאות (גורם המצביע על חברה שנמצאת ברמת לחץ גבוהה) הוא בין הערכים הבולטים בחברה הישראלית ערכים נוספים¹⁴ של החברה הישראלית הם שיוויון, ועל הציר בין השרדות לביטוי עצמי ישראל נמצאת במרכז עם נטייה לכיוון הביטוי העצמי (כך שלצד חשיבות הביטוי העצמי הישראליים מדגישים גם את הצורך בסדר). כאמור, ניתן לראות כי השיח הישראלי תואם את האופן בו המדינה תופסת את עצמה בזירה הבינלאומית ומושפע מערכי החברה לחץ וצורך בוודאות, שיוויון וצורך בסדר - רטוריקה מתגוננת מאפיינת את הנרטיב הישראלי, ישראל מבליטה את הצורך להגן על חיי אזרחיה. כחלק מהצורך בוודאות ובסדר - השיח הישראלי מבליט את נושא הטלת האשמה על הצד הפלסטיני בסכסוך. בהתאם לערך השיוויון בחברה, הטרור מתואר ככזה שפוגע בחברה הישראלית על כל גווניה.

מדינת ישראל סובלת מבעיה תדמיתית בעולם, היא מוצגת פעמים רבות בצורה דמונית ולא לגיטימית בזירה הבינלאומית; זכות קיומה כמדינה מוטל בספק, בירתה ירושלים מוכרת על ידי מעט מדינות בלבד, והיא סובלת מחרמות כנגדה. בתקופת האינתיפאדה השנייה מעמדה של ישראל בעולם התדרדר. התקשורת הזרה בעולם (מלבד ארה"ב) ואיתה גם דעת הקהל נוטה להביע תמיכה בצד הפלסטיני בסכסוך. הדרג המדיני בישראל לא השכיל להפעיל דיפלומטיה פומבית מוצלחת, ולא שם מספיק דגש על האלמנט התקשורתי אשר מסייע במאבק התדמיתי (Gilboa, 2006; Gilboa & Shai, 2011).

¹⁴ ערכים נוספים של החברה הישראלית תוארו בתחילת הפרק, אך הם אינם מסייעים לנו בהבנת הנרטיב הישראלי.

ישראל חוותה לא מעט כישלונות בתחום העברת מסריה לעולם באמצעות הדיפלומטיה הפומבית (Cull, 2009). גופים רבים בממשל הישראלי פועלים בתחום העברת מסרים הישראליים לעולם, כל גורם בתחומו, אך עד לאחרונה המסר של הגופים שונים לא היה אחיד. אחרי שורה של דוחות ודיונים תחום, ישנו ניסיון לשפר את הדיפלומטיה הפומבית של ישראל תחת גורם מתאם אחד – מערך ההסברה הלאומי (Gilboa & Shai, 2011).

רשעותו של הטרור הפלסטיני - המסגרת הישראלית¹⁵

לוח 5.1.1.1 הנרטיב הישראלי על פי הגדרתו של Entman למסגור

רשעותו של הטרור הפלסטיני - המסגרת הישראלית	
הבעיה	טרור כנגד אזרחים ישראלים ופגיעה בהם.
סיבה	השימוש הפלסטיני באלימות וטרור. ההתקוממות הפלסטינית מאורגנת ומכוונת על יד הרשות הפלסטינית והעומד בראשה (בעיקר ערפאת).
הערכה מוסרית	בעיני הפלסטינים כל האמצעים כשרים במסגרת הלחימה: שימוש בנשים וילדים, ובאמצעים ההומניטאריים; הפעולות הישראליות הן תגובה לטרור הפלסטיני.
אופן הטיפול/ הצעות לפתרון	השגת שלום, דרך משא ומתן, תוך שמירה על ביטחון אזרחי ישראל; שיתוף פעולה עם מדינות אחרות הנאבקות בטרור.

את המסגרת הישראלית ניתן לחלק לשלוש חבילות פירוש, התואמות את הגדרתו של Entman (1993) למסגור: הבעיה, הסיבה (או הנושאים באחריות), והפתרון. המטריצה הבאה, שפותחה על ידי Gamson & Lasch (1983), מתארת את המרכיבים של כל אחת מחבילות פירוש. הטקסטים המוצגים הם בשפה האנגלית, במטרה לשמור על רוח הדברים של השחקן הפוליטי אשר בנרטיב שלו עוסקת המטריצה בשפה בה הם הוצגו (כיוון שהמחקר עוסק בדיפלומטיה פומבית, נותחו הטקסטים בשפה האנגלית – אשר מיועדים לקהל זרים).

¹⁵ הצגת המסגרות של השחקנים הפוליטיים מתבססת על ניתוח הנרטיבים שנערך לפרסומי אותו השחקן.

לוח 5.1.1.2 מטריצה אופיינית לתיאור חבילות הפירוש המופיעות במסגרת הישראלית¹⁶

הפיתרון	הסיבה/האחראים	הבעיה	
מלחמה בטרור	אשמה פלסטינית	ישראל כקורבן	
The issue is the way the state of Israel is dealing with terror.	The issue is the violence being used by the Palestinians.	The issue is that Israeli citizens are being hurt.	ליבת המסגרת
Israel has the right to defend itself against the Palestinian terror (like other countries that face terrorism).	The Palestinian leadership had taken a strategic decision to abandon the path to peace and to use violence as their primary tactic for advancing their agenda.	Israel's central aim is achieving security and peace for the State of Israel.	תמצית העמדה
The terrorism which was striking Russia is the same terrorism that struck Bali, Mombasa, Istanbul and Be'er Sheva.	Arafat and the PA's activity in promoting terrorism.	The specific details of the terror attacks in which there were Israeli casualties.	תיאורים
Terror attacks in Israel and around the world (e.g. 9/11).	Palestinians terrorism.	Terror attacks aimed to cause Israeli victims.	דוגמאות טיפוסיות
A war between good and evil, between the forces of light who sanctify life and the forces of darkness who sanctify death.	Cult of martyrdom / Arafat has signed the checks that fund terrorism.	Israel's olive branch was met with a hail of gunfire and a barrage of suicide bombers.	מטפורות
Self-defense / security fence / War against terror / There is no difference between terrorism and terrorism	Arafat is directly to blame for this terrorism / The terrorists used the civilian population as a human shield.	Self-defense on the one hand and achieving peace on the other / War for our home.	ביטויים שגורים
The right of self-defense/ All nations should unite in the global fight against terrorism.	The need for law and order through reforms in the PA aim to stop terrorism.	Self-defense: the need to defend Israel's citizens.	טיעונים לעקרון
Israel, alongside other countries, will fight terrorism.	Palestinians terrorism and violence will continue.	Increased Palestinians terrorism aims at Israelis.	השלכות
Statements of world leaders that emphasizes that similarity between the terror in Israel and the terror in other places.	Statements of world leaders that emphasizes the need for Palestinians activity to end the violence.	Statements of world leaders that condemn those acts of terror against Israelis.	גיוס תמיכה*

* הקריטריון "גיוס תמיכה" הוא תוספת חדשה למטריצה, והוא מציג הצהרות של מנהיגים מהעולם התואמים את המסגרת המוצגת. ההצהרות לקוחות מתוך הפרסומים של השחקן הפוליטי שהנרטיב שלו מוצג במטריצה.

¹⁶ המטריצה המוצגת פותחה על ידי Gamson & Lasch (1983) ככלי אנליטי לניתוח מסגרות. כיוון שהמחקר הנוכחי עוסק בטקסטים כתובים ולא חזותיים הוסרה קטגוריית הדימויים החזותיים. מרכיב חדש אשר הוספתי למטריצה הוא 'גיוס תמיכה' העוסק בביטויי תמיכה של מנהיגים במסגרת המוצגת, המעניקים לה חשיבות נוספת מעבר לזו של מקדם המסר.

תיאור המסגרת התומכת בנרטיב הישראלי בחלוקה לחבילות הפירוש השונות:

הבעיה – ישראל כקורבן

חבילת פירוש זו עוסקת בקורבנות הישראליים ובמחיר שמשלמת המדינה בעקבות האלימות הפלסטינית. ישראל אומנם שואפת לשלום אך לא במחיר ביטחון אזרחי המדינה. ישראל פועלת מתוך הגנה עצמית.

Our policy is clearly **self-defense** on the one hand and achieving peace on the other (1 June 2001, <http://www.mfa.gov.il/MFA>); let no one delude himself, our outstretched hand does not mean that we will capitulate to terror or to terrorists (March 31 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); Israel's central aim has been and continues to be achieving security and peace for the State of Israel (August 17 2003, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>).

ישראל חוזרת ומדגישה כי המלחמה הזו נכפתה עליה, ולמרות כל המאמצים שנעשו מצד ישראל (הכוללים ההסכמה הישראלית לתוכניות המדיניות שעומדת על הפרק באותה התקופה) הטרור לא חדל:

Israel never declared war on the Palestinians; Israel **is returning fire against the terrorist** organizations in the framework of its **right to self-defense** (March 6 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); Israel is in a war, a war against terror. This is a war that was forced on us. It is not a war that we decided to embark upon. This is **a war for our home...**All we received in return for our efforts was **terror, terror and more terror** (March 31 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); on my first day in office, I sent a personal letter to **Arafat**. I offered a practical proposal to the end the violence, and reiterated **our wish for peace**...I extended my hand in peace, and my hand was rejected...Arafat **rejected all his proposals** and carried on with his reign of terror (April 8 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); **Israel's olive branch** was met with a hail of gunfire and a barrage of **suicide bombers**. The greatest obstacle to peace is not the lack of a Palestinian state, rather it is the existence of Palestinian terrorism....**Terrorism remains the primary obstacle to peace** and it is imperative that the violence ends so that both parties can return to constructive negotiations (November 5 2003, <http://www.mfa.gov.il/MFA>).

קורבנות הטרור זוכים להתייחסות שגרתית ותמציתית. הנפגעים מתוארים בקצרה תוך הצגת שמם, תמונתם, גילם, מקום מגוריהם, תיאור הנפגעים מדגיש פגיעה בתינוקות, ילדים, נשים, קשישים או קרובי משפחה, תוך התייחסות לפגיעה פוטנציאלית בחפים מפשע. תיאור הנפגעים נרחב יותר במקרים בהם יש סיפור אנושי לגבי הנפגעים או ההתרחשות במקום הפיגוע (פיגוע ליד בית כנסת בשעה שמתקיימת בר מצווה במקום, אוטובוס בדרכו מהכותל, פיגוע בארוחת ליל הסדר במלון וכיו"ב). לעיתים מוצגים היתומים והאלמנות של אירועי הטרור.

the terrorist attack in Jerusalem in which babies, children and women were murdered (March 5 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); In recent months we have been in the midst of a brutal wave of terrorist attacks, aimed at innocent people - civilians at café's and discotheques, **youth, babies and entire families that fall prey to Palestinian terrorism** (March 18 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); Eight people were killed and more than 60 wounded, 11 of them school pupils, by a suicide bomber (February 22 2004, <http://www.mfa.gov.il/MFA>); **The terrorist detonated the bomb next to a group of women waiting with their baby carriages for their husbands to leave the nearby synagogue following sundown prayers marking the end of the Sabbath** (March 2 2002, <http://www.mfa.gov.il/MFA>); Thirty people were killed and 140 injured - 20 seriously - in a suicide bombing in the Park Hotel in the coastal city of Netanya, in the **midst of the Passover holiday seder** with 250 guests (March 27 2002, <http://www.mfa.gov.il/MFA>); Arab terrorism has left **thousands of widows and tens of thousands of orphans** (September 16 2001, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); the faces and human stories which stare at us from the newspapers: the

face of Rachel Koren, whose husband and two children were buried on the same day, side by side; a short distance from her, the face of Karmit Ron, forever separated from her husband, 21-year-old daughter, and -17-year-old son (April 8 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>).

הסיבה/האחראים - האשמה הפלסטינית

חבילת פירוש זו מתמקדת באחריות הפלסטינית להתרחשויות האלימות במסגרת הסכסוך.

האשמה לטרור המתמשך נעוצה, על פי הנרטיב הישראלי, ברשות הפלסטינית ובעומד בראשה – ערפאת. האופן בו הנרטיב הישראלי חוזר ומטיל אחריות באופן אישי את ערפאת בכל הנוגע למעורבותו בטרור, ובחוסר הנכונות שלו לפעול להפסקת האלימות, תואמת את רוטינות העבודה העיתונאית שנוטה להציג אירועים דרך זווית אישית (פרסונליזציה).

Had the Palestinian leadership chosen the path of negotiations and compromise at Camp David in the summer of 2000 Israelis and Palestinians would now be living side-by-side in peace...It is clear that the current wave of Palestinian terrorism, which began in the wake of the Camp David summit failure, has nothing to do with a spontaneous Palestinian action to "resist the occupation". The **Palestinian leadership had taken a strategic decision to abandon the path to peace and to use violence as their primary tactic** for advancing their agenda (November 5 2003, <http://www.mfa.gov.il/MFA>); **Arafat is directly to blame for this terrorism** and for the grievous damage the violence has done to the peace process...Yasser Arafat's personal involvement in terrorism is clear. Not only has he done nothing to stop terrorism, but he has aided and abetted it, using it as a tool to pressure Israel. **Arafat has signed the checks that fund terrorist groups and their activities**, approved the smuggling of arms, and shielded wanted terrorists in his own headquarters (November 5 2003, <http://www.mfa.gov.il/MFA>); **This terror is operated, directed and initiated by one man - Palestinian Authority Chairman Yasser Arafat**. Arafat heads a coalition of terror. He operates a strategy of terror (March 31 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>).

בהתאם להטלת האשמה על הפלסטינים, הנרטיב הישראלי מציג את הפלסטינים כ'רעים' בסיפור ומולם הישראלים הם ה'טובים':

The PA has established in its territory a **coalition of terror** (June 2 2001, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); The Palestinian Authority established close **links with the "forces of evil"** - Iran and Iraq (May 12 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); Instead of educating for peace, as Israel does, the Palestinian leadership has encouraged its youth to take an active role in the violence. **Instead of making every effort to protect all the children, as Israel does**, the Palestinian terrorists have deliberately targeted Israeli young people...the Palestinian Authority has deliberately **created a culture of hatred** that encourages Palestinian children to take an active role in violent activities. It has trained young people in the use of weapons and created an atmosphere that prepares them to become suicide bombers...The Palestinian Authority has not attempted to safeguard Palestinian children from harm, rather it has chosen to use them as a propaganda tool. Palestinian Authority schools, summer camps, mosques and official media have all participated in creating this culture of hate... This **cult of martyrdom** has inspired Palestinian children to take an increasingly active role in the violence (November 5 2003, <http://www.mfa.gov.il/MFA>).

באשר לגל האלימות הנוכחי (אינתיפאדת אל-אקצה), ישראל מטילה את האחריות לתחילתו בידי הפלסטינים ומציינת כי היתה הכוונה של ההנהגה הפלסטינית ולא התקוממות אקראית:

It is clear that the current wave of Palestinian terrorism, which began in the wake of the Camp David summit failure, has nothing to do with a spontaneous Palestinian action to "resist the occupation". **The Palestinian leadership had taken a strategic decision to abandon the path to peace and to use violence as their primary tactic for advancing their agenda** (November 5 2003, <http://www.mfa.gov.il/MFA>); On December 6, 2000, the semi-official Palestinian daily Al-Ayyam reported as follows" :Speaking at a symposium in Gaza, Palestinian Minister of Communications, Imad Al-Falouji, confirmed that the Palestinian Authority had begun preparations for the outbreak of the current Intifada from the moment the Camp David talks concluded, this in accordance with instructions given by Chairman Arafat himself. Mr.

Falouji went on to state that Arafat launched this Intifada as a culminating stage to the immutable Palestinian stance in the negotiations, and was not meant merely as a protest of Israeli opposition leader Ariel Sharon's visit to the Temple Mount" (November 5 2003, <http://www.mfa.gov.il/MFA>).

הנרטיב הישראלי מדגיש הצורך בעשייה מצד הפלסטינים (ביצוע רפורמות ברשות הפלסטינית ובראשם הפסקת הטרור):

It must be emphasized that while the world is talking about reforms in the Palestinian Authority, Israel must insist that the first reform - before any structural changes - must be the cessation of terror (May 26 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); The Prime Minister demanded from his Palestinian colleagues that they act decisively to **stop terror**, and take real, practical steps, such as: dismantling terror organizations, arresting terrorists, confiscating illegal weapons, putting a stop to incitement and creating an atmosphere of peace. only after a real effort to eradicate terrorism has been undertaken, will it be possible to achieve the desired peace (May 30 2003, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); as long as terror continues, as long as the **Palestinian Authority does nothing to fulfill its commitments** -a real and ongoing struggle against terror, and the complete disarming of terrorist organizations ,it will be impossible to move forward (August 13 2003, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>).

במהלך הדיווח על אירוע הטרור, מציגה ישראל מידע מועט על המפגע (שם, גיל, מקום מגורים והשתייכות ארגונית). בנוסף, מתארים את הנשק שבאמצעותו בוצע הפיגוע (גודל המטען, ממה היה מורכב וכיו"ב) וכיצד בוצע הפיגוע:

The bomber was identified as Ahmed Abu Khalil, 18, from the West Bank village of Atil. The Islamic Jihad claimed responsibility for the attack (July 12 2005, <http://www.mfa.gov.il/MFA>); The terrorist mingled with a large group of teenagers, who were standing in line to enter the disco. While still in line, he detonated the explosives strapped to his body. The explosive charge contained a large number of metal objects - including balls and screws - designed **to increase the extent of injuries** (June 1 2001, <http://www.mfa.gov.il/MFA>); Seventeen people were killed when a car packed with a large quantity of explosives struck Egged commuter bus No. 830...The car exploded near the fuel tank of the bus, causing it to burst into flames (June 5 2002, <http://www.mfa.gov.il/MFA>); Police said the bomb was laden with metal shrapnel in order to maximize the number of injuries and strapped to the bomber's body (March 5 2003, <http://www.mfa.gov.il/MFA>).

ישראל טוענת כי בעיני הפלסטינים כל האמצעים כשרים במאבקם; ארגוני הטרור הפלסטיני עושים שימוש בנשים וילדים, אשר מעוררים פחות חשדנות בקרב כוחות הביטחון הישראליים, לביצוע פעולות טרור וסיוע בהן. בנוסף, הפלסטינים משתמשים באמבולנסים אשר נועדו לצרכים הומניטריים ובמקומות קדושים (כגון מסגדים) לצורך ביצוע פעולות טרור.

During 2003, Palestinian terrorist infrastructures continued to **use women**, both as suicide terrorists and as assistants, in order to perpetrate attacks inside Israel. The widespread use of women stems from the familiar assumption that women arouse less suspicion at checkpoints and that searches of women are lighter...The terrorist organizations continue to recruit innocent-**looking minors** for terrorism purposes (January 8 2004, <http://www.mfa.gov.il/MFA>); He was arrested while working as the driver of a **Red Crescent ambulance**. An explosives belt and other explosive charges were seized from the ambulance. The ambulance driver admitted that these were given to him in Nablus by Mahmud Titi - one of the senior Tanzim operatives in Samaria ...The belt was concealed under the mattress of the stretcher upon which one of the children lay. This is not the first time an ambulance has been used for the transfer of terrorists and weapons (March 27 2002, <http://www.mfa.gov.il/MFA>); Shukri and other operatives showed no hesitation in **using holy places, such as mosques and churches, for the execution of terrorist attacks** (May 12 2002, <http://www.mfa.gov.il/MFA>).

באשר לפגיעה באזרחים פלסטינים, ישראל מציגה את השימוש שהטרוריסטים עושים באוכלוסייה הפלסטינית כמגן אנושי, טיעון זה משמש גם כהצדקה לפגיעת חיילי צה"ל באוכלוסייה הפלסטינית (אם כי ישראל מביעה צער ומדגישה כי נעשה הכול בניסיון למנוע פגיעה באזרחים) :

During Israel's campaign to eradicate terrorism, the terrorists used the **civilian population as a human shield**. They operated within private homes, holding their own people hostage. They blew up houses and property, laid mines and booby-traps, in the hope of afterwards accusing Israel of the devastation and destruction (May 12 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); Acting Prime Minister Olmert expressed deep regret that in one of these actions a girl – who was in a vehicle along with terrorists who were ready for terrorist activity – was killed. He emphasized that the security establishment has very strict instructions to refrain from any action if there is concern that someone who is not the target might be hit (April 9 2006, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); Most casualties among Palestinian youngsters have occurred due to their direct participation in the violence or as the result of Israel's confrontations with terrorists who hide among the Palestinian population (November 5 2003, , <http://www.mfa.gov.il/MFA>).

הפתרון - מלחמה בטרור

חבילת פירוש זו עוסקת בשני נושאים: 1. הזכות של ישראל להגן על עצמה והפעילות הישראלית כנגד הטרור; 2. ההתמודדות הישראלית מול הטרור היא חלק ממאבק גלובלי בטרור בינלאומי. האופן בו ישראל מצדיקה את פעילותה במסגרת הסכסוך תואם את הדרך בה מוצג 'סיפור' הסכסוך בנרטיב הישראלי; ישראל מציינת את שאיפותיה לשלום ולסיום הסכסוך, ואת הצעדים שהיא מבצעת לשם כך, אך יחד עם זאת מדגישה כי לא ניתן להתפשר על בטחון אזרחי המדינה. הפעולות הישראליות השונות מוצגות כתגובה לטרור או כפעילות הבאה במטרה למנוע טרור, כל זאת במטרה להגן על אזרחי ישראל. ביטוי שחוזר ומופיע הוא '**לישראל הזכות להגן על עצמה**'. בנוסף, ישראל חוזרת ומדגישה כי היא עשתה כל שביכולה בכדי להגיע לשקט ושלוש באזור, אך הפלסטינים חוזרים ובוחרים בדרך הטרור ועל כן ישראל חייבת לעשות כל שביכולתה בכדי לפגוע בתשתית הטרור.

Our aim is peace; ...Our policy is clearly **self-defense** on the one hand and achieving peace on the other (1 June 2001, <http://www.mfa.gov.il/MFA>); The State of Israel seeks peace. Our hand is - and always will be - outstretched for peace with the Palestinian people...but let no one delude himself, our outstretched hand does not mean that we will capitulate to terror or to terrorists (March 31 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); Prime Minister Sharon stressed Israel's commitment to peace and its readiness to make painful concessions in exchange for a genuine peace, but not concessions that involve the **security of Israel** and its citizens (November 9 2004, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); Israel reserves the right of **self-defense** to prevent attacks aimed at its citizens and soldiers (June 20 2001, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); Israel, like any country in the world, has the **right to defend itself** against the cruel terror operated against it from centers of terror found only a number of kilometers from its population centers (April 7 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); The Government of Israel has thus decided to instruct the IDF and other security forces to embark on Operation **Defensive Shield**, which has one goal: uprooting the terrorist infrastructure which **Arafat built to continue attacking us** (April 8 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); it must be pointed out that the drop in the number of attacks stems - inter alia - from the intensive counter-terrorist actions of the IDF (January 8 2004, <http://www.mfa.gov.il/MFA>).

בניית הגדר מוצגת גם היא כאמצעי למניעת טרור ולהגנה על חיי האוכלוסייה הישראלית. ישראל מדגישה כי הגדר (המכונה גדר ביטחון - **security fence**) היא אמצעי הגנתי ושהגבול העתידי בין

המדינות יקבע במשא ומתן. בנוסף, ישראל תוקפת את הקהילה הבינלאומית על הביקורת אשר נשמעת בעניין הגדר, כיוון שמטרת הגדר היא להציל חיים :

Seam area is a **security separation** design to impede - as much as possible the infiltration of terrorists and war materiel into Israel; it is not a diplomatic-political separation. the fence and the obstacles comprising the "seam area" are security measures, the construction of which **does not express a border** of any kind, political or otherwise (June 23 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); Israel will speed up the construction of the **security fence** - an **effective shield** against suicide terrorism. The fence has already proved to be effective in preventing terrorist attacks and in saving lives (February 19 2004, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); Data reveals a clear correlation between the construction of the fence and a **drop in the number of terrorist attacks** (January 1 2004, <http://www.mfa.gov.il/MFA>); Israel's decision to erect a **physical barrier against terrorism** was taken only after other options were tried, but failed to stop the deadly terrorist attacks... Had there been no terrorism, Israel would not have been compelled to build a fence to protect its citizens (January 1 2004, <http://www.mfa.gov.il/MFA>).

בכל הנוגע לגדר, ישראל **נאבקת במסגרות המתחרות** אשר עושות שימוש בדוגמאות היסטוריות (אפרטהייד והפרדה על רקע גזעי, חומת ברלין השנייה, בניית גטו) לתיאור הצעדים שישראל עושה בבניית הגדר, ומציגה הסברים אשר סותרים את אותן המסגרות :

Almost every Palestinian claim attaches the term "apartheid" to the fence. But the Palestinian-Israeli conflict is nothing like the situation that existed in South Africa, and **Israel's anti-terrorist fence has nothing to do with racial separation, but with the need to prevent terrorism** (January 1 2004, <http://www.mfa.gov.il/MFA>); The Palestinian attempt to draw a parallel between Israel's anti-terrorist fence and the Berlin Wall that was built by the Communist East German regime is nothing more than cheap propaganda that plays fast and loose with historical facts... In stark contrast, **Israel is building the anti-terrorist fence for only one purpose - to keep Palestinian terrorists, who wish to murder and maim Israeli citizens, out**. Israel, a democratic society, is building the fence to protect its citizens from deadly attack, not from peaceful contacts with the other side (January 1 2004, <http://www.mfa.gov.il/MFA>); In referring to the building of the anti-terrorist fence by misusing the term "ghettos", Palestinian propaganda is cynically manipulating history and reality. Anti-terrorist measures, such as the fence, have no connection whatsoever with "ghettos"... Israel is not forcing the Palestinians to live where they are, but is being forced to build the security fence to **keep the Palestinians terrorists away from Israeli communities** . (January 1 2004, <http://www.mfa.gov.il/MFA>) .

ישראל מצדיקה גם את 'מדיניות החיסולים' במהלכה היא פוגעת בטרוריסטים. הפגיעה במעורבים בפעילות טרוריסטית מוצגת כלגיטימית על פי החוק הבינלאומי. בנוסף, כאשר מציגים פגיעה באדם ספציפי, מעורבותו בפעילות טרור מוצגת כהצדקה לפגיעה בו :

Hamas senior activist Ismail Abu Shanab was killed during an IDF military operation in Gaza earlier today...in his position as one of the Hamas leaders, was responsible for policy decisions and directing and approving military operations (August 21 2003, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>) ;As long as the Palestinian Authority does nothing to stop the terrorist attacks, Israel has no choice but to act to prevent them ,including by means of **targeted counter-terrorism operations**. Under international law, individuals who actively take part in hostilities are legitimate military targets...Whenever possible, Israeli operations are directed toward apprehending terrorists and their accomplices, and bringing them to justice. In a small minority of cases, arrests are impossible, primarily due to the fact that the terrorist operatives and their ringleaders are given refuge in the heart of PA controlled areas. When this happens and when there is a clear **terrorist threat**, Israel has had to undertake **preventive measures**, including targeted counter-terrorism operations aimed at stopping terrorists from perpetrating attacks... International law, in general, and the law of armed conflict, in particular, recognize that individuals who directly take part in hostilities cannot then claim immunity (November 5 2003, , <http://www.mfa.gov.il/MFA>).

ישראל שבה ומדגישה כי היא פועלת במישורים שונים על מנת להקל על האוכלוסייה הפלסטינית בתקופות בהן יש שקט יחסי בפעילות הטרור (הקלה בסגרים, מתן אישורי עבודה בישראל, שחרור אסירים וכיו"ב), זאת כחלק מהמאמץ הישראלי להביא לסיום סבב התוקפנות הנוכחי ואולי אף לסיום הסכסוך :

It was agreed in principle that Israel would transfer security responsibility for Jericho and Kalkilya to the PA, and in a second stage, Ramallah and Tulkarm as well...At the same time, Israel intends to continue **easing restrictions on the population in conformity with security needs**. The population is already feeling the change and for the first time has become a restraining factor against terror (August 17 2003, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); in addition to the security issue, he had raised the steps that Israel was taking in order to help move the process forward, such as releasing prisoners (while making it clear that Israel would not release prisoners with blood on their hands), the removal of main checkpoints, transferring security responsibility for Palestinian cities and **humanitarian gestures** (such as issuing 8,500 permits for Palestinians to work in Israel) (August 3 2003, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); Israel is exercising this right in a manner beyond compare vis-a-vis the morality and care being taken in order to avoid inflicting damage on the civilian population (April 7 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>).

מבחינת סדר הצגת הדברים, הנרטיב הישראלי מציג כל פעילות ישראלית כתגובה לאירועי טרור שהתרחשו או נמנעו בעקבות פעילות ישראלית מונעת (גם כאשר הפעילות הישראלית מופיעה בטקסט לפני אירועי הטרור). פעולות ישראליות, בין אם צבאיות או מדיניות (ישיבות קבינט וכיו"ב), מוצגות כתגובה לטרור הפלסטיני תוך שימוש בביטויים כגון: (August 21 following the recent string of bombings <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); 2003, במקביל ישראל חוזרת על רצונה להשיג לשלום ומדגישה כי כל פעילות צבאית מטרה להשיג בטחון ושלום לאזרחי ישראל. עוד על סדר הצגת הדברים המקובל בשיח הישראלי ניתן ללמוד מהדוגמאות הבאות :

In light of the **continued shooting**, mortar fire and other violent acts, orders were given to the IDF and the security forces that wherever shooting and terrorist actions continue, there will be no redeployment of forces (June 14 2001, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); A meeting of the Security Cabinet took place this evening **following the recent string of bombings**, including the terror attack which took place in Jerusalem, killing 20 citizens and injuring 114. The Cabinet thoroughly discussed all the relevant the issues, and made several decisions (August 21 2003, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); Following the bombing, Hebron and its environs were cordoned off, the terrorists' homes were demolished, and Hamas terrorists in Hebron were detained (September 5 2004, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>).

כיוון שמדובר בסכסוך פעיל, 'סוף הסיפור' מוצג כשאיפה עתידית לשלום (תוך התייחסות לצעדים שהפלסטינים צריכים לבצע בכדי להתקדם לכיוון השלום). למעשה עוסק הנרטיב הישראלי במקביל בשאיפה הישראלית לשלום ובפעילות הפלסטינית אשר מונעת אותו :

But we believe the day will come, and hope it will be soon, that we'll be able to start peace negotiations. I believe that Jews and Arabs will be able to live together. And we, on one hand, are taking all the necessary steps against terror. And we will continue to **defend our citizens**. In the same time, we'll take all the necessary steps to move forward the political process. And I believe the day will come and we'll have peace (October 16 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); True and lasting peace can only be achieved by a negotiated settlement. However, for negotiations to have a chance to succeed, Palestinian terrorism must end (November 5 2003, <http://www.mfa.gov.il/MFA>).

השיח הישראלי מציג את ההתמודדות הישראלית אל מול הטרור הפלסטיני כחלק ממלחמה גלובלית

בטרור :

The war against terrorism must be an international war, a war by a coalition of the free world against the forces of terrorism and all those who believe that they can threaten freedom and our values. **This is a war between good and evil** - between humanity and those who thirst for blood. The way of the wicked will be defeated, the way of those who profess evil will not prosper. The way of the righteous, the humane and the free, will be victorious...**There is no "good" and "bad" terrorism - it is all horrific, all evil, all lacking in human values.** There is no forgiveness of terrorism. There is no compromise with terrorism. There are no terrorists who are "good boys" while other terrorists are "bad boys". **They are all bad...In this war, every state that supports terrorism - is guilty**, everybody that encourages terrorism - is guilty, every person who incites - the same judgment. A differentiation must be made between **the forces of light who sanctify life and the forces of darkness who sanctify death** (September 16 2001, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>).

הפעולות האלימות מצד הפלסטינים מכונות 'טרור', ואף מתוארות על ידי ביטויים שמבטאים את

חומרתם, כגון :

Abominable murder (June 3 2001, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); horrific terrorist attacks (March 29 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); murderous terror attacks (April 7 2002; March 9 2003, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>).

המלחמה נגד הטרור זוכה להתייחסות מצד הישראלים בתקופות שונות לאורך האינתיפאדה :

War against terror (August 31 2004, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); The State of Israel has not stopped , and will not stop, in its **war against murderous terrorism** that is perpetrated against us (November 1 2004, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); **global fight against terrorism** (September 25 2001, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); Israel is in a war, a war against terror (March 31 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); we need to act against terror worldwide (May 8 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>).

ישראל מרבה לקשר בין אירועי טרור המתרחשים כנגדה לבין כאלה המתרחשים במקומות שונים

בעולם (11 בספטמבר בארה"ב, טרור ברוסיה, מצריים ומדינות נוספות), ומדגישה כי מדובר באותו

הטרור :

There is no difference between terrorism and terrorism, and murder is murder. There are no terrorists who are good guys and every act of terror is horrific (September 25 2001, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); The pain of the bereaved American people is familiar to us...**Terrorist actions against Israeli citizens are no different from Bin-Laden's terrorism against American citizens** (September 16 2001, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); the terrorism which was striking Russia is the same terrorism that struck Bali, Mombasa, Istanbul and Be'er Sheva (September 5 2004, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); **terrorism is terrorism is terrorism anywhere in the world** (March 18 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); It is impossible to compromise with someone who is prepared - like the suicide-bombers on the streets of Israel's cities and at the World Trade Center in the US - to die in order to kill innocent civilians ,children, women and infants, to die in order to cause fear and terror (March 28 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>).

מלבד הרשות שמוצגת כאשמה לאורך כל תקופת אינתיפאדת אל-אקצה (כפי שמתואר במסגרת

האשמה), באירועים מסוימים מוזכרים שחקנים פוליטיים נוספים, הנתפסים כתומכי טרור במאבק

הבינלאומי כנגדו, כאשמים (חיזבאללה, סוריה, עיראק, איראן וכיו"ב). בנוסף, הפלסטינים מוצגים

כחלק מ'כוחות הרשע' :

IDF sources said the cell that dispatched the suicide bomber...received its instructions directly from Damascus (February 25 2005, <http://www.mfa.gov.il/MFA>); Palestinian and other terrorist organizations in

the Middle East receive support, including funds and arms, from various Arab countries. Some Arab states, among them Syria, along with Iran back the most violent and dangerous terrorist organizations... Syria hosts the headquarters and training bases of several Palestinian terror organizations, including Hamas and Islamic Jihad (November 5 2003, <http://www.mfa.gov.il/MFA>); The Palestinian Authority established close links with the "forces of evil" - Iran and Iraq. These countries supplied funds and terrorist warfare equipment to the Authority. Syria supplied the Hamas and Islamic Jihad with the funds, enabling them to found and operate the terrorist infrastructure in Jenin. Saudi Arabia financially supported the families of terrorists, including families of suicide bombers who carried out mass murder attacks in Israel (May 12 2002, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>); Arafat is giving signals that are being interpreted by those around him and the Tanzim as hidden encouragement of terror and support for Iranian-backed terror by Hizballah and others (August 17 2003, <http://www.pmo.gov.il/PMOEng>).

הדיפלומטיה הפומבית של ישראל, דרך העיניים של העוסקים במלאכה

במטרה ללמוד יותר לעומק על הדיפלומטיה הפומבית של ישראל ועל המסרים שישראל מנסה להעביר באמצעות התקשורת, נערכו ראיונות עומק עם בעלי תפקידים בכירים במערך ההסברה הישראלי, בניהם: יועצי ראש הממשלה לתקשורת זרה, דוברי משרד חוץ ושגרירות ישראל בווינגטון, דוברת צה"ל לשעבר, ומנהל מטה ההסברה. מהראיונות עולה כי מערך ההסברה הישראלי הוא מורכב, יש הרבה גופים ממוסדים וגם שאינם ממוסדים (בניהם גם NGOs) שעוסקים בהסברה. ירדן ותיקאי, מנהל מטה ההסברה במשרד רה"מ, חילק את הגורמים הרשמיים העוסקים בהסברה בישראל לשלוש קבוצות: גורמים צבאיים (שמשחקים לשיטתו), וגם לדעת אחרים, תפקיד דומיננטי מאוד בהסברה הישראלית), גורמים דיפלומטיים, וגורמים פוליטיים. לכל אחד מהגורמים יש את האינטרסים שלו, חלקם אינטרסים מקצועיים וחלקם פוליטיים. באשר לתיאום בין גורמי ההסברה השונים, מהראיונות עולה כי בתקופת האינתיפאדה השנייה לא התנהל תיאום ממוסד בין גורמים השונים העוסקים בהסברה (למרות שהיו מספר ניסיונות לפורומי תיאום כאלה ואחרים), אך התקיים תיאום שהיה מבוסס בעיקר על הקשר בין ממלאי התפקידים, לפי הצורך והאירועים בשטח. דיוויד בקר, המשמש כעוזר יועץ התקשורת הזרה במשרד רה"מ, מתאר את מערכת היחסים בין גורמי ההסברה בתקופת האינתיפאדה: "הקשר בין משרד ראש הממשלה למשרד החוץ הוא טוב, גם עם הצבא. בזמן אירוע עובדים בשיתוף פעולה... ומשתדלים ליצור מסר אחיד. אין כמעט פורמאליות במערכות היחסים בין הגופים, מכירים את המסרים וזה עובד יפה". יש להניח שבמקרה של עימות עתידי התיאום יהיה ממוסד כיוון שכיום קיים מטה ההסברה שאמון על המסרים שישראל מעבירה במצבי משבר ועל התיאום בין גופי ההסברה השונים. מטה ההסברה נולד מתוך ההבנה של הגורמים המעורבים בצורך בתיאום ובחשיבות האספקט התקשורתי. באשר לגורם המוביל את הקו ההסברתי של ישראל הדוברים השונים חלוקים בדעותיהם האם זה צה"ל או משרד ראש הממשלה (רובם חושבים שהגוף אליו הם שייכים או השתייכו בעבר הוא הגורם המוביל):

ירדן ותיקאי (לשעבר סא"ל ביחידת דובר צה"ל) סבור כי "הצבא נותן את הטון. לדובר צה"ל יש את מערך ההסברה החזק ביותר ונוח להשאיר לצבא לעשות את העבודה, על אף שיש קונצנזוס בין אנשי המקצוע שזה לא נכון שצה"ל יהיה הגורם שייצג את העמדה הישראלית". רות ירון, לשעבר דוברת צה"ל, מסכימה עם ותיקאי "במלחמה בטרור לצבא יש תפקיד הסברתי מוביל...הצבא מוביל בפועל כיוון שהמידע נמצא בידי הצבא (נגישות למידע ולעובדות), והוא יכול לאפשר גישה לכתבים; הצבא או דובר צה"ל הוא גוף הסברתי גדול והיררכי, גוף שקל להפעילו בצורה מסודרת ושיטתית...; הצבא גם נתפס כגורם המקצועי...לכן בניתוח הצרכים הכתב פונה לגוף המומחה שזה הצבא או גופי המודיעין שגם הם מבחינה הסברתית כפופים לצבא".

מארק רגב, דובר משרד החוץ לשעבר חושב שההובלה בהסברה היא "תלוית אירוע, בדרך כלל לשכת רה"מ היא המובילה ונותנת את הדגשים ליתר גורמי ההסברה". רענן גיסין, לשעבר יועץ רה"מ לתקשורת זרה טוען שלאורך האינתיפאדה היה שינוי בגורם שנותן את הטון "באינתיפאדה נתנו לדובר צה"ל לנהל את עניין ההסברה בהתחלה, אחר כך משרד רה"מ ניהל את העניין, בתיאום עם גופי הסברה אחרים...הטיפול היומיומי צריך להיות אצל מי שמחזיק במידע". גם מירי אייזן, לשעבר יועצת רה"מ לתקשורת זרה מסכימה איתו שמשד ראש הממשלה הוא הגורם המשפיע ביותר "בסוף משרד רה"מ בקיע יותר...המידע נמצא במשרד רה"מ ואנחנו מעבירים אותו הלאה...פעם הצבא דיבר, אך זו לא החזות הנכונה של המדינה".

בכל הנוגע להעברת מסרים שתואמים את מדינות היעד, נראה כי משרד החוץ הוא הגורם שמתמחה בעניין, "משרד החוץ, וזו הגדולה שלו" אומר יונתן פלד, דובר שגרירות ישראל בווינגטון ולשעבר דובר משרד החוץ, "מנסה להתאים את המסר למדינת היעד. המסרים שיוצאים הם המסר המרכזי ויש להתאימו לכל מדינה. האתגרים במדינות שונות הם דומים, אך יש מקום להתאמה". רות ירון ערכה כדוברת צה"ל שינויים במבנה החטיבה, כך שבמדור שעוסק בתקשורת זרה תהיה חלוקה לדסקים על פי מדינות יעד, במטרה לתת מענה שונה לפי הצרכים השונים של המדינות. גם מירי אייזן, לשעבר יועצת רה"מ לתקשורת זרה, שמה דגש על נושא התאמת המסר למדינת היעד "מבדילים בין מסרים לקהלים האמריקאי והאירופאי, וגם בתוך האירופאי זה מחולק". כשנשאלה לגבי דרכים לשפר את ההסברה הישראלית השיבה אייזן כי יש למצוא דוברים ספציפיים לקהלי יעד שונים בשפות שונות (לדוגמה ספרדית למדינות דרום אמריקה), כאלה שלא רק ידברו את השפה אלא יבינו את התרבות ומתוך ההבנה הזו ידברו את ישראל. באשר ליכולת קליטת המסר הישראלי במדינות שונות, נושא

שחזר ועלה הוא ההתנסות של מדינת היעד מול טרור, לא מתוך המקום שמדובר באותה חוויה (כל הדוברים מאוד זהירים בהשוואה בין הטרור "שלנו" לבין הטרור "שלם") אלא מתוך ההבנה שמי שלא חווה טרור "לא יכול לשים עצמו בנעליים שלנו" כדברי יונתן פלד. רות ירון מדגישה כי התמודדות מול טרור מעוררת אמפטיה בקרב מדינות שחוו טרור "לונדון שלפני הפיגועים ב – 2005 היא לא לונדון שאחריהם".

מבחינת הצלחת ההסברה הישראלית, מסכימים הדוברים שישראל הצליחה בדברים מסוימים ובאחרים הצליחה פחות. "מול כל הניסיונות הפלסטינאים, סך הכל ניצחנו בהסברה" לשיטתו של רענן גיסין. "הצלחנו להמחיש לעולם מה הפלסטינים עושים ומה עובר עלינו, וגרמנו למחיר תדמיתי אצל הפלסטינים" אומר דיוויד בקר. "הצלחנו לשבור את המודל של דוד וגוליית ולעבור למודל השריף והנבל" (או חוק וסדר) טוען ירדן ותיקאי, "המסר הפלסטיני שהכל בגלל הכיבוש כורסס ונשחק לאורך השנים, הרבה בעקבות הסברה לא רשמית או מידע מודיעיני". מצד שני הדוברים מודעים גם למגבלות ההסברה: "יכולת ההסברה הישראלית היא מוגבלת, כיוון שלא תמיד קיימת נכונות או יכולת קליטה בצד השני" טוען יונתן פלד. ירדן ותיקאי סבור כי "אנחנו נופלים ברמה הטקטית של הדברים, באירועים ספציפיים...לא מנצלים אירועים ולא מגיבים בצורה מהירה מספיק".

"בהתחשב ברמת הכיסוי של הסכסוך הישראלי פלסטיני, ורמות המדיה שעוסקות בנושא, מבחינתי יום טוב זה יום שאין בו ישראל בתקשורת" מסכמת מירי אייזן "כי אם לא מדברים על ישראל כל הזמן, אז אנחנו מדינה נורמלית".

בנוסף לראיונות עם הדוברים הישראלים, רואיינו מספר עיתונאים זרים אשר עסקו בסיקור הסכסוך הישראלי-פלסטיני בתקופת האינתיפאדה השנייה, ומהם ניתן ללמוד עוד על עבודת מערך ההסברה ועל האופן ועל סיקור הסכסוך. באופן כללי מרבית העיתונאים שדיברתי איתם מאמינים כי מערך יחסי הציבור של ישראל ועבודת הדוברים שלה היא מקצועית ומוצלחת. ג'ון וורד אנדרסון, בעבר הכתב של ה – Washington Post בירושלים תיאר בראיון את העבודה מול הדוברים הישראלים:

"The Israeli spokespeople were really good. I always found them accessible...both sides are doing a good job in terms of PR, the Israelis were better – they were good in getting

you access and getting their version out...they understood the importance of trying to get their side of the story first and trying to establish a narrative".

העיתונאים מסכימים על כך שהדוברות הישראלית מוצלחת יותר מזו הפלסטינית, אשר מתוארת כלא מאורגנת.

"Israel is superior in terms of PR" says Greg Myre, the former New York Times correspondent to Jerusalem, he add that "PR is not the problem". "Israel has a well honed PR strategy – they know how to do it. The Palestinians are not quite sophisticated, they have never been, although they are getting better" says Joel Brinkley, the former New York Times correspondent to Jerusalem. John Ward Anderson seems to agree: "The Palestinian side was much less organized, they had a real problem with Hierarchy...it was sometimes difficult to get their official line".

כמובן ישנה גם ביקורת על התנהלות המערך הישראלי, לדוגמא יעקב כץ כתב בג'רוזלם פוסט כיום ובעבר הכתב של ה – USA Today בירושלים: "במערך ההסברה הישראלי אין תגובה בReal time... צריך שינוי רציני, להקים איזשהו צוות תגובה שישב על החומר 24 שעות ביממה ויכין תגובות מיידיות. צריך להגיב מייד בכל משבר".

בכל הנוגע להצלחת הצדדים בסכסוך בהעברת המסרים שלהם, הכתבים חושבים לפלסטינים קל יותר להציג את הנרטיב שלהם. "הסיפור של הפלסטינים טוב יותר – מאוד קל להתחבר אליו...בתקשורת יש האהדה ל – Underdog. אתה נוסע לישראל ורואה כמה היא מפותחת ומערבית, וכשאתה נוסע לעזה ורואה שהביוב עדיין נשפך ברחובות ורואה שאין תשתיות המסקנה המיידית היא שזו אשמת הכיבוש" טוען יעקב כץ. ג'ואל בריןקלי מסכים ואומר:

"The Palestinians have an easier time in some respects...a lot of the world's media sees the Palestinians as the victim, and gives them sympathetic coverage that they would not give Israel".

בכל הנוגע להשפעת התנסות מדינת היעד בטרור על אופן סיקור הסכסוך, מסכימים העיתונאים כי ל – 11 בספטמבר היתה השפעה על אופן סיקור הטרור הפלסטיני כלפי ישראל: "אחרי ה – 11 בספטמבר

אנשים הבינו יותר מה קורה בישראל, ויש לזה אפקט על הסיקור" אומר יעקב כץ. גרג מאיירס טוען כי :

"After September 11 Americans were much more interested in stories about terrorism, and they empathies and understood much more what the Israelis were going through in terms of the terror attacks...it made the terror issue more interesting".

ג'ון וורד אנדרסון תופס את הדברים בצורה דומה :

"September 11 made Americans find much more empathy towards the Israeli side".

גרג מאיירס מסכם את חווית סיקור האירועים בסכסוך :

It became very systematic there, because the events happened on a daily bases, and it was very unique. Both Israel and the Palestinian areas are so small so you can physically go to the events...unlike other places in the world you can get there in an hour – see the scene, talk to people, and you know very well the people that are involved".

5.1.2 סיכום הנרטיב האמריקאי

הנרטיב האמריקאי במאבקם מול ארגון אל קעידה¹⁷ (n=101) מתמקד במלחמה בטרור; לשיטתם הטרור אומנם פגע באזרחים אמריקאים אך הוא יועד לפגוע באנושות כולה ובערכי החירות והדמוקרטיה, על כן העולם כולו צריך להלחם בחזרה. ארה"ב עוסקת בצורה נרחבת בצורך בקואליציה בינלאומית שתאבק בטרור, בהזמנת מדינות להצטרף לקואליציה זו ובמשמעות של הצטרפות אליה (כל אומה צריכה להחליט: אתם איתנו או עם הטרוריסטים). האמריקאים תופסים את תפקידם כמקדמי דמוקרטיה וחירות בעולם כסיבה להתקפות הטרור כנגדם, אך הם מדגישים כי אין בכוונתם להפסיק למלא תפקיד זה. הם מאמינים כי המאבק נגד ארגוני הטרור ובראשם אל קעידה יצליח והצדק ינצח. השיח האמריקאי מדגיש כי למרות שארגון אל קעידה הוא ששב ותקף את ארה"ב, המאבק הוא כנגד כל ארגוני הטרור והמדינות התומכות בהם. לשיטתם מי שתומך בארגוני הטרור ומעניק להם מחסה צריך לשלם על מעשיו ודינו כדין הטרוריסטים.

ארגון אל קעידה, המואשם בהתקפות טרור רצחניות כנגד מטרות אמריקאיות, מושווה למשטרים אפלים בניהם נאציזם ופאשיזם. בן-לאדן מנהיג אל קעידה, מתואר כמי שהכריז מלחמה על ארה"ב. גם סאדאם חוסיין מנהיג עיראק סופג ביקורת בשיח האמריקאי, הוא מתואר כאדם לא אנושי וכאחד הטרוריסטים הבולטים ומשטרו מוצג כאיום על המזרח התיכון.

הפעולות האמריקאיות מוצגות כצעדים של הגנה עצמית, ארה"ב הותקפה והיא פועלת על מנת להגן על חיי אזרחיה. הטרוריסטים אומנם בחרו כיצד יתחיל העימות, אך ארה"ב היא זו שתבחר כיצד ומתי להגיב ואין בכוונתה לחדול ממעשיה עד שתביא את האחראים להתקפות אלו לדין. ארה"ב היא מדינה שוחרת שלום, אך אל מול הטרור לא ניתן לפעול באמצעות דיפלומטיה בלבד ועל כן עליה להפעיל גם כוח (תוך ניסיון לצמצם למינימום את הפגיעה בחפים מפשע).

הגורמים האמריקאיים הרשמיים (הנשיא, הבית הלבן, מחלקת המדינה וכיו"ב) משמשים כ'מספרי' בנרטיב, כאשר הם מנסים לייצג את העם האמריקאי כולו במסריהם. פעמים רבות המסרים מוצגים בגוף שלישי, ללא מספר, דבר התואם את הרטוריקה העיתונאית שמנסה לשמור על ריחוק מסוים ואובייקטיביות בדיווח. נושאים שונים המוכרים בשיח על הסכסוך וצפויים להופיע בנרטיב של אל

¹⁷ הנרטיב האמריקאי המוצג להלן מתבסס על המסרים הרשמיים של ארה"ב כפי שמופיעים באתרי הבית הלבן (כולל אתר ספריית הנשיא קלינטון, לפיגועים שהתרחשו בשנות ה-90) ומחלקת המדינה האמריקאית, בתקופות שלאחר פיגועי הטרור של אל קעידה כנגד מטרות אמריקאיות. הטקסטים באנגלית מצוטטים מתוך אתרי האינטרנט שהוזכרו.

קעידה כגון: השתלטות המערב ובראשה ארה"ב על התרבות בעולם, התמיכה האמריקאית בישראל וכיו"ב לא זוכים להתייחסות בנרטיב האמריקאי.

ניתן לבחון את הנרטיב האמריקאי לאור הערכים המקובלים בחברה האמריקאית והתפיסה של ארה"ב את עצמה בזירה הבינלאומית; ארה"ב שהפכה אחרי מלחמת העולם השנייה והמלחמה הקרה למעצמת על בזירה הבינלאומית, מתנהלת גם ביחסי החוץ שלה על פי הקווים המנחים וכללי ההתנהגות המקובלים בחברה ובתרבות הפוליטית האמריקאית. חשיבות ההיררכיה, המסורת ובמידה רבה גם שמרנות הם בין הערכים הבולטים בחברה האמריקאית לצד ערכים כגון אינדיווידואליזם וביטוי עצמי. בבחינת הנרטיב והמסגרות שמנסה ארה"ב לקדם בנוגע להתמודדותה מול טרור בולט נושא "הקואליציה הבינלאומית כנגד הטרור" – השייך למסגרת הפתרון. ארה"ב מדגישה את הצורך של העולם כולו להתאחד ובראשותה להאבק בארגוני הטרור, דבר התואם את השילוב של ערכי הכבוד להיררכיה, השמרנות והמסורת¹⁸ ותפיסת ארה"ב כמעצמת על. למעשה, פגיעה בארה"ב נתפסת כפגיעה בחברה המערבית כולה לשיטת ארה"ב, ועל כן כל העולם המערבי/דמוקרטי צריך להגיב על פגיעה שכזו, כאשר ארה"ב תעמוד בראש המאבק.

ארה"ב עושה שימוש נרחב בדיפלומטיה פומבית כבר שנים רבות. בימי המלחמה הקרה, ובעיקר בתקופת כהונתו של הנשיא רייגן, עמלו האמריקאים רבות בניסיון להעביר את מסריהם לקהלים זרים, באופן ישיר ובלתי תלוי בממשל (Fitzpatrick, 2009; Lord, 2006). התקפת הטרור על ארה"ב בספטמבר 2001 יצרה עידן חדש – האיום החדש הוא ארגוני הטרור האיסלמיים. המסרים העיקריים של ארה"ב אחרי אירועי ה-11 בספטמבר היה "מלחמה גלובלית בטרור" ויצירת "סדר עולמי חדש" – כאשר המטרה איננה ארגון אל קעידה והנהגתו בלבד, אלא ארגוני הטרור בכללותם ועיצוב מחדש של פני המזרח התיכון. ארה"ב זוכה לביקורת רבה על הצלחתה המוגבלת בתחום הדיפלומטיה הפומבית ויצירת תדמית אוהדת למטרותיה ומדיניותה בעולם (Fitzpatrick, 2009; Lord, 2006; Melissen, 2005). מסרים אלו, המוצגים בספרות, תואמים את ממצאי ניתוח הנרטיב של ארה"ב.

¹⁸ בתחילת הפרק הוצגו הערכים נוספים המקובלים בתרבות האמריקאית, אך הם אינם מסייעים לנו בהבנת הנרטיב האמריקאי.

נלחמים בטרור - המסגרת האמריקאית

לוח 5.1.2.1 הנרטיב אמריקאי על פי הגדרתו של Entman למסגור

נלחמים בטרור - המסגרת האמריקאית	
הבעיה	טרור ואלימות כנגד מטרות אמריקאיות ורצח של גברים נשים וילדים חפים מפשע.
סיבה	ארגון אל קעידה (ובראשו בן לאדן) מפעיל טרור, באמצעות רשת טרור בינלאומית. בנוסף, ארה"ב מאשימה את המדינות שתומכות בארגוני הטרור.
הערכה מוסרית	הטרור פוגע ללא הבחנה בחפים מפשע; אל קעידה במסגרת מלחמתה כנגד ארה"ב אינה מבחינה בין אזרחים לצבא – כל האמריקאים הם מטרות לגיטימיות; לארה"ב יש זכות להגן על אזרחיה.
אופן הטיפול/ הצעות לפתרון	קואליציה בינלאומית נגד הטרור. ארה"ב תחליט מתי וכיצד להגיב, ותנצח.

את המסגרת האמריקאית ניתן לחלק לשלוש חבילות פירוש, התואמות את הגדרתו של Entman (1993) למסגור: הבעיה, הסיבה (או הנושאים באחריות), והפתרון. לוח 5.1.2.2 מציג את מטריצה שפותחה על ידי Gamson & Lasch (1983), מתארת את המרכיבים של כל אחת מחבילות פירוש.

לוח 5.1.2.2 מטריצה אופיינית לתיאור חבילות הפירוש המופיעות במסגרת האמריקאית

הפיתרון	הסיבה / האחראים	הבעיה	
קואליציה בינלאומית כנגד הטרור	האיום: אל קעידה	קורבנות אמריקאית	
The issue is the Global coalition against terrorism.	The issue is the threat to the world that Al – Qaida and its supporters create.	The issue is that American citizens are being hurt by these terror attacks.	ליבת המסגרת
We call upon the entire world to step up and help, because terrorism is a common enemy to all, and we're in this together.	The radical groups affiliated with and funded by Osama bin Laden share a hatred for democracy, a fanatical glorification of violence, and a horrible distortion of their religion to justify the murder of innocents.	Great tragedy has come to us, Americans are facing a war.	תמצית העמדה
Terrorism is a scourge against civilization/ Terror attacks around the world aim to kill the spirit of democracy.	Al Qaida's barbaric terrorist attacks/ Bin Laden publicly vowed to wage a terrorist war against America.	Thousands of lives were suddenly ended by evil, despicable acts of terror.	תיאורים
Terror attacks around the world.	Al-Qaida's Terror attacks.	Terror attacks against American targets (e.g. 9/11, USS Cole).	דוגמאות
Freedom and fear are at war/ a war between the values of human rights and democracy and terrorism and its law of the jungle.	Al Qaeda is to terror what the mafia is to crime/ "Wanted: Dead or Alive".		מטפורות
Global coalition against terrorism/ Terrorism is terrorism/ we will prevail.	Evil-doers.	Crimes against American citizens.	ביטויים
The unity of democratic nations in the fight against terrorism.	Advancing human freedom by going after the terrorists	Self-defense: The need to defend US citizens.	טיעונים לעקרון
An international war against terrorism.	Terror attacks against civilians.	Terror aims at American targets.	השלכות
The President and the Secretary General of the United Nations, Kofi Annan, agreed that the attacks were against all freedom-loving people and that all nations should join in the fight against terrorism		President Putin informed President Bush that he had signed a decree that there be a moment of silence at Russia... with flags at half-mast, to express the outrage and solidarity of the Russian people with the American people.	גיוס תמיכה*

* הקריטריון "גיוס תמיכה" הוא תוספת חדשה למטריצה, והוא מציג הצהרות של מנהיגים מהעולם התואמים את המסגרת המוצגת. ההצהרות לקוחות מתוך הפרסומים של השחקן הפוליטי שהנרטיב שלו מוצג במטריצה.

תיאור המסגרת התומכת בנרטיב האמריקאי בחלוקה לחבילות הפירוש השונות:

הבעיה – קורבנות אמריקאים

חבילת פירוש זו מתמקדת בבעיה שיוצרים פיגועי הטרור נגד מטרות אמריקאיות - קורבנות אמריקאיים.

הקורבנות מתוארים בקצרה בשיח האמריקאי, בדגש על היותם אמריקאים ממוצעים כמו כל אמריקאי אחר (הורים, בעלי משפחה, אנשים עובדים וכיו"ב). בנוסף, מתוארת גבורתם והתפקידים שהם בחרו למלא למען מדינתם.

The victims were in airplanes, or in their offices; secretaries, businessmen and women, military and federal workers; moms and dads, friends and neighbors. **Thousands of lives were suddenly ended by evil, despicable acts of terror** (September 11 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); Now come the names, the list of casualties we are only beginning to read. They are the names of men and women who began their day at a desk or in an airport, busy with life. They are the names of people who faced death, and in their last moments called home to say, be brave, and I love you... We will read all these names. We will linger over them, and learn their stories, and many Americans will weep (September 14 2001, <http://www.state.gov/>); We borrow this moment to express our sorrow and gratitude both to the families who are gathered here and to these fallen heroes who lived their dreams, giving more than a sample of their best both as soldiers and diplomats (August 13 1998, <http://clinton6.nara.gov/>); These 12 Americans came from diverse backgrounds. If you see their pictures, you know they are a **portrait of America today and of America's tomorrow** (August 13 1998, <http://clinton6.nara.gov/>); some follow the family tradition of Navy service; others hoped to use their service to earn a college degree... All these very different Americans, all with their different stories, their lifelines and love ties, answered the same call of service and found themselves on the USS Cole (October 18 2000, <http://clinton6.nara.gov/>).

האמריקאים מקשרים את פיגועי הטרור לאירועי עבר, בעיקר אלו שכוונו כנגד מטרות אמריקאיות.

They are the same murderers indicted for bombing American embassies in Tanzania and Kenya, and responsible for bombing the USS Cole (September 20 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); We're going to find the right tree with what happened on the 11th of September. But we also recognize that there are other groups out there that mean us no good, which have conducted attacks previously against US personnel, US interests and our allies. (September 13 2001, <http://www.state.gov/>); In recent years we have captured major terrorists in the far corners of the world and brought them to America to answer for their crimes -- sometimes years after they were committed. They include the man who murdered two CIA employees outside its headquarters. Four years later we apprehended him halfway around the world, and a Virginia jury sentenced him to death. The mastermind of the World Trade Center bombing who fled far from America -- two years later, we brought him back for trial in New York. And the terrorist responsible for bombing a Pan Am jet bound for Hawaii from Japan in 1982, we pursued him for 16 years. This June we caught him (August 8 1998, <http://clinton6.nara.gov/>).

הסיבה/האחראים - האיום: אל קעידה

חבילת פירוש זו מתמקדת באשמה של אל קעידה (ובראשה בן-לאדן), ושל המדינות התומכות בארגון. בן-לאדן, אשר נתפס כאחראי לפיגועי הטרור כנגד אמריקאים מהפיגוע בניו-יורק ב-1993 ואילך, מוצג כמי שהכריז מלחמה כנגד אמריקה ואזרחיה. ארגונו אל קעידה מוצג כרשת טרור בינלאומית, אשר פועלת בלמעלה מ-60 מדינות, ונמצאת בקשר עם ארגוני טרור נוספים. בן-לאדן וארגונו

המהווים לשיטתם של האמריקאים **איום על העולם כולו**, מוצגים כברבריים, אכזריים, הפועלים ללא חוקים וגבולות. הנשיא בוש התייחס בדבריו לבן-לאדן כמבוקש חי או מת – הטלת האשמה על בן-לאדן תואמת את רוטינות העבודה העיתונאיות שעוסקות בפרסונליזציה.

The focus right now is on Osama bin Laden, no question about it. He's the prime suspect, and his organization (September 17 2001, <http://www.state.gov/>); Osama bin Laden is already in indictment for the things that he has done before. There is no question in the previous bombing of the World Trade Center that the al Qaeda organization, Osama bin Laden were behind it. The bombing of our embassies in Tanzania and Kenya were **all attributed to Osama bin Laden and his organization.** There are indications that the bombing of the Cole were attributed to Osama bin Laden (September 19 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); **al-Qaida is a threat to the world** (September 16 2001, <http://www.state.gov/>); It's an enemy that likes to hide and burrow in, and their network is extensive. **There are no rules. It's barbaric behavior.** They **slit throats** of women on airplanes in order to achieve an objective that is beyond comprehension. And they like to hit, and then they like to hide out (September 17 2001, <http://www.state.gov/>); Our mission was clear -- to strike at the network of **radical groups affiliated with and funded by Osama bin Laden, perhaps the preeminent organizer and financier of international terrorism** in the world today (August 20 1998, <http://clinton6.nara.gov/>); This group and its leader -- a person named Osama bin Laden -- are linked to many other organizations in different countries... **There are thousands of these terrorists in more than 60 countries** (September 20 2001, <http://www.whitehouse.gov/>).

אל קעידה מוצגת בשיח האמריקאי כארגון רצחני אשר מנסה לכפות את עמדותיו הרדיקליות על כל אחרים. האמריקאים משווים את אל קעידה למשטרים אפלים כמו פשיזם, נאצים ועוד.

Al Qaeda is to terror what the mafia is to crime... its goal is remaking the world -- and imposing its radical beliefs on people everywhere (September 20 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); **they are the heirs of all the murderous ideologies of the 20th century.** By sacrificing human life to serve their radical visions -- by abandoning every value except the will to power -- they follow in the path of **fascism, and Nazism, and totalitarianism.** And they will follow that path all the way, to where it ends: in history's unmarked grave of discarded lies (September 20 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); The al Qaeda organization is a network that is represented in some 60 countries around the world, that exists beyond any one leader (September 17 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); enemies of freedom (September 20 2001, <http://www.whitehouse.gov/>).

האירועים מוגדרים בשיח האמריקאי כ'טרור', והם זוכים לכינויים נוספים כגון: טרגדיה, רוע, התקפות פחדניות ועוד:

By those who traffic in terror and rejoice in the agony of their victims (August 13 1998, <http://clinton6.nara.gov/>); terrorists attack United States Government buildings (August 10 1998, <http://www.state.gov/>); cowardly attacks (August 7 1998 <http://clinton6.nara.gov/>); **tragedy** that struck Manhattan (February 27 1993, <http://clinton6.nara.gov/>); we have watched the tragedy of an outrageous act of **barbaric terrorism** carried out by fanatics against both civilians and military people, acts that have killed and maimed many innocent and decent citizens of our country (September 11 2001, <http://www.state.gov/>); it is an **act of war.** When you attack our homeland, when you attacked two places such as the World Trade Center buildings and the Pentagon, that is an act of war against our sovereignty, against the security of our people. When you kill thousands of our civilians, there is no other way to characterize it (September 12 2001, <http://www.state.gov/>); terrorist incident (October 18 2000, <http://www.state.gov/>).

בהתאם להצגתו של ארגון אל קעידה כארגון טרור אכזרי וברברי, מתוארים בשיח האמריקאי פיגועים אשר בוצעו על ידי הארגון.

In recent years, they killed American, Belgian and Pakistani peacekeepers in Somalia. They plotted to assassinate the President of Egypt and the Pope. They planned to bomb six United States 747s over the Pacific. They bombed the Egyptian embassy in Pakistan. They gunned down German tourists in Egypt. The most recent terrorist events are fresh in our memory. Two weeks ago, 12 Americans and nearly 300 Kenyans

and Tanzanians lost their lives, and another 5,000 were wounded when our embassies in Nairobi and Dar es Salaam were bombed (August 20 1998, <http://clinton6.nara.gov/>).

במסגרת המלחמה בטרור, ארה"ב מפנה אצבע מאשימה כלפי מדינות תומכות טרור. השיח האמריקאי אינו מבחין בין מדינות אלו לבין הטרוריסטים עצמם ומציין כי עליהם לשלם מחיר על מעשיהם.

From this day forward, any nation that continues to harbor or support terrorism will be regarded by the United States as a **hostile regime** (September 20 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); **Justice demands that those who helped or harbored the terrorists be punished -- and punished severely** (September 13 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); We will make no distinction between the terrorists who committed these acts and those who harbor them (September 11 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); **countries that persistently host terrorists have no right to be safe havens** (August 20 1998, <http://clinton6.nara.gov/>); anybody who harbors terrorists needs to fear the United States and the rest of the free world. Anybody who houses a terrorist, encourages terrorism will be held accountable (September 19 2001, <http://www.state.gov/>).

אחת המדינות המתוארות כתומכות טרור בשיח האמריקאי היא אפגניסטן - משטר הטליבאן באפגניסטן מואשם בסיוע ומתן מחסה לטרוריסטים, ועל כן הוא נתפס כמאיים על העולם כולו.

It is not only repressing its own people, it is threatening people everywhere by sponsoring and sheltering and supplying terrorists. By aiding and abetting murder, the **Taliban regime is committing murder**... They will hand over the terrorists, or they will share in their fate (September 20 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); we are going to make it clear to them that they must comply with previous directions they have received from the United Nations and other organizations to stop this, to expel this organization, to destroy this organization, or to help us to destroy this organization. And they will be held accountable for the support they have given to this organization if that's who we finally determine is responsible and we are going after them...The Taliban have a problem right now in hosting this kind of regime, in the form of the al-Qaida regime, the al-Qaida network, and those who support the al-Qaida network. And they will have to make a choice as to whether or not they are willing to pay the price that they may have to pay to continue to support this kind of activity (September 14 2001, <http://www.state.gov/>).

ארה"ב היא אומנם מדינה שמקדמת שלום ברחבי העולם ויש בכוונתה להמשיך לעשות זאת, אך אל מול הטרור לא ניתן לפעול בדרכי שלום ועל כן יש ללכוד את האחראים לאירועים אלה ולהעמידם לדין.

The United States **wants peace, not conflict**. We want to lift lives around the world, not take them. We have worked for peace -- in Bosnia, in Northern Ireland, in Haiti, in the Middle East and elsewhere. But in this day, no campaign for peace can succeed without a determination to **fight terrorism** (August 20 1998, <http://clinton6.nara.gov/>); America has battled terrorism for many years. Where possible, we've used law enforcement and diplomatic tools to wage the fight. The long arm of American law has reached out around the world and brought to trial those guilty of attacks in New York and Virginia and in the Pacific. We have quietly disrupted terrorist groups and foiled their plots. We have isolated countries that practice terrorism. We've worked to build an international coalition against terror (August 20 1998, <http://clinton6.nara.gov/>).

הטרוריסטים ומי שמסייע להם מוצגים בשיח האמריקאים כ'כוחות רשע', פחדניים, אכזריים ולא אנושיים, וארה"ב מתכוונת לתפוס אותם להעמידם לדין.

We're going to find those who -- those **evil-doers**, those **barbaric people** who attacked our country and we're going to hold them accountable, and we're going to hold the people who house them accountable; the people who think they can provide them safe havens will be held accountable; the people who feed them will be held accountable (September 17 2001, <http://www.state.gov/>); That image of unity amidst diversity must confound the minds of the hate-filled cowards who killed our sailors. They can take innocent life, they can cause tears and anguish -- but they can never heal or build harmony or bring people together. That is work only free, law-abiding people can do (October 14 2000, <http://clinton6.nara.gov/>); Make no mistake, **terror is the tool of cowards**. It is not a form of political expression, and certainly not a manifestation of religious faith. It is murder -- plain and simple. And those who perpetrate it, finance it or otherwise support it, must be

opposed by all people (August 13 1998, <http://clinton6.nara.gov/>); These acts of terrorist violence are abhorrent; **they are inhuman** (August 7 1998, <http://clinton6.nara.gov/>).

ארה"ב מצהירה כי בכוונתה לתפוס את המעורבים בפעילות הטרוריסטית כנגד אזרחיה ולהביאם לדין.
ארה"ב מצהירה את המעורבים בפעילות כנגד מטרות אמריקאיות, כיוון גם אם הדבר ייקח זמן רב הם צפויים לשלם את המחיר על מעשיהם **והצדק יעשה**. השיח האמריקאי מדגיש כי הפעולות שנוקטת ארה"ב מופנות כלפי ארגוני הטרור, מתקניהם בשטחי המדינות התומכות בטרור.

The United States Government **will do everything to find the perpetrators of this cowardly attack against innocent people and bring them to justice** (September 11 2001, <http://www.state.gov/>); We will find out who is responsible for this and they will **pay for it** (September 12 2001, <http://www.state.gov/>); **we will use our full resources to go after those who are responsible for this** (September 12 2001, <http://www.state.gov/>); We are determined to run this to ground, **get them out of their holes** (September 16 2001, <http://www.state.gov/>); when we find them and fix them, then we will go in and finish them (September 16 2001, <http://www.state.gov/>); We pledge here today that neither time, nor distance can bend or break our resolve to bring to justice those who have committed these unspeakable acts of cowardice and horror. **We will not rest. We will never retreat from this mission** (August 13 1998, <http://clinton6.nara.gov/>); we will do everything possible to see that those responsible for last week's bombings are held accountable. America's memory is long; our reach is far; our resolve unwavering; and our commitment to justice unshatterable (August 13 1998, <http://clinton6.nara.gov/>); **We will use all the means at our disposal to bring those responsible to justice, no matter what or how long it takes** (August 7 1998, <http://clinton6.nara.gov/>).

הפתרון - קואליציה בינלאומית כנגד הטרור

חבילת פירוש זו, הבולטת מבין חבילות הפירוש במסגרת האמריקאיות, עוסקת במאבק הבינלאומי נגד הטרור. אם כן, נושא מרכזי בשיח האמריקאי עוסק בקואליציה בינלאומית למאבק בטרור – שהוא איום משותף למדינות העולם. ארה"ב תופסת את עצמה כמנהיגת הקואליציה, ומציגה למדינות העולם את האופציה לקחת חלק במאבק כנגד טרור (בעיניה כל מי שאינו מצטרף לקואליציה, כאילו בחר את הצד של ארגוני הטרור). ההשתתפות בקואליציה אינה בהכרח צבאית, מדינות יכולות לקחת חלק בתהליך הדיפלומטי, כלכלי, פוליטי וכיו"ב.

Global coalition against terrorism (December 21 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); we call upon the entire world to step up and help, because **terrorism is a common enemy to all**, and we're in this together...Step forward and let us hold accountable and punish those that have perpetrated this attack (September 11 2001, <http://www.state.gov/>); every nation, in every region, now has a decision to make. **Either you are with us, or you are with the terrorists** (September 20 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); **we stand together to win the war against terrorism** (September 11 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); **the world unites in the fight against terrorism** (September 12 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); **The people of every continent must unite in defeating terror** (August 13 1998, <http://clinton6.nara.gov/>); Because this attack struck at all of us, it is right that we should work toward a **coalition to defend our shared values against terrorism**. Working in coalition, we can multiply the effectiveness of our response (September 12 2001, <http://www.state.gov/>).

ארה"ב יוצאת כנגד כל ארגוני הטרור ולא רק נגד אל קעידה שפוגעת במטרות אמריקאיות, כיוון שהטרור הוא איום בינלאומי. לשיטתם, יש להביס את כל ארגוני הטרור ומי שמעניק להם סיוע. הדבר תואם את גישת הקואליציה הבינלאומית כנגד הטרור שארה"ב מנהיגה.

Our war on terror begins with al Qaeda, but it does not end there. **It will not end until every terrorist group of global reach has been found, stopped and defeated** (September 20 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); we're building a strong coalition to go after these perpetrators, but more broadly, **to go after terrorism wherever we find it in the world**. It's a scourge, not only against the United States, but **against civilization**, and it must be brought to an end (September 12 2001, <http://www.state.gov/>); **Terrorism is terrorism**. And Hezbollah is a threat to the region, just as al-Qaida is a threat to the world... But there are other acts of terrorism that take place perpetrated by other terrorist organizations. And so it is a scourge, as I said before, against civilization. And we have to go against this scourge in the most comprehensive way possible (September 16 2001, <http://www.state.gov/>); we have seen **terrorism as an emerging global threat** among various transnational threats where there are rogue groups that, rather than try to address America where its strengths lie, they're addressing America in other ways (August 12 1998, <http://clinton6.nara.gov/>).

התפקיד שארה"ב ממלאת כמקדמת שלום ודמוקרטיה בעולם בכלל ובמזרח התיכון בפרט מוצג כסיבה לטרור שמופעל כנגד מטרות אמריקאיות. הטרוריסטים מנסים בפעולותיהם לפגוע ברוח הדמוקרטיה והחירות שארה"ב מובילה בעולם, אך הם לא יצליחו במשימתם.

Americans are targets of terrorism in part because we have unique leadership responsibilities in the world, **because we act to advance peace and democracy**, and because we stand united against terrorism (August 8 1998, <http://clinton6.nara.gov/>); It was an attack on America, **designed to deter America from our mission of peace and security** in the Middle East (October 19 2000, <http://clinton6.nara.gov/>); Once again we see terrorism, we see terrorists, people who don't believe in democracy, people who believe that with the destruction of buildings, with the murder of people, they can somehow achieve a political purpose. They can destroy buildings, they can kill people, and we will be saddened by this tragedy; but they will **never be allowed to kill the spirit of democracy**. They cannot destroy our society (September 11 2001, <http://www.state.gov/>).

כיוון שעל פי הנרטיב האמריקאי מטרת הטרור היא לתקוף את ערכי החירות והדמוקרטיה בעולם (הם מציגים זאת כמאבק בין החירות לפחד), יש להלחם נגדו למען העתיד והדורות הבאים.

Freedom itself is under attack (September 20 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); **Freedom and fear are at war**. The advance of human freedom -- the great achievement of our time, and the great hope of every time -- now depends on us. Our nation -- this generation -- will lift a dark threat of violence from our people and our future (September 20 2001, <http://www.whitehouse.gov/>) let there be no doubt that buildings can be destroyed and precious lives can be lost but our society cannot be destroyed and our democracy cannot be destroyed. Our spirit as a nation cannot be destroyed (September 11 2001, <http://www.state.gov/>); everybody understands that we need a worldwide response to this assault on America, because it's an **assault on civilization, it's an assault on democracy, it's an assault on the world and the world must respond** as the United States plans to respond (September 12 2001, <http://www.state.gov/>).

ארה"ב מצדיקה את פעולותיה כהגנה עצמית, הטרור הופנה כלפי אזרחים אמריקאים ועל כן כל הפעולות האמריקאיות הן צעדים מוצדקים של **הגנה עצמית**. ארה"ב מזהירה את המעורבים בפעילות כנגד מטרות אמריקאיות, כיוון גם אם הדבר ייקח זמן רב הם צפויים לשלם את המחיר על מעשיהם והצדק יעשה. השיח האמריקאי מדגיש כי במסגרת הפעולות שנוקטת ארה"ב מופנות כלפי ארגוני הטרור נעשים מאמצים רבים למנוע פגיעה בחפים מפשע.

We will take **defensive measures** against terrorism to protect Americans (September 20 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); under the United Nations charter, **the United States has a right to self-defense** (September 19 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); the President's priority is **to take all steps necessary to secure the safety of the American people** (September 18 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); our nation has been attacked and we're at war, and to win a war it is vital for the United States to engage in it. And, unfortunately, having had the first blow taken at our nation, our nation will **defend itself**. And

defending itself means acts which involve the lives of others (September 17 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); making every possible effort to **minimize the loss of innocent life** (August 20 1998, <http://clinton6.nara.gov/>); **Americans should know we'll do everything in our power to keep them safe in their streets, their offices, and their homes** (February 27 1993, <http://clinton6.nara.gov/>).

סוף הסכסוך מוצג כניצחון של הצדק, ניצחון של ארה"ב במאבק כנגד הטרור (אל קעידה תחילה, אבל אחריה כל ארגוני הטרור). האמריקאים מצהירים כי יש בכוונתם להמשיך ולתמוך בשלום וחירות ברחבי העולם.

We will prevail (September 15 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); **justice will prevail**. America will not stop standing guard for peace or freedom or stability in the Middle East and around the world (October 18 2000, <http://clinton6.nara.gov/>); You can be sure that America will deal with this tragedy in a way that **brings those responsible to justice** (September 11 2001, <http://www.state.gov/>); **we will win the war** (September 17 2001, <http://www.state.gov/>); a comprehensive campaign where all elements of national and international power must be used: law enforcement, military activity, legal actions, financial actions, anything that can be used to get at these terrorist organizations. In the first instance, **al-Qaida and Mr. Usama bin Laden, but ultimately terrorism wherever it rears its ugly head** (September 19 2001, <http://www.state.gov/>).

השיח האמריקאי שב ומדגיש כי המאבק הוא לא כנגד האסלאם, שהיא דת שוחרת שלום, אלא כנגד הטרוריסטים שטוענים כי הם פועלים בשם האסלאם.

Our actions today were not aimed against Islam, the faith of hundreds of millions of good, peace-loving people all around the world, including the United States...But our actions were aimed at fanatics and killers who wrap murder in the cloak of righteousness; and in so doing, profane the great religion in whose name they claim to act (August 20 1998, <http://clinton6.nara.gov/>); the face of terror is not the true faith of Islam. That's not what Islam is all about. **Islam is peace**. These terrorists don't represent peace. They represent evil and war (September 17 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); It's not a war against Arabs. It's not a war against those who believe in Islam. It's a war against terrorism (September 17 2001, <http://www.state.gov/>).

האמריקאים מתייחסים לטרור כאל המלחמה החדשה של המאה ה-21, כיוון שבניגוד לעימותים קודמים כעת האויב אינו מוגדר.

The new war of the 21st century - that it doesn't have borders, it can be nameless, can be faceless, can be shadowy (September 15 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); we see terrorism as the emergent threat of the '90s (August 12 1998, <http://clinton6.nara.gov/>).

האירועים מוגדרים בשיח האמריקאי כ'טרור' או מלחמה, והוא מוצג כאיום על האנושות כולה.

Despicable acts of war (September 13 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); the **evil of terrorism** (September 15 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); **worldwide threat to civilization** (September 19 2001, <http://www.state.gov/>).

כאמור, האופן שארה"ב תופסת את המאבק בטרור הוא – אתם או איתנו או נגדנו, מאבק של 'הטובים' אל מול 'יבחות הרשעים'.

Yesterday's attack requires that we **choose sides between the values of human rights and democracy, held dear by all decent people, or terrorism and the law of the jungle**. There are those who oppose terrorism and those who use it (September 12 2001, <http://www.state.gov/>); We must ensure that the **torch of freedom always burns brighter than the fires of hate** (August 13 1998, <http://clinton6.nara.gov/>); This will be a long, **ongoing struggle between freedom and fanaticism**; between the rule of law and terrorism (August 20 1998, <http://clinton6.nara.gov/>).

הטרור אומנם כוון כנגד ארה"ב, אך מטרתם האמיתית של הטרוריסטים היתה לפגוע באנושות כולה ובערכי החירות והדמוקרטיה, על כן הפעילות של הקואליציה נגד הטרור ובראשם ארה"ב היא מוצדקת. כוחות הקואליציה יעשו שימוש בכל האמצעים העומדים ברשותם בכדי לתפוס את הטרוריסטים ומי שמעניק להם מקלט, והצדק ינצח.

The attack that took place in Washington and the attack that took place in New York were directed against America, but they really are **directed against civilization**, and we have to respond with a full-scale assault against this kind of activity (September 13 2001, <http://www.state.gov/>); **We will use all the resources of the United States and our cooperating friends and allies to pursue those responsible for this evil, until justice is done** (September 13 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); **We will starve terrorists of funding, turn them one against another, drive them from place to place, until there is no refuge or no rest** (September 20 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); in this new war of the 21st century against terrorism, the United States, in concert with our allies and coalition partners, **will target terrorism and those who harbor terrorists**. Terrorism presents a threat to people who love freedom and democracy throughout the world (September 19 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); **only by defending our people, our interests and our values will we redeem the lives of our sailors and ruin the schemes of their killers** (October 14 2000, <http://clinton6.nara.gov/>).

כיוון שהמשימה העיקרית של ארה"ב היא הקמת קואליציה בינלאומית נגד ארגוני הטרור, היכולת לגייס תמיכה ממנהיגים ומדינות בעולם חשובה במיוחד. להלן מספר דוגמאות להצהרות התמיכה במלחמה הבינלאומית נגד הטרור. מנהיגים רבים הצהירו כי ההתקפה האכזרית אינה רק פגיעה בארה"ב אלא באנושות כולה, והביעו נכונות לקחת חלק בקואליציה שמנהיגה ארה"ב:

President Kim reiterated the deep condolences of the Korean people and the government, and said that South Korea will fully cooperate in the antiterrorist effort in the spirit of the United States/Republic of Korea Mutual Defense Treaty. He also noted **South Korea's readiness to participate in the international coalition** (September 19 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); He met with the President of Indonesia, and the two Presidents condemned the attack on the United States and pledged that they would strengthen existing cooperation in the global effort to combat international terrorism (September 19 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); The Secretary General condemned **the terrorist attacks of September 11th unequivocally, expressed his condolences to the American people**. The President and the Secretary General agreed that the attacks were against all freedom-loving people and that all nations should join in the fight against terrorism (September 18 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); President Cardoso expressed his condolences and solidarity and said that this has been an attack against Western civilization, **against all of humanity** (September 18 2001, <http://www.whitehouse.gov/>).

בנוסף לנושא המאבק מול הטרור, מתייחס השיח האמריקאי להתמודדות של אזרחי ארה"ב עם הטרור. האמריקאים מוצגים כעם חזק שמתגייס בעיתות משבר לסייע לבני עמו, כעם שלא ניתן להכניע באמצעות פעולות טרור, וכמי שמתכוון להמשיך ולהנהיג את העולם.

The American people are united. They're united in their resolve to help heal the nation (September 19 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); Last week was a really horrible week for America. **But out of our tears and sadness, we saw the best of America as well**. We saw a great country rise up to help (September 18 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); A terrorist attack designed to tear us apart has instead bound us together as a nation (September 15 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); **Terrorist attacks can shake the foundations of our biggest buildings, but they cannot touch the foundation of America** (September 11 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); anytime anybody attacks America, it's an act of self-destruction, and that's because of **the strength of our people** (September 18 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); **They didn't hurt our resilience as a society**. And we'll come back -- we'll come back firmly. We are still very much intact as

a society, as a nation. And we know how to respond (September 12 2001, <http://www.state.gov/>); the citizens whose countless acts of bravery averted even more bloodshed. Their reaction and their valor reminds us of how often **Americans are at their best when we face the worst**. I thank all the people who reached out to the injured and the frightened amid the tumult that shook lower Manhattan (February 27 1993, <http://clinton6.nara.gov/>).

האמריקאים מציגים את מאבקם בטרור כמאבק של טובים מול רעים – כוחות הרשע (הטרוריסטים ומי שמסייע להם) מול מדינה שוחרת שלום המקדמת חירות בעולם. העם האמריקאי, הוא עם חזק המתגייס בעת משבר ואזרחיו מסייעים זה לזה, לעומתו הטרוריסטים מוצגים באכזריותם. לארה"ב אין ספק בצדקת דרכה ועל כן האמריקאים מאמינים כי הם ינצחו.

Today, our nation saw **evil, the very worst of human nature. And we responded with the best of America** (September 11 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); The United States has suffered a **cowardly and evil attack** (September 12 2001, <http://www.state.gov/>); Nobody can threaten this country. Oh, they may be able to bomb buildings and obviously disrupt lives. But we're too great a nation to allow the **evil-doers** to affect our soul and our spirit (September 18 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); **Great tragedy has come to us, and we are meeting it with the best that is in our country**, with courage and concern for others (September 15 2001, <http://www.whitehouse.gov/>); There may be more hard road ahead, for terrorists target America because we act and stand for peace and democracy; because the spirit of our country is the very spirit of freedom. It is the burden of our history and the bright hope of the world's future (August 13 1998, <http://clinton6.nara.gov/>).

הנרטיב האמריקאי מנקודת מבטם של העוסקים במלאכה

בכדי להשלים את התמונה וללמוד יותר לעומק על הדיפלומטיה הפומבית האמריקאית בכל הנוגע למלחמה בטרור, נעשה ניסיון לראיין את הגורמים הרשמיים שעוסקים במלאכת הדיפלומטיה הפומבית. בניגוד לשיתוף הפעולה מצד הדוברים השונים במקרה הישראלי, הדוברים האמריקאיים השונים איתם יצרתי קשר טענו כי הם עסקו מעט מאוד בעבודתם בהתמודדות מול טרור (בשל מיעוט הפיגועים בסכסוך) ועל כן אין להם את היכולת לתת מידע מושכל בתחום. שני מרואיינים שהסכימו לשותף פעולה היו שון מקורמיק, לשעבר דובר מחלקת המדינה האמריקאית אשר שימש גם כחבר בצוות הדוברות של הבית הלבן באירועי ה-11 בספטמבר, ודניאל פלטקה, סגנית נשיא מכון המחקר AEI למדיניות ציבורית בווינגטון, אשר שימשה בעבר כחברה בועדת יחסי החוץ בסנאט האמריקאי.

המסר המרכזי שארה"ב מנסה להעביר לעולם לתפיסתו של מקורמיק הוא :

"We stand and are fighting for the ability of every person around the world to realize their full human potential".

מקורמיק מציין כי בכל הנוגע להתמודדות מול טרור, המסר השתנה לאורך המאבק מול אל-קעידה. פלטקה מסכימה וטוענת כי ארה"ב שינתה את מסריה לעולם לאורך הזמן בכל הנוגע למלחמה בטרור :

"There have been many different messages depending on the administration"

באשר למסר עצמו אומרת פלטקה :

"After 9/11 the US public diplomacy has changed. We had a multidimensional approach to the world in presenting Al Qaida, understanding not only that it is a terror organization...but that it finds resonance in a lot of the Arab world because of local grievances. The US was trying to communicate to the Arab world that we are the people that are going to stand with you, not Al Qaida".

בין הגורמים השונים בדיפלומטיה הפומבית האמריקאית מתקיים תיאום רציף באשר למסרים שברצונם להעביר, אשר מתחיל לדבריו של מקורמיק בדרגים הגבוהים ביותר :

"The coordination happens a few times during the day, the key to it is that at the very high level there is coordination and the sharing of information...the people on the communication side are always talking with one another".

לשיטתו דיפלומטיה פומבית טובה אפשרית רק כאשר מדינה מגיעה למצב בו אנשים מקשיבים לדבריה, רק כאשר אנשים במקומות שונים בעולם מקשיבים למה שיש למדינה זרה להגיד יש ביכולה להעביר מסרים – "to make your best case". באשר לדיפלומטיה הפומבית האמריקאית חושב מקורמיק כי הם עושים מאמצים לשפר אותה, ובמידה רבה מצליחים. פלטקה לעומתו מעבירה ביקורת קשה על הדיפלומטיה הפומבית האמריקאית "Our Public diplomacy is very incapable" לשיטתה הבעיה העיקרית היא הפער בין מה שנאמר למה שנעשה בפועל, כאשר מדיניות טובה היא הבסיס לדיפלומטיה פומבית טובה. שון מקורמיק מציין כי חש גאווה לייצג את ארה"ב וכי באופן אישי נהנה לעבוד מול התקשורת, את האינטראקציה מולם הגדיר כמעוררת אינטלקטואלית.

במטרה לנסות ולהבין במעט על העבודה של עיתונאים זרים אל מול הממשל האמריקאי בכל הנוגע להתמודדות מול טרור ראיינתי את אורלי אזולאי כתבת ידיעות אחרונות בוויניגטון (גם כאן הניסיונות לראיין כתבים אחרים לא צלחו). אזולאי מתארת את העבודה מול הגורמים הרשמיים בוויניגטון בתקופת בוש כמעייפת: "בתקופת בוש הגישה של כתבים זרים למידע היתה מאוד מצומצמת...בלי אפשרות לחקור או לשאול שאלות. זה הפך להיות מעייף, וכך עברתי לשימוש בקשרים אישיים, קבלת מידע לא מדרגי ההסברה". לטענתה מידע יזום של הגורמים הרשמיים היא קיבלה רק כאשר הם ניסו

להעביר מסר מסוים. לתפיסתה ארה"ב בתקופת בוש נכשלה בהעברת המסר (למרות שהדבר לא בא לידי ביטוי בתקשורת הישראלית) "בעולם הוא (בוש) הוצג כמו ליצן...וארה"ב נכשלה בהעברת המסר שלה". אזולאי מציינת כי ממשל אובמה מתנהל בצורה שונה לחלוטין בעבודתו מול התקשורת הזרה, וכי המסרים שונים והיחס לעיתונאים הזרים השתפר מאוד.

5.1.3 סיכום הנרטיב הבריטי

הנרטיב הבריטי¹⁹ (n=60), בשונה מזה של מדינות אחרות המתמודדות עם טרור, הוא **מאופק מאוד וממעט להשתמש בביטויים דרמטיים**. הבריטים מתמקדים בשני נושאים עיקריים בשיח על הטרור הפוגע במטרות בריטיות: **הצורך במאבק בינלאומי בטרור אשר פוגע בכל העולם, וההתמודדות הבריטית עם הטרור**.

באשר למאבק הבינלאומי נגד הטרור, הבריטית תופסים את **הטרור כאיום של המאה העשרים ואחת**, הגורם לשפיכות דמים בכל העולם, אשר יש **להיאבק בו ולנצחו**. הבריטים מדגישים את **הצורך בקואליציה** של המדינות הנאורות למלחמה בטרור, ואת **הצורך בשיתוף הפעולה בין מדינות** על מנת להכניע את הטרוריסטים. המאבק מוצג כמלחמה של המאמינים בסובלנות ודמוקרטיה אל מול פנאטיים קיצוניים **ולא קיימות נסיבות בהן ניתן להצדיק טרור**. הבריטים מגיבים למסגרת מתחרה לפיה הסיבה לטרור כנגד בריטניה הוא מעורבותה בקואליציה הבינלאומית נגד הטרור (בעיקר השותפות הבריטית-אמריקאית) והמלחמה בעיראק, וטוענים כי הטרור פגע בחפים מפשע לפני המלחמה בעיראק והפעילות של הקואליציה נגד הטרוריסטים.

ההתמודדות הבריטית עם הטרור; על פי השיח הבריטי **הסיבה להתקפות כנגד בריטניה הן ניסיון לפגוע בערכי החברה הבריטית**, אך הבריטים מדגישים כי הטרוריסטים לא ינצחו והחברה הבריטית תמשיך להאמין בערכיה ולקיים שגרת חיים נורמלית, כי זו הדרך הטובה ביותר להתגבר ולא לאפשר לטרור לנצח. ההנהגה הבריטית מדגישה כי תעשה כל שנדרש על מנת **להגן על תושבי המדינה**. הבריטים פועלים נגד הטרור בשני מישורים: המישור המבצעי - רדיפת הטרוריסטים (כאמור, כחלק ממלחמה בינלאומית בטרור), והמישור המשפטי – קידום חקיקה אנטי טרוריסטית.

הבריטים כמעט ואינם עוסקים בהטלת אשמה על מבצעי הפיגועים – הם רק מציינים כי נראה שהם שייכים לארגוני אסלאם קיצוני. גם קורבנות הטרור אינם זוכים להתייחסות רבה בשיח הבריטי, המיקוד הוא על השתייכותם לאומה הבריטית ופחות עוסק בסיפורם האישי.

¹⁹ הנרטיב הבריטי המוצג להלן מתבסס על המסרים הרשמיים של בריטניה כפי שמופיעים באתרי משרד ראש הממשלה ומשרד החוץ (הכוללים בתוכם גם הודעות של מלכת אנגליה, של עיריית לונדון, של משטרת בריטניה וכיו"ב), בתקופות שלאחר פיגועי הטרור של ארגונים מוסלמים כנגד מטרות בריטיות. הניתוח כולל את כל הפרסומים העוסקים בפיגועי הטרור שפורסמו בשבוע שלאחר האירוע, כפי שהם מופיעים בארכיוני אתרי האינטרנט שצוינו לעיל. הטקסטים באנגלית מצוטטים מתוך אתרי האינטרנט שהוזכרו.

קיימת נימה של התגוננות בשיח הבריטי (ביטויים כגון: Terror is no justified under any circumstances; Therefore it was naive frankly to believe that you could say that this kind of terrorism was due to the Iraq war). ניתן להסביר את הצורך של הממשל הבריטי להתגונן כתגובה לביקורת הפנימית שנשמעה לאחר אירועי הטרור, באשר למעורבות הרבה של בריטניה במלחמה נגד הטרור לצד ארה"ב (ובעיקר למעורבותה במלחמה בעיראק). הבריטים, במסרים הרשמיים שפורסמו, נותנים תשובה למסגרת המתחרה לפיה הפיגועים הם תוצר של המלחמה בעיראק.

הגורמים הבריטיים הרשמיים (ראש הממשלה, שר החוץ וכיו"ב) משמשים כ'**מספר'** בנרטיב, כאשר הם מנסים לייצג את האומה הבריטית כולה במסריהם.

בריטניה בעלת היסטוריה של התמודדות באומץ ואיפוק במצבי קונפליקט בזירה הבינלאומית - Stiff upper lip, וחשיבות ערכים כגון: שיוויון, ביטוי עצמי, אידיודואליזם ויכולת התמודדות עם מצבי חוסר וודאות. בניתוח הנרטיב הבריטי והמסגרות אותן הם מנסים לקדם בולטים מספר אלמנטים: הבריטים כמעט ולא דנים במבצעי הפיגועים, וכשנושא האשמה כבר מופיע הבריטים רק מציינים כי ככל הנראה (probably) מדובר בטרור איסלמי. נושא שכן זוכה להתייחסות מצד הבריטים הוא שהטרור לא יפגע בערכי החברה הבריטית. בנוסף, בהציגם את הנפגעים, הבריטים מדגישים את היותם בריטים רגילים, אינדיודואלים כמו כל אזרח אחר בבריטניה – האלמנטים הללו תואמים את הגישה המאופקת הבריטית, את היכולת לחיות במצבי חוסר וודאות ואת ערך השיוויון ושימת דגש על האידיודואל²⁰.

בניסיון ליצור לעצמה תדמית אוהדת בעולם בריטניה משקיעה משאבים רבים בדיפלומטיה פומבית. בסוף שנות התשעים התקיים קמפיין מאסיבי במטרה לשפר את תדמיתה של בריטניה, לשנות את התדמית הנוקשה והמשעממת של הבריטים, ולקדם אינטרסים כלכליים של המדינה. המעורבות הבריטית במלחמה בעיראק, בשילוב עם שורה של תהליכים בינלאומיים נוספים והתפתחויות

²⁰ ערכים נוספים המקובלים בתרבות הבריטית הוצגו בראשית הפרק, אך הם אינם מסייעים לנו בהבנת הנרטיב הבריטי.

טכנולוגיות, העלתה את חשיבות הדיפלומטיה הפומבית והעברת המסרים של בריטניה לקהלים זרים. מחקרים קודמים מצאו כי בריטניה מנסה להעביר לעולם מסר לפיו היא מדינה בעלת עוצמה, אשר מאמינה בחוק הבינלאומי, בפיתוח גלובלי ובאחדות אירופאית (Leonard et al., 2005; Melissen, 2005). מסרים אלו תואמים במידה רבה את ממצאי המחקר, בשילוב עם הערכים המקובלים בחברה הבריטית והתפיסה העצמית של בריטניה בזירה הבינלאומית; בריטניה מציגה עצמה כחזקה וכזו שהטרור לא ישבור את אזרחיה. בנוסף, נושא החוק זוכה להתייחסות רבה בנרטיב הבריטי ומוצג כאחד הפתרונות להתמודדות את מול הטרור.

אין הצדקה לטרור - המסגרת הבריטית

לוח 5.1.3.1 הנרטיב הבריטי על פי הגדרתו של Entman למסגור

אין הצדקה לטרור - המסגרת הבריטית	
הבעיה	טרור כנגד נגד מטרות בריטיות ופגיעה באזרחים בריטיים.
סיבה	טרוריסטים פוגעים חפים מפשע במטרה לערער את ערכי החברה הבריטית.
הערכה מוסרית	לא קיימות נסיבות בהן ניתן להצדיק את הטרור; הטרור מוביל לשפיכות דמים ופוגע בחפים מפשע; בריטניה צריכה להגן על אזרחיה.
אופן הטיפול/ הצעות לפתרון	הדרך להכניע את הטרוריסטים היא שיתוף פעולה בין מדינות הנאורות בעולם.

את המסגרת הבריטית ניתן לחלק לשלוש חבילות פירוש, התואמות את הגדרתו של Entman (1993) למסגור: הבעיה, הסיבה או האחראים (כיוון שהבריטים אינם עוסקים כמעט בהאשמה, חבילת הפירוש העוסקת באחראים אינה מלאה) והפתרון. המטריצה הבאה, שפותחה על ידי Gamson & Lasch (1983), מתארת את המרכיבים של כל אחת מחבילות פירוש.

לוח 5.1.3.2 מטריצה אופיינית לתיאור חבילות הפירוש המופיעות במסגרת הבריטית

הבעיה	הסיבה	הפתרון	
בריטניה נפגעת מטרור	כנראה טרור אסלמי	קואליציה בינלאומית נגד טרור	ליבת המסגרת
The issue is the terror attacks against the British people.	The issue is the perpetrators of the terror attacks. The British assume that they are Muslims (Al- Qa'ida).	The issue is the international war against terrorism, that the UK is one of the countries leading it/ The British people need to maintain their values and way of life.	
The terrorists are attacking the British values.	The attacks have every hallmark of the cowardly and indiscriminate acts of terrorism of Al Qa'ida and its associates.	Terrorism is the 21st century threat, the whole of civilization has to fight it/ These attacks would not change our way of life. We have different sets of values from these people, and we will keep on living by them.	תמצית העמדה
This was not a terrorist attack against the mighty and the powerful... it was aimed at ordinary working class Londoners.	The attacks aim to cause maximum death and injury.	The fanatics of terror showed themselves to be callous, brutal murderers of the innocent/ The British people are united.	תיאורים
Terror attacks against the UK.	Terror attacks.	Terrorism had struck many different countries (e.g. September 11).	דוגמאות טיפוסיות
In the shadow of terrorism / It is a war that strikes at the heart of all that we hold dear.	We do not allow these people to hijack Islam.		מטפורות
Ensure the security of British citizens.	Evil/ they're responsible.	Terrorism is the 21st century threat/ There can be no excuses for terrorism/ war against terrorism.	ביטויים
The need to defend UK citizens.		The right of civilized nations to unite and defend themselves.	טיעונים לעקרון
More British victims as a result of terror aim at British targets.	Terror attacks against civilians.	Terrorism hurt innocent people everywhere.	השלכות
The UN Security Council passed a unanimous resolution of condemnation of the terrorists and support for Britain.		Statement by the G8: We condemn utterly these barbaric attacks. We send our profound condolences to the victims and their families. All of our countries have suffered from the impact of terrorism. Those responsible have no respect for human life. We are united in our resolve to confront and defeat this terrorism that is not an attack on one nation, but on all nations and on civilised people everywhere.	גיוס תמיכה*

* הקריטריון "גיוס תמיכה" הוא תוספת חדשה למטריצה, והוא מציג הצהרות של מנהיגים מהעולם התואמים את המסגרת המוצגת. ההצהרות לקוחות מתוך הפרסומים של השחקן הפוליטי שהנרטיב שלו מוצג במטריצה.

תיאור המסגרת התומכת בנרטיב הבריטי בחלוקה לחבילות הפירוש השונות:

הבעיה - בריטניה נפגעת מטרור

חבילת פירוש זו מתמקדת בפגיעת הטרור בבריטניה. הסיבה להתקפות הטרור כנגד מטרות בריטיות, היא הניסיון של קיצוניים לפגוע בערכים בהם דוגלת החברה הבריטית. הטרוריסטים מנסים לפגוע בשגרת החיים הבריטית ובאמצעות פגיעה זו להשפיע על ערכי המדינה והחברה.

It is through terrorism that the people that have committed this terrible act express their values. And it's right at this moment that we demonstrate ours. I think we all know what they're trying to do, **they're trying to use the slaughter of innocent people to cow us**, to frighten us out of doing the things that we want to do, of trying to stop us going about our business as normal as we're entitled to do and they should not and they must not succeed (<http://www.fco.gov.uk/en>, 8.7.05); this country is a tolerant country, that this country does respect difference, and that he wants to preserve those values at all cost, because it is **those values that the terrorists are attacking** today (<http://www.number10.gov.uk>, 7.7.05).

הבריטים מדגישים כי הם ינקטו בכל האמצעים על מנת להגן על אזרחי המדינה.

We will take all measures that are necessary for the safety of the British people (<http://www.number10.gov.uk>, 4.7.07); ensure the security of British citizens (<http://www.number10.gov.uk>, 4.7.07).

הנרטיב הבריטי מתייחס בקצרה בלבד לקורבנות הטרור, תוך תיאור השתייכותם הבריטית ותרומתם למדינה (במקרה של עובד ציבור). בנוסף, מדגיש הנרטיב כי מטרת הטרוריסטים היא לפגוע באזרחים פשוטים, בני כל הדתות, ולא לפגוע מטרה אסטרטגית כראש מדינה או כיו"ב.

This was not a terrorist attack against the mighty and the powerful, was not aimed at Presidents or Prime Ministers, **it was aimed at ordinary working class Londoners...** That isn't an ideology, it isn't even a perverted faith, it is just indiscriminate attempt at mass murder (<http://www.fco.gov.uk/en>, 8.7.05); The death of our staff, both British and Turkish, alongside other British and Turkish citizens in Istanbul is deeply shocking. They posed a threat to no-one. They were working in Istanbul to help British and Turkish citizens alike, in support of the strong relations between our two countries. On behalf of the British Government I express our deepest condolences to the family and friends of those killed (<http://www.fco.gov.uk/en>, 21.11.03)

בנוסף לקישור בין אירועי הטרור בבריטניה לבין פיגועים במקומות נוספים בעולם, מדגישים הבריטים את ניסיון העבר שלהם בהתמודדות מול טרור – פיגועי ה-IRA בבריטניה.

the **IRA bombing campaign that took place in London** 32 years ago (<http://www.fco.gov.uk/en>, 7.7.05); if I go back to the position **that we faced in the United Kingdom 30 years and 20 years ago** in respect of terrorism we had to deal with the most appalling incidents of terrorism which we faced (<http://www.fco.gov.uk/en>, 21.11.03); Irish terrorism (<http://www.fco.gov.uk/en>, 7.7.05).

הסיבה – 'כנראה' טרור אסלמי

חבילת הפירוש העוסק בסיבה ובאחראים אינה חד משמעית במסגרת הבריטית. השיח הבריטי המתייחס בקצרה בלבד לנושא האשמה, הם **מניחים** כי הטרוריסטים משתייכים לאסלאם הקיצוני, באופן ספציפי לאל-קעידה, כיוון שמטרת מעשים פחדניים אלו הם לפגוע ללא הבחנה בחפים מפשע –

פיגועים שדומים לפעולות קודמות של ארגון אל קעידה. האשמה מוטלת כולה על מבצעי הפיגועים, אך ללא התייחסות לארגון ספציפי, הם מציינים כי ככל הנראה מדובר בטרור אסלמי.

It seems probable that the attack was carried out by **Islamist extremist terrorists** (<http://www.fco.gov.uk/en>, 10.7.05); the terrorists who carried out atrocities such as this were responsible (<http://www.number10.gov.uk>, 11.7.05); they appeared to be perpetrated by Al Qa'ida and its associates (<http://www.fco.gov.uk/en>, 21.11.03); Although it is too early to say precisely who was behind the explosions, **they have every hallmark of the cowardly and indiscriminate acts of terrorism of Al Qa'ida and its associates** (<http://www.fco.gov.uk/en>, 21.11.03); those people who killed the innocent and caused such bloodshed, that they're responsible and they're solely responsible (<http://www.fco.gov.uk/en>, 11.7.05); There is an assumption obviously that this an Al Qa'ida based organisation. It has the hallmarks of an Al Qa'ida based organisation, and also its ruthlessness (<http://www.fco.gov.uk/en>, 7.7.05).

הבריטים מתייחסים לטרור כאל איום ורוע אשר פוגע בחפים מפשע.

This terrorism is the 21st century threat (<http://www.number10.gov.uk>, 20.11.03); once again we are reminded of the evil these terrorists pose to innocent people (<http://www.number10.gov.uk>, 20.11.03).

הבריטים מדגישים כי הטרוריסטים פועלים כבר שנים מתוך אידיאולוגיה מרושעת ומעוותת, כך בפיגועים בבריטניה בכל רחבי העולם.

This was not something that began with a specific event, such as Iraq or Afghanistan. This was part of a continuum of events, which we had seen throughout the world of which London was only the latest example. These were **the result of a perverse ideology, which justified in its terms these attacks for a particular reason...** this perverse ideology was the root cause, which then attempted to justify the terrorist activity (<http://www.number10.gov.uk>, 13.7.05); this terrorism began many years ago, there have been a whole series of attacks since then all of which took place well before the military action in Iraq rather than afterwards. And much more fundamentally **we have different sets of values from these people, their values are not values at all but an evil creed which denies the right to live to anybody who doesn't agree with them** (<http://www.fco.gov.uk/en>, 24.7.05).

הפתרון - קואליציה בינלאומית כנגד הטרור

אופן ההתמודדות של הבריטים מול הטרור מתחלק לשני חלקים: הראשון והבולט הוא המלחמה הבינלאומית בטרור; השני עוסק בחוסנה של החברה הבריטית, ובשימור ערכי החברה הבריטית כדרך לנצח את הטרור ההרסני.

חבילת הפירוש הבולטת בשיח הבריטי עוסקת במלחמה הבינלאומית בטרור; בריטניה, כאחת המדינות המובילות את הקואליציה הבינלאומית נגד הטרור, שמה דגש רב על היות הטרור בעיה גלובלית אשר ההתנהלות מולה צריכה להיות גלובלית. השיח הבריטי מגנה את הטרור – האיום של המאה העשרים ואחת, ומדגיש את הצורך להיאבק בו ולנצחו. הטרור מוביל לשפיכות דמים בעולם כולו, ולכן לא קיימות נסיבות בהן ניתן להצדיקו.

This terrorism is **the 21st century threat**. It is a war that strikes at the heart of all that we hold dear, and there is only one response that is possible or rational: to meet their will to inflict terror with a greater will to

defeat it; to confront their philosophy of hate with our own of tolerance and freedom...determination to fight this terrorism and to defeat it (<http://www.fco.gov.uk/en>, 7.7.05); We **reject terrorism** because it is an attack on the most basic of human freedoms, the freedom to be alive and the freedom to stay alive and we reject terrorism because it offers nothing but bloodshed as a response to the many difficulties facing the world (<http://www.fco.gov.uk/en>, 26.7.05); **There can be no excuses for terrorism**, none whatever. Terrorism is indiscriminate in its victims, it is incoherent in its political aims, it is against democracy and it is against life (<http://www.fco.gov.uk/en>, 26.7.05).

הטרור מכה בכל העולם ופוגע בכל הציוויליזציה, על כן המאבק בו צריך להיות בינלאומי. הבריטים מדגישים את הצורך בקואליציה של המדינות הנאורות למלחמה בטרור, ואת שיתוף הפעולה בין מדינות על מנת להכניע את הטרוריסטים.

A **coalition of civilised people** from whatever race or religion to combat the barbarity of terrorism (<http://www.number10.gov.uk>, 27.7.05); only a comprehensive and **global approach to combating the threat** posed by international terrorism will be successful (<http://www.number10.gov.uk>, 27.7.05); **work with other countries in the fight against terror** (<http://www.number10.gov.uk>, 4.7.07); **the whole of civilisation**, and I use that phrase advisedly, **has to fight this terrorism** because I'm afraid to say that it's all of us, regardless of our religion, who are on one side of this and the terrorists who are on the other (<http://www.fco.gov.uk/en>, 21.11.03); this is not just an attack on our country, but **an attack on all nations**. Terrorists attack people of all communities and all faiths (<http://www.fco.gov.uk/en>, 8.7.05); ...simply not going to allow this kind of terrorism, which is **an outrage against the whole of the civilised world**, to undermine the work of democratic governments (<http://www.fco.gov.uk/en>, 7.7.05); **the fight against this terrorism is international** (<http://www.fco.gov.uk/en>, 23.7.05).

הבריטים מתייחסים לאירועים כאל 'טרור', ואף מכנים אותם בכינויים נוספים המדגישים את חומרתם: אכזריות, רצח המוני, התקפה פחדנית, מעשים פליליים ועוד.

Terrorist attacks in London (<http://www.fco.gov.uk/en>, 10.7.05); **terrible tragedy and atrocity** (<http://www.number10.gov.uk>, 7.7.05); cowardly attack (<http://www.number10.gov.uk>, 7.7.05); mass murder (<http://www.number10.gov.uk>, 7.7.05); **terrorist activity** at Glasgow airport (<http://www.number10.gov.uk>, 4.7.07); There is a high threat from terrorism (<http://www.fco.gov.uk/en>, 25.11.03); appalling acts of terrorism (<http://www.fco.gov.uk/en>, 21.11.03); murderous carnage of the innocent (<http://www.fco.gov.uk/en>, 10.7.05); **criminal and appalling acts** (<http://www.fco.gov.uk/en>, 7.7.05); terrorist outrages (<http://www.fco.gov.uk/en>, 7.7.05).

הפעולות הבריטיות בעקבות אירועי הטרור באות לידי ביטוי במספר מישורים: ראשית, הבריטים מצהירים כי בכוונתם לרדוף את הטרוריסטים בשולחיהם ולהביאם לדין, זאת בנוסף לחלקה במאבק הבינלאומי מול הטרור. שנית, ההנהגה הבריטית מקדמת חקיקה אנטי-טרוריסטית הכוללת בתוכה גם סנקציות כלכליות ואחרות.

Those who carried out this terrible deed will be pursued (<http://www.number10.gov.uk>, 7.7.05); catching those responsible, both to **bring them to justice** and to allow us to prevent further attacks (<http://www.number10.gov.uk>, 11.7.05); The Prime Minister said **terrorism would only be defeated by 'going after the ideas of these people'** (<http://www.number10.gov.uk>, 21.7.05); Post 9/11 we had introduced the Anti-Terrorism, Crime and Security Act 2001 which again had allowed us to take action specifically on matters such as aviation security and part of 4 of which had allowed us to certify and detain foreign nationals who were suspected of involvement in international terrorism... However in the Government's manifesto, we said that we would bring back further **counter-terrorist legislation** this autumn (<http://www.number10.gov.uk>, 12.7.05); There is then the issue of further anti-terrorist legislation. During the passage of the Prevention of Terrorism Act earlier this year we pledged to introduce a further **counter-terrorism Bill** later in this session (<http://www.fco.gov.uk/en>, 10.7.05).

בהתאם לאמונתם שהמאבק בטרור צריך להיות גלובלי, הבריטים מקשרים את אירועי הטרור כנגד מטרות בריטיות לטרור ברחבי העולם (ארה"ב, טורקיה, ספרד, מרוקו, ישראל ועוד).

Terrorism had struck many different countries and the terrorist threat was there (<http://www.number10.gov.uk>, 25.7.05); whether it is Kashmir, whether it is Palestine, whether it is Chechnya (<http://www.number10.gov.uk>, 20.11.03); it has followed terrorist atrocities **across the world in Indonesia, in Saudi Arabia, in Morocco, across Europe, in the United States**, shows that we who represent the civilised world are facing a global threat and we have to deal with it in a global way (<http://www.fco.gov.uk/en>, 21.11.03); there can be absolutely **no excuses for terrorism** whether it is in London, in Sharm El-Sheikh or in Natanya (<http://www.fco.gov.uk/en>, 26.7.05); It seems probable that the attack was carried out by Islamist extremist terrorists, of the kind who over recent years have been **responsible for so many innocent deaths in Madrid, Bali, Saudi Arabia, Russia, Kenya, Tanzania, Pakistan, Yemen, Turkey, Egypt and Morocco, of course in New York on September 11th, but in many other countries too** (<http://www.fco.gov.uk/en>, 10.7.05).

המאבק בטרור מוצג בשיח הבריטי כמאבק של 'טובים' אל מול 'רעים' - המאמינים בחופש, דמוקרטיה וסובלנות מול פנאטיים קיצוניים; העולם התרבותי מול טרוריסטים. הטרוריסטים מוצגים כאכזריים, בעלי אידיאולוגיה מעוותת, אשר עושים שימוש ברצח בכדי לפלג חברות (אך לא קיימת התייחסות לארגון ספציפי). הבריטים מדגישים כי יש להילחם בטרוריסטים ולהביסם.

This is a **struggle between fanaticism and extremism on the one hand, and people who believe in freedom and tolerance on the other** (<http://www.number10.gov.uk>, 20.11.03); **it's all of us, regardless of our religion, who are on one side of this and the terrorists who are on the other** (<http://www.fco.gov.uk/en>, 21.11.03); to find a way to tackle at its root, this **perverse ideology**, both in this country and worldwide (<http://www.number10.gov.uk>, 13.7.05); Today **the fanatics of terror showed themselves to be callous, brutal murderers of the innocent** (<http://www.number10.gov.uk>, 20.11.03); **this is all civilised people, from whatever religion, against barbaric people who commit these types of terrorist offences** (<http://www.number10.gov.uk>, 27.7.05); **Terrorists 'will never win'** (<http://www.number10.gov.uk>, 11.7.05); This terrorism is the 21st century threat. It is a war that strikes at the heart of all that we hold dear, and there is only one response that is possible or rational: to meet their will to inflict terror with a greater will **to defeat it** (<http://www.number10.gov.uk>, 20.11.03).

על אף שהטרוריסטים טוענים כי הם פועלים בשם האיסלאם, השיח הבריטי מדגיש כי המוסלמים שייכים לדת שוחרת שלום וכי המוסלמים בבריטניה כואבים את פיגועי הטרור כמו יתר האזרחים.

We know that these people act in the name of Islam, but we also know that the vast and overwhelming majority of Muslims, here and abroad, are decent and law-abiding people who abhor this act of terrorism every bit as much as we do (<http://www.number10.gov.uk>, 7.7.05); I just want to say this about the use of the word 'Islamic'. If it is an Al Qa'ida related attack those who have perpetrated it will claim they have done it in the name of Islam. But it is of crucial importance that we do not allow these people to hijack Islam. Overwhelmingly in Britain and across the world Islam, and its followers, is as peaceful a religion as the other major world religions and this is as revolting and horrible an outrage for members of the Muslim community in Britain as it is for anybody else (<http://www.fco.gov.uk/en>, 7.7.05).

הבריטים מגיבים למסגרת מתחרה לפיה הטרור המכוון כלפיהם הוא תוצאה של המעורבות הבריטית במלחמה הגלובלית בטרור והנוכחות הבריטית בעיראק. לשיטתם, הטרוריסטים פעלו לפני הפעילות

האמריקאית והבריטית באפגניסטן ועיראק ועל כן לא ניתן להציג את הנוכחות הזאת כסיבה לפיגועי הטרור.

It was not right in any way to suggest that this kind of terrorism was spawned by the Iraq war. It was something that was active before then (<http://www.number10.gov.uk>, 12.7.05); **the problems in Afghanistan were there before the Iraq War, and the attacks that took place in Kenya and elsewhere were also before the Iraq War.** It was therefore in the Prime Minister's view a mistake to say that this was a problem which had arisen out of the Iraq War (<http://www.number10.gov.uk>, 13.7.05); **terrorism of the kind that we had seen in London, Madrid, New York, Bali, Indonesia, Kenya and elsewhere in the world was a factor before the Iraq war.** Therefore it was naive frankly to believe that you could say that this kind of terrorism was due to the Iraq war. **It existed before Iraq.** The organisation and the mindset that supported that kind of terrorism existed before the Iraq war. Therefore to put it down to the Iraq war was misplaced (<http://www.number10.gov.uk>, 12.7.05); **people would use Iraq as an excuse, but the key point was it was not the root cause of this kind of terrorism.** Rather, the root cause stretched much further back (<http://www.number10.gov.uk>, 25.7.05).

כאמור, החברה הבריטית מתמודדת עם הטרור מתוך אמונה בערכיה וניסיון לשמר את שגרת החיים של האזרחים הבריטים. השיח הבריטי מדגיש כי הטרוריסטים לא ינצחו, וכי החברה הבריטית תישאר חזקה ולא תיסוג מעמדותיה או פעילותה.

If they think that when they go and kill people by these terrorist attacks they are going to somehow weaken us or make us think well let's shuffle to the back of the queue and hide away from this, they are wrong, that is not the tradition of my country and it is not **the tradition of the British people** (<http://www.number10.gov.uk>, 20.11.03).

אחת המטרות המרכזיות של הטרוריסטים הוא לפגוע בשגרת החיים, הבריטים מדגישים כי הם ימשיכו לנהל כרגיל את חיי היומיום שלהם, כי זו הדרך הטובה ביותר להתגבר ולא לתת לטרור לנצח.

these attacks **would not change our way of life** (<http://www.number10.gov.uk>, 25.7.05); what the terrorists want to do is to stop normal life...**the best way for us to overcome terrorism is to get on with normal life as much as is possible** (<http://www.number10.gov.uk>, 7.7.05); **terrorism will not disrupt our way of life** (<http://www.number10.gov.uk>, 4.7.07); We are united in our determination that **our country will not be defeated by such terror but will defeat it** and emerge from this horror with our values, our way of life, our tolerance and respect for others, undiminished (<http://www.fco.gov.uk/en>, 10.7.05); can fill the screens on the day, they can kill people - **but what they cannot and will not succeed in doing is in their overall objectives which is literally to destroy the way of life of people in the civilised world, whatever their religion** (<http://www.fco.gov.uk/en>, 7.7.05); We will show by our spirit and dignity and by a quiet but true strength that there is in the British people that our values will long outlast theirs. The **purpose of terrorism is just that, it is to terrorise people and we will not be terrorised** (<http://www.fco.gov.uk/en>, 8.7.05).

האחדות של החברה הבריטית הרב תרבותית מוצגת בשיח הבריטי. הבריטים מתמודדים בגבורה מול הטרור, הם ממשיכים בחייהם על פי הערכים בהם הם מאמינים, ורגישים לצרכי הסובבים אותם.

The Prime Minister was **proud of the way in which the country as a whole had responded to these terrible events** (<http://www.number10.gov.uk>, 11.7.05); We are **united in our determination** that our country will not be defeated by such terror, but will defeat it and emerge from this horror with our values, our way of life, our tolerance and respect for others undiminished (<http://www.number10.gov.uk>, 11.7.05); **This is one of the great strengths of the UK.** These terrorists want to destroy the fabric of our society. And when terrorists attack a multi-racial society, they do not care how many they kill of whichever faith. **We will not let them to break our communities apart. We shall remain united against these acts of indiscriminate violence** (<http://www.fco.gov.uk/en>, 8.7.05).

5.2 הנרטיבים שמנסים השחקנים הפוליטיים שעושים שימוש בטרור בסכסוך לקדם

5.2.1 סיכום הנרטיב הפלסטיני

לפני הצגת הנרטיב הפלסטיני יש לציין מספר דברים: בניגוד למצב בצד הישראלי של סכסוך בו ניתן להתייחס לגורמים הרשמיים כאל המייצגים של המסר הישראלי, הפלסטינים מפולגים למספר ארגוני טרור שלכל אחד מהם יש את האג'נדה שלו אך לכולם אינטרס משותף – המאבק בכיבוש הישראלי. הניתוח שלהלן עוסק במסרים של ארגוני הטרור הפלסטינים כפי שנצפו בחודשים פברואר-אפריל 2008²¹. הבחירה להתמקד במסרים של ארגוני הטרור נעשתה במטרה לבחון את המסרים שלהם אל מול ישראל כפי שייבחנו המסרים של ארגון הטרור אל קעידה אל מול ארה"ב או בריטניה²². לא בכל האתרים מופיע מידע מתקופת אינתיפאדת אל-אקצה אך מהמסרים שמופיעים ניתן להסיק על יחסם לישראל גם בעבר. ארגון משמעותי אשר לא נמצאה לו נוכחות בשפה האנגלית ברשת האינטרנט הוא הג'יהאד האיסלמי, ועל כן הוא אינו מופיע בניתוח שלהלן. המידע המוצג מתבסס על המידע המופיע באתרי האינטרנט של הארגונים השונים, המופיעים בשפה האנגלית; בשל בעיות נגישות לחומרים לא נבחנו הודעות רשמיות אחרות של הארגונים אשר היו עשויות לצייר תמונה שונה מזו המצטיירת מניתוח הטקסטים המופיעים באתרי האינטרנט בלבד. בנוסף, חשוב לציין כי במסגרת הניתוח נעשה ניסיון לבחון דפוסי שיח שחוזרים על עצמם (הדוגמאות המופיעות אינן יוצאות דופן בטקסטים המופיעים באתרים השונים).

הנרטיב הפלסטיני (n=171) עוסק בצורך בנקמה בישראלים, בסיפור הסכסוך על פי הפלסטינים הם הקורבן וישראל היא האשמה - היא הכובשת אשר פוגעת חדות לבקרים באוכלוסייה הפלסטינית. כיוון, שהניתוח עוסק בגופים וארגונים פלסטינים שונים **לא ניתן לדבר על מספר אחד**, אך כל הארגונים (פת"ח, חמאס, עזאדין אלקאסס וכיו"ב) תופסים עצמם כמייצגי העם הפלסטיני ומסריו.

ישראל מוצגת כ**כובשת אכזרית** אשר **עושה שימוש מופרז ביכולות הצבאיות** שלה, פוגעת באזרחים חפים מפשע (במקרים רבים ילדים) ומתעללת בגופות הפלסטינים שרצחה, הורסת ומחרימה רכוש פלסטיני, כולאת פלסטינים רבים ללא עוול בכפם ומתעללת בהם בעודם במאסר, מונעת מהפלסטינים לקיים שגרת חיים, ועל כן **עליה לשלם את מחיר**. הפעולות הפלסטיניות מוצגות כתגובה לאלימות הישראלית, וכמהלכים של הגנה עצמית (להרוג אותם לפני שהם יהרגו אותנו). הפלסטינים נאבקים

²¹ הטקסטים באנגלית מצוטטים מתוך אתרי האינטרנט של הארגונים השונים.

²² במסגרת הניתוח נבחנו גם מסרים של הרשות הפלסטינית מתקופת האינתיפאדה השנייה, ולא נמצא הבדל משמעותי ביניהם לבין המסרים של ארגוני הטרור המוצגים בניתוח

במאבק לגיטימי אל מול כיבוש, מתוך שאיפה לעצמאות (**הקמת מדינה פלסטינית** שבירתה ירושלים). **האשמה מוטלת על הישראלים** כולם (כיוון שזו חברה צבאית), ובעיקר על המנהיגים הציונים, אשר היו מעורבים בצורה ישירה בטרור ופגיעה בחפים מפשע. הפלסטינים מדגישים את **הפער בין ההצהרות הישראליות בנוגע לרצון להשיג שלום לבין פעולותיה בשטח** (התנחלויות, פגיעה באזרחים בניגוד לחוק הבינלאומי וכיו"ב), ומציינים כי ברגע האמת הישראלים נסוגו מהבטחותיהם. כמו כן, מדגיש השיח הפלסטיני כי ההצעות השונות לשלום מתחשבות ברצונות ישראליים ולא בצרכים פלסטינים (זאת בשל המעורבות האמריקאית הפרו-ישראלית). הפלסטינים מנסים להתגונן מול התדמית הטרוריסטית של מתאבדים נואשים, וטוענים שזהו **תוצר של התעמולה הישראלית בעולם** – הם **לוחמי חירות** אשר נאבקים כנגד כיבוש אכזר במטרה לזכות בזכויות אנושיות בסיסיות ובעצמאות. נושאים שונים המוכרים בשיח על הסכסוך וצפויים להופיע בנרטיב הישראלי ובסיקור התקשורתי של הסכסוך בתקשורת הזרה, כגון: שאיפה לשלום, ניסיון למשא ומתן בין הצדדים, הפגיעה באוכלוסייה הישראלית וכיו"ב, לא זוכים להתייחסות רבה בנרטיב הפלסטיני.

כאמור, הפלסטינים מפולגים למספר ארגונים שלכל אחד מהם יש אג'נדה משלו אותה הוא מקדם, על כן ישנם הבדלים במסרים אותם הם מנסים להעביר. ההבדל העיקרי נובע מהבסיס הערכי של כל ארגון; החמאס וזרועו הצבאית עזאדין אלקאסם הם **ארגונים מוסלמים דתיים**, הדבר בא לידי ביטוי בטקסטים שהם בוחרים לפרסם. הביטוי 'אללה הגדול' (we remain stronger with the Help of Allah Almighty), או 'בהתאם למטרתו של אללה' (for the sake of Allah) מופיעים באופן תדיר באתרי האינטרנט של ארגונים אלה. להלן דוגמא המייצגת כיצד המאבק הפלסטיני קשור לאסלאם בטקסטים של ארגונים אלה:

"To contribute in the effort of liberating Palestine and restoring the rights of the Palestinian people under the sacred Islamic teachings of the Holy Quran, the Sunna (traditions) of Prophet Mohammad (peace and blessings of Allah be upon him) and the traditions of Muslims rulers and scholars noted for their piety and dedication" (<http://www.alqassam.ps/english/>).

לעומתם הארגונים אחרים המשתייכים לרשות (בניהם הפת"ח) הם **לאומיים** ואינם נושאים אופי דתי.

Most of our people and forces are these days on our land and it will not be long before our dream is fulfilled- the establishment of our state with Jerusalem as its capital (<http://www.fateh.net/public/anniversary>).

הפרשנות באשר לשטח שצריך להיות בשליטה פלסטינית משתנה על פי השקפת הארגונים השונים, החמאס קיצוני יותר בעמדה שהוא מציג בנושא, לשיטתו סיום הסכסוך משמעו הסרת הכיבוש **מכל השטחים הפלסטינים**:

Only something will stop resistance which is vanishing the occupation from all our land
(<http://www.alqassam.ps/english/>)

על אף ההבדלים בתפיסתם את שטחה של המדינה הפלסטינית העתידה לקום, קיימת הסכמה רחבה בין הארגונים בנושא ירושלים כבירתה.

כאשר אנו בוחנים את תרבות האיסלאם או של מדינות ערב, בין ערכים הבולטים בחברה נמצאים: שמרנות, היררכיה וקולקטיביזם²³. ערכים אלו אכן תואמים את המסרים שהארגונים הפלסטינים מקדמים בסכסוך. **הפלסטינים** מציגים את מצבם בקונפליקט כמשוואה של החטא ועונשו – ישראל צריכה להעניש (באופן קולקטיבי) על הפשעים שלה כלפי האומה הפלסטינית, למעשה הם עוסקים בנקמה. בנוסף, הארגונים בעלי האופי הדתי (בניהם חמאס) עושים שימוש ברטוריקה דתית התואמת את ערך השמרנות והמסורת.

על הישראלים לשלם את מחיר הכיבוש - המסגרת הפלסטינית

לוח 5.2.1.1 הנרטיב הפלסטיני על פי הגדרתו של Entman למסגור

על הישראלים לשלם את מחיר הכיבוש - המסגרת הפלסטינית	
הבעיה	הפגיעה באזרחים הפלסטינים החפים מפשע (במקרים רבים הפגיעה היא בילדים), הכיבוש הישראלי, וחוסר היכולת להקים מדינה פלסטינית.
סיבה	ישראל, מדינת הטרור, עושה שימוש בכוח ובאלימות. האשמה מוטלת על ההנהגה הישראלית, שראשיה אחראיים לטרור ופגיעה בחפים מפשע.
הערכה מוסרית	שימוש בכוח של ישראל; הפעולות הפלסטיניות הן תגובה לאלימות הישראלית; מאבק לחירות הוא טבעי.
אופן הטיפול/ הצעות לפתרון	סיום הכיבוש והקמת מדינה פלסטינית שבירתה ירושלים. לגרום לישראלים לשלם את מחיר הפגיעה בפלסטינים – לפעול כנגד ישראל וצבא הכיבוש.

את המסגרת הפלסטינית ניתן לחלק לשלוש חבילות פירוש, התואמות את הגדרתו של Entman (1993)

למסגור: הבעיה, הסיבה (או הנושאים באחריות), והפתרון. המטריצה הבאה, שפותחה על ידי Gamson

& Lasch (1983), מתארת את המרכיבים של כל אחת מחבילות פירוש.

²³ ערכים נוספים המקובלים בתרבות האיסלאם הוצגו בתחילת הפרק, אך הם אינם מסייעים בהבנת הנרטיב הפלסטיני.

לוח 5.2.1.2 מטריצה אופיינית לתיאור חבילות הפירוש המופיעות במסגרת הפלסטינית

הפיתרון	הסיבה / האחראים	הבעיה	
מאבק לגיטימי בכיבוש – 'החטא ועונשו'	אשמה ישראלית	הסבל הפלסטיני	
The issue is the Palestinian response to Israel's crimes. The Palestinian violence is legitimate in light of Israel's brutality.	The issue is the force being used by Israel in the conflict, and its responsibility for the Palestinian suffering.	The issue is the Palestinian suffering, and victims.	ליבת המסגרת
The Palestinian activity is Israel's punishment to the crimes it's committed against the Palestinians.	Israel is using excessive, and lethal force against the Palestinians.	Crimes are being committed against Palestinian civilians.	תמצית העמדה
Retaliation acts to their massacres/ The Palestinian determination to regain their right to their national soil.	The Israeli brutality.	Stories of the Palestinian victims.	תיאורים
In the rest of the world, resistance movements are the material for songs, poetry, and literature. The concept of self-defense is honored in all world cultures.	The brutality of the Israelis in the past: Deir Yassin, Kafr Kassim and the massacres against Sabra and Shatila.	The murder of civilians (women and children)/ Mohammad Al-Durra.	דוגמאות טיפוסיות
Crime and Punishment/ The love story between the dark earth and the red blood is the end of a dream in the hearts of youth longing for freedom.	A battle between the root of evil and the handed simple military/ the Nazis of our time/ Apartheid Wall.		מטפורות
Avenge the massacre/ Jihad/ We fight them because they occupy our land.	Israel's use of disproportionate ,excessive, and lethal force without regard to civilian lives/ ethnic cleansing.	Aggression against Palestinian civilians.	ביטויים שגורים
Justice - their crimes would not go unpunished/ Self-determination - the need to create a Palestinian state.	Human rights - the need to stop the occupation and the Israeli violence.	Self-defense.	טיעונים לעקרון
As long as there is occupation, there will be resistance.	Israel's state-sponsored terrorism against the Palestinian people.	Palestinian victims.	השלכות
The United Nations recognizes East Jerusalem as occupied territory and consequently rejects Israeli sovereignty over East Jerusalem. In response to Israel's occupation of foreign territory, UN Security Council Resolution 242 of 1967 calls for the "Withdrawal of Israel armed forces from territories occupied in the recent conflict"		According to the Geneva Conventions, an occupying power must protect the lives of the occupied people, and none can be considered legal targets unless they are directly taking part in hostile activities which are "in progress".	גיוס תמיכה*

* הקריטריון "גיוס תמיכה" הוא תוספת חדשה למטריצה, והוא מציג הצהרות של מנהיגים מהעולם התואמים את המסגרת המוצגת. ההצהרות לקוחות מתוך הפרסומים של השחקן הפוליטי שהנרטיב שלו מוצג במטריצה.

תיאור המסגרת התומכת בנרטיב הפלסטיני בחלוקה לחבילות הפירוש השונות:

הבעיה - הסבל הפלסטיני

חבילת פירוש זו מתמקדת במחיר שהפלסטינים משלמים בסכסוך. פגיעה באזרחים, ובמיוחד בילדים, מתוארת בצורה נרחבת. ישראל בהתקפותיה פוגעת ורוצחת באכזריות פלסטינים חפים מפשע: ילדים בבי"ס, נשים, בתי חולים וכיו"ב, על אף שהפגיעה באזרחים אינה חוקית על פי החוק הבינלאומי (וגם על פי החוק הישראלי). מתוארים סיפורים אישיים של ילדים שנרצחו על ידי צה"ל, דבר התואם את רוטינות העבודה העיתונאיות.

Dozens of civilians were killed, **most of them were children**, during the assassinations committed by the Zionist's aircrafts, tanks, and Shen Beit forces. **Assassination is not only contrary to Israeli law it is also illegal under international law.** According to the Geneva Conventions, an occupying power must protect the lives of the occupied people, and none can be considered legal targets unless they are directly taking part in hostile activities which are "in progress" (<http://www.alqassam.ps/english/>); **The Israeli tactics in Gaza have also been condemned as disproportionate** ... Israeli air, sea and ground troops have opened fire in civilian areas in the dense population centers of Gaza cities and refugee camps, **including near hospitals, schools, and in crowded residential housing complexes on numerous occasions** (<http://www.palestine-info.co.uk/en/default.aspx>); Despite the declared ceasefire, Palestinians civilians and children were being killed by occupation forces (<http://www.alqassam.ps/english/>); Contrary to the claim the occupation forces do not deliberately target children...statistics indicate that unarmed children are a frequent target of occupation soldiers (<http://www.alqassam.ps/english/>).

נושא מרכזי שחוזר על עצמו הוא השימוש הבלתי סביר של ישראל בכוח כנגד הפלסטינים:

The Zionist occupation forces continue their **crimes and aggression against Palestinian civilians** (<http://www.alqassam.ps/english/>); **Israel's use of disproportionate ,excessive, and lethal force** without regard to civilian lives, indiscriminate attacks on civilians, extrajudicial executions and unwarranted destruction of civilian property that have resulted in deaths of innocent bystanders (<http://www.palestine-info.co.uk/en/default.aspx>).

השיח הפלסטיני מפנה אצבע מאשימה גם כלפי העולם, אשר תופס את הפלסטינים כטרוריסטים (בהשפעת התעמולה הישראלית) ולא עושה דבר בכדי למנוע את רצח הפלסטינים.

It is inconceivable that the occupation leadership, **the aggressor, is viewed by some as the victim, while Palestinians, who are the victim, are labeled as terrorists** (<http://www.alqassam.ps/english/>); **The whole world stands silent** doing nothing to the crimes and massacre perpetrated by the occupation army gangs (<http://www.alqassam.ps/english/>); The absolute American bias in favor of the Zionists and Europe's inability to exercise any effective role in the region showed that we must depend on the Nation's options of Jihad and resistance rather than American or other mediations (<http://www.alqassam.ps/english/>); it is clear why **the west think we are terrorists**. It is because they listen to and watch the Israeli media and because the Zionists control the western media. Sometimes it is Israel that dictates things upon them. Therefore, they say what the occupation says, they see what the oppressors see, and they think what the victimizers think (<http://www.alqassam.ps/english/>); **The world didn't do anything to stop the massacres** (<http://www.alqassam.ps/english/>).

נושא נוסף שזוכה לתשומת לב רבה בשיח הפלסטיני הוא נושא **האסירים**. מספר האסירים הגבוה, המעצרים הלא מוצדקים והיחס הלא אנושי שהם מקבלים בכלא הישראלי (עינויים, ניתוק מהמשפחה,

המחסור בטיפול רפואי) מתוארים בצורה נרחבת. אך למרות בסבל הרב שעוברים האסירים, הפלסטינים מדגישים כי דבר לא ישבור את רוחם והם ימשיכו במאבק.

The number of Palestinians arrested during the years of occupation has reached about 800,000 Palestinians. This means that more than 20 percent of the Palestinians living in the occupied Palestinian territories have been arrested at one time or another since 1967... The Israeli authorities **torture** the Palestinian prisoners, in addition to sexual harassment and threats of rape if the detainee does not confess (<http://www.alqassam.ps/english/>); In spite of this torture, pain, and plight, the Zionist interrogator is wrong if he think that we will stop. **We won't stop fighting** because it is faith within our hearts and minds (<http://www.alqassam.ps/english/>); Since Israel's creation in 1948, Palestinians have been summarily detained by the Israeli military **without any justifiable cause**... Those who do return often tell of torture and many are left scarred and disabled for life (<http://www.alqassam.ps/english/>).

הסיבה / האחראים - אשמה ישראלית

הפלסטינים תופסים את ישראל (מדינת הטרור) כאחראית לסכסוך, וכל אזרחיה שותפים לפשע. מטרת הישראלים היא להשמיד את הפלסטינים ולהקים מדינה יהודית. נושא שחוזר על עצמו הוא השימוש המופרז של ישראל בכוח (מטוסי F16 מול אזרחים לא חמושים). החיילים הישראליים (המכונים כוחות הכיבוש) פוגעים ורוצחים חפים מפשע. פעמים רבות משווים הישראלים לנאצים. המחסומים הישראלים, אשר מטרתם היא לא הגנתית אלא להסביר לפלסטינים מה מעמדם, מונעים ניהול חיים תקין ולעיתים מעוכבים בהם גם אמבולנסים והמטופלים מתים בשל ההמתנה במחסום או אי מתן אשרות למעבר. הבנייה המתמשכת בהתנחלויות הישראליות מבודדת את הישובים הפלסטינית ולמעשה מונעת שלום.

...Who are occupying the other? Who are **using F16 to strike armless civilians**?...Who **killed 400 kids and school children** in less than 4 years?...Who are building the **separation racist wall**? Who are won tens of nuclear bombs? Who are uprooted millions of trees in the past four years? Which people whose president and his deputy are **war criminals** who committed **mass murders** against humanity? Who **They are the Jewish Zionists** (<http://www.alqassam.ps/english/>); The enemy itself bears the full responsibility of **its crimes against our people** (<http://www.alqassam.ps/english/>); In the past four years more than one hundred Palestinians died at those **Nazi-Israeli checkpoints** (<http://www.alqassam.ps/english/>); the Israeli occupation, settlements, and daily attacks as **the worst form of terrorism** that aims to uproot us from our lands (<http://www.fateh.net/public/anniversary/>); The occupation security and military machines are the prime example of **state-sponsored terrorism against the Palestinian people**. Towards achieving their illegal policies, occupation forces use **collective-punishment**, torture ,closures, assassinations and the indiscriminate use of force (<http://www.alqassam.ps/english/>).

המנהיגים הישראליים (בן-גוריון, שמיר, בגין, פרס, שרון ועוד רבים אחרים) מוצגים כפושעי מלחמה האחראיים לפגיעה באזרחים בכלל ובפלסטינים בפרט, ועונשם צריך להיות כשל הנאצים. אחריות ההנהגה הישראלית לרצח פלסטינים במבצעים שונים מתוארת בצורה הסטורית מהפיגוע במלון המלך דוד ב – 1946, ועד סברה ושתילה ב – 1982. הצגת המנהיגים הישראליים כאחראים, תואמת את הנורמות העיתונאיות הנוטות להציג התרחשויות בזווית אישית תוך שימוש בטכניקות של פרסנוליזציה.

The leaders of the occupation entity are attempting to prove their worth to their people by the amount of Palestinian blood they spill. Towards that end, they are killing innocent children and women (<http://www.alqassam.ps/english/>); Regardless of political party affiliations, those individuals with proven guilt in war crimes, crimes against humanity and genocide, such as **Ben-Gurion, Dayan, Begin, Shamir, Rabin, Sharon and Peres**, as examples, seem to have ensured political dominance by individuals who were guilty of these crimes in their past (<http://www.alqassam.ps/english/>); **Sharon the war criminal** insists that he will stay in northern Gaza as far as possible in order to make sure that his gangs slay as many Palestinian civilians as possible...**Sharon has always been so bloodthirsty**, cruel, murderous, ferocious, vicious, and horrible that killing of kids and school children are normal to him. It is also important to remind that **Sharon is responsible** for murdering thousands of Palestinians most of whom are little children (<http://www.alqassam.ps/english/>).

בנרטיב הפלסטיני מתוארת החברה הישראלית כקיצונית (ניצית) אשר שבה ובוחרת בדרך של אלימות וטרור להשגת מטרותיה. אירועים שונים בהם ישראלים ויהודים פגעו באזרחים בכלל ופלסטינים בפרט (דיר יאסין, כפר קאסם, הטבח של ברוך גולדשטיין במערת המכפלה וכיו"ב) מוזכרים, כאשר **ההנהגה היהודית-ישראלית מוצגת כאחראית** להתרחשותם. החיילים הישראלים מוצגים כרוצחים אכזריים וכמי שמתעלל בגופות קרבנותיהם, בדומה למתרחש באבו גרייב בעיראק. מערכת החינוך הישראלית, על פי השיח הפלסטיני, מחנכת **לשנאת ערבים** ואף נותנת לבני הנוער אשר עתידים לשרת **בצבא הכיבוש** כלים לשרותם הצבאי (הכשרה צבאית כבר בתקופת התיכון).

The Zionist society brazenly exposed its image as **a society of hawks that only believed in violence to achieve its goals** (<http://www.alqassam.ps/english/>); The first major massacre in the 1948 War was the massacre of Deir Yassin,... Two hundred and fifty people were slaughtered. Mutilating the bodies, even before death, the culprits cut off parts and opened the bellies of others. **Nursing babies were butchered on the bosoms of helpless mothers.** Of those two hundred and fifty people, twenty-five pregnant women were bayoneted in their abdomens while still alive. Fifty-two children were maimed under the eyes of their own mothers, and then they were slain and their heads cut off. Their mothers were in turn massacred and **their bodies mutilated** (<http://www.alqassam.ps/english/>); Not just killing children or jailed women without any justification, also the Zionist soldiers is **proud of killing the mere civilians.** They killed and also have a photo beside the innocents to be as anniversary of killing. The **inhuman Zionist Soldiers** posed for photographs alongside bodies of several Palestinians killed in the occupied territories (<http://www.alqassam.ps/english/>).

הפעולות שישראל מבצעת כנגד הפלסטינים מכונות 'טרור':

Zionist terrorism (<http://www.palestine-info.co.uk/en/default.aspx>); **Occupation Terrorism** (<http://www.alqassam.ps/english/>); This is the spirit with which the executors of martyrdom operations carried while penetrating the enemy's fortifications to spread panic in the hearts of the Zionist occupiers of our country day and night in each and every part of our holy land as a reaction of **the Israeli barbaric terrorism** (<http://www.alqassam.ps/english/>).

האלימות הישראלית-יהודית מוצגת בהקשרים שונים אך המסר הוא אחד, כבר עשרות שנים שישראל רוצחת פלסטינים ופוגעת בהם בדרכים שונות. הקמתה וקיומה של ישראל אינם לגיטימיים (הם אונס).

Zionists killed more than 100,000 Palestinians and committed **genocide** by destroying the existence of Palestinians as a nation and made Palestinians refugees living in exile... This Series recounts the massacres at the King David Hotel, the Semiramis Hotel, Deir Yassin, Dawayma, Kibya, Kafr Kassim, and the massacres against Sabra and Shatila and other refugee camps in Lebanon (<http://www.alqassam.ps/english/>); Israel can be viewed, without a bit of exaggeration, as an **illegitimate child of terror, genocide, rape and ethnic cleansing.** The way it came into existence was an act of rape, it continues to be an act of rape and will always be an act of rape (<http://www.palestine-info.co.uk/en/default.aspx>).

באשר לסבב האלימות הנוכחי (אינתיפאדת אל-אקצה), הפלסטינים מציגים את ביקורו הפרובוקטיבי של שרון בהר הבית, לאחר כשלון השיחות בקמפ-דיוויד בהן התגברה התחושה כי הישראלים מתעלמים מהדרישות הפלסטיניות השונות, כסיבה לפריצתו:

Al-Aqsa Intifada broke out in September 2000 as **popular demonstrations** against Sharon's visit to Al-Aqsa (<http://www.alqassam.ps/english/>); At Camp David II, the moment of truth that the two parties arrived at led to a confrontation. The Palestinian leadership refused the Clinton-Barak's proposals that ignored, among other things, the right of return and our interests in Jerusalem. When Barak's government failed to impose its 'peace plan', it used its military capability to lower the ambitions and expectations of the Palestinian people. The Intifada started in Jerusalem as a Palestinian response to Sharon's obnoxious visit to al-Aqsa Mosque. It later spread to Gaza, the West Bank and other parts in the 1948-occupied territories (<http://www.fateh.net/public/anniversary>).

הפלסטינים מציגים את הפגיעה הישראלית במנהיגי הארגונים הפלסטינים (חיסולים ממוקדים) כצעד חסר תכלית, כיוון שאין הוא מונע את פעולות ההתנגדות הפלסטינית ולעיתים אף מגביר אותה. גם בכל הנוגע לחיסולים הממוקדים, מודגשת הפגיעה באזרחים חפים מפשע ובמיוחד בילדים. שרון, ראש הממשלה הישראלי, מוצג כצמא דם ועל כן הוא מפעיל את מדיניות זו של ישראל.

"an Israeli F-16 fighter jet launched a missile at a 150 square-meter, two-story apartment building located in the **densely populated al-Daraj neighborhood** in Gaza city. Sheikh Salah Shehada, who is wanted by the Israeli occupying forces, and his family were living on the upper floor of the building. The missile directly hit the apartment building, totally destroying it and one other house. Four other homes sustained serious damage. **Fifteen Palestinian civilians, including 9 children, the youngest of whom was only 2-months-old, were killed.** Two of the wounded are in a critical condition" (<http://www.alqassam.ps/english/>); Still the question should have an answer, is it just killing for the sake of killing or the Zionists achieved something. They assassinated the general leader Salah shehada, Adnan Al-ghoul, Saed Al-Arabeed, Yosof Abu heen, Khaled Abu Selmia, and many considerable leaders from Al-Qassam Brigades. Others from the Palestinian fighters and Brigades were assassinated and **no one stopped his resisting against the occupation...they did not achieve any of these aims** because the martyrdom operations did not stop (<http://www.alqassam.ps/english/>); Killing Sheikh Ahmed Yasin as killing Yahya Ayyash, Salah Shehada, Mahmoud Abu Hannoud, Ibrahim Al-Maqadema etc before **will not bring peace** to the Zionist Israelis but to the contrary **more killing of Israelis will be the result of this savage brutal blood lover Sharon** and his gangs (<http://www.alqassam.ps/english/>).

הגדר הישראלית נתפסת כחומת אפרטהייד, אמצעי נוסף של ישראל לשליטה בפלסטינים ולסיפוח אדמות. המטרה מאחורי בניית הגדר אינה ביטחונית, אלא פוליטית ובנייתה אינה חוקית על פי החוק הבינלאומי. הגדר, שברובה ממוקמת על אדמות שהוחרמו מהפלסטינים, פוגעת בזכויות אדם בסיסיות של הפלסטינים (כמו טיפול רפואי, נגישות לקרקעות שבעלותם, עבודה וכיו"ב).

Thousands of dunums of land were confiscated and the **apartheid wall** is still being built (<http://www.alqassam.ps/english/>); Occupation forces have continued to construct the **Annexation Wall** inside the West Bank (<http://www.alqassam.ps/english/>).

ההתנחלויות הישראליות מוצגות בשיח הפלסטיני כאמצעי להתגרות באוכלוסייה הפלסטינית. תושבי ההתנחלויות מוצגים כמי שפוגע באזרחים פלסטינים (ואף רוצח אותם), אך זוכים להגנה של ישראל וחייליה על אף שפעילותם אינה חוקית. הצעדים שישראל נקטה בהם לצמצום מספר ההתנחלויות

(ההתנתקות) אינם נתפסים כצד מקדם שלום בעיני הפלסטינים, שכן מספר המתנחלים הישראלים לא הצטמצם ואף גדל מאז ההתנתקות. הפלסטינים מדגישים כי הם ימשיכו במאבק, וכי המתנחלים לא יכולים לחיות בבטחה על אדמה שאינה שלהם.

These settlements are just to **annoy the Palestinians** (<http://www.alqassam.ps/english/>); More than 120 Palestinians were killed under the pretext of stopping Qassam rockets and mortars against soldiers and **settlers killing Palestinians on a daily basis** while robbing their land, freedom, and most basic human rights (<http://www.alqassam.ps/english/>); it was another harsh reminder to settlers that **they'll never be safe on the land they stole** (<http://www.alqassam.ps/english/>).

הפגיעה הישראלית במסגד אל-אקצה זוכה גם היא להתייחסות בשיח הפלסטיני. מוצגות תוכניות ישראליות לפגוע במסגד אשר נועדו לאפשר את הקמת בית המקדש השלישי במקום. בנוסף, מוצגים ניסיונות מהעבר לפגוע במסגד, וישראל מוצגת כמי שעומדת מאחורי ניסיונות אלה וכוונתה באחריות לפגיעה במקום הקדוש לאסלאם.

The old-new plans to demolish Al-Aqsa mosque and to build the "alleged temple" are very clear lies to end the third important holy place in the Islamic World. The Zionist leadership approve to dig under the mosque to let the Zionist entrance very easy and to let the Palestinians entrance very difficult (<http://www.alqassam.ps/english/>); **the Zionists are planning to destroy Al-Aqsa mosque and to build the claimed Temple instead of it** (<http://www.alqassam.ps/english/>); The Israeli warnings claiming that the walls of eastern Jerusalem may collapse at any moment are not above suspicion. Such claims point to a **plot being contemplated by Israelis**, particularly the extremists who wish to demolish Al-Aqsa Mosque and rebuild their alleged temple... Islamic circles and Palestinian academics warn against an **Israeli political agenda beyond the declaration and exaggeration of these dangers**. They believe that this is only a prelude to a potential Jewish annexation of areas in the neighborhood of the fence in the form of settlement outposts inside and outside the fence (<http://www.palestine-info.co.uk/en/default.aspx>).

בהתאם להטלת האשמה על הישראלים, הם גם מוצגים כ'רעים' בסיפור הסכסוך. הישראלים בעלי היכולת הצבאית הנרחבת (החזקים) משתמשים בכוחם כנגד מטרות אזרחיות וחפים מפשע, תוך התעלמות מוחלטת מהחוק הבינלאומי. הישראלים זוכים לכינוי 'נאצים', הם מוצגים כאכזריים, לא אנושיים וברבריים (הפלסטינים גם מנסים לתת מענה למסגרת הישראלית המתחרה אשר יוצאת כנגד השוואת הציונות לנאציזם). בנוסף, הפלסטינים חוזרים ודנים בטיהור האתני שישראל מנסה לבצע כנגד הפלסטינים.

It is the story of a **battle between the root of evil and the handed simple military of Al-Qassam Brigades** (<http://www.alqassam.ps/english/>); **The enemy is strong and barbaric** (<http://www.alqassam.ps/english/>); **the conflict is not even**. On the one hand, we have the most powerful military force in the Middle East utilizing its arsenal of weapons and tens of thousands of soldiers against mostly civilian targets in total disregard for international law and basic human rights. And on the other hand, we have groups of resistance fighters who reject this occupation and aggression and are **willing to fight against all the odds in defense of their people** (<http://www.alqassam.ps/english/>); **Zionism to Palestinians is like Nazism to Jews** (<http://www.alqassam.ps/english/>); Once again, Palestinians have appealed to the world for protection. "They are the Nazis of our time" said one retired teacher ... referring to the Israeli army as "a Nazi-like army of thugs, hoodlums and common criminals." (<http://www.palestine-info.co.uk/en/default.aspx>); In fact, it is amply safe to say that the **Zio-Nazi mentality** that planned and executed the Deir Yasin massacre and numerous other genocidal atrocities against the Palestinians in 1948 is still intact. Today, and despite all the

babbling about peace by Zionist leaders, **ethnic cleansing of Palestinians** remains Israel's undeclared strategy (<http://www.palestine-info.co.uk/en/default.aspx>).

הפתרון - מאבק לגיטימי בכיבוש: החטא ועונשו

חבילת פירוש זו מציגה את הפעולות האלימות שמבוצעות על ידי הפלסטינים כהתנגדות לכיבוש הישראלי.

הפעילות הפלסטינית כולה מוצגת כעונש של ישראל ואזרחיה על הפעולות הישראליות כלפי הפלסטינים (החל מהכיבוש, רצח חפים מפשע, פגיעה ברכוש, הפעילות במחסומים וכיו"ב). הפלסטינים מתוארים כמי שמתגונן כנגד האלימות הישראלית, גם האירועים בהם עליהם להרוג מוצגים כמהלכים של הגנה עצמית. הציונות מהווה איום על העולם הערבי, והפתרון לבעיה הוא הקמת מדינה פלסטינית (גם אם הדבר מצריך שימוש באמצעים צבאיים).

It was essential to make the occupation understand that **their crimes would not go unpunished** (<http://www.alqassam.ps/english/>); **We will retaliate and we will react to their massacre** (<http://www.alqassam.ps/english/>); a reaction of the Zionist murdering of little kids - **Crime and Punishment**... On the same day at night, **it was time for punishment** (<http://www.alqassam.ps/english/>); **As long as there is occupation, there will be resistance** (<http://www.alqassam.ps/english/>); Al-Qassam Brigades promised to **avenge the massacre** (<http://www.alqassam.ps/english/>); ... have made the occupation **pay part of the price for its crimes against Palestinians** (<http://www.alqassam.ps/english/>); Fateh believes that **the Zionist movement constitutes the biggest threat** against not only the Palestinian national security but also against the security of the Arab world (<http://www.fateh.net/public/anniversary/>); The complementary nature of the different forms of revolution guarantees the continuity of the struggle until victory is achieved (<http://www.fateh.net/public/anniversary/>); When people are thirsty, they drink water. And when they are hungry, they eat food. And when they are threatened and suffer from an illegal occupation, they **defend themselves** (<http://www.alqassam.ps/english/>).

הפלסטינים מדגישים כי אינם מכוונים את פעילותם כנגד אזרחים שכן הדבר נוגד את חוקי האסלאם (מנגד מוצג הסבר כי החברה הישראלית היא חברה צבאית, שכל אזרחיה משתייכים לצבא).

First you have to put into consideration that that we are occupied, we barely have our rights as human, and that the Zionist aggression and brutality have been murdering us for tens of years. Yes, we do sometimes kill. But we never kill in order for us to kill or because we are blood-thirsty (like the Jews) never. If ever in few circumstances we are obliged to kill that would be because of two things. First, **we have to kill sometimes in order to defend ourselves**, to defend our people, our houses, our rights... then, **we have to kill in order to prevent those killers from killing innocent people**. We have to kill in order to curb the Zionist terror (<http://www.alqassam.ps/english/>); **There is no justification for targeting civilians**. It is against Islam to deliberately kill unarmed civilians during jihad. In addition, our doctrine is to target the enemies army, security services, and support apparatus. But it is known that **Zionist society is a militarized society**. Service in the army is mandatory; and reserve duty continues past the age of 40 (<http://www.alqassam.ps/english/>).

הארגונים הפלסטינים, ובראשם החמאס, מוחים על אופן הצגתם כנואשים וכמי שמאסו בחיים. הם נאבקים בצבא חזק כבר שנים, כל זאת בכדי להסיר את הכיבוש ולזכות בעצמאות וחירות. התעמולה הישראלית היא הסיבה לכך שהם לא מוצגים כלוחמי חירות אלא כטרוריסטים.

Some people have the impression that Hamas' soldiers are people who have despaired in life and want to die. But if we track down the source of such an impression, we find all the lines leading to Zionist media and propaganda machines... Desperate individuals cannot form a resistance movement that can bear the brunt of repeated crackdowns by the occupation for 17 years. Desperate individuals cannot conduct successful strikes against well-fortified military targets. Desperate individuals cannot inflict casualties among the elite army of the Middle East on a regular basis...The effort to label Hamas soldiers and members of other resistance movements as desperate and suicidal is a propaganda tactic to hide the real picture. Hamas is **resisting a racist occupation that has been in effect for decades** (<http://www.alqassam.ps/english/>).

הפלסטינים מוחים גם על ההתייחסות להתנגדות הפלסטינית כאל טרור כיוון שבעיניהם זו היא דרך לגיטימית להתמודד מול הכיבוש.

Resistance operations against the Zionist occupation (<http://www.alqassam.ps/english/>); our people's resistance should never be put alongside terrorism. For resistance is our **legitimate right** to get rid of the illegitimate **Zionist occupation** to our beloved land (<http://www.alqassam.ps/english/>).

הפלסטינים מציגים מידע תמטי רב בנושאים שונים, הכולל הצדקות היסטוריות באשר לזכותם על האדמה תוך שלילת ההצדקות היהודית. להלן מספר דוגמאות להצדקות היסטוריות התומכות בעמדה הפלסטינית בנושא זכותם על האדמה (ירושלים אינה עיר עברית-יהודית אלא ערבית-מוסלמית):

Jerusalem has never been unified, nor has it been a Hebraic city (<http://www.palestine-info.co.uk/en/default.aspx>); Jerusalem was occupied by force although it had been **ruled by the Arabs and Muslims for more than 1,000 years**, proving that the Israeli occupation is illegal... Even the UN considered Jerusalem as an occupied city and as such considered that it should be restored to the Palestinians to be the **capital of their future State** in the West Bank and Gaza Strip with full guarantees of freedom of religion (<http://www.palestine-info.co.uk/en/default.aspx>); **the Jewish dominion over Palestine throughout history was so short in time and limited in place compared with the Arab and Muslim dominion...** The period of the dominion of Islam is the longest one throughout history. Peoples who had settled in Palestine more than 1,000 years before the coming of the Jews remained settled there until now. They were mixed with the Arab immigrations before and after the Muslim Conquest. These now comprise the people of Palestine with its Islamic religion, Arabic language and Arab traits (<http://www.palestine-info.co.uk/en/default.aspx>).

המלחמה ב – 1948 מוצגת כתחילתו של הסכסוך, במהלכה השתלטה ישראל על שטחים ופלסטינים רבים נעקרו מבתיהם. כמו כן, מוזכרת מלחמת ששת הימים ב – 1967 במהלכה נכבשו רצועת עזה והגדה המערבית כמוקד העמקת הסכסוך.

ethnically-cleansed from the city of Lod in 1948 (<http://www.alqassam.ps/english/>); There is no doubt that **Israel was born in sin**, the sin of mass-murdering Palestinians, destroying their homes, bulldozing their villages, stealing their land and expelling them to the four corners of the world (<http://www.palestine-info.co.uk/en/default.aspx>).

בהתאם לתפיסה כי הסיבה לסכסוך היא הכיבוש הישראלי, הסוף המוצג בשיח הפלסטיני עוסק בסיום הכיבוש, הסרת הישובים הישראליים שנמצאים בשטחים הכבושים והשבת השליטה הפלסטינית על האדמה (הפרשנות בנושא השטח שצריך להיות בשליטה פלסטינית משתנה על פי השקפת הארגונים השונים, אך קיימת הסכמה רחבה בנושא ירושלים כבירת פלסטין).

It will not be long before our dream is fulfilled- the establishment of our state with Jerusalem as its capital (<http://www.fateh.net/public/anniversary/>); The only obstacle towards achieving peace is the Zionist occupation of our land and their human rights violations and war crimes against our people (<http://www.alqassam.ps/english/>); only something will **stop resistance** which is **vanishing the occupation from all our land** (<http://www.alqassam.ps/english/>); Help us end the occupation and restore our rights, and

the resistance will end (<http://www.alqassam.ps/english/>); withdrawal of the Israeli forces from all the 1967-occupied territories (including Jerusalem, (the removal of all settlements built after that date, and the West Bank and Gaza Strip to be ruled by the United Nations so that a Palestinian State could be formed with Jerusalem as its capital (<http://www.palestine-info.co.uk/en/default.aspx>).

החברה הפלסטינית מתוארת כמי שלוקחת חלק בג'יהאד כמאבק בהשפלה ובכדי לזכות בחירות. ילדים ובני נוער מעריצים שהידים, ושואפים גם הם **למות במסגרת המאבק בכיבוש**, והאמהות הפלסטיניות גאות בבניהן שברו להיות שהידים.

If some of the youths do not follow the military apparatus's instructions, and [set out on operations on their own] without being linked officially to this apparatus, this proves that the [entire] nation has become **a nation of Jihad** on the threshold of liberation, and that it rejects humiliation and submission" (<http://www.alqassam.ps/english/>); As soon as she heard the name of the martyr, Ahmad's mother put on her prayer cloth and prostrated in **gratitude to Allah for granting her a son who is a martyr**. (<http://www.alqassam.ps/english/>); when seeing a funeral for a martyr, Ahmad hoped that he too would be a martyr. **He liked martyrdom very much** (<http://www.alqassam.ps/english/>); Our people have displayed and still are displaying a legendary and astonishing steadfastness and unprecedented determination to regain their right to their national soil and rejection of undermining that right under any pretext despite the unprecedented Zionist continuous terrorist campaign (<http://www.alqassam.ps/english/>).

השיח הפלסטיני נאבק בדימוי שדבק במבצעי פעולות ההתאבדות כרוצחים או בעלי נטיות התאבדויות, כיוון שלשיטתם הם ממשיכי דרכו של הנביא מוחמד ושמור להם מקום בגן עדן (הצדקות שמקורן בדת שכחות בעיקר אצל הארגונים המוסלמים המסורתיים כדוגמת החמאס). החברה הפלסטינית מבורכת באלו שמוכנים להקריב עצמם בדרך הג'יהאד, הנוער אשר שואף לחירות מוכן למות למענו.

To say that the people that carry out martyrdom operations are killers and are suicidal is pure lying and idiotic. Is there anything dearer to sacrifice for the cause other than the body and life? These martyrs are those who salute Prophet Mohammad (peace and blessings of Allah be upon him) and his companions before entering paradise. If these people that say such fabrications only read the wills of these martyrs, they'll know that true **life is martyrdom** (<http://www.alqassam.ps/english/>); **Palestine is blessed by martyrs and is rich with their jihad and sacrifice**. The love story between the dark earth and the red blood is the end of a dream in the hearts of **youth longing for freedom. It is a jihad to achieve that dream or to die for its sake** (<http://www.alqassam.ps/english/>).

סיפור הסכסוך על פי הפלסטינים מציג את הישראלים הכובשים כ'רעים' אל מול הפלסטינים 'הטובים' אשר נאבקים על עצמאותם אל מול הכיבוש.

We are fighting for our freedom. And Insha'Allah freedom will overcome occupation (<http://www.alqassam.ps/english/>); **We do not fight Jews because they are Jews. We fight them because they occupy our land**. We don't fight them for their faith but for taking our land. (<http://www.alqassam.ps/english/>); The balance of power was heavily in the favor of the occupiers. But sheer determination under the guidance of Allah was a factor that no enemy weaponry could oppose (<http://www.alqassam.ps/english/>); Jihad can not be stopped. No one on earth can stop the Islamic resistance in Palestine—not even the wicked Jews. **It is universally known that the Palestinian resistance to the illegal Israeli occupation is legal**. This gives the Palestinians the hope to go on in their fighting until liberty or even martyrdom...**The more they kill, the stronger we get**. They more they destroy, the more determined we become (<http://www.alqassam.ps/english/>).

5.2.2 סיכום הנרטיב של ארגון אל קעידה

הנרטיב של ארגון אל קעידה²⁴ (n=75) עוסק בהצדקת פעולותיהם; לשיטתם, המערב (ובראשו ארה"ב) השתלט על אדמות מוסלמיות, פוגע במוסלמים חפים מפשע, ופועל כנגד האסלאם – לכן המוסלמים צריכים להגיב בג'יהאד הגנתי, מדובר במאבק לגיטימי אל מול כיבוש. האשמה למאבק מוטלת על ארה"ב ואזרחיה שמקדמים מדיניות זו של פגיעה במוסלמים. פגיעה באמריקאים ויהודים מוצגת כחובה מוסלמית, והארגון מצהיר כי ימשיך ויפעל כנגד ארה"ב ואזרחיה. בנוסף, אל קעידה מזהיר את המדינות אשר משתפות פעולה עם האמריקאים (בניהן בריטניה)²⁵, כי גם הן נתפסות כמטרה לגיטימית של הארגון. עוד מדגיש הארגון כי כל עוד המוסלמים לא ירגישו בטוחים ויוכלו לנהל בשלווה את חייהם, גם אויביהם ובראשם האמריקאים לא יכלו לחוש בטוחים בחייהם. אל קעידה מצהירה כי בכוונתם להמשיך במאבק עד שינצחו או שימחקו מעל פני כדור הארץ.

לא ניתן להציג 'מספר' ספציפי בנרטיב (ישנם מספר דוברים וטקסטים רבים המוצגים בגוף שלישי), אך מתוך ניתוח הטקסטים ניתן להבין כי ארגון אל קעידה ודובריו (בניהם גם בן-לאדן) תופסים עצמם כמייצגי האומה המוסלמית. המסרים של ארגון אל קעידה מלווים בהצדקות דתיות מוסלמיות. הלוחמים אשר מקריבים עצמם במלחמה צודקת זו מוצגים כקדושים, לעומתם האמריקאים מוצגים כאכזריים, ככופרים ואף משווים לשטן.

הנושא הפלסטיני זוכה להתייחסות נרחבת בשיח של ארגון אל קעידה. במסגרת התפיסה כי הארגון מייצג את האומה המוסלמית בכללותה, מושם דגש על נושא הסבל הפלסטיני, הכיבוש הציוני, והפגיעה הלא מוצדקת בחפים מפשע בפלסטין. בין יתר הביקורת לה זוכה ארה"ב מופיעים גם טיעונים שקשורים לתמיכתה הנרחבת בכסף, בנשק ובאמצעות דיפלומטיה בישות הציונית אשר מפעילה כיבוש ורוצחת פלסטינים.

הארגון יוצא כנגד ההתייחסות אל לוחמיו כאל טרוריסטים, לשיטתם ארה"ב והמערב הם אלו שמפעילים טרור והם רק מגיבים מתוך הגנה עצמית – הטרור שלהם הוא טרור מוצדק. הארגון מדגיש כי אין בכוונתו לפגוע בחפים מפשע, אלא באייקונים שמייצגים את כוחה של ארה"ב (כגון מגדלי התאומים). בנוסף, הם טוענים כי אין הוכחות לכך שהם ביצעו פיגועים (בניהם ה – 11 בספטמבר).

²⁴ הניתוח שלהלן עוסק במסרים של ארגון אל קעידה כפי שנצפו באינטרנט בחודשים אוקטובר-נובמבר 2008. הטקסטים באנגלית מצוטטים מתוך אתרי האינטרנט השונים.
²⁵ התייחסות ספציפית למסרים כנגד בריטניה מופיעה בסוף הנרטיב של ארגון אל קעידה.

כאשר אנו בוחנים את תרבות האיסלאם או של מדינות ערב, בין ערכים הבולטים בחברה נמצאים: שמרנות, היררכיה וקולקטיביזם²⁶. ערכים אלו אכן תואמים את המסרים שארגון אל-קעידה מקדם בסכסוכים בהם הוא מעורב. ארגון אל-קעידה מבליט את נושא האשמה של המערב ואת הצורך של כל המוסלמים לפעול. הארגון מצדיק את פעולותיו לאור הכיבוש של המערב, בראשות ארה"ב, על העולם המוסלמי – האומה (כאן בולט ערך הקולקטיביות), תוך שימוש ברטוריקה מוסלמית דתית (בהתאם לערכים של מסורת ושמרנות).

בנרטיב של ארגון אל קעידה ניתן לאתר מספר מסגרות התומכות במסר של הארגון, כעת יוצגו אותן המסגרות ולאחריהן תוצג מטריצה אופיינית לתיאור כל אחת מהמסגרות.

השתלטות המערב - המסגרת של אל קעידה

לוח 5.2.2.1 הנרטיב של אל קעידה על פי הגדרתו של Entman למסגור

	השתלטות המערב – המסגרת של אל קעידה
הבעיה	השתלטות המערב על אזורים מוסלמים, ופגיעה במוסלמים
סיבה	ארצות הברית פוגעת באזרחים מוסלמים ומשתלטת על אדמות מוסלמיות.
הערכה מוסרית	מאבק לחירות וסיום כיבוש הוא טבעי ולגיטימי; האומה המוסלמית צריכה לדאוג לכל המוסלמים ולביטחונם; הפעולות המוסלמיות כנגד המערב הן תוצר של הגנה עצמית.
אופן הטיפול/ הצעות לפתרון	פגיעה באמריקאים בכל מקום אפשרי – כל עוד המוסלמים לא מרגישים בטוחים האמריקאים לא יהיו בטוחים. אל קעידה מתכוון להמשיך במאבקם להגן על אמונתם, אדמותיהם ודיכוי האומה המוסלמית עד שינצחו או שימחקו מעל פני כדור הארץ.

²⁶ ערכים נוספים במקובלים בתרבות האיסלאם מופיעים בתחילת הפרק, אך הם אינם מסייעים בהבנת הנרטיב של ארגון אל קעידה.

את המסגרת של ארגון אל קעידה ניתן לחלק לשלוש חבילות פירוש, התואמות את הגדרתו של Entman (1993) למסגור: הבעיה, הסיבה (או הנושאים באחריות), והפתרון. המטריצה הבאה, שפותחה על ידי Gamson & Lasch (1983), מתארת את המרכיבים של כל אחת מחבילות פירוש.

לוח 5.2.2.2 מטריצה אופיינית לתיאור חבילות הפירוש המופיעות במסגרת של ארגון אל קעידה

הפתרון	הסיבה / האחראים	הבעיה	
הסוף להשתלטות המערב על האסלאם	האשמה העיקרית – ארצות הברית	סבל מוסלמי	
The issue is that the Muslims violence is legitimate in light of the west's brutality.	The issue is American responsibility for the Muslims suffering.	The issue is that Muslims around the world are being hurt, and Muslim lands are being occupied by the west.	ליבת המסגרת
We are only defending ourselves. This is defensive Jihad. We want to defend our people and our land. That is why I say that if we don't get security, the Americans, too would not get security.	The whole Muslim world is the victim of international terrorism, engineered by America at the United Nations.	All these crimes and sins committed by the west are a clear declaration of war on God, his messenger, and Muslims.	תמצית העמדה
The defensive actions against continuing US atrocities.	Descriptions of the evil and brutal way Americans treat Muslims.	The west's occupation of Muslim lands/ Stories of Muslim victim.	תיאורים
Terrorism against America as a response to injustice.	America and its allies are massacring us in Palestine, Chechenya, Kashmir and Iraq.	Thousands of civilians have been killed, including women, children and elderly people who were exterminated by American bombs.	דוגמאות טיפוסיות
Break the back of those that harm Muslims.	America represents the head of this falsehood and the body of this evil/ Satan's US troops and the devil's supporters.	At a time in which nations are attacking Muslims like people fighting over a plate of food.	מטפורות
Balance of terror/ Jihad/ occupying the lands of Islam/ war on God.	Satanic forces/ Zionist Crusaders alliance/ The battle had moved to inside America.	Occupation.	ביטויים שגורים
Justice/ Self-determination for all Muslims.	The killing of Jews and Americans is one of the greatest duties.	The need to defend Muslims.	טיעונים לעקרון
Just as they're killing us, we have to kill them so that there will be a balance of terror/ The liberation of Muslim lands and people.	The American crimes won't pass without retaliation.	Suffering of Muslims all over the world, because they are Muslims.	השלכות

תיאור המסגרת התומכת בנרטיב של אל קעידה בחלוקה לחבילות הפירוש השונות:

הבעיה – סבל מוסלמי

הפגיעה החוזרת במוסלמים ברחבי העולם, והכיבוש של אדמות מוסלמיות על ידי מדינות המערב (ובראשן ארה"ב) עומדים במרכז של חבילת פירוש זו.

רשעותם של אויבי האסלאם מוצגת תוך התייחסות לקורבנות (בהם נשים וילדים) ולאופן הנוראי שהם מצאו את מותם. מוסלמים בכל העולם מושפלים, עוברים עינויים ונרצחים בידי כוחות השטן.

With respect to human rights, the best model the American campaign has presented was the burning of hundreds of handcuffed captives in the fortress of Ganky in Mazar-e-Shareef from with cluster and napalm bombs which are supposedly banned internationally, and killing thousands of other prisoners who died from dehydration and suffocation in the death containers that were subsequently transported under the supervision of the American forces. If that was not enough, thousands of civilians have been killed, including women, children and elderly people who were exterminated by both smart as well as dumb American bombs (<http://www.jihadunspun.com/index.php>); **Muslims are being humiliated, tortured and ruthlessly killed** all over the world and it is time to fight these **satanic forces** with the utmost strength and power (December 9, 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

אל קעידה מגנה את הכיבוש האמריקאי של אדמות מוסלמיות (ובעיקר הנכחות בערב הסעודית – אדמת שני המסגדים הקדושים), התמיכה בציונים אשר כבשו אדמות מוסלמיות ורוצחים מוסלמים, והפגיעה במוסלמים בעולם (למשל בעיראק) – לשיטתם, הפשעים האמריקאים הם הכרזת מלחמה על אלוהים, שליחיו והאסלאם.

"**The crimes and sins committed by the Americans are a clear declaration of war on God, his messenger, and Muslims**" (<http://www.jihadunspun.com/index.php>); All this is happening at a time in which nations are attacking Muslims like people fighting over a plate of food... **for over seven years the United States has been occupying the lands of Islam in the holiest of places, the Arabian Peninsula**, plundering its riches, dictating to its rulers, humiliating its people, terrorizing its neighbors, and turning its bases in the Peninsula into a spearhead through which to fight the neighboring Muslim peoples... **the Americans are once again trying to repeat the horrific massacres...** So here they come to annihilate what is left of this people and to humiliate their Muslim neighbors. Third, **if the Americans' aims behind these wars are religious and economic, the aim is also to serve the Jews' petty state and divert attention from its occupation of Jerusalem and murder of Muslims there...** All these crimes and sins committed by the Americans are a clear declaration of war on God, his messenger, and Muslims (February 23, 1998; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

הסיבה / האחראים - האשמה העיקרית: ארצות הברית

חבילת פירוש זו עוסקת בהטלת האשמה לקונפליקט המתמשך על האמריקאים. ארה"ב כובשת אדמות מוסלמיות ופוגעת באזרחים, תומכת בישות הציונות בכסף ונשק במאבקה מול הפלסטינים, ומנהיגה את העולם במלחמה כנגד האסלאם – לכן על האמריקאים לשלם מחיר. האמריקאים משווים לשטן והריגתם מוצגת כחובה מוסלמית.

מנהיגי אל קעידה, ובראשם בן-לאדן, מצהירים כי בכוונתם לתקוף מטרות אמריקאיות. הצורך בפגיעה באמריקאים זוכה להצדקות בהן: הכיבוש האמריקאי בערב הסעודית, התמיכה האמריקאית בישראל, הרג מוסלמים בעולם בכלל ובעיראק בפרט ועוד.

Our security and military systems are currently watching and investigating for new American targets different from the ones that are already targeted to get them in our sights and attack them and in near future the Muslims will be pleased, Allah willingly. Apart from that **our martyrdom units are ready and looking forward to carrying out operations against American and Jewish targets inside and outside (America)** (<http://www.jihadunspun.com/index.php>); I say yes, yes (to) what the America officials are saying that we are going to launch attacks against America. Yes, we are **going to launch attacks against America**. However (we will execute these attacks) in the time we choose and the place we choose and the method we choose (<http://www.jihadunspun.com/index.php>); **The battle has moved to inside America** (October 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); America and their allies should know that **their crimes won't pass without retaliation** by the permission of Allah. We advise them to hurry and leave Palestine, the Arabian Peninsula and Afghanistan and all other Muslim countries before they lose everything... **We will continue our strikes against the American economic lifelines** (October 8, 2002; <http://www.jihadunspun.com/index.php>)

במאבק בין האמת והתרמית, בין הטוב לרוע - ארה"ב מייצגת את ראשו של הרוע. הלוחמים המוסלמים הם צבא המעשים הטובים בכל הנוגע לפגיעתם בכוחות האמריקאים, אשר מוביל את ארה"ב (כוחות השטן) לתבוסה אחר תבוסה. האמריקאים הם טרוריסטים, המתנכלים למוסלמים והרוצחים חפים מפשע, זאת על אף התדמית של עם הומניטרי ורודף חירות שהם מנסים לקדם. אל קעידה מדגיש כי הרוע האמריקאי לא ינצח.

As for the war against the US, this war is not finished. And it will not be finished because the battle between us and the Americans is not a battle based on interests or personal differences but rather a **battle between truth and falsehood** - it is a **conflict between the good and evil**. America represents the head of this falsehood and **the body of this evil**...the Jihad will continue until the Day of Judgment (<http://www.jihadunspun.com/index.php>); Mujahideen are not as low as the U.S., which has a provable history of murder and terrorism against innocent civilians (<http://www.azzam.com/>); After they (the Americans), for no reason, bombed entire villages to scare the inhabitants, the Defense secretary said it was the United States' right to exterminate the peoples since they are Muslim and since they are not American. **It is a blatant crime** (December 26, 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

על פי הנרטיב של אל קעידה, הריגתם של יהודים, אמריקאים ובני בריתם היא חובה מוסלמית. האמריקאים משווים לשטן.

The killing of Jews and Americans is one of the greatest duties (October 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); The ruling to **kill the Americans and their allies** -- civilians and military -- is an individual **duty for every Muslim** who can do it in any country in which it is possible to do it... This is in accordance with the words of Almighty God, "and fight the pagans all together as they fight you all together," and "fight them until there is no more tumult or oppression, and there prevail justice and faith in God." (February 23, 1998; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); We, with God's help, call on every Muslim who believes in God and wishes to be rewarded to comply with God's order to kill the Americans and plunder their money wherever and whenever they find it. We also call on Muslim Ulema, leaders, youths, and soldiers to launch the raid on **Satan's US troops and the devil's supporters** allying with them, and to displace those who are behind them so that they may learn a lesson (February 23, 1998; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

אל- קעידה מקשרים את ההתקפות לשתי קבוצות של אירועים: הראשונה משמשת כהצדקה להתקפות – הדיכוי של מוסלמים בעולם, שארה"ב מסייעת לו. השנייה קשורה לאירועים עצמם ולדרך שארה"ב התמודדה איתם בעבר (נסיגת כוחות מלבנון, מתימן וכיו"ב).

I call you to understand the message of the two battles of New York and Washington that **came in response to some of your former crimes** and know that the one who has started it is the real oppressor. It is clear to everyone who observes the movements of the criminal gang in the White House, these agents of the Jews which are preparing for an attack against Islamic world in order to divide it, without any real opposition by the American people, that you have not learned anything from the two battles (October 7, 2002; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); O Minister and likewise the White House Goof, that your frightened **soldiers escaped** from Aden (Yemen). **They were defeated** in Somalia and kicked in Kenya and Tanzania. You received the deep backstab in Aden again and you were slapped in the middle of your sanctuary in New York and Washington - and that is all sheer success from Allah to the brigades of good deeds from the children of our Muslim Ummah (<http://www.jihadunspun.com/index.php>); the extent of your impotence and weaknesses became very clear. It was a pleasure for the "heart" of every Muslim and a remedy to the "chests" of believing nations **to see you defeated in the three Islamic cities of Beirut, Aden and Mogadishu** (August 23, 1996; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

האמריקאים מוצגים בשיח של אל-קעידה כשטן, וכגנבים. הכוחות האמריקאים מוצגים כמי שנמצא במגמת ירידה – כחסרי מוטיבציה וחסרי סיכוי לנצח. ארה"ב מואשמת כי אינה מכבדת זכויות אדם, וכמי שתופסת את המוסלמים כולם (בדוגמא הספציפית את הפקיסטנים) כטרוריסטים.

Satan's US troops (February 23, 1998; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); Abdullah simply wanted **to let the thief (America)** take Iraq's wealth, land, and oil with no sweat at all...But the solution to the Iraq's problem should have never been taking Iraq out of the hands of a local thief to put it in the hands of a global thief; I invite you to the happiness of this world and the hereafter and to escape your **dry, miserable, materialistic life that is without soul** (October 7, 2002; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); **America views all Pakistanis as potential terrorists** (September 11 2008; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); Banned under the Geneva convention and deemed illegal by internal law, **America continues to thumb its nose at human rights legislation** and the destruction in Bajaur Agency is beyond belief (August 26 2008; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); The raid has also proven that **the American army is going down hill in its morale** (January 1998; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש נתפס בשיח של אל-קעידה כשטן וכראש הכופרים, וכמי שמנסה למחוק את הדת המוסלמית מהעולם.

George W. Bush as the **great Satan**, a Kufr, who aspires to impose his "New World Order" on all nations throughout the world, who is intent on conquering Muslim nations and eliminating Islam from the face of the earth. This group sees Bush as an arrogant bully who plunders poor nations, who continues to support a foreign policy that they attribute to a massive Muslim death toll. America is seen as a country that pressures its allies into cooperation through intimidation and abuse of its military might (<http://www.jihadunspun.com/index.php>); **Bush, the head of the world's infidels** (October 21, 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>)

ארגון אל קעידה מגדיר בצורה ברורה את האויב המכונה "הברית הצלבנית" ובראשו ארה"ב, ישראל ובריטניה. מדינות אלה מקדמות מדיניות של שנאה כלפי העולם המוסלמי ולהפטר מכל מי ששייך לאומה הערבית ולאסלאם.

Our enemy is the crusader alliance led by America, Britain and Israel. It is a crusader-Jewish alliance...Britain and America are acting on behalf of Israel and the Jews, to strike at any power in the Islamic world, with a view to paving the way for the Jews to divide the Muslim world (January 1998; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); **It is well known that the policies of these two countries bear the greatest enmity towards the Islamic world** (November 1996; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); the enemy today doesn't differentiate between one group of people and another, for **his aim is to get rid of everyone who's related to the Arab nation and Islam** (October 12, 2002; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); Your brothers in Palestine and in the land of the two Holy Places

are calling upon your help and asking you to take part in fighting against the enemy - your enemy and their enemy the Americans and the Israelis (August 23, 1996; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

ארצות הברית מוצגת כאויב מספר אחד לשלום העולם, וכמדינת טרור הנשלטת על ידי הציונים. הכוחות האמריקאים מואשמים בשימוש מופרז בכוח ובנשק כימי כלפי אזרחים, וברצח של חפים מפשע באפגניסטן ועיראק, כל זאת על אף התדמית שארה"ב מנסה לקדם בעולם של מדינה הומנית המגנה על החירות של אזרחים בעולם. בנוסף, האמריקאים מקדמים את המונופול הישראלי כמדינה היחידה באזור עם יכולת גרעינית – זאת במטרה לגרום לכניעה של המדינות הערביות והמוסלמית לרצונותיה האמפריאליסטיים. ארה"ב מממנת את הרצח שישראל מבצעת בפלסטין על ידי סיוע כלכלי ומתן נשק לציונים, כל זאת בזמן שהאמריקאים סובלים ממחסור במערכות בריאות, חינוך ועוד. האמריקאים כולם נושאים באחריות להתנהלות הברוטלית כלפי מוסלמים, כיוון שהם בוחרים את הנשיא ואת הקונגרס אשר מקדם את המדיניות הזו.

The number one threat to world peace is America itself (September 11 2008; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); **American terror** that has been unleashed on Iraq (September 11 2008; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); only seven grammes of explosives are needed to kill someone, but the United States has used bombs weighing seven million grams. We have witnessed the true crimes of those who call themselves humanists and claim to be defenders of freedom (December 26, 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); The leaders in America and in other countries as well have fallen victim to Jewish Zionist blackmail...The truth is that **the whole Muslim world is the victim of international terrorism, engineered by America** at the United Nations (May 1998; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); **Zionist-controlled America** (September 11 2008; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); After the end of the cold war, **America escalated its campaign against the Muslim world in its entirety, aiming to get rid of Islam itself** (November 1996; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

היהודים הציונים פועלים בתוקפנות וחוסר צדק כלפי המוסלמים ושופכים את דמם בפלסטין. הלווי היהודי השתלט על ארה"ב ועל העולם כולו (היהודים שולטים גם בתקשורת המערבית). הקריאות היהודיות והאמריקאיות לשלום הן אגדה – למעשה הם מובילים את המוסלמים לטבח וכאשר המוסלמים מנסים להתגונן מכנים אותם טרוריסטים.

It should not be hidden from you that the people of Islam had suffered from aggression, iniquity and injustice imposed on them **by the Zionist Crusaders alliance and their collaborators**, to the extent that the Muslim's blood became the cheapest and their wealth as loot in the hands of the enemies. **Their blood was spilled in Palestine** (August 23, 1996; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); **The Jewish lobby has taken America and the West hostage** (November 9, 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); If there was any doubt in the minds of American Muslims and the American people in general, that the U.S. Government is controlled by Zionists who are also fooling the American public, then this action removed this doubt(<http://www.azzam.com/>); **The Zionist-controlled Western media** is predominantly biased against the Muslims (<http://www.azzam.com/>).

הארגון מדגיש את הצורך בפגיעה כלכלית בארה"ב (בצורה של חרם מוסלמי על מוצרים אמריקאיים צרכנים ובדרכים נוספות), שכן הדבר יסייע בהחלשת כוחה של המדינה. קיימת התייחסות גם לנושא

הנפט והצורך במאבק באמריקאים המעוניינים להשתלט על מקור כלכלי זה, בעל חשיבות רבה למוסלמים ולעיתידם. הסיבה המרכזית למאבק הכלכלי בארה"ב מוצגת כברית בין ארה"ב ליהודים והציונים – התמיכה הכלכלית האמריקאית בישראל מסייע לציונים במלחמתם בפלסטינים ומסייעת להמשך הכיבוש והפגיעה במוסלמים.

Jihad against America will continue economically and militarily (<http://www.jihadunspun.com/index.php>); our enemy's biggest incentive in controlling our land is to **steal our oil**. So, do not spare any effort to stop the greatest robbery in history (December 16, 2004; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); **The money you pay to buy American goods will be transformed into bullets and used against our brothers in Palestine and tomorrow against our sons in the land of the two Holy places**. By buying these goods we are strengthening their economy while our dispossession and poverty increases...**To deny these occupiers from the enormous revenues of their trading with our country is a very important help for our Jihad against them** (August 23, 1996; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); **It is important to hit the economy (of the United States), which is the base of its military power...**If the economy is hit they will become reoccupied (December 26, 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

אל-קעידה יוצאים כנגד ההתייחסות אליהם כאל טרוריסטים, לשיטתם הם נלחמים במטרות לגיטימיות, הם גם מציגים פגיעה של אויביהם (ישראלים ואמריקאים) באזרחים.

He refers to **the Mujahideen as terrorists**. If soldiers from one army who attacks soldiers from another army during wartime are called terrorists, then what is the word that we use for people who kill innocent unarmed civilians? Israelis? According to this definition, every army in the world is guilty of terrorism, except America, which carried out a very humane act, when it killed 100,000 Japanese 'terrorist' children, women and men, by dropping a nuclear bomb on Hiroshima, in 1945. Perhaps even Mother Teresa would be too evil to carry out such a humane act (<http://www.azzam.com/>).

ארה"ב פוגעת במוסלמים ברחבי העולם, כובשת אדמות מוסלמיות, תומכת בציונים אשר פוגעים ורוצחים פלסטינים, לכן הטרור כנגדה הוא מוצדק. עוד מציין הארגון כי פעולותיו אינן מכוונות כנגד חפים מפשע (נשים וילדים) אלא כנגד האייקונים שמייצגים את כוחה של ארה"ב (ה – 11 בספטמבר).

America and its allies are massacring us in Palestine, Chechenya, Kashmir and Iraq. The Muslims have the right to attack America in reprisal...**The Sept 11 attacks were not targeted at women and children. The real targets were America's icons of military and economic power** (November 9, 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); we swore that **America wouldn't live in security until we live it truly in Palestine**. This showed the reality of America, which puts Israel's interest above its own people's interest. **America won't get out of this crisis until it gets out of the Arabian Peninsula, and until it stops its support of Israel** (October 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); America has deliberately instigated a war against Islam itself. Today, **any Muslim who does not agree with American foreign policy is a terrorist** and the practice of Islam itself is equated as "terrorism" (September 11 2008; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); as long as America insists on this oppressive and unfair policy against the Muslims in the interest of the Jews and Christians throughout the world, **we won't stop attacking them** anywhere in the entire world (<http://www.jihadunspun.com/index.php>).

ארגון אל-קעידה יוצא כנגד השלטונות במזה"ת אשר משתפים פעולה עם האמריקאים ובראשם השליטים הסעודיים. לטענתם, במקום לדאוג לאזרחיהם ולאומה המוסלמית השליטים נכנעים לאמריקאים ומקבלים הוראות מושינגטון.

It is no secret who the decision makers are for Saudi Arabian policies; they are not residents of Riyadh, **they live in the White House** (December 16, 2004; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); allying themselves with the Kufr system of America and siding with, providing aid and supporting the infidel Americans against the Muslims were the acts which sealed the fate of this ruling body. They have become apostates (December 16, 2004; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); They do that as agents to America and its allies and their act is simply an extension of the **last crusader wars against Islam**. One look at the internal policies of our nations reveals the extent of the control exerted by the Zionists and the Cross worshipers on us. For example, it is not possible to appoint a King or his Crown Prince without the prior approval of America, according to a long-standing agreement between past kings and American government (December 16, 2004; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

אל קעידה מדגישים כי רוב מדינות המערב מסייעות לארה"ב בפגיעתם במוסלמים חפים מפשע באפגניסטן ובמקומות נוספים בעולם, ועל כן גם הם אחראים לסבל המוסלמי.

May every person that cooperates and works under the Banner of the Cross, from leaders who have paved the roads for them, to clans and individuals that have fought with them, know that **the last Hour is coming... The entire West, with the exception of a few countries, supports this unfair, barbaric campaign**, although there is no evidence of the involvement of the people of Afghanistan in what happened in America (November 3, 2002; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); But if the sword falls on the United States after 80 years, hypocrisy raises its head lamenting the deaths of these killers who tampered with the blood, honor, and holy places of the Muslims. The least that one can describe these people is that they are morally depraved. They champion falsehood, support the butcher against the victim, the oppressor against the innocent child (October 21, 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

הפתרון - הסוף להשתלטות המערב על האסלאם

חבילת פירוש זו היא הבולטת ביותר בנרטיב של ארגון אל קעידה, כאשר המסר המרכזי עוסק בכך שמאבק במערב ובעיקר בארה"ב הוא לגיטימי לאור התנהלות המערב אל מול האסלאם. ההשתלטות של המערב על מדינות מוסלמיות וההתייחסות למוסלמים מצדיקה את האלימות שהם מפעילים כלפי הכובשים. כיוון שהפגיעה באסלאם היא על בסיס דתי (במאבק של חסרי האמונה אל מול המאמינים) על המוסלמים להגיב בגייהאד.

ארגון אל קעידה מציג את המאבק במערב בכלל ובארה"ב בפרט כתוצר של ההתנהלות האמריקאית-מערבית מול העולם המוסלמי: הכיבוש האמריקאי של אדמות מוסלמיות (ובעיקר הנוכחות בערב הסעודית – אדמת שני המסגדים הקדושים), התמיכה בציונים אשר כבשו אדמות מוסלמיות ורוצחים מוסלמים, והפגיעה במוסלמים בעולם (למשל בעיראק) – הפשעים האמריקאים הם הכרזת מלחמה על אלוהים, שליחיו והאסלאם. כל הסיבות הללו מחייבות את המוסלמים לצאת למלחמת גייהאד נגד היהודים והמערב (בן לאדן מכנה את האמריקאים 'צלבנים – crusaders').

He succinctly and specifically declared that **war against America would be waged for the violation of Islamic lands and the oppression of Muslim populations** unless American troops left Saudi Arabia ... unless sanctions were lifted against Iraq which, he attributes to the death of over 1 million Iraqi children, and unless America ceases to arm Israel against the Palestinian Intifada that he insists have claimed hundreds of thousands of Muslim lives. The 1998 Fatwa for **Jihad Against Jews and Crusaders** issued by the World Islamic Front states "The crimes and sins committed by the Americans are a clear declaration of war on God,

his messenger, and Muslims" (<http://www.jihadunspun.com/index.php>); the jihad is **an individual duty** if the enemy destroys the Muslim countries (February 23, 1998; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); support the Jihad in Palestine against the Jewish enemy (April 26, 2002, <http://alned.com/>); The call to wage war against America was made because **America has spear-headed the crusade against the Islamic nation, sending tens of thousands of its troops to the land of the two Holy Mosques** over and above its meddling in its affairs and its politics, and its support of the oppressive, corrupt and tyrannical regime that is in control. **These are the reasons behind the singling out of America as a target** (May 1998; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

הסכסוך בין אל קעידה למערב מוצג כמאבק בין האמת והתרמית, המאמינים לאלו שאין להם אמונה, בין הטוב לרוע. ארה"ב, הכופרת הגדולה, מובילה את מחנה המערב ומולה האומה המוסלמית אותה מובילים המוג'הדין. המערב שטוען כי הוא הומני ורודף חירות פועל בצורה זדונית ומתוך שנאה לאסלאם ולמוסלמים.

Two 'Lashkars', (**The forces of West and Islam**) have been pitted against one another. One Lashkar is endowed with the teachings of Prophet Muhammad (PBUH) and is imbued with a desire to be martyrs, while the second Lashkar is manned and directed by a worn-out, aged infidel leadership (Kaisar). A confrontation is now bound to take place and the war clouds have truly engulfed both the Lashkars (January 10, 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); Osama Bin Laden claims that in the final analysis, "this will be a war between the believers and the unbelievers"; **infidel Americans** (December 16, 2004; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); The struggle between the Truth and Falsehood is in reality between the followers of the Truth and the followers of Falsehood, that is to say, between the believers and those other than them (<http://www.azzam.com/>); This battle is not between al Qaeda and the U.S. **This is a battle of Muslims against the global crusaders** (October 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

השיח של אל קעידה מציג את כל האלימות שהארגון מפעיל כפעולות של הגנה עצמית, תגובה לרצח של מוסלמים חפים מפשע, נשים וילדים – למעשה אל קעידה מנסה לייצר איזון בין הטרור האמריקאי לבין הטרור המוסלמי.

As a matter of **self-defense**, in defense of our brothers and sons in Palestine, and to liberate our sacred religious sites/things. If inciting people to do that is terrorism, and **if killing those who kill our sons is terrorism, then let history be witness that we are terrorists** (October 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); **What the United States tastes today is a very small thing compared to what we have tasted for tens of years.** Our nation has been tasting this humiliation and contempt for more than 80 years. Its sons are being killed, its blood is being shed, its holy places are being attacked, and it is not being ruled according to what God has decreed (October 21, 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); We ourselves are the target of killings, destruction and atrocities. **We are only defending ourselves.** This is **defensive Jihad**. We want to defend our people and our land. That is why I say that **if we don't get security, the Americans, too would not get security** (November 9, 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); **Just as they're killing us, we have to kill them so that there will be a balance of terror.** This is the first time **the balance of terror** has been close between the two parties, between Muslims and Americans, in the modern age (October 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

אל-קעידה מצדיק את הפגיעה באמריקאים באמצעות מסגרת אי-צדק: האלימות שמופעלת כלפי ארה"ב היא תגובה לחוסר הצדק כלפי המוסלמים ועל כן היא מוצדקת.

Terrorism against America deserves to be praised because it was a response to injustice, aimed at forcing America to stop its support for Israel, which kills our people. We say that the end of the United States is imminent, whether Bin Laden or his followers are alive or dead, for the awakening of the Muslim Ummah has occurred (December 26, 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

הריגתם של יהודים, אמריקאים ובני בריתם, על פי הנרטיב של אל קעידה, היא חובה מוסלמית שמטרתה לשחרר אדמות מוסלמיות ומסגדים.

There is no more important duty than **pushing the American enemy out of the Holy Land** (August 23, 1996; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); Under such circumstances, to push the enemy the greatest Kufr out of the country is a prime duty. No other duty after Belief is more important than the duty of Hadith. Utmost effort should be made to prepare and instigate the Ummah against the enemy, the **American Israeli alliance occupying** the country of the two Holy Places and the route of the Apostle (Allah's Blessings and Salutations may be on him) to the Furthest Mosque (AlAqsa Mosque) (August 23, 1996; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); America and Israel exercise the condemned terrorism. **We practice the good terrorism** which stops them from killing our children in Palestine and elsewhere (October 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

אחד הנושאים הבולטים ביותר בשיח של אל-קעידה הוא **הנושא הפלסטיני**; היהודים הציונים כופים כיבוש על הפלסטינים ופוגעים באוכלוסייה הפלסטינית (רוצחים נשים וילדים), ועל כן יש לפגוע בהם. בנוסף, יש להיאבק גם במי שמכיר בקיומה של ישראל ותומך בה – ובראשם ארה"ב. בניגוד לעולם המוסלמי, לישראל אין כוונות להשיג שלום, ועל כן כל פעולותיה מכוונות לשיפור עמידותה במאבק (התחמשות וכיו"ב). הנרטיב של אל-קעידה מדגיש כי הנושא הפלסטיני אינו בעיה פלסטינית אלא נושא שכל המוסלמים צריכים לעסוק בו (בין היתר בצורה של חרם כלכלי על מי שתומך בציונים). השימוש באלימות נתפס כמוצדק, כיוון שהוא מוביל לתוצאות: רק לאחר שימוש באלימות מנהיגי העולם הצהירו כי יש למצוא פתרון לבעיה הפלסטינית ולהעניק לאוכלוסייה בפלסטין ריבונות.

We won't hesitate to kill **the Israelis who occupied our land and kill our children and women day and night**. And every person who will side with them should blame themselves only...**America forced itself and its people in this [unintelligible] more than 53 years ago. It recognized Israel and supported its creation financially**. In 1973, under Nixon, it supported Israel with men, weapons and ammunition from Washington all the way to Tel Aviv. This support helped change the course of history (October 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); the **genocide of the Palestinian Muslims at the hands of Israeli Zionists** continues and yet little conclusive action is forthcoming from the Muslims. Whilst feelings and emotions are high as demonstrated by the amount of protests happening in the World, few Muslims are prepared to take conclusive action to help their brothers and sisters in Palestine (November 6, 2000 <http://www.azzam.com/>).

הנרטיב של אל-קעידה שופע במסרים דתיים: הג'יהאד הוא מלחמה בדרכו ועל פי רצונו של אללה. הלוחמים מבקשים את עזרתו של אללה במאבקם אל מול האמריקאים והציונים – כיוון שאללה הוא שיעניק ניצחון במאבק זה. בנוסף, חללי המאבק אינם מוצגים כמי שמת אלא כמי שחי עם אלוהיו (כאן למעשה מופיעה הצדקה לביצוע פעולות התאבדות והקרבה).

Oh Allah, help them (the Mujahideen) hit their targets, fill their hearts with calmness and courage, give them Devine support, and give them victory over your enemy and their enemy. **For no one can help or give victory to us or to them except you, you are the Exalted and most Powerful** (December 16, 2004; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); **Allah (SWT) says: "Think not of those who are killed in the Way of Allah as dead. Nay, they are alive, with their Lord, and they have provision**. They rejoice in what Allah has bestowed upon them of His Bounty, rejoicing for the sake of those who have not yet joined

them (<http://www.jihadunspun.com/index.php>); The time has come when all the Muslims of the world, especially the youth, should unite and soar against Kufr and continue Jihad till these forces are crushed to naught, all the anti-Islamic forces are wiped off from the face of this Earth and **Islam takes over the whole world and all the other false religions** (December 9, 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); **ask for ALLAH to shower His mercy, and He will bring you His help and send with you forces you do not see...** Truly the period for sleep is over, and the time for Jihad and fighting has started; sacrifice, generosity and Jihad in the way of ALLAH (<http://www.azzam.com/>).

האומה המוסלמית חייבת להתאחד לנוכח הפגיעה במוסלמים, ולא לעסוק בעימותים פנימיים.

The Muslim Ummah must unite... Exploiting the divisions among us has been the number one weapon that the enemies of Islam have successfully used against us for the past 1200 years (September 11, 2008; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); **They should all unite** in the fight against polytheism and they should pool all their **resources and their energy to fight the Americans and the Zionists** and those with them (May 1998; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); to remind the Muslims not to be engaged in an internal war among themselves (August 23, 1996; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); it is through these **martyrs and their blood that shall bring forth the grace and goodness of the Ummah**. They shall always serve as the bridge to help give honor and dignity to the Ummah (January 10, 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

בן לאדן מוצג בשיח של אל-קעידה כמנהיג רוחני, לוחם בדיכוי תוך קידום הלכות האסלאם. ביחד עם ארגונו מוביל בן לאדן את ההגנה המוסלמית כנגד פלישת המערב.

Osama is also sought after by Muslims and non-Muslims, young and old, who see him in an entirely different light: **as a spiritual leader**, a man of action who not only follows the letter of the Islamic law taught by the Prophet Mohammed, but also a defender of the righteous who actively battles the oppression, poverty and plunder of Muslims that has occurred over many centuries (<http://www.jihadunspun.com/index.php>); **Osama Bin Laden is an extremely capable man**, who along with his Al-Qaida Network and the World Islamic Front which is made up of dozens of Islamic militia, has inspired a holy defense of Islam against what they consider to be the invasion of "McWorld" (<http://www.jihadunspun.com/index.php>).

אל-קעידה מוצגת כיחידת עילית, המורכבת מאנשים משכילים בעלי יכולות צבאיות מתקדמות המבצעים פעולות יוצאות דופן כהתנקשויות, הפצצות ופעולות התאבדות. לארגון יש סניפים בכל העולם, דבר המסייע לפעילותם כנגד אויביהם בכל מקום. עוד מציינים בנרטיב של הארגון כי אל-קעידה הוא ארגון חזק ולאויביו יהיה קשה להשמידו.

Al-Qaida is an elite group of Special Forces who have sworn allegiance to Osama to the death. These are highly educated individuals, **with advanced skills** in a wide range of disciplines and who are experienced in sophisticated military techniques (<http://www.jihadunspun.com/index.php>); Al-Qaida has a worldwide reach, with cells in a number of countries and is not limited to a specific geographical area of operations. Reinforced by its ties to Sunni Islamic networks, Al-Qaida has vowed to strike against its adversaries around the world (<http://www.jihadunspun.com/index.php>); Al-Qaida are an elite group of special forces numbering an estimated 6,000 worldwide who are associated with Osama bin Laden and who undertake **operations of a "spectacular" nature, such as bombings, assassinations or martyr operations** (<http://www.jihadunspun.com/index.php>).

הלוחמים המוסלמים, המכונים מוג'הדין, מוצגים כלוחמים שלא ניתן להביסם בעקבות אומץ ליבם ומחויבותם לאללה. המוג'הדין הם חלק מהאומה המוסלמית, והם לקחו על עצמם להלחם, בשם המוסלמים, בפולשים והכובשים.

The **combination of courage, and their fervent commitment to Allah**, the cause for which they fight, make the Mujahideen formidable warriors to defeat (<http://www.jihadunspun.com/index.php>); the Zionist worse enemy is the Mujahideen (December 16, 2004; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); The Mujahideen are a part of this blessed and victorious Ummah. They are the vanguard that has pledged itself to spark the confrontation between our enemies and us. Thus it is not fighting instead of the Ummah but it is working as an activator for the Ummah against its enemies so that it may rise altogether to face the occupying and invading enemy (December 7, 2002; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

השהידים (מי שנהרג כשנלחם במלחמת הקודש – הג'יהאד) מוצגים כקדושים ששמור להם מקום בגן-עדן (ללא קשר לחטאים שעשו בחייהם) – והמשך קיומם בגן-עדן מתואר: חיי עושר ואושר, מחכות להם שבעים ושתיים בתולות, הם יוכלו לבקש מחילה עבור בני משפחתם וכיו"ב. בנוסף, שהידים לא חשים שום כאב במותם.

a man killed in a Jihad becomes a Shaheed or a martyr and **a special place in Paradise is assured**. The Mujahideen's willingness to die in battle stems from the promise by Allāh that Shaheeds go immediately to Paradise. No matter how many sins they have committed in this life, to die as a Soldier of God ensures complete forgiveness (<http://www.jihadunspun.com/index.php>); "**a martyr will not feel the pain of death** except like how you feel when you are pinched" (<http://www.jihadunspun.com/index.php>); forgiveness with the first gush of his blood, he will be shown his seat in paradise, he will be decorated with the jewels of belief (Imaan), married off to the beautiful ones, protected from the test in the grave, assured security in the day of judgment, crowned with the crown of dignity, a ruby of which is better than this whole world (Duniah) and its' entire content, wedded to seventy two of the pure Houries (beautiful ones of Paradise) and his intercession on the behalf of seventy of his relatives will be accepted (August 23, 1996; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

האירועים מוצגים כהתקפות מבורכות ומעשי גבורה כנגד אמריקה והעולם. מבצעי ההתקפות הם המצפון של האומה המוסלמית, כיוון שהם פועלים כנגד מי שמדכא את המוסלמים – זהו טרור מבורך. בהתאם להצדקות הדתיות לשימוש באלימות כנגד אויביהם, אל קעידה מציגים את ההתקפות כמעשה שאלוהים לקח בו חלק.

The **blessed strikes** against world atheism and its leader, America (December 26, 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); the September 11th **blessed operation** (April 26, 2002, <http://alnedaa.com/>); Those men who sacrificed themselves in New York and Washington, they are the **spokesmen of the nation's conscience**. They are the nation's conscience that saw they have to avenge against the oppression. **Not all terrorism is cursed; some terrorism is blessed** (October 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); **God Almighty hit the United States** at its most vulnerable spot. He destroyed its greatest buildings (October 21, 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); Allah made us victorious in the last few years of the past century and the beginning of this century - a historical and great victory that broke the back of the Americans, the largest (human) power in this world (January 1998; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

באשר למדינות (ובהם רוב מדינות המערב) שמסייעות לארה"ב אשר פוגעת במוסלמים חפים מפשע באפגניסטן ובמקומות נוספים בעולם, ארגון אל-קעידה מצהיר כי שעתם קרבה ודינם יגיע.

May every person that cooperates and works under the Banner of the Cross, from leaders who have paved the roads for them, to clans and individuals that have fought with them, know that **the last Hour is coming**. Indeed, those people will only have themselves to blame, those who sold the Hereafter for the world, those who turn back on their heels in loss and have caused mischief to their Ummah, which has nothing to do with them; The entire West, with the exception of a few countries, supports this unfair, barbaric campaign,

although there is no evidence of the involvement of the people of Afghanistan in what happened in America (November 3, 2002; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); May God mete **them the punishment they deserve**. I say that the matter is clear and explicit (October 21, 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

הנרטיב של אל קעידה יוצא כנגד מסגרות מתחרות אשר המערב מקדם : 'מלחמה נגד הטרור', 'איתנו או עם הטרוריסטים'. לטענתם הם פועלים מתוך הגנה עצמית, ארה"ב היא זו שמפעילה טרור, ומדובר במאבק כנגד אמונה ולא במלחמה בטרור.

The 'us or them' line in the sand that America drew post-911 is **dangerous simplistic dualism**. Every human being has the capability of right and wrong actions. Every ethnic group, religious group, community and country has within it good and bad. There is no 'us or them' (September 11 2008; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); the events proved the extent of terrorism that America exercises in the world. Bush stated that the world has to be divided in two: Bush and his supporters, and any country that doesn't get into the global crusade is with the terrorists. What terrorism is clearer than this? Many governments were forced to support this "new terrorism." They had to go along with this although they knew that we are defending our brothers and defending our sacred values (October 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

ארגון אל-קעידה מכחיש את מעורבותו באירועי הטרור כנגד מטרות אמריקאיות – הם מטילים את האשמה על קבוצות אמריקאיות וישראליות. בנוסף, מציניים בארגון כי ארה"ב טרם הצליחה להוכיח את מעורבותם בפיגועים.

"The terrorist act is the action of some American group. I have nothing to do with it. The United States had invited Allah's wrath because it is trying to control the entire world by force." [Usama bin Ladin, 11 September 2001] (<http://www.azzam.com/>); The simple and quickest answer for them to give is to point the finger at Usama bin Ladin and launch an attack on Afghanistan. As in the 1998 African Embassy bombings, there is little evidence and facts but more rumours and propaganda. Usama bin Ladin **denied involvement in the African Embassy bombings and has denied involvement in the USS Cole bombing**. Therefore, it is obligatory upon every Muslim to take his word for it rather than the word of a disbeliever. It is more likely that the USS Cole was bombed in a joint Israeli Secret Service MOSSAD and CIA operation in order to justify an attack on the Taliban regime in Afghanistan and divert attention from the Zionist genocide in Palestine (November 9, 2000 <http://www.azzam.com/>); the United States has not yet presented evidence that could sustain a conviction in a western court of law (<http://www.jihadunspun.com/index.php>).

הפעולות של אל קעידה כנגד ארה"ב בפרט והמערב בכלל מוצדקות כיוון שטרור כנגד רודנים, גנבים ופושעים הוא הכרחי. הג'יהאד הוא תגובה לכיבוש אדמות מוסלמיות על ידי המערב (ארה"ב וישראל). ארגון אל קעידה הוקם על ידי בן-לאדן במטרה להלחם בכיבוש זה.

The terrorism we practice is of the commendable kind for it is directed at the tyrants and the aggressors and the enemies of Allah, the tyrants, the traitors who commit acts of treason against their own countries and their own faith and their own prophet and their own nation (May 1998; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); Congratulating our Islamic Nation on the bold, **heroic Jihad operations** that were executed by its sons, the faithful Mujahideen... the Mujahideen hit the umbilical cord and lifeline of the crusader community, reminding the enemy of the heavy cost in blood and the gravity of losses that **they will pay as a price for their continued aggression against our Ummah and for the plundering of our riches and wealth** (October 12, 2002; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); Our 'terrorism' is against America and if is a struggle against an oppressor to stop it from committing oppression, from supporting Israel who is killing our children (<http://www.jihadunspun.com/index.php>).

ארגון אל קעידה מדגיש כי כל עוד המוסלמים לא ירגישו בטוחים ויוכלו לנהל בשלווה את חייהם, גם אויביהם ובראשם האמריקאים לא יכלו לחוש בטוחים בחייהם.

May the American people understand this and may they be certain that we are - thanks to Allah - watchful over their actions... **America, and whoever lives in America, will not dream of safety**, until safety becomes a reality for us living in Palestine, until all the soldiers of the disbelievers depart from the land of Muhammad (SAWS), until all our children return from the American and Cuban prisons and until all the glory and strength returns to the Ummah of Islam (August 23, 1996; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); How could they (the Americans) expect to have security if they continuously bring destruction and murder to our brothers and sisters in Palestine and Iraq? **They are not entitled to any level of security any place in the world** (December 16, 2004; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

מבחינת הסיום האפשרי לסכסוך; בן לאדן ואנשיו מתכוונים להמשיך במאבקם להגן על אמונתם, אדמותיהם ודיכוי האומה המוסלמית עד שינצחו או שימחקו מעל פני כדור הארץ.

Osama Bin Laden and the World Islamic Front will continue to fight for what they believe is the defense of their religion, land and resources and a long-suffered oppression of the Islamic people, regardless of the cost in human life and for generation after generation, **until either they are eliminated from this earth or their objectives are met** (<http://www.jihadunspun.com/index.php>); From here, today we begin the work, talking and discussing the ways of correcting what had happened to the Islamic world in general, and the Land of the two Holy Places in particular. We wish to study the means that we could follow to **return the situation to its' normal path and return to the people their own rights**, particularly after the large damages and the great aggression on the life and the religion of the people (August 23, 1996; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); **We will work to continue this battle, God permitting, until victory or until we meet God before that occurs** (October 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

מסרים של אל קעידה המופנים כלפי בריטניה

האחריות על פיגועי הטרור שהתרחשו בבריטניה במהלך שנות ה-2000 יוחסה גם היא לארגון אל קעידה. ההתייחסות לבריטניה במסרים של ארגון אל קעידה היא פחותה בהרבה בהשוואה לזו שמקבלים האמריקאים, אך בריטניה מוצגת כבת בריתה העיקרית של ארה"ב ב'מלחמה בטרור', ועל כן נתפסת גם היא כמטרה לגיטימית. בריטניה מוצגת לצד ארה"ב כשונאת האסלאם, וכי שמנסה לפעול לטובת ישראל במזרח התיכון. להלן מספר דוגמאות מתוך המסרים של ארגון אל קעידה, מהן ניתן ללמוד כי גם בריטניה נמצאת על כוונת הארגון ונתפסת כמטרה לגיטימית:

Our enemy is the crusader alliance led by America, Britain and Israel. It is a crusader-Jewish alliance...**Britain and America are acting on behalf of Israel** and the Jews, to strike at any power in the Islamic world, with a view to paving the way for the Jews to divide the Muslim world once again and enslave it and boost the rest of its wealth (January 1998; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); They understood the truth that this is **a reaction from the youth of the Muslim nation against the British government.** (October 2001; <http://www.jihadunspun.com/index.php>); The external policy of the Saud regime towards Islamic issues is a policy which is **tied to the British outlook from the establishment of Saudi Arabia** until 1364 ah (1945 ac), then it became attached to the American outlook after America gained prominence as a major power in the world after the Second World War. **It is well known that the policies of these two countries bear the greatest enmity towards the Islamic world** (November 1996; <http://www.jihadunspun.com/index.php>).

5.3 סיכום

לוח 5.3.1 מסכם את הנושאים הזוכים לדגש בחמשת הנרטיבים השונים שהוצגו לאורך הפרק, בהתאם לערכים המקובלים בכל תרבות/חברה ולאופן בו המדינות תופסות את עצמן בזירה הבינלאומית.

לוח 5.3.1 סיכום הנרטיבים

הנושאים המודגשים בנרטיב	
ישראל מתגוננת ברטוריקה שלה. על פי הנרטיב, ישראלים הם הקורבנות בסכסוך; ההנהגה הפלסטינית היא אשמה כיוון שהם אינם פועלים למנוע טרור – אלא מעודדים אותו; ישראל מדגישה את זכותה להגנה עצמית, והפעולות הישראליות מוצגות כאמצעי הגנה; המלחמה בטרור הפלסטיני מוצגת כחלק ממאבק בינלאומי בטרור. השיח הישראלי תואם את האופן בו המדינה תופסת את עצמה בזירה הבינלאומית (הצורך להסביר את פעולותיה לעולם) ומושפע מערכי החברה לחץ וצורך בוודאות, שיוויון וצורך בסדר – הרטוריקה המתגוננת הדגש על הצורך להגן על חיי אזרחיה. כחלק מהצורך בוודאות ובסדר – השיח הישראלי מבליט את נושא הטלת האשמה על הצד הפלסטיני בסכסוך. בהתאם לערך השיוויון בחברה, הטרור מתואר ככזה שפוגע בחברה הישראלית על כל גווניה.	הנרטיב הישראלי "The – defensive narrative"
ארה"ב מתמקדת במאבק הבינלאומי נגד הטרור. הפיגועים נגד מטרות אמריקאיות אומנם פוגעים באמריקאים, אך על פי הנרטיב האמריקאי הם נועדו לפגוע בציוויליזציה כולה. לכן כל העולם צריך להתאחד ולהלחם בטרור – ארה"ב מנהיגה את הקואליציה בינלאומית כנגד הטרור, ומאמינה שהצדק ינצח. המסרים האמריקאים תואמים את השילוב של ערכי הכבוד להיררכיה, השמרנות והמסורת ותפיסת ארה"ב כמעצמת על. למעשה, פגיעה בארה"ב נתפסת כפגיעה בחברה המערבית כולה לשיטת ארה"ב, ועל כן כל העולם המערבי/דמוקרטי צריך להגיב על פגיעה שכזו, כאשר ארה"ב תעמוד בראש המאבק.	הנרטיב האמריקאי – "Heading the global fight against terrorism"
הנרטיב הבריטי מאוד מאופק; הם לא משתמשים בביטויים דרמטיים לתיאור האירועים בסכסוך. הבריטים מציגים שני נושאים מרכזיים: המאבק הבינלאומי נגד הטרור, והאופן בו העם הבריטי מתמודד עם הפיגועים (הם מדגישים כי הפיגועים לא ישנו את האופן כי הם מנהלים את חייהם). הבריטים כמעט ולא מזכירים את המפגעים, כל שהם אומרים הוא שככל הנראה מדובר בטרוריסטים איסלמים. האלמנטים הללו תואמים את הגישה המאופקת הבריטית (התואמת את ההתמודדות של בריטניה במצבי קונפליקט קודמים), את היכולת לחיות במצבי חוסר וודאות ואת ערך השיוויון ושימת דגש על האידיוודואל.	הנרטיב הבריטי – "The restrained /Stiff upper lip narrative"
הפלסטינים הם הקורבנות האמיתיים של הסכסוך. פשעים מבוצעים כנגד העם	הנרטיב הפלסטיני

הפלסטיני, ופלסטינים חפים מפשע נפגעים על ידי ישראל. הפלסטינים מחפשים נקמה על הפעולות הישראליות; הם מציגים את המצב כמוואה של החטא ועונשו – האלימות הפלסטינית מוצגת כהתנגדות לגיטימית לכיבוש הישראלי. המסר הפלסטיני תואם את הערכים המקובלים באיסלאם, בניהם: שמרנות, היררכיה וקולקטיביזם. ישראל צריכה להעניש (באופן קולקטיבי) על הפשעים שלה כלפי האומה הפלסטינית. בנוסף, הארגונים בעלי האופי הדתי (בניהם חמאס) עושים שימוש ברטוריקה דתית התואמת את ערך השמרנות והמסורת.	"crime and – punishment equation"
מוסלמים בכל העולם נפגעים ואדמות מוסלמיות נכבשות על ידי המערב. ארה"ב אחראית לסבל המוסלמי – אמריקאים מוצגים כשטן והריגתם מוצגת כחובה מוסלמית. אל קעידה מצדיקה את פעולותיה כתגובה לשליטה המערבית על העולם המוסלמי, ומשתמשת ברטוריקה מוסלמית דתית בכדי לעשות זאת. המסר של אל קעידה תואם את הערכים המקובלים באיסלאם, בניהם: שמרנות, היררכיה וקולקטיביזם. הארגון מצדיק את פעולותיו לאור הכיבוש של המערב, בראשות ארה"ב, על העולם המוסלמי – האומה (כאן בולט ערך הקולקטיביות), תוך שימוש ברטוריקה מוסלמית דתית (בהתאם לערכים של מסורת ושמרנות).	הנרטיב של ארגון אל קעידה – "crimes committed by the west are a declaration of war on God"

מניתוח חמשת הנרטיבים עולה כי על אף שכל שחקן פוליטי מדגיש נושאים אחרים בנרטיב שלו, בהתאם לערכים המקובלים בתרבות של המדינה/חברה ולאופן בו הם תופסים את עצמם בזירה הבינלאומית, כולם דנים באותם האלמנטים כאשר הם מציגים את סיפור הסכסוך: הבעיה, הסיבה והפתרון, התואמים את הגדרתו של Entman (1993) למסגור. בפרק הבא יוצגו ממצאי הסיקור התקשורתי של כל אחד מהסכסוכים בעיתונות הזרה, וכך נוכל ללמוד על מידת ההצלחה של כל שחקן בהעברת המסרים שלו.

פרק 6: המסגרות המופיעות בעיתונות הזרה

לאחר שהוצגו הנרטיבים שמנסים השחקנים השונים לקדם, הפרק הנוכחי עוסק בממצאי ניתוח התוכן של שלושת הסכסוכים בהם עוסק המחקר, תוך התייחסות לשלושת המסגרות שמנסה כל אחד מהשחקנים לקדם, כפי הוצגו בפרק הקודם. תחילה יוצגו הממצאים של סיקור הסכסוך הישראלי-פלסטיני, לאחר מכן ממצאי הסיקור התקשורתי של הטרור שמפעיל ארגון אל-קעידה כנגד מטרות אמריקאיות, ולבסוף יוצגו ממצאי סיקור הטרור האיסלמי כנגד מטרות בריטיות. בין הממצאים תוצג התפלגות של המשתנים התלויים והבלתי תלויים במחקר, קשרים בין משתנים מרכזיים והבדלים בין המדינות בהן נבחן הסיקור.

6.1 ניתוח תוכן סיקור הסכסוך הישראלי-פלסטיני.

תיאור התפלגויות למשתנה המחקר.

במסגרת ניתוח התוכן של סיקור הסכסוך הישראלי-פלסטיני נבחנו 2190 כתבות עיתונות, 1288 מהן בעיתונים אמריקאים (הניו יורק טיימס והושינגטון פוסט), 766 בעיתונים בריטים (הטיימס והגארדיאן), ורק 136 בעיתונים הודים (הטיימס ההודי וההינדו). 70.5% מהכתבות שקודדו במחקר היו חדשותיות. כ – 80% מאירועי הטרור כנגד מטרות ישראליות היו פיגועי התאבדות, וכ – 51% מהפעילות הישראלית כנגד הפלסטינים היתה באמצעות פעולה צבאית. באשר לנתונים לגבי מספר ההרוגים בפעולות השונות – במרבית הכתבות לא מופיעים נתונים על מספר מדויק של הנפגעים, ולעיתים מופיעים מספרי הרוגים ממספר פעולות יחדיו. בלוח 6.1.1 מוצגים נתונים מהמשתנים הבלתי תלויים כפי שעלו בניתוח התוכן.

לוח 6.1.1 - התפלגות המשתנים הבלתי תלויים בניתוח התוכן

המשתנה	ערכי מדידה	אחוז %	N	ממוצע	סטיית תקן	תחום
העיתון	New York Times	39.5	864			
	Washington Post	19.4	424			
	Times	16.8	369			
	Guardian	18.1	397			
	Times of India	2.3	51			
	Hindu	3.9	85			
סוג הכתבה	חדשות	70.5	1543			
	מאמר מערכת	7.8	170			
	מאמר דעה	10.8	237			
	מכתבים למערכת	10.9	239			
עמוד הידיעה			1843	11.22	9.45	58
מס' מילים בכתבה			2179	680.55	465.14	7375
סוג אירוע הטרור	פיגוע התאבדות	79.7	932			
	מטען	1.8	21			
	ירי	12.0	140			
	ארטילריה	2.1	25			
	אחר	4.4	52			
			687	12.47	24.97	513
מספר ההרוגים						
מאירוע הטרור						
סוג פעילות המדינה	התקפת אווירית	9.6	106			
	פעולה צבאית	50.9	565			
	ירי	7.8	86			
	ארטילריה	3.7	41			
	סגר	2.3	26			
	מחסומים	1	11			
	הגבלת תנועה	5.1	57			
	אחר	19.6	217			
			344	10.25	20.30	164
מספר מפעילות המדינה						

כאמור, במהלך ניתוח התוכן נבדקה תדירות הופעתם של מסרים מששת מסגרות המדיה המוצעות, אשר הוצגו בנרטיבים של השחקנים השונים (מסגרות: הבעיה, הסיבה והפתרון של כל אחד מהצדדים). מסגרת הסיבה הישראלית (האשמת הפלסטינים) היא בעלת הממוצע המסרים לכתבה הגבוה ביותר

($m = 1.64$; $S.D = 1.83$), ומסגרת הפתרון הפלסטינית היא בעלת הממוצע הנמוך ביותר ($m = 0.76$; $S.D = 1.10$). כאשר סוכמים את מספר המסרים הישראליים והפלסטינים בכל כתבה, נמצא כי ממוצע המסרים ממסגרות ישראלית גבוה ($m = 4.44$; $S.D = 4.04$) מזה של המסגרות הפלסטיניות ($m = 3.07$; $S.D = 2.97$).

לוח 6.1.2 - התפלגות המשתנים התלויים בניתוח התוכן

המשתנה	סולם מדידה	תחום	N	סטיית תקן	ממוצע	חציון	שכיח
מסגרת הבעיה הישראלית בכתבה	1-6	6	2190	1.51	1.32	1	0
מסגרת הסיבה הישראלית בכתבה	1-10	10	2190	1.83	1.64	1	0
מסגרת הפתרון הישראלית בכתבה	1-10	9	2190	1.66	1.46	1	0
סגרת הבעיה הפלסטינית בכתבה	1-7	6	2190	1.40	1.09	1	0
מסגרת הסיבה הפלסטינית בכתבה	1-12	9	2190	1.36	1.21	1	0
מסגרת הפתרון הפלסטינית בכתבה	1-7	6	2190	1.10	0.76	0	0
סכום המסגרות הישראליות בכתבה		21	2190	4.04	4.44	3	0
סכום המסגרות הפלסטיניות בכתבה		16	2190	2.97	3.07	2	0
מדד מסגור הסכסוך		31	2190	3.62	1.37	1	0
סכום המסגרות הישראליות בכותרת		5	2190	0.66	0.23	0	0
סכום המסגרות הפלסטיניות בכותרת		5	2190	0.44	0.12	0	0
סכום המסגרות הישראליות בדברי הדובר הראשון בכתבה		12	2190	0.98	0.48	0	0
סכום המסגרות הפלסטיניות בדברי הדובר הראשון בכתבה		10	2190	0.97	0.37	0	0

על מנת לקבל תמונה רחבה יותר של אופן סיקור הסכסוך בעיתונות הזרה, נבנה מדד המשקלל את סכום המסרים ממסגרות ישראליות פחות סכום המסרים ממסגרות פלסטיניות המופיעים בכל כתבה (כך שציון חיובי במדד פירושו כתבה פרו-ישראלית, וציון שלילי פירושו כתבה פרו-פלסטינית) – מדד

זה נקרא **מדד מסגור הסכסוך**²⁷ **הישראלי-פלסטיני**. מדד סיקור הסכסוך מצביע על כך שהסיקור בכללותו נוטה להציג יותר מסרים ישראלים מאשר פלסטיניים ($m = 1.37$; $S.D = 3.62$). 56.2% מהכתבות במדגם הן פרו-ישראליות (בהן מספר המסרים הישראליים עולה על מספר המסרים הפלסטיניים), 28.3% מהכתבות הן פרו-פלסטיניות, ו- 15.6% מהכתבות הן מאוזנות (בהן מספר המסרים הישראליים והפלסטיניים הוא שווה).

באשר לכותרות הכתבות, ב- 78.8% מכותרות לא מופיע שום מסר של אף אחת מהמסגרות. ממוצע המסרים של המסגרות הישראלית ($m = 0.23$; $S.D = 0.66$) גבוה מזה של המסגרות הפלסטיניות ($m = 0.12$; $S.D = 0.44$). בלוח 6.1.2 מוצגים נתונים מהמשתנים התלויים המרכזיים במחקר כפי שעלו בניתוח התוכן (בלוח 6.1.3 ניתן למצוא נתונים נוספים).

נושא נוסף שנבדק בניתוח התוכן הוא מי הם הדוברים שמרואיינים או מצוטטים בכתבות, זאת מתוך הבנה שבחירת הדוברים משפיעה גם היא על האופן בו ממוסגרים האירועים. מבין הכתבות בהן מופיעים דוברים, בכ- 40% הדובר הראשון הוא דמות בינלאומית (מנהיגים או אזרחים של מדינות שאינן מעורבות בצורה ישירה בסכסוך). הדבר תואם את רוטינות העבודה העיתונאיות, לפיהן גם בחדשות חוץ האירועים מסוקרים באופן התואם את עמדת המדינה בה פועל ארגון התקשורת וכך גם הדוברים במקרים רבים הם מאותה המדינה. ב- 29.5% מהמקרים הדובר הראשון המוצג בכתבה הוא ישראלי, וב- 22% מהמקרים הוא פלסטיני. בנוסף לזהות הדובר הראשון, נבדקו המסרים שהוא מציג בדבריו (הנתונים מוצגים בלוח 6.1.2); בממוצע הוצגו בדברי הדובר הראשון בכל כתבה יותר מסרים ממסגרות התומכות בעמדה הישראלית של הסכסוך ($m = 0.48$; $S.D = 0.98$) מאשר מסרים ממסגרות התומכות בעמדה הפלסטינית ($m = 0.37$; $S.D = 0.97$).

מניתוח התוכן עולה כי 28.5% מהכתבות התמקדו בפעולה הישראלית נגד הפלסטינים, 24.6% מהכתבות התמקדו בפעולת הטרור, 16.7% התמקדו בשתי הפעולות בצורה שווה, ומרבית הכתבות (30.3%) לא התמקדו כלל בפעילות של אף אחד מהצדדים בסכסוך. לוח 6.1.3 מציג נתונים נוספים לגבי המשתנים התלויים, כפי שהם עולים מניתוח התוכן.

²⁷ הסבר מפורט על מדד הסכסוך מופיע בפרק השיטה.

לוח 6.1.3 – התפלגות משתנים תלויים נוספים בניתוח התוכן

המשתנה	ערכי מדידה	אחוז %	N	ממוצע	סטיית תקן	תחום
מיקוד הכתבה	בפעולת טרור	24.6	538			
	בפעולת המדינה	28.5	624			
	בשניהם בצורה שווה	16.7	365			
	באף אחד מהם	30.3	633			
הדובר הראשון	ישראלי	29.5	541			
	יהודי	2.1	39			
	בינ"ל	39.8	731			
	פלסטיני	22	405			
	ערבי או מוסלמי	6.6	121			
דוברים ישראלים			2190	1.71	3.07	31
דוברים פלסטינים			2190	1.38	2.47	19
דוברים בינלאומיים			2190	2.46	4.69	31

קשרים בין המשתנים המרכזיים בניתוח התוכן.

מלוח 6.1.4, המציג את הקשרים (על פי מתאם פירסון) בין משתני מחקר המרכזיים, ניתן ללמוד על הקשרים בין המשתנים המרכזיים במחקר. מעניין לראות את הקשר בין מיקוד הכתבה בפעולת הטרור או בפעולה הישראלית לבין אופן מסגור הכתבה – בצורה פרו-ישראלי או פרו-פלסטינית; נמצא קשר חיובי בינוני בין מיקוד הכתבה בפעולת הטרור נגד ישראלים לבין סכום המסרים התואמים את המסגרות הישראלית בכתבה ($r = 0.313; p < 0.001$), ולבין סכום המסרים מהמסגרות הישראליות המופיע בכותרת הכתבה ($r = 0.324; p < 0.001$); וקשר שלילי חלש בין מיקוד הכתבה בפעולה הישראלית לבין סכום המסרים הישראליים המופיעים בכתבה ($r = -0.119; p < 0.001$), ובכותרת הכתבה ($r = -0.115; p < 0.001$). באופן דומה, נמצא קשר חיובי בינוני בין מיקוד הכתבה בפעולה הישראלית נגד הפלסטינים לבין סכום המסרים בכתבה התואמים את המסגרות הפלסטיניות בסיקור הסכסוך ($r = 0.277; p < 0.001$), ולבין סכום המסרים מהמסגרות הפלסטיניות המופיע בכותרת הכתבה ($r = 0.226; p < 0.001$); וקשר שלילי חלש בין מיקוד הכתבה בפעולת הטרור לבין סכום המסרים הפלסטיניים המופיעים בכתבה ($r = -0.132; p < 0.001$), ובכותרת הכתבה ($r = -0.083; p < 0.001$).

לוח 6.1.4 - קשרים בין המשתנים המרכזיים בניתוח התוכן

מס' הרוגים מטרור	מיקוד בפעולה הישראלית (1=)	מיקוד בטרור (1=)	סכום הקודים הפלסטינים בכותרת	סכום הקודים הישראלים בכותרת	סכום הקודים הפלסטינים בכתבה	סכום הקודים הישראלים בכתבה
הקודים הישראלים בכתבה						
הקודים הפלסטינים בכתבה					0.502**	
הקודים הישראלים בכותרת					0.075**	0.331**
הקודים הפלסטינים בכותרת				0.031	0.304**	0.064**
מיקוד בטרור (1=)			-0.083**	0.324**	-0.132**	0.313**
מיקוד בפעולה הישראלית (1=)		-0.360**	0.226**	-0.115**	0.277**	-0.119**
מס' הרוגים מטרור	-0.023	0.061	-0.023	-0.019	-0.049	-0.029
מס' הרוגים מהפעולה הישראלית	0.353**	0.065	-0.108**	-0.023	-0.064	-0.145**

N=2190 P<0.05 *, P<0.001 **

קיים קשר חזק, חיובי ומובהק ($r = 0.502; p < 0.001$) בין סכום הקודים התואמים את המסגרות הישראליות לבין סכום הקודים התואמים את המסגרות הפלסטיניות בכתבה, מכך ניתן ללמוד שכאשר העיתונות מרבה להציג את הטענות של צד אחד בסכסוך היא גם מציגה יותר מסרים של הצד השני וההפך. הדבר תואם את התפיסה כי מסגור של סכסוך בתקשורת הזרה אינה משחק סכום אפס – הצלחה של שחקן פוליטי אחד בהעברת המסרים שלו אינה בהכרח מצביעה על כשלון של יריבו

בסכסוך, וכשלון של שחקן אינו מצביע על הצלחה של השני (Sheafer et al., 2010). בהקשר של הסכסוך הישראלי פלסטיני לא מפתיע למצוא מסרים התומכים במסגרות הפלסטיניות בעיתונות הזרה, אך מעניין לראות כי גם לאחר אירועים בהם נפגעים ישראלים רבים, ואפילו במדינות שקרובות תרבותית פוליטית לישראל, מופיעים מסרים התואמים את המסגרות הפלסטיניות. לדוגמא, הכתבה "In Words of Saudi Prince, Peace Requires 'Two Equal Parties'" מהניו יורק טיימס, אשר פורסמה בתאריך ה – 28 במרץ 2002 (יום אחרי הפיגוע בליל הסדר במלון פארק בנתניה). הכתבה מתארת את דבריו של הנסיך הסעודי :

"Those who follow the intifada of our brothers in Palestine, which has the support of all Arabs and Muslims, realize that steadfastness will not wither, that bravery will not retreat and that justice will prevail. Every person in Palestine, young and old, understands that the way to the liberation of his land and soil is either through steadfastness and struggle, or a just and comprehensive peace".

מרבית הקשרים בין מספרים ההרוגים הישראלים או הפלסטינים המוצגים בכתבות לבין יתר המשתנים אינם מובהקים – כאמור, במרבית הכתבות לא מופיע מידע מדויק על הנפגעים באירועים השונים, ולכן לא ניתן ללמוד הרבה מנתונים אלה.

הבדלים בין המדינות

מלוח 6.1.5 ניתן ללמוד על הבדלים בין המדינות בהן נבחן הסיקור התקשורתי, לבין אופן סיקור הסכסוך. בניתוח שונות נמצאו הבדלים מובהקים בין המדינות השונות שנבדקו, בסכום המסרים מהמסגרות הישראליות שמופיע בעיתונות $[F_{(2,2187)} = 21.135; p < 0.001]$. על פי מבחן פוסט-הוק מסוג *Scheffe*, נמצא כי קיימים הבדלים בסכום המסרים ממסגרות ישראליות בין העיתונות הבריטית לבין העיתונות האמריקאית וההודית (לא נמצאו הבדלים בין העיתונות האמריקאית לבין העיתונות ההודית), כשבעיתונות האמריקאית וההודית מופיעים יותר מסרים ישראלים בכתבה בהשוואה לעיתונות הבריטית. לא נמצאו הבדלים מובהקים בין המדינות השונות שנבדקו, בסכום המסרים מהמסגרות הפלסטיניות שמופיע בעיתונות $[F_{(2,2187)} = 0.354; p > 0.05]$.

לוח 6.1.5 – הבדלים בין המדינות במסגור הסכסוך

המסגרת	המדינה	N	ממוצע	סטיית תקן	ערך F
סכום המסגרות הישראליות	ארה"ב	1288	4.84	4.37	22.135**
	בריטניה	766	3.66	3.33	
	הודו	136	4.95	3.81	
סכום המסגרות הפלסטיניות	ארה"ב	1288	3.06	3.01	0.354
	בריטניה	766	3.11	2.93	
	הודו	136	2.88	2.73	
מדד מסגרת הסכסוך	ארה"ב	1288	1.78	3.35	31.251**
	בריטניה	766	0.55	3.90	
	הודו	136	2.07	3.58	

$P < 0.05$ *, $P < 0.001$ **

בנוסף, נמצאו הבדלים מובהקים בין המדינות השונות שנבדקו, במדד המסגרות בסכסוך הישראלי-פלסטיני (המשכלל את סכום המסרים הישראלים פחות המסרים הפלסטיניים בכל כתבה) שמופיע בעיתונות $[F_{(2,2187)} = 31.251; p < 0.001]$. על פי מבחן פוסט-הוק מסוג Scheffe, קיימים הבדלים במדד הסכסוך בין העיתונות הבריטית לבין העיתונות האמריקאית וההודית (לא נמצאו הבדלים בין העיתונות האמריקאית לבין העיתונות ההודית), כך שהעיתונות בארה"ב ובהודו ממסגרת את הסכסוך בצורה יותר פרו-ישראלית בהשוואה לבריטניה. חשוב לציין כי העיתונות ההודית לא מרבה לעסוק בסכסוך הישראלי פלסטיני, בכל התקופה שנדגמה נמצאו רק 136 כתבות שעסקו בסכסוך בעיתונות ההודית, מספר נמוך בצורה משמעותית בהשוואה למספר הכתבות שהופיעו בעיתונות האמריקאית והבריטית (1288, ו- 766 בהתאמה). אם כן, הסיקור בהודו הוא אומנם פרו-ישראלי באופיו, אך הבולטות של הסכסוך בעיתונות ההודית היא נמוכה מאוד. הממצאים לגבי סיקור הסכסוך בתקשורת האמריקאית והבריטית תואמים הספרות הקיימת העוסקת בקשר בין המדינות ואת ממצאיהם של מחקרים קודמים בתחום (Sheafer & Gabay, 2009).

לסיכום

בסכסוך הישראלי פלסטיני נראה כי הסיקור בעיתונות הזרה, בימים שלאחר פיגועי טרור, מעביר יותר מסרים מהנרטיב שמנסה ישראל להעביר בהשוואה לזה שמנסים הפלסטינים להעביר. הדבר בולט בכל שלושת המסגרות: הבעיה, הסיבה והפתרון. באשר למסגרות עצמן, בין המסגרות הישראליות הבולטת ביותר היא מסגרת הסיבה (העוסקת באשמה הפלסטינית), וכך גם בין המסגרות הפלסטיניות – המסגרת הבולטת היא האשמה הישראלית.

מבחינת ההבדלים בין מדינות היעד, ארה"ב והודו נוטות לסיקור יותר פרו-ישראלי בהשוואה לבריטניה. בפרק 7 שעוסק בנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין מסרים שמנסים השחקנים להעביר לבין אלו המופיעים בעיתונות הזרה, יעשה ניסיון להסביר הבדלים אלו בכל הסכסוכים הנחקרים יחדיו, תוך התייחסות למספר משתנים, בניהם: מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין מדינת היעד לבין המדינה המעורבת בסכסוך והתנסותה של מדינת היעד בהתמודדות מול טרור. כעת, נעבור לעסוק בסיקור הטרור של אל קעידה כנגד מטרות אמריקאיות בעיתונות הזרה.

6.2 ניתוח תוכן הטרור של אל קעידה כנגד מטרות אמריקאיות.

תיאור התפלגויות למשתנה המחקר.

לוח 6.2.1 - התפלגות המשתנים הבלתי תלויים בניתוח התוכן

המשתנה	ערכי מדידה	אחוז %	N	ממוצע	סטיית תקן	תחום
העיתון	הארץ	11.4	154			
	ידיעות אחרונות	11.9	161			
	Times	27.6	374			
	Guardian	15.6	211			
	Times of India	17.7	240			
	Hindu	15.9	216			
סוג הכתבה	חדשות	84.8	1150			
	מאמר מערכת	2.8	38			
	מאמר דעה	8.8	119			
	מכתבים למערכת	3.6	49			
עמוד הידיעה			545	8.26	7.30	43
			796	621.04	417.05	3387
מס' מילים בכתבה			939			
			164			
			52			
			129	963.37	2596.40	19995
סוג אירוע הטרור	פיגוע התאבדות	81.3				
	מטען	14.2				
מספר ההרוגים	אחר	4.5				
מאירוע הטרור						
סוג פעילות המדינה	התקפת אווירית	19.3	23			
	פעולה צבאית	1.7	2			
	ירי	0.8	1			
	ארטילריה	0.8	1			
	אחר	77.3	92			
			3	18.33	16.56	33
מספר מפעילות המדינה	ההרוגים					

במסגרת ניתוח התוכן של סיקור הטרור שמפעילה אל קעידה כנגד מטרות אמריקאיות נבחנו 1356 כתבות עיתונות, 315 מהן בעיתונים ישראלים (הארץ וידיעות אחרונות), 585 בעיתונים בריטים (הטיימס והגארדיאן), ו - 456 בעיתונים הודים (הטיימס ההודי וההינדו). 84.8% מהכתבות שקודדו במחקר היו חדשותיות. כ - 81% מהאירועים הטרור כנגד מטרות אמריקאיות היו פיגועי התאבדות, וכ

– 19% מהפעילות האמריקאיות כנגד ארגוני הטרור היו באמצעות תקיפה אווירית. באשר לנתונים לגבי מספר ההרוגים בפעולות השונות – במרבית הכתבות לא מופיעים נתונים על מספר מדויק של הנפגעים. בלוח 6.2.1 מוצגים נתונים מהמשתנים הבלתי תלויים כפי שעלו בניתוח התוכן.

כאמור, במהלך ניתוח התוכן נבדקה תדירות הופעתם של מסרים מששת מסגרות המדיה המופיעות בנרטיבים של שני הצדדים בסכסוך (מסגרות: הבעיה, הסיבה והפתרון של כל אחד מהצדדים). מסגרת הבעיה האמריקאית (קורבנות אמריקאית) היא בעלת הממוצע המסרים לכתבה הגבוה ביותר ($m = 1.26; S.D = 0.98$), ומסגרת הפתרון שמציג ארגון אל-קעידה היא בעלת הממוצע הנמוך ביותר ($m = 0.05; S.D = 0.30$). כאשר סוכמים את מספר המסרים האמריקאיים ושל אל-קעידה בכל כתבה, נמצא כי ממוצע המסרים ממסגרות אמריקאיות גבוה ($m = 3.01; S.D = 2.72$) מזה של ארגון אל-קעידה ($m = 0.25; S.D = 0.86$).

על מנת לקבל תמונה רחבה יותר של אופן סיקור הסכסוך בעיתונות הזרה, נבנה מדד המשקלל את סכום המסרים ממסגרות אמריקאיות פחות סכום המסרים ממסגרות של ארגון אל-קעידה המופיעים בכל כתבה (כך שציון חיובי במדד פירושו כתבה פרו-אמריקאית, וציון שלילי פירושו כתבה פרו ארגון אל-קעידה) – מדד זה נקרא **מדד מסגור הסכסוך האמריקאי-ארגון אל קעידה**. מדד סיקור הסכסוך מצביע על כך שהמסרים האמריקאים שולטים בשיח החדשותי בהשוואה למסרים של ארגון אל-קעידה ($m = 2.75; S.D = 2.67$). 88.3% מהכתבות במדגם הן פרו-אמריקאיות (בהן מספר המסרים האמריקאיים עולה על מספר המסרים של אל-קעידה), 1.9% מהכתבות הן פרו-אל-קעידה, ו- 9.8% מהכתבות הן מאוזנות (בהן מספר המסרים של ארה"ב ושל אל-קעידה הוא שווה).

באשר לכותרות הכתבות, ב- 76.6% מכותרות לא מופיע שום מסר של אף אחת מהמסגרות. ממוצע המסרים של המסגרות האמריקאיות ($m = 0.27; S.D = 0.56$) גבוה מזה של ארגון אל קעידה ($m = 0.008; S.D = 0.09$). בלוח 6.2.2 מוצגים נתונים מהמשתנים התלויים המרכזיים במחקר כפי שעלו בניתוח התוכן (בלוח 6.2.3 ניתן למצוא נתונים נוספים).

המשתנה	סולם מדידה	תחום	N	סטיית תקן	ממוצע	חציון	שכיח
מסגרת הבעיה האמריקאית בכתבה	1-5	6	1356	0.98	1.26	1	1
מסגרת הסיבה האמריקאית בכתבה	1-11	10	1356	1.41	1.05	1	0
מסגרת הפתרון האמריקאית בכתבה	1-8	9	1356	1.30	0.68	0	0
מסגרת הבעיה של ארגון אל קעידה בכתבה	1-7	6	1356	0.36	0.07	0	0
מסגרת הסיבה של ארגון אל קעידה בכתבה	1-11	9	1356	0.47	0.12	0	0
מסגרת הפתרון של ארגון אל קעידה בכתבה	1-8	6	1356	0.30	0.05	0	0
סכום המסגרות האמריקאיות בכתבה		16	1356	2.72	3.01	2	1
סכום המסגרות של ארגון אל קעידה בכתבה		14	1356	0.86	0.25	0	0
מדד מסגור הסכסוך		22	1356	2.67	2.75	2	1
סכום המסגרות האמריקאיות בכתבה		3	1356	0.56	0.27	0	0
סכום המסגרות של ארגון אל קעידה בכתבה		1	1356	0.09	0	0	0
סכום המסגרות האמריקאיות בדברי הדובר הראשון בכתבה		10	1356	1.18	0.57	0	0
סכום המסגרות של ארגון אל קעידה בדברי הדובר הראשון בכתבה		6	1356	0.31	0.04	0	0

נושא נוסף שנבדק בניתוח התוכן הוא מי הם הדוברים שמרואיינים או מצוטטים בכתבות, זאת מתוך הבנה שבחירת הדוברים משפיעה גם היא על האופן בו ממוסגרים האירועים. מבין הכתבות בהן מופיעים דוברים, בכ- 54% הדובר הראשון הוא דמות בינלאומית (מנהיגים או אזרחים של מדינות שאינן מעורבות בצורה ישירה בסכסוך). הדבר תואם את רוטינות העבודה העיתונאיות, לפיהן גם בחדשות חוץ האירועים מסוקרים באופן התואם את עמדת המדינה בה פועל ארגון התקשורת וכך גם הדוברים במקרים רבים הם מאותה המדינה. ב – 43.7% מהמקרים הדובר הראשון המוצג בכתבה הוא אמריקאי, ורק ב – 2.2% מהמקרים הוא חבר בארגון טרור. בנוסף לזהות הדובר הראשון, נבדקו המסרים שהוא מציג בדבריו (הנתונים מוצגים בלוח 6.2.2); במוצע הוצגו בדברי הדובר הראשון בכל

כתבה יותר מסרים ממסגרות התומכות בעמדה האמריקאית ($m = 0.57; S.D = 1.18$) מאשר מסרים ממסגרות התומכות בעמדת ארגון אל-קעידה ($m = 0.04; S.D = 0.31$).

מניתוח התוכן עולה כי מרבית הכתבות (65%) התמקדו בפעולת הטרור כנגד מטרות אמריקאיות, 6% מהכתבות התמקדו בפעולה האמריקאית, 5.2% התמקדו בשתי הפעולות בצורה שווה, ו-23.8% מהכתבות לא התמקדו כלל בפעילות של אף אחד מהצדדים בסכסוך. לוח 6.2.3 מציג נתונים נוספים לגבי המשתנים התלויים, כפי שהם עולים מניתוח התוכן.

לוח 6.2.3 – התפלגות משתנים תלויים נוספים בניתוח התוכן

המשתנה	ערכי מדידה	אחוז %	N	ממוצע	סטיית תקן	תחום
מיקוד הכתבה	בפעולת טרור	65	881			
	בפעולת המדינה	6	82			
	בשניהם בצורה שווה	5.2	70			
	באף אחד מהם	23.8	323			
הדובר הראשון	אמריקאי	43.7	459			
	בינ"ל	44.4	466			
	חבר ארגון טרור	2.2	23			
	ערבי או מוסלמי	9.6	101			
דוברים אמריקאיים			1356	0.715	0.42	9
דוברים השייכים לארגון טרור			1356	1.26	2.64	48
דוברים בינלאומיים			1356	1.75	3.03	27

קשרים בין המשתנים המרכזיים בניתוח התוכן.

מלוח 6.2.4 ניתן ללמוד על הקשרים בין המשתנים המרכזיים במחקר. גם כאן, כמו בממצאים משל סיקור הסכסוך הישראלי פלסטיני, קיים קשר בינוני, חיובי ומובהק ($r = 0.224; p < 0.001$) בין סכום הקודים התואמים את המסגרות האמריקאיות לבין סכום הקודים התואמים את המסגרות של ארגון אל-קעידה בכתבה, מכך ניתן ללמוד שכאשר העיתונות מרבה להציג את הטיעונים של צד אחד בסכסוך היא גם מציגה יותר מסרים של הצד השני וההפך. בכל הנוגע לסיקור של אירועי טרור, אנו מצפים לשמוע בעיקר על הצד הנפגע. אך, כפי שעולה מהממצאים, נראה כי גם המסר של הטרוריסטים נשמע לעיתים בעיתונות הזרה, אפילו במדינות שקרובות תרבותית פוליטית למדינה הנפגעת, וגם לאחר

אירועים בהם הטרוריסטים גרמו לפגיעה קשה והרוגים רבים. לדוגמא, הכתבה "American sinners "

have been punished by God, says mullah " מה – 15 בספטמבר 2001, אשר פורסמה בטיימס

בבריטי :

"THIS is the wrath of God,' Maulana Abdul Aziz roared from the pulpit of Islamabad's central Lal Mosque, where thousands had assembled for Friday prayers. The fiery mullah showed little sympathy for the thousands of victims of the terrorist attacks. 'It is the punishment from God for what the Americans have done to the Muslims,' he told the congregation... The victims were sinners, he said, praising the terrorists as soldiers of Islam".

לוח 6.2.4 - קשרים בין המשתנים המרכזיים בניתוח התוכן

מיקוד האמריקאית (1=)	מיקוד בטרור (1=)	סכום הקודים של אל קעידה בכותרת	סכום הקודים האמריקאים בכותרת	סכום הקודים של אל קעידה בכתבה	סכום הקודים האמריקאים בכתבה
					סכום הקודים האמריקאים בכתבה
				0.224**	סכום הקודים של אל קעידה בכתבה
				0.014	סכום הקודים האמריקאים בכותרת
			0.009	0.173**	סכום הקודים של אל קעידה בכותרת
		-0.013	0.054*	-0.055*	מיקוד בטרור (1=)
	-0.346**	0.009	0.001	0.012	מיקוד בפעולה האמריקאית (1=)
0.002	-0.010	0	-0.110	0.310**	מס' הרוגים מטרור

N=1356 ,P<0.05 *,P<0.001 **

מעניין לראות את הקשר בין מיקוד הכתבה בפעולת הטרור או בפעולה האמריקאית לבין אופן מסגור הכתבה – בצורה פרו-אמריקאית או פרו-ארגון אל-קעידה; נמצא קשר חיובי חלש בין מיקוד הכתבה בפעולת הטרור נגד אמריקאים לבין סכום המסרים התואמים את המסגרות האמריקאיות בכתבה ($r = 0.121; p < 0.001$), ולבין סכום המסרים מהמסגרות האמריקאיות המופיע בכותרת הכתבה ($r = 0.054; p < 0.001$); וקשר שלילי חלש בין מיקוד הכתבה בפעולה האמריקאית לבין סכום המסרים האמריקאים המופיעים בכתבה ($r = -0.061; p < 0.05$). מרבית הקשרים בין מספרי ההרוגים המוצגים בכתבות לבין יתר המשתנים אינם מובהקים – כאמור, במרבית הכתבות לא מופיע מידע מדויק על הנפגעים באירועים השונים, ולכן לא ניתן ללמוד הרבה מנתונים אלה.

הבדלים בין המדינות

לוח 6.2.5 – הבדלים בין המדינות במסגור הסכסוך

המסגרת	המדינה	N	ממוצע	סטיית תקן	ערך F
סכום המסגרות האמריקאיות	ישראל	315	2.60	1.57	24.400**
	בריטניה	585	2.67	1.83	
	הודו	456	3.72	3.92	
סכום המסגרות של ארגון אל-קעידה	ישראל	315	0.20	0.64	0.783
	בריטניה	585	0.26	0.76	
	הודו	456	0.27	1.07	
מדד מסגרת הסכסוך	ישראל	315	2.40	1.64	24.058**
	בריטניה	585	2.40	1.91	
	הודו	456	3.45	3.73	

$P < 0.05$ *, $P < 0.001$ **

מלוח 6.2.5 ניתן ללמוד על הבדלים בין המדינות בהן נבחן הסיקור התקשורתי, לבין אופן סיקור הסכסוך. בניתוח שונות נמצאו הבדלים מובהקים בין המדינות השונות שנבדקו, בסכום המסרים מהמסגרות האמריקאיות שמופיע בעיתונות [$F_{(2,1352)} = 24.400; p < 0.001$]. על פי מבחן פוסט-הוק מסוג Scheffe, נמצא כי קיימים הבדלים בסכום המסרים ממסגרות אמריקאיות בין העיתונות

ההודית לבין העיתונות הישראלית והבריטית (לא נמצאו הבדלים בין העיתונות הבריטית לבין העיתונות הישראלית), כשבעיתונות ההודית מופעים יותר מסרים אמריקאיים בכתבה בהשוואה לעיתונות הבריטית והישראלית. לא נמצאו הבדלים מובהקים בין המדינות השונות שנבדקו, בסכום המסרים מהמסגרות של ארגון אל-קעידה שמופיע בעיתונות $[F_{(2,1352)} = 0.783; p > 0.05]$. בנוסף, נמצאו הבדלים מובהקים בין המדינות השונות שנבדקו, בממד המסגרות בסכסוך (המשכלל את סכום המסרים האמריקאיים פחות המסרים של ארגון אל-קעידה בכל כתבה) שמופיע בעיתונות $[F_{(2,1352)} = 24.058; p < 0.001]$. על פי מבחן פוסט-הוק מסוג *Scheffe*, קיימים הבדלים בממד הסכסוך בין העיתונות ההודית לבין העיתונות הבריטית והישראלית (לא נמצאו הבדלים בין העיתונות הבריטית לבין העיתונות הישראלית), כך שהעיתונות בהודו ממסגרת את הסכסוך בצורה יותר פרו-אמריקאית בהשוואה לבריטניה וישראל.

לסיכום

מהממצאים עולה כי בכל הנוגע לסיקור טרור של ארגון אל קעידה כלפי מטרות אמריקאיות בעיתונות הזרה, האמריקאים מצליחים להעביר את המסרים שתואמים את הנרטיב שלהם בצורה טובה יותר מארגון הטרור. ניתן לראות כי ארה"ב מצליחה להעביר בעיתונות הזרה את שלושת המסגרות שלה (הבעיה, הסיבה והפתרון) בצורה בולטת יותר בהשוואה לארגון אל קעידה. מבין המסגרות האמריקאיות, הבולטת ביותר היא מסגרת הבעיה – המסרים שעוסקים בקורבנות אמריקאית. מבין המסגרות של ארגון אל קעידה, הבולטת ביותר היא מסגרת הסיבה – המסגרת שעוסקת בהאשמת ארה"ב.

מבחינת הבדלים בין מדינות היעד, נמצא כי הודו מסקרת את האירועים בצורה יותר פרו-אמריקאית בהשוואה לישראל ובריטניה. כאמור, פרק 7 העוסק במודל הניבוי של הסיקור הסכסוכים בעיתונות הזרה מנסה להסביר הבדלים אלו. כעת, נעבור לסכסוך השלישי והאחרון שנבדק במסגרת המחקר, ונדון באופן בו מסוקר הטרור האיסלמי כלפי מטרות בריטיות בעיתונות הזרה.

6.3 ניתוח תוכן סיקור הסכסוך בריטי-טרור איסלמי.

תיאור התפלגויות למשתנה המחקר.

לוח 6.3.1 - התפלגות המשתנים הבלתי תלויים בניתוח התוכן

המשתנה	ערכי מדידה	אחוז %	N	ממוצע	סטיית תקן	תחום
העיתון	New York Times	22.5	87			
	Washington Post	24.8	96			
	Times of India	14.0	54			
	Hindu	8.0	31			
סוג הכתבה	ידיעות אחרונות	15.0	58			
	הארץ	15.8	61			
	חדשות	84.5	327			
	מאמר מערכת	5.9	23			
	מאמר דעה	8.3	32			
	מכתבים למערכת	1.3	5			
			331	7.12	7.09	33
			215	855.10	453.84	2887
			146			
			196			
סוג אירוע הטרור	פיגוע התאבדות	41.1	146			
	מטען	55.2	196			
	אחר	3.7	13			
			99	41.43	14.78	89
סוג פעילות המדינה	ההרוגים					
	מאירוע הטרור					
	פעולה צבאית	33.3	2			
	ירי	16.7	1			
מספר מפעילות המדינה	אחר	50	3			
			1	1		0

במסגרת ניתוח התוכן של סיקור הטרור האיסלמי כלפי מטרות בריטיות נבחנו 387 כתבות עיתונות, 183 מהן בעיתונים אמריקאים (הניו יורק טיימס והושינגטון פוסט), 85 בעיתונים הודים (הטיימס ההודי וההינדו), ו- 119 בעיתונים ישראליים (ידיעות אחרונות והארץ). 84.5% מהכתבות שקודדו במחקר היו חדשותיות. כ- 55% מהאירועים הטרור כנגד מטרות בריטיות היו מטענים. מבחינת הפעילות הבריטית נרשמו רק 6 אירועים בהם בריטניה היתה יוזמת הפעילות. באשר לנתונים לגבי

מספר ההרוגים בפעולות השונות – במרבית הכתבות לא מופיעים נתונים על מספר מדויק של הנפגעים. בלוח 6.3.1 מוצגים נתונים מהמשתנים הבלתי תלויים כפי שעלו בניתוח התוכן.

במהלך ניתוח התוכן נבדקה תדירות הופעתם של מסרים מששת מסגרות המדיה המופיעות בנרטיבים של השחקנים המעורבים בסכסוך, כפי שהם מוצגים בפרק 5 (מסגרות: הבעיה, הסיבה והפתרון של כל אחד מהצדדים). מסגרת הבעיה הבריטית (בריטניה נפגעת מטרור) היא בעלת הממוצע המסרים לכתבה הגבוה ביותר ($m = 1.62$; $S.D = 1.19$), ומסגרת הבעיה של ארגוני הטרור האיסלמי היא בעלת הממוצע הנמוך ביותר ($m = 0.06$; $S.D = 0.34$). כאשר סוכמים את מספר המסרים הבריטיים ואלה של ארגוני הטרור האיסלמי בכל כתבה, נמצא כי ממוצע המסרים ממסגרות בריטיות גבוה ($m = 3.11$; $S.D = 2.68$) מזה של המסגרות אותן מנסים לקדם הארגונים האיסלמיים ($m = 0.29$; $S.D = 0.83$).

על מנת לקבל תמונה רחבה יותר של אופן סיקור הסכסוך בעיתונות הזרה, נבנה מדד המשקלל את סכום המסרים ממסגרות בריטיות פחות סכום המסרים ממסגרות של ארגוני הטרור האיסלמי המופיעים בכל כתבה (כך שציון חיובי במדד פירושו כתבה פרו-בריטית, וציון שלילי פירושו כתבה פרו-ארגוני טרור איסלמיים) – מדד זה נקרא **מדד מסגור הסכסוך הבריטי-איסלמי**. מדד סיקור הסכסוך מצביע על כך שהסיקור בכללותו נוטה להציג יותר מסרים בריטיים מאשר של ארגוני הטרור האיסלמיים ($m = 2.81$; $S.D = 0.83$). 88.4% מהכתבות הן פרו-בריטיות (מופיעים בהן יותר מסרים בריטיים מאשר מסרים התואמים את המסר של ארגוני הטרור האיסלמיים), 9.8% מהכתבות הן מאוזנות (מופיעים בהן מספר מסרים שווה לשני הצדדים בסכסוך, ורק ב - 1.8% מהכתבות מופיעים יותר מסרים שתואמים את המסר של ארגוני הטרור האיסלמי).

באשר לכותרות הכתבות, ב - 81.1% מכותרות לא מופיע שום מסר של אף אחת מהמסגרות. ממוצע המסרים של המסגרות הבריטיות ($m = 0.24$; $S.D = 0.56$) גבוה מזה של המסגרות של ארגוני הטרור האיסלמי ($m = 0.01$; $S.D = 0.10$). בלוח 6.3.2 מוצגים נתונים מהמשתנים התלויים המרכזיים במחקר כפי שעלו בניתוח התוכן (בלוח 6.3.3 ניתן למצוא נתונים נוספים).

המשתנה	סולם מדידה	תחום	N	סטיית תקן	ממוצע	חציון	שכיח
מסגרת הבעיה הבריטית בכתבה	1-6	6	387	1.19	1.62	1	1
מסגרת הסיבה הבריטית בכתבה	1-5	5	387	0.90	0.64	0	0
מסגרת הפתרון הבריטית בכתבה	1-8	8	387	1.49	0.84	0	0
מסגרת הבעיה של ארגוני הטרור האיסלמי בכתבה	1-7	7	387	0.34	0.06	0	0
מסגרת הסיבה של ארגוני הטרור האיסלמי בכתבה	1-6	6	387	0.49	0.17	0	0
מסגרת הפתרון של ארגוני הטרור האיסלמי בכתבה	1-5	5	387	0.24	0.54	0	0
סכום המסגרות הבריטיות בכתבה	14	14	387	2.68	3.11	2	1
סכום המסגרות של ארגוני הטרור האיסלמי בכתבה	6	6	387	0.83	0.29	0	0
מדד מסגור הסכסוך	16	16	387	2.56	2.81	2	1
סכום המסגרות הבריטיות בכותרת	3	3	387	0.56	0.24	0	0
סכום המסגרות של ארגוני הטרור האיסלמי בכותרת	1	1	387	0.10	0.01	0	0
סכום המסגרות הבריטיות בדברי הדובר הראשון בכתבה	8	8	387	1.06	0.50	0	0
סכום המסגרות של ארגוני הטרור האיסלמי בדברי הדובר הראשון בכתבה	3	3	387	0.28	0.41	0	0

נושא נוסף שנבדק בניתוח התוכן הוא מי הם הדוברים שמרואיינים או מצוטטים בכתבות, זאת מתוך הבנה שבחירת הדוברים משפיעה גם היא על האופן בו ממוסגרים האירועים. מבין הכתבות בהן מופיעים דוברים, בכ – 49% הדובר הראשון הוא בריטי – שייך למדינה שנגדה הופעל טרור. בכ – 44.3% מהמקרים בהם מופיעים דוברים בכתבה, הדובר הראשון הוא דמות בינלאומית. הדבר תואם את רוטינות העבודה העיתונאיות, לפיהן גם בחדשות חוץ האירועים מסוקרים באופן התואם את עמדת המדינה בה פועל ארגון התקשורת וכך גם הדוברים במקרים רבים הם מאותה המדינה. בכ – 7% הדובר הראשון הינו ערבי או מוסלמי, ורק בכ – 6% מהמקרים הדובר משתייך לארגון טרור איסלמי. בנוסף לזהות הדובר הראשון, נבדקו המסרים שהוא מציג בדבריו (הנתונים מוצגים בלוח 6.3.2); בממוצע הוצגו בדברי הדובר הראשון בכל כתבה יותר מסרים ממסגרות התומכות בעמדה הבריטית של

הסכסוך ($m = 0.50$; $S.D = 1.06$) מאשר מסרים ממסגרות התומכות בעמדה של ארגוני הטרור האיסלמיים ($m = 0.41$; $S.D = 0.28$), אם כי הפער בין מספר המסרים נמוך.

מניתוח התוכן עולה כי 90.7% מהכתבות התמקדו בפעולת הטרור, ואף אחת מהכתבות לא התמקדה בפעולות בריטיות (כאלה שבריטניה יזמה), 0.5% התמקדו בשתי הפעולות בצורה שווה, ו 8.8% מהכתבות לא התמקדו כלל בפעילות של אף אחד מהצדדים בסכסוך. לוח 6.3.3 מציג נתונים נוספים לגבי המשתנים התלויים, כפי שהם עולים מניתוח התוכן.

לוח 6.3.3 – התפלגות משתנים תלויים נוספים בניתוח התוכן

המשתנה	ערכי מדידה	אחוז %	N	ממוצע	סטיית תקן	תחום
מיקוד הכתבה	בפעולת טרור	90.7	351			
	בפעולת המדינה	0	0			
	בשניהם בצורה שווה	0.5	2			
	באף אחד מהם	8.8	34			
הדובר הראשון	בריטי	49.4	156			
	בינ"ל	37.0	117			
	חבר ארגון טרור	6.3	20			
	ערבי או מוסלמי	7.3	23			
דוברים בריטיים			387	1.72	2.38	15
דוברים השייכים לארגוני הטרור			387	0.13	0.41	3
דוברים בינלאומיים			387	1.87	2.72	15

קשרים בין המשתנים המרכזיים בניתוח התוכן.

מלוח 6.3.4 ניתן ללמוד על הקשרים בין המשתנים המרכזיים במחקר. קיימת התאמה בין המסגרות המופיעות בכתבה לבין אלו המופיעות בכותרת: נמצא קשר חיובי, בינוני ומובהק בין סכום המסרים הבריטיים בכתבה לבין סכום המסרים הבריטיים בכותרת ($r = 0.268$; $p < 0.001$), ובין סכום המסרים של ארגוני הטרור האיסלמי בכתבה לבין סכום המסרים של ארגוני הטרור האיסלמי בכותרת ($r = 0.239$; $p < 0.001$). כמו כן, נמצא קשר חיובי, בינוני ומובהק בין מיקוד הכתבה בפעולת הטרור לבין סכום המסרים התואמים את המסגרות הבריטיות בכתבה ($r = 0.206$; $p < 0.001$).

לוח 6.3.4 - קשרים בין המשתנים המרכזיים בניתוח התוכן

מיקוד	סכום	סכום	סכום	סכום	
הקודים של	הקודים	הקודים של	הקודים	הקודים	
הבריטיים	הבריטיים	הבריטיים	הבריטיים	הבריטיים	
בכתבה	בכתבה	בכתבה	בכתבה	בכתבה	
האיסלמי	האיסלמי	האיסלמי	האיסלמי	האיסלמי	
בכתרת	בכתרת	בכתרת	בכתרת	בכתרת	
					סכום הקודים הבריטיים בכתבה
				0.297**	סכום הקודים של ארגוני הטרור
					האיסלמי בכתבה
			0.09	0.268**	סכום הקודים הבריטיים בכתרת
		0.002	0.239**	-0.23	סכום הקודים של ארגוני הטרור
					האיסלמי בכתרת
	-0.033	0.089	0.038	0.206**	מיקוד בטרור (=1)
0.085	0.114	-0.209*	-0.028	-0.210*	מס' הרוגים מטרור

$N=387, P<0.05^*, P<0.01^{**}$

בדומה לממצאי סיקור הסכסוכים הקודמים שהוצגו, גם כאן קיים קשר בינוני, חיובי ומובהק ($r = 0.297; p < 0.001$) בין סכום הקודים התואמים את המסגרות הבריטיות לבין סכום הקודים התואמים את המסגרות של ארגוני הטרור האיסלמי בכתבה, מכך ניתן ללמוד שכאשר העיתונות מרבה להציג את הטיעונים של צד אחד בסכסוך היא גם מציגה יותר מסרים של הצד השני וההפך. גם כאן, כמו ביתר הסכסוכים, ניתן לראות כי גם במקרים בהם ישנם נפגעים רבים מאירוע הטרור, עדיין ניתן למצוא בעיתונות הזרה מסרים התואמים את המסרים של ארגוני הטרור. לדוגמא הכתבה "אל קעידה: אנחנו אחראים" שפורסמה בידיעות אחרונות ב – 8 ביולי 2005, לאחר סדרת הפיגועים בלונדון, נכתב:

"ה'מוח' עובד על פיגועים רבי נפגעים שנועדו להעברת מסר פוליטי ברור נגד הממשל האמריקני, נגד 'בוגדים' מהעולם המוסלמי ונגד יעדים יהודים... בן לאדן הודיע באחת הקלטות שהוא עוקב אחר פעילותם של חיילי הצבא הבריטי באפגניסטן".

כאמור, במרבית הכתבות לא מופיע מידע מדויק על הנפגעים באירועים השונים, ולכן לא ניתן ללמוד הרבה מנתונים לגבי הקשר בין מספר ההרוגים באירועי הטרור לבין יתר המשתנים (גם כאשר הקשרים נראים מובהקים). יתר הקשרים לא נמצאו מובהקים.

הבדלים בין המדינות

לוח 6.5 – הבדלים בין המדינות במסגור הסכסוך

המסגרת	המדינה	N	ממוצע	סטיית תקן	ערך F
סכום המסגרות הבריטיות	ארה"ב	183	2.53	2.41	11.84**
	הודו	85	3.08	2.75	
	ישראל	119	4.02	2.78	
סכום המסגרות של ארגוני הטרור האיסלמי	ארה"ב	183	0.31	0.88	2.069
	הודו	85	0.14	0.53	
	ישראל	119	0.37	0.92	
מדד מסגרת הסכסוך	ארה"ב	183	2.21	2.34	11.99**
	הודו	85	2.94	2.56	
	ישראל	119	3.64	2.64	

$P < 0.05$ *, $P < 0.001$ **

מלוח 6.3.5 ניתן ללמוד על הבדלים בין המדינות בהן נבחן הסיקור התקשורתי, לבין אופן סיקור הסכסוך. בניתוח שונות נמצאו הבדלים מובהקים בין המדינות השונות שנבדקו, בסכום המסרים מהמסגרות הבריטיות שמופיע בעיתונות $[F_{(2,384)} = 11.843; p < 0.001]$. על פי מבחן פוסט-הוק מסוג *Scheffe*, נמצא כי קיימים הבדלים בסכום המסרים ממסגרות בריטיות בין העיתונות הישראלית לבין העיתונות האמריקאית וההודית (לא נמצאו הבדלים בין העיתונות האמריקאית לבין העיתונות ההודית), כך שבעיתונות הישראלית מופיעים יותר מסרים בריטיים בכתבה בהשוואה לארה"ב והודו. לא נמצאו הבדלים מובהקים בין המדינות השונות שנבדקו, בסכום המסרים מהמסגרות של ארגוני הטרור האיסלמי שמופיע בעיתונות $[F_{(2,384)} = 2.069; p > 0.05]$. בנוסף, נמצאו הבדלים מובהקים בין המדינות השונות שנבדקו, במדד המסגרות בסכסוך הבריטי-טרור איסלמי (המשכלל את סכום המסרים הבריטיים פחות המסרים של ארגוני הטרור האיסלמי בכל כתבה) שמופיע בעיתונות $[F_{(2,384)} = 11.991; p < 0.001]$. על פי מבחן פוסט-הוק מסוג *Scheffe*, קיימים הבדלים במדד סיקור הסכסוך בין העיתונות הישראלית לבין העיתונות האמריקאית (לא נמצאו הבדלים בין העיתונות

האמריקאית או הישראלית לבין העיתונות ההודית), כך שהעיתונות הישראלית ממסגרת את הסכסוך בצורה יותר פרו-בריטית בהשוואה לארה"ב.

לסיכום

מניתוח התוכן של העיתונות הזרה לאחר אירועי טרור כלפי מטרות בריטיות עולה כי בריטניה מצליחה יותר מארגוני הטרור האיסלמיים להעביר את הנרטיב שלה, הדבר בולט בכל שלושת המסגרות: הבעיה, הסיבה והפתרון. מבין המסגרות הבריטיות הבולטת ביותר היא מסגרת הבעיה, העוסקת בפגיעה בבריטים. לעומת זאת, מבין המסרים של ארגוני הטרור הבולט ביותר הוא מסגרת הפתרון – העוסק בסיום ההשתלטות של המערב על האסלאם. מבחינת הבדלים בין המדינות, נמצא שישראל נוטה לסקר את האירועים בצורה יותר פרו-בריטית בהשוואה לארה"ב והודו.

6.4 סיכום ממצאי סיקור הסכסוכים בעיתונות הזרה

בשלושת הסכסוכים ניתן לראות כי המסגרות הבולטות בסיקור התקשורת בעיתונות הזרה הן האלה המייצגות את המסרים שמנסה המדינה המתמודדת עם טרור להעביר. יחד עם זאת, מן הממצאים עולה כי גם המסרים של ארגוני הטרור זוכים להתייחסות תקשורתית. נראה כי התקשורת נותנת במה גם לטרוריסטים להציג את טיעוניהם במסגרת סיקור האירועים המתרחשים בסכסוך בו הם מעורבים. ממצא זה תואם מחקרים קודמים העוסקים באופן הסיקור של ארגוני טרור; ליבס וקמפף (2006) טוענים כי טרוריסטים הפכו למקורות מידע שגרתיים המציגים בעצמם את מניעיהם ומטרותיהם בתקשורת.

ממצאי הסיקור של שלושת הסכסוכים בעיתונות הזרה, נמצא כי קיימים הבדלים באופן בו כל סכסוך מסוקר במדינות שונות. בניסיון להסביר את ההבדלים הללו יוצג בפרק הבא מודל המחקר הבוחן את הנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסרים שמנסים השחקנים לקדם לבין אלו המופיעים בעיתונות.

פרק 7: מודל ניבוי הנסיבות לפער בין המסגרות המקודמות על ידי שחקנים פוליטיים

בסכסוך לבין המסגרות המדיה המופיעות בעיתונות הזרה

המטרה המרכזית של המחקר היא לבחון את הנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסגרות שמנסים שחקנים פוליטיים בסכסוך לקדם לבין אלו שמופיעות בעיתונות הזרה. מודל המחקר מציע ארבע משתנים שצפויים לנבא את פער בין המסגרות של שחקנים פוליטיים לבין אלו שמופיעים בעיתונות: ההתנסות של מדינת היעד במצבי קונפליקט או טרור; עוצמת האירועים בסכסוך; מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין המדינה שמתמודדת עם טרור לבין מדינת היעד; מידת הקרבה הפוליטית בין המדינה שמתמודדת עם טרור לבין מדינת היעד (אופן המדידה של כל אחד מהמשתנים מופיע בפרק 4). לפני שנבחן את מודל המחקר, להלן מידע על הקשרים בין המשתנים במודל. לוח 7.1 מציג את הקשרים בין המנבאים במודל המחקר.

לוח 7.1 - קשרים בין המנבאים במודל

מס' הרוגים מטרור	פיגוע התאבדות (=1)	התמודדות המדינה מול טרור (=1)	הקרבה הפוליטית	הקרבה התרבותית פוליטית	
			0.136**	0.605**	התמודדות המדינה מול טרור (=1)
		-0.143**	0.060**	-0.110**	פיגוע התאבדות (=1)
	0.340**	-0.103**	-0.271**	0.320**	מס' הרוגים מטרור
-0.293**	0.032*	0.010	0.158**	-0.092**	פעולה צבאית (=1)
N=3933 $P<0.05^*$, $P<0.001^{**}$					

מהממצאים²⁸ המופיעים בלוח 7.1, מעניין לראות את הקשר החזק בין הקרבה התרבותית פוליטית לבין התמודדות מול טרור במדינה בה פועלת התקשורת ($r = 0.605$; $p < 0.001$), נראה כי מדינות הקרובות תרבותית פוליטית אחת לשנייה מתמודדות עם בעיות דומות, בנייהן הטרור. גם בהקשר של הקרבה הפוליטית בין המדינות והתמודדותן מול טרור קיים קשר, אך הוא חלש

²⁸ כיוון שהמשתנים מידת הקרבה התרבותית פוליטית ומידת הקרבה הפוליטית מבוססים על תשעה מקרים (כיוון שהמחקר עוסק בשלושה סכסוכים, ובכל אחד מהם נבחן הסיקור התקשורתי בשלוש מדינות) לא ניתן ללמוד על הקשר בין שני המשתנים.

($r = 0.136; p < 0.001$). בנוסף, ניתן לראות כי קיים קשר בינוני וחיובי בין היותו של אירוע טרור

פיגוע התאבדות לבין מספר ההרוגים ($r = 0.340; p < 0.001$).

כעת, כאשר אופן מדידת כל אחד מהמנבאים במודל ברורה והוצגו הקשרים בין המשתנים השונים, ניתן לבחון את הנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסגרות שמנסים שחקנים פוליטיים שמעורבים בסכסוך לקדם לבין אלו המופיעות בעיתונות הזרה.

7.1 בחינת השערות מודל המחקר

השערת המחקר הראשונה במודל בניבוי טענה כי התמודדות מדינת היעד בסכסוכים ומול טרור, צפויה גם היא להשפיע על האופן שהעיתונות תתייחס לסכסוכים אחרים במסגרתם נעשה שימוש בטרור. בתקופות בהן מדינת היעד סובלת מטרור, העיתונות המקומית צפויה למסגר סכסוכים אחרים באופן הקרוב למסר של הצד שנפגע מטרור.

בכדי לבדוק את השערת המחקר הראשונה במודל יש לבחון הבדלים במדדי המסגור השונים (סכום המסגרות שמקדמת המדינה; סכום המסגרות שמקדם ארגון הטרור; ומדד מסגרות הסכסוך) בין תקופות בהן מדינת היעד מתמודדת בעצמה מול טרור לבין תקופות בהן היא לא מתמודדת מול טרור.

מהממצאים המוצגים בלוח 7.1.1 ניתן ללמוד כי באופן מובהק בתקופות בהן מדינת היעד מתמודדת בעצמה מול טרור יופיעו יותר מסרים התואמים את מסגרות המדינה בהשוואה לתקופות בהן היא לא מתמודדת מול טרור. ההבדלים בסכום מסגרות ארגון הטרור בין תקופות בהן מדינת היעד מתמודדת מול טרור לבין תקופות שהיא אינה מתמודדת מול טרור, לא נמצאו מובהקים. באשר למדד הסכסוך, ההבדלים נמצאו מובהקים - בתקופות בהן מדינת היעד מתמודדת בעצמה מול טרור יופיעו יותר מסרים התואמים את מסגרות המדינה ופחות מסרים התואמים את המסגרות של ארגוני הטרור בהשוואה לתקופות בהן היא לא מתמודדת מול טרור.

לוח 7.1.1 הבדלים בסיקור בין תקופות בהן מדינת היעד מתמודדת בעצמה מול טרור לבין תקופות בהן היא אינה מתמודדת בקונפליקטים.

ערך T	סטיית תקן	ממוצע	N	התקופה בה התרחשו האירועים המסוקרים	
**-7.602	3.89	4.09	2592	תקופות בהן מדינת היעד מתמודדת מול טרור	מדד מסגרת המדינה
	2.82	3.27	1341	תקופות בהן מדינת היעד לא מתמודדת מול טרור	
0.483	2.70	1.81	2592	תקופות בהן מדינת היעד מתמודדת מול טרור	מדד מסגרת ארגון הטרור
	2.63	1.85	1341	תקופות בהן מדינת היעד לא מתמודדת מול טרור	
**-7.895	3.24	2.28	2592	תקופות בהן מדינת היעד מתמודדת מול טרור	מדד הסכסוך
	3.32	1.41	1341	תקופות בהן מדינת היעד לא מתמודדת מול טרור	

$P < 0.05^*$, $P < 0.001^{**}$

בהתאם להשערה, נמצא כי התנסות מדינת היעד בסכסוכים ומול טרור, קשורה לאופן שהעיתונות תתייחס לסכסוכים אחרים במסגרתם נעשה שימוש בטרור. בתקופות בהן מדינת היעד מתמודדת בעצמה מול טרור, העיתונות המקומית ממסגרת סכסוכים אחרים באופן הקרוב למסר של הצד שנפגע מטרור. ממצא זה תואם את התפיסה לפיה על מנת להבין את התפקיד שהתקשורת תבחר למלא בסיקור של נושא מסוים, יש לבחון תחילה את ההקשר הפוליטי בו היא פועלת (Wolfsfeld, 1997). כך שבקונטקסט פוליטי בו מבינים את המשמעות של התמודדות מול טרור תופיע בתקשורת אמפטיה רבה יותר לצד שנפגע מטרור.

השערת המחקר השנייה במודל הניבוי טענה כי עוצמת האירועים המתרחשים במסגרת הסכסוך (כמות הנפגעים, סוג הפיגועים, תגובת המדינה הנפגעת וכיו"ב) צפויה להשפיע על הסיקור ואופן מסגורו בתקשורת. ככל שאירוע הטרור אלים יותר (מספר נפגעים גבוה, פיגוע התאבדות) התקשורת צפויה למסגר את המתרחש באופן קרוב יותר למסר שמנסה הצד הנפגע להעביר.

בכדי לבדוק את הנחת המודל השנייה יש לבחון את הקשר בין מדדי המסגור השונים (סכום המסגרות שמקדמת המדינה; סכום המסגרות שמקדם ארגון הטרור; ומדד מסגרות הסכסוך) לבין עוצמת האירועים בסכסוך. כאמור, עוצמת האירועים יבחנו על פי שלושה משתנים: האם פיגועי הטרור הם פיגועי התאבדות; מספר ההרוגים בפיגועי הטרור; האם הפעולה בה נוקטת המדינה היא פעולה צבאית.

לוח 7.1.2 הבדלים בסיקור בין פיגועי התאבדות ליתר סוגי הפיגועים.

סוג אירוע הטרור	N	ממוצע	סטיית תקן	ערך T
מדד מסגרת המדינה				
פיגוע התאבדות	2017	5.11	3.74	**-25.126
יתר סוגי הפיגועים	1916	2.45	2.83	
מדד מסגרת ארגון הטרור				
פיגוע התאבדות	2017	1.88	2.86	-1.479
יתר סוגי הפיגועים	1916	1.76	2.46	
מדד הסכסוך				
פיגוע התאבדות	2017	3.22	3.23	**-26.067
יתר סוגי הפיגועים	1916	0.69	2.83	

$P < 0.05^*$, $P < 0.001^{**}$

ראשית נבחן את משתנה סוג הפיגוע; נמצא קשר בינוני, חיובי ומובהק בין סכום המסגרות שמקדמת המדינה שמתמודדת עם טרור בסכסוך לבין היותו של אירוע הטרור פיגוע התאבדות ($r = 0.370$; $p < 0.001$). מהממצאים המוצגים בלוח 7.1.2, ניתן ללמוד כי באופן מובהק כאשר אירוע הטרור הוא פיגוע התאבדות יופיעו בעיתונות הזרה יותר מסרים התואמים את מסגרות המדינה בהשוואה לאירועים שאינם פיגועי התאבדות. הקשר בין סכום המסגרות שמקדם ארגון הטרור בסכסוך לבין היותו של אירוע הטרור פיגוע התאבדות, אינו מובהק ($r = 0.023$; $p > 0.05$), וכך גם ההבדלים בסכום מסגרות ארגון הטרור בין פיגועי התאבדות לאירועים אחרים, המוצגים בלוח 7.1.2. באשר למדד הסכסוך, נמצא קשר בינוני, חיובי ומובהק בין מדד הסכסוך (סכום מסגרות המדינה פחות סכום מסגרות ארגון הטרור) לבין היותו של אירוע הטרור פיגוע התאבדות ($r = 0.383$; $p < 0.001$), גם ההבדלים המוצגים בלוח 7.1.2 נמצאו מובהקים - כאשר אירוע הטרור הוא פיגוע התאבדות יופיעו בעיתונות הזרה יותר מסרים התואמים את מסגרות המדינה ופחות מסרים התואמים את המסגרות של ארגוני הטרור בהשוואה לאירועים שאינם פיגועי התאבדות, כך שבפיגועי התאבדות מוצגים יותר מסרים שתואמים את המסגרות שמקדמת המדינה שמתמודדת עם טרור, ופחות מסרים שתואמים את

המסגרות שמקדם ארגון הטרור. האמפטיה לצד שנפגע מטרור במקרה של פיגועי התאבדות תואמת את הספרות המחקרית בתחום, לפיה אירועי טרור דרמטיים בכלל ופיגועי התאבדות בפרט זוכים להתייחסות תקשורתית רבה יותר בהשוואה לאירועי טרור אחרים (ירחי, 2004; ירחי וצפתי, 2009; Weimann & Winn, 1994).

באשר למספר ההרוגים מאירועי הטרור; נמצא קשר חלש, שלילי ומובהק בין סכום המסגרות שמקדמת המדינה שמתמודדת עם טרור בסכסוך לבין מספר ההרוגים באירועי הטרור ($r = -0.159; p < 0.001$), כך שככל שעולה מספר ההרוגים מאירועי טרור יציג הסיקור התקשורתי פחות מסרים שתואמים את המסגרות שמקדמת המדינה שמתמודדת עם טרור. ממצא זה נוגד את הציפייה המוקדמת שלנו לפיה יותר ההרוגים יגבירו את ההזדהות עם הצד הנפגע, ולכן יוצגו יותר מסרים התואמים את מסריו. ניתן להניח כי הדבר קשור לעובדה שלא כל הכתבות שעוסקות בסכסוך עוסקות בטרור (רק 45% מהכתבות במדגם מתמקדות בפעולת הטרור בכתבה) ולכן מספר ההרוגים לא בהכרח משפיע על אופי הסיקור. במודל המחקר משתנה זה נבחן באינטראקציה עם היותו של אירוע הטרור פיגוע התאבדות, והממצאים תואמים את הציפייה המחקרית. נמצא קשר בינוני, שלילי ומובהק בין סכום המסגרות שמקדם ארגון הטרור בסכסוך לבין מספר ההרוגים בפיגועים ($r = -0.3733; p < 0.001$), כך שככל העולה מספר ההרוגים מאירועי טרור, יופיעו פחות מסרים שתואמים את המסגרות של ארגוני הטרור בעיתונות. נמצא קשר חלש, חיובי ומובהק בין מדד הסכסוך (סכום מסגרות המדינה פחות סכום מסגרות ארגון הטרור) לבין מספר ההרוגים בפיגועים ($r = 0.131; p < 0.001$), כך שככל שעולה מספר ההרוגים באירועי הטרור, מוצגים יותר מסרים שתואמים את המסגרות שמקדמת המדינה שמתמודדת עם טרור ופחות מסרים שתואמים את המסגרות שמקדם ארגון הטרור. ממצא זה תואם ממצאים קודמים לפיהם, כאשר מספר ההרוגים גבוה יותר כך עולה ההתייחסות התקשורתית לנפגעים (ירחי וצפתי, 2009; Weimann & Winn, 1994).

המשתנה האחרון שמציג את עוצמת האירועים בסכסוך עוסק בסוג הפעולה בה נוקטת המדינה (פעולה צבאית אל מול סוגי פעולה אחרים); ממצאיו מוצגים בלוח 7.1.3.

לוח 7.1.3 הבדלים בסיקור בין מצבים בהם המדינה פעלה בצורה צבאית לבין מצבים בהם היא אינה פעלה בצורה צבאית

פעולת המדינה	N	ממוצע	סטיית תקן	ערך T
מדד מסגרת המדינה				
פעלה בצורה צבאית	828	6.10	4.29	**-18.222
לא פעלה בצורה צבאית	3105	3.20	3.09	
מדד מסגרת ארגון הטרור				
פעלה בצורה צבאית	828	4.77	3.00	**-33.863
לא פעלה בצורה צבאית	3105	1.04	1.94	
מדד הסכסוך				
פעלה בצורה צבאית	828	1.33	4.00	**5.528
לא פעלה בצורה צבאית	3105	2.16	3.06	

$P < 0.05^*$, $P < 0.001^{**}$

נמצא קשר בינוני, חיובי ומובהק בין סכום המסגרות שמקדמת המדינה שמתמודדת עם טרור בסכסוך לבין היות פעולת המדינה צבאית ($r = 0.330$; $p < 0.001$). מהממצאים המוצגים בלוח 7.1.3 ניתן ללמוד כי באופן מובהק באירועים בהם המדינה נוקטת במתקפה צבאית יופיעו בעיתונות הזרה יותר מסרים התואמים את מסגרות המדינה השוואה לאירועים בהן היא לא נוקטת במתקפה צבאית. ממצא זה נוגד את הציפייה המוקדמת שלנו לפיה פעולה צבאית תפחית את ההזדהות עם הצד הנפגע, ולכן יוצגו פחות מסרים התואמים את מסריו. אך הוא תואם את הממצאים לפיהן כאשר דנים ביותר מסגרות של צד אחד בסכסוך מציגים גם יותר מסגרות של הצד השני – כפי שהוצג בפרק 6. גם באשר לסכום המסרים התואמים את המסגרות של ארגוני הטרור נמצאו הבדלים מובהקים, באירועים בהם המדינה נוקטת במתקפה צבאית יופיעו בעיתונות הזרה יותר מסרים התואמים את המסגרות שמקדמים ארגוני הטרור בהשוואה לאירועים בהן היא לא נוקטת במתקפה צבאית. כמו כן, נמצא קשר חזק, חיובי ומובהק בין סכום המסגרות שמקדם ארגון הטרור בסכסוך להיותה של פעולת המדינה צבאית ולא אחרת ($r = 0.567$; $p < 0.001$). ממצא תואם את הציפייה כי מתקפה צבאית מצד המדינה כנגד ארגוני הטרור תעלה את מספר המסרים של ארגוני הטרור בסיקור האירועים בעיתונות הזרה. באשר למדד הסכסוך, נמצא קשר חלש, שלילי ומובהק בין מדד הסכסוך (סכום מסגרות המדינה פחות סכום מסגרות ארגון הטרור) לבין היותה של פעולת המדינה צבאית ולא אחרת ($r = -0.102$; $p < 0.001$). ההבדלים המוצגים בלוח 7.4 נמצאו מובהקים - באירועים בהם המדינה

נוקטת במתקפה צבאית יופיעו בעיתונות הזרה יותר מסרים התואמים את המסגרות של ארגוני הטרור ופחות מסרים התואמים את מסגרות המדינה בהשוואה לאירועים בהן היא לא נוקטת במתקפה צבאית, כך שכאשר המדינה נוקטת בפעולה צבאית, מוצגים פחות מסרים שתואמים את המסגרות שמקדמת המדינה שמתמודדת עם טרור, ויותר מסרים שמקדם ארגון הטרור.

כאשר בוחנים את כלל המסרים שמועברים בעיתונות הזרה (מדד הסכסוך) נמצא, בהתאם להשערה, כי עוצמת האירועים המתרחשים במסגרת הסכסוך (כמות הנפגעים, סוג הפיגועים, והפעולה בה נוקטת המדינה הנפגעת) קשורה לאופן מסגור הסכסוך בתקשורת. ככל שאירוע הטרור אלים יותר (מספר נפגעים גבוה, פיגוע התאבדות) התקשורת ממסגרת את המתרחש באופן קרוב יותר למסר שמנסה המדינה הנפגעת מטרור להעביר; כאשר המדינה נוקטת בפעולה צבאית התקשורת ממסגרת את המתרחש באופן קרוב יותר למסר שמנסה ארגון הטרור להעביר.

ההשערה השלישית במודל הניבוי טענה כי מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין הצדדים השונים בסכסוך לבין מדינת היעד צפוי להשפיע על האופן בו התקשורת תמסגר את האירועים, כך שתקשורת שפועלת במדינה קרובה יותר מבחינה תרבותית פוליטית לאחד הצדדים בסכסוך צפויה למסגר את האירועים בצורה קרובה יותר למסר שאותו הצד מנסה להעביר.

בכדי לבדוק את הנחת המודל השלישית יש לבחון את הקשר בין מדדי המסגור השונים (סכום המסגרות שמקדמת המדינה; סכום המסגרות שמקדם ארגון הטרור; ומדד מסגרות הסכסוך) לבין מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין המדינה הסובלת מטרור לבין המדינה בה פועלת התקשורת.

נמצא קשר חלש מאוד, חיובי ומובהק בין סכום המסגרות שמקדמת המדינה שמתמודדת עם טרור בסכסוך הנדון לבין מידת הקרבה התרבותית פוליטית בינה לבין מדינת היעד ($r = 0.064; p < 0.001$). עוצמת הקשר חלשה מידי מכדי להסיק מסקנות על הקשר בין המשתנים.

הקשר בין סכום המסגרות שמקדם ארגון הטרור בסכסוך הנדון לבין מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין המדינה שמתמודדת עם טרור לבין מדינת היעד²⁹, הוא חלש שלילי ומובהק

²⁹ כיוון שארגוני הטרור אינם מדינות, לא ניתן למצוא נתונים שמציגים את מידת הקרבה התרבותית פוליטית ביניהם לבין המדינות בהן פועלים ארגוני התקשורת.

($r = -0.117; p < 0.001$), כך שככל שהמדינות קרובות יותר מבחינה תרבותית פוליטית כך יציג הסיקור התקשורתי פחות מסרים שתואמים את המסגרות שמקדמים ארגוני הטרור בסכסוך.

נמצא קשר חלש, חיובי ומובהק בין מדד הסכסוך (סכום מסגרות המדינה פחות סכום מסגרות ארגון הטרור) לבין מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין המדינה שמתמודדת עם טרור לבין מדינת היעד ($r = 0.164; p < 0.001$), כך שככל שהמדינות קרובות יותר מבחינה תרבותית פוליטית כך מוצגים יותר מסרים שתואמים את המסגרות שמקדמת המדינה שמתמודדת עם טרור, ופחות מסרים שתואמים את המסגרות שמקדם ארגון הטרור.

בהתאם להשערה, נמצא קשר בין מידת הקרבה התרבותית פוליטית (בין המדינה שמתמודדת עם טרור בסכסוך לבין מדינת היעד) לבין האופן בו התקשורת תמסגר את האירועים, כך שתקשורת שפועלת במדינה קרובה יותר מבחינה תרבותית פוליטית למדינה שמתמודדת עם טרור צפויה למסגר את האירועים בצורה קרובה יותר למסרים שהמדינה המתמודדת עם טרור מנסה להעביר ופחות להדגיש את המסרים שמנסים ארגוני הטרור לקדם. ממצא זה תואם את הספרות המחקרית בתחום, (Entman, 1997; Wolfstfeld, 2003; Norris et al., 2008; Sheaffer et al., 2010) מצאו במחקרם קשר בין קרבה תרבותית פוליטית של ישראל למדינות היעד השונות לבין מידת ההצלחה בהעברת המסרים הישראליים בתקשורת היעד. אם כן, מדינה הקרובה מבחינה תרבותית פוליטית למדינת היעד תצליח להעביר את מסריה בצורה טובה יותר בתקשורת היעד.

ההשערה הרביעית במודל הניבוי טענה כי מידת הקרבה הפוליטית בין הצדדים השונים בסכסוך לבין מדינת היעד (בה פועלת התקשורת) צפוי להשפיע על האופן בו התקשורת תמסגר את האירועים, כך שתקשורת שפועלת במדינה קרובה יותר מבחינה פוליטית לאחד הצדדים בסכסוך צפויה למסגר את האירועים בצורה קרובה יותר למסר שאותו הצד מנסה להעביר.

בכדי לבדוק את הנחת המודל הרביעית יש לבחון את הקשר בין מדדי המסגור השונים (סכום המסגרות שמקדמת המדינה; סכום המסגרות שמקדם ארגון הטרור; ומדד מסגרות הסכסוך) לבין מידת הקרבה הפוליטית בין המדינה הסובלת מטרור לבין המדינה בה פועלת התקשורת.

נמצא קשר חלש מאוד, חיובי ומובהק בין סכום המסגרות שמקדמת המדינה שמתמודדת עם טרור בסכסוך הנדון לבין מידת הקרבה הפוליטית בינה לבין מדינת היעד ($r = 0.050; p < 0.001$), הקשר חלש מידי מכדי להסיק מסקנות לגבי ההשתנות המשותפת של המשתנים.

הקשר בין סכום המסגרות שמקדם ארגון הטרור בסכסוך הנדון לבין מידת הקרבה הפוליטית בין המדינה שמתמודדת עם טרור לבין מדינת היעד³⁰, חלש, חיובי ומובהק ($r = 0.158; p < 0.001$), כך שככל שהמדינות קרובות יותר מבחינה פוליטית כך יציג הסיקור התקשורתי יותר מסרים שתואמים את המסגרות שמקדם ארגון הטרור.

נמצא קשר חלש מאוד, שלילי ומובהק בין מדד הסכסוך (סכום מסגרות המדינה פחות סכום מסגרות ארגון הטרור) לבין מידת הקרבה הפוליטית בין המדינה שמתמודדת עם טרור לבין מדינת היעד ($r = -0.074; p < 0.001$), עוצמת הקשר חלשה מידי מכדי להסיק מסקנות על הקשר בין המשתנים.

בניגוד להשערה, נמצא כי קיים קשר בין הקרבה הפוליטית (של המדינה שמתמודדת עם טרור בסכסוך למדינת היעד) לבין האופן בו התקשורת תמסגר את האירועים, כך שתקשורת שפועלת במדינה קרובה יותר מבחינה פוליטית למדינה שמתמודדת עם טרור צפויה למסגר את האירועים בצורה קרובה יותר למסרים שארגון הטרור מנסה להעביר. מחקרים קודמים בתחום, מציינים השפעה של מידת הקרבה הפוליטית בין המדינות על קידום המסרים של המדינה המעורבת בסכסוך בתקשורת היעד (Sheafer et al., 2010; Weimann, 1985; Wolfsfeld, 2004). במחקר הנוכחי לא נמצא הקשר המשוער, ובמידה מסוימת אף נמצא קשר הפוך – לפיו ככל שהמדינות קרובות יותר מבחינה פוליטית יוצגו יותר מסרים התואמים את המסרים של ארגוני הטרור ולא של המדינה המתמודדת עם טרור (הקשר בין מידת הקרבה הפוליטית לבין סכום המסגרות שמקדמת המדינה ולמדד הסכסוך נמצאו חלשים מידי מכדי ללמוד מהם על המשתנים). אופן מדידת המשתנה מידת הקרבה הפוליטית עשוי לשמש כהסבר אפשרי לאי מציאת הקשר המשוער; בניגוד למשתנים שקשורים לאירועים בסכסוך, ואף למידת הקרבה התרבותית פוליטית, מידת הקרבה הפוליטית נמדדת על ידי מדד אחד בלבד (התאמה בהצבעות באו"ם) – יכול להיות שאיתור מדדים נוספים שמלמדים על הקרבה הפוליטית בין מדינות יסייעו בבחינת המשתנה.

³⁰ כיוון שארגוני הטרור אינם מדינות, לא ניתן למצוא נתונים שמציגים את מידת הקרבה הפוליטית ביניהם לבין המדינות בהן פועלים ארגוני התקשורת.

לאחר שבחנו כל משתנה במודל הניבוי בנפרד יש צורך לבחון כיצד הם פועלים יחדיו ומסבירים את הנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסגרות שמנסים שחקנים פוליטיים בסכסוך לקדם לבין אלו שמופיעות בעיתונות הזרה. לצורך כך יוצג מודל רגרסיה מרובה, ראשית עבור מדד הסכסוך, ולאחר מכן עבור המסגרות שמקדמת המדינה והמסגרות שמקדם ארגון הטרור.

7.2 בחינת מודל המחקר

במודלי הרגרסיה השונים שמוצגים בהמשך מופיע, מלבד המשתנים שהוצגו עד כה, משתנה שמהווה אינטראקציה בין מספר ההרוגים לבין היותו של אירוע הטרור פיגוע התאבדות. כיוון שלא כל הכתבות שעוסקות בסכסוך עוסקות באירועי טרור, והקשר בין מספר ההרוגים למסגרות העוברות לתקשורת הוא חלש (וכאמור, במקרה של המסגרות שמקדמת המדינה הוא שלילי), היה צורך לבחון את משתנה מספר ההרוגים בכתבות אשר עוסקות באירועי הטרור או באופן ממוקד יותר בפיגועי התאבדות. לצורך כך נוסף למודל משתנה האינטראקציה בין מספר ההרוגים לבין היותו של אירוע טרור פיגוע התאבדות.

לוח 7.2.1 מציג את מודל הרגרסיה המרובה עבור מדד הסכסוך – המסגרות שתואמות את המסר של המדינה פחות אלו שתואמות את המסר של ארגון הטרור בסכסוך (כך שערכים חיוביים מצביעים על תמיכה במסר של המדינה וערכים שליליים על תמיכה במסרים של ארגון הטרור).

לוח 7.2.1 מודל רגרסיה מדד הסכסוך³¹

משתנה	B	SE B	β
מידת הקרבה	0.620	0.086	0.196**
התרבותית פוליטית			
מידת הקרבה הפוליטית	-0.682	0.195	-0.067**
מספר הרוגים	-0.001	0.000	-0.254**
פיגוע התאבדות=1	2.813	0.116	0.426**
התאבדות*הרוגים	0.000	0.000	0.154**
פעולה צבאית =1	-1.017	0.122	-0.126**
התמודדות המדינה מול טרור (=1)	0.570	0.161	0.082**

** $P < 0.001$, הוותק = -0.512, $N = 3924$, $R^2 = 0.219$

³¹ הממצאים במודל זה וביתר המודלים המוצגים נותרו בעינם גם כאשר המשתנים כולם תוקנו לאותו הטווח (בין 0-1), וגם כאשר נבחנו השפעתם היחסית באמצעות הוספת כל משתנה לבדו למידת ההסבר שנותן המודל (R^2).

אחוזי השונות המוסברת של מדד הסכסוך על ידי המשתנים הבלתי תלויים הוא 21.9%. משוואת הרגרסיה נמצאה מובהקת $[F_{(7,3916)} = 158.077; p < 0.001]$. הממצאים (לוח 7.2.1) מראים כי כל המשתנים הבלתי תלויים נמצאו כבעלי השפעה מובהקת על מדד הסיקור הסכסוך בפיקוח על יתר המשתנים הבלתי תלויים. המנבא החזק ביותר לאופן סיקור הסכסוך בעיתונות הזרה הוא היותו של אירוע הטרור פיגוע התאבדות – והוא תורם להופעת מסגרות התואמות את המסרים של המדינה ומפחית להופעת מסרים התואמים את המסגרות של ארגון הטרור. משתנים נוספים שתורמים להופעת מסרים התואמים את המסגרות שמקדמת המדינה ומפחיתים את הופעת מסרים ממסגרות שמקדם ארגון הטרור הם: מידת הקרבה התרבותית פוליטית, האינטראקציה בין מספר ההרוגים להיותו של אירוע הטרור פיגוע התאבדות, וההתמודדות של מדינת היעד עם טרור. המשתנים שתורמים להופעת מסרים התואמים את המסגרות שמקדם ארגון הטרור ומפחיתים את הופעת מסרים ממסגרות שמקדמת המדינה הם: מתקפה צבאית מצד המדינה, מספר ההרוגים (כאמור בשל הבעייתיות במשתנה זה נוסף למודל משתנה האינטראקציה), ומידת הקרבה הפוליטית בין מדינת היעד לבין זו המתמודדת עם טרור בסכסוך (כאמור, ממצא זה אינו תואם את הציפייה המחקרית).

לוח 7.2.2 מציג את מודל הרגרסיה המרובה עבור משתנה סכום המסגרות שמקדמת המדינה.

לוח 7.2.2 מודל רגרסיה סכום המסגרות שמקדמת המדינה

משתנה	B	SE B	β
מידת הקרבה התרבותית פוליטית	0.979	0.086	0.284**
מידת הקרבה הפוליטית	-0.011	0.195	-0.001
מספר הרוגים	-0.001	0.000	-0.426**
פיגוע התאבדות=1	3.476	0.116	0.485**
התאבדות*הרוגים	0.000	0.000	0.093*
פעולה צבאית =1	2.097	0.123	0.238**
התמודדות המדינה מול טרור (=1)	-0.156	0.161	-0.021

$R^2 = 0.335$, $N=3924$. $P < 0.01$ *, $P < 0.001$ ** החותך = 0.278

אחוז השונות המוסברת של סכום המסגרות שמקדמת המדינה על ידי המשתנים הבלתי תלויים הוא 33.5%. משוואת הרגרסיה נמצאה מובהקת $[F_{(7,3916)} = 283.924; p < 0.001]$. הממצאים (לוח 7.2.2) מראים כי המשתנים: מידת הקרבה התרבותית פוליטית, מספר ההרוגים, היותו של אירוע הטרור פיגוע התאבדות, האינטראקציה בין היותו של אירוע פיגוע התאבדות לבין מספר ההרוגים ומתקפה צבאית מצד המדינה, נמצאו כבעלי השפעה מובהקת על סכום המסגרות שמקדמת המדינה בפיקוח על יתר המשתנים הבלתי תלויים. גם כאן המנבא החזק ביותר הוא היותו של אירוע הטרור פיגוע התאבדות – והוא תורם לסכום המסגרות שמקדמת המדינה. משתנים נוספים שתורמים לסכום המסגרות שמקדמת המדינה הם: מידת הקרבה התרבותית פוליטית, האינטראקציה בין מספר ההרוגים להיותו של אירוע הטרור פיגוע התאבדות, ומתקפת צבאית מצד המדינה. מספר ההרוגים הוא המשתנה היחיד שמפחית את הופעת מסרים ממסגרות שמקדמת המדינה. בדומה לקשר החלש מאוד עליו דווח בבחינת ההשערה השנייה, במודל הרגרסיה לא נמצאה השפעה מובהקת של הקרבה הפוליטית בין מדינת היעד למדינה שמתמודדת עם טרור בסכסוך על סכום המסגרות שתואם המסרים שמנסה המדינה לקדם. משתנה נוספת שלא נמצא בעל השפעה מובהקת, בשליטה על יתר המשתנים הוא התמודדות מדינת היעד עם טרור.

לוח 7.2.3 מודל רגרסיה סכום המסגרות שמקדם ארגון הטרור

משתנה	B	SE B	β
מידת הקרבה התרבותית פוליטית	0.359	0.062	0.139**
מידת הקרבה הפוליטית	0.671	0.141	0.082**
מספר ההרוגים	-0.001	0.000	-0.258**
פיגוע התאבדות=1	0.663	0.084	0.124**
התאבדות*הרוגים	0.000	0.000	-0.065*
פעולה צבאית =1	3.113	0.088	0.473**
התמודדות המדינה מול טרור (=1)	-0.727	0.116	-0.129**

$R^2 = 0.383$, $N=3924$. $0.790 = \text{החותך}$ $P < 0.05^*$, $P < 0.001^{**}$

לוח 7.2.3 מציג את מודל הרגרסיה המרובה עבור משתנה סכום המסגרות שמקדם ארגון הטרור. אחוז השונות המוסברת של סכום המסגרות שמקדמת המדינה על ידי המשתנים הבלתי תלויים הוא 38.3%. משוואת הרגרסיה נמצאה מובהקת $[F_{(7,3916)} = 349.246; p < 0.001]$. הממצאים (לוח 7.2.3) מראים כל המשתנים הבלתי תלויים נמצאו כבעלי השפעה מובהקת על סכום המסגרות שמקדם ארגון הטרור בפיקוח על יתר המשתנים הבלתי תלויים. המנבא החזק ביותר הוא מתקפה צבאית מצד המדינה – והוא תורם לסכום המסגרות שמקדם ארגון הטרור. משתנים נוספים שתורמים לסכום המסגרות שמקדם ארגון הטרור הם: מידת הקרבה התרבותית פוליטית, מידת הקרבה הפוליטית והיותו של אירוע הטרור פיגוע התאבדות (בדומה לממצא כי מתקפה צבאית מצד המדינה תורמת להופעת מסגרות שמקדמת המדינה). המשתנים שמפחיתים את הופעת מסרים ממסגרות שמקדם ארגון הטרור הם: מספר ההרוגים, האינטראקציה בין מספר ההרוגים להיותו של אירוע פיגוע התאבדות, והתמודדות מדינת היעד מול טרור (ממצא זה תואם את ההשערה – מי שסובל מטרור יגלה פחות אמפטיה כלפי טרוריסטים).

מודל הרגרסיה אומנם מאפשר לנו לבחון את ההשפעה הכוללת של המשתנים על סיקור הסכסוכים בעיתונות הזרה, אך במודל קיימות שתי רמות מדידה: רמת הכתבה (אליה שייכים המשתנים השונים הקשורים לאירוע הספציפי המסוקר) ורמת מדינת היעד (אליה שייכים המשתנים הנמדדים ברמת המדינה). בכדי לבחון את רמות המדידה השונות חושב המודל גם באמצעות מודל המתחשב ברמות השונות של משתני המחקר (Multi Level).

7.3 בחינת המודל באופן היררכי

בכדי להתייחס לרמות השונות של המשתנים הבלתי תלויים, חושב מודל רב-רמות היררכי (Multi Level), בתוך שימוש ב-Mix Model בתוכנת ה-Spss. הניתוח מבוסס על הסיקור במדינות היעד בכל אחד מהסכסוכים ($N=9$). ממצאי המודל ההיררכי המופיעים בלוח 7.3 דומים מאוד לממצאים שהוצגו במודל הרגרסיה עבור שלושת המדדים: מדד הסכסוך, סכום מסגרות המדינה, וסכום מסגרות ארגוני הטרור.

מודל סכום מסגרות מרגוני הטרור	מודל סכום מסגרות המדינה	מודל מדד הסכסוך	Fixed effects		
0.19**	0.76***	0.59***	מידת הקרבה	התרבותית	פוליטית
0.49**	-0.23	-0.70***	מידת הקרבה הפוליטית		
-0.00***	-0.00***	-0.00***	מספר הרוגים		
0.76***	3.61***	2.83***	פיגוע התאבדות		
-0.00*	0.00**	0.00***	התאבדות*הרוגים		
3.01***	1.97***	-1.02***	פעולה צבאית		
-0.30*	0.38*	0.64***	התמודדות המדינה מול טרור		
0.98***	0.52**	-0.48**	חותך		
Variance of Random Components					
0.00	0.00	0.00	מדינת היעד בכל סכסוך		
17018.363	19600.602	19617.068	-2 Restricted Log Likelihood		
3933	3933	3933	N		

$P<0.05$ *, $P<0.01$ **, $P<0.001$ ***

מדד הסכסוך – בדומה לממצאי הרגרסיה עבור מדד הסכסוך, גם במודל רב-הרמות, כל המשתנים הבלתי תלויים נמצאו בעלי השפעה מובהקת, והמשתנה המשמעותי ביותר הוא היותו של האירוע פיגוע התאבדות – אשר מעלה את מספר המסרים ממסגרות שמקדמת המדינה ומפחית את מספר המסרים ממסגרות שמקדמים ארגוני הטרור. גם הכיוון של יתר המשתנים הוא זהה, משתנים נוספים שמעלים את מספר המסרים ממסגרות שמקדמת המדינה ומפחיתים את מספר המסרים ממסגרות שמקדמים ארגוני הטרור הם: מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין המדינה שמתמודדת עם טרור בסכסוך לבין מדינת היעד, התמודדות מדינת היעד עם טרור, והאינטראקציה בין מספר ההרוגים לבין היותו של אירוע הטרור פיגוע התאבדות. משתנים אשר מעלים את מספר המסרים ממסגרות שמקדמים ארגוני הטרור ומפחיתים את מספר המסרים ממסגרות שמקדמת המדינה הם: מתקפה צבאית מצד המדינה, מידת הקרבה הפוליטית בין המדינה שמתמודדת עם טרור בסכסוך לבין מדינת היעד, ומספר ההרוגים מפעילות טרור (הבעייתיות של משתנה זה הוצגה במודל הרגרסיה).

סכום מסגרות המדינה – גם כאן הממצאים דומים לממצאי מודל הרגרסיה עבור משתנה סכום מסגרות המדינה, המשתנים הבלתי תלויים, מלבד מידת הקרבה הפוליטית בין מדינת הסכסוך לבין מדינת היעד, נמצאו בעלי השפעה מובהקת במודל. כמו במודל הרגרסיה, המנבא המשמעותי ביותר לסכום המסרים ממסגרות שמקדמת המדינה הוא היותו של אירוע הטרור פיגוע התאבדות, והוא מעלה את סכום מסגרות המדינה. משתנים נוספים שמעלים את סכום המסגרות שמקדמת המדינה הם: מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין המדינה שמתמודדת עם טרור בסכסוך לבין מדינת היעד, האינטראקציה בין מספר ההרוגים לבין היותו של אירוע הטרור פיגוע התאבדות, מתקפה צבאית מצד המדינה, והתמודדות מדינת היעד מול טרור (משתנה זה לא נמצא מובהק במודל הרגרסיה). המשתנה היחיד שמפחית את מספר המסרים שמקדמת המדינה הוא מספר ההרוגים באירועי טרור.

סכום המסגרות של ארגוני הטרור - בדומה לממצאי מודל הרגרסיה למשתנה סכום מסגרות ארגוני הטרור, גם כאן כל המשתנים הבלתי תלויים נמצאו בעלי השפעה מובהקת, והמשתנה בעל ההשפעה המשמעותית ביותר הוא מתקפה צבאית מצד המדינה אשר מעלה את סכום המסרים התואמים את המסגרות שמקדמים ארגוני הטרור. משתנים נוספים שמעלים את סכום המסרים ממסגרות שמקדמים ארגוני הטרור הם: היותו של אירוע הטרור פיגוע התאבדות, מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין המדינה שמתמודדת עם טרור בסכסוך לבין מדינת היעד, ומידת הקרבה הפוליטית בין המדינה שמתמודדת עם טרור בסכסוך לבין מדינת היעד. המשתנים שמפחיתים את סכום המסרים ממסגרות שמקדמים ארגוני הטרור הם: התמודדות מדינת היעד מול טרור, מספר ההרוגים באירועי טרור, והאינטראקציה בין מספר ההרוגים להיותו של אירוע הטרור פיגוע התאבדות.

7.4 סיכום

לסיכום הממצאים של מודל ניבוי הנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסגרות שמנסים שחקנים פוליטיים בסכסוך לקדם לבין אלו שמופיעות בעיתונות הזרה, המשתנה היחיד שפועל בניגוד להשערות המחקר הוא מידת הקרבה הפוליטית בין מדינת היעד לבין זו המתמודדת עם טרור בסכסוך המסוקר – משתנה זה מפחית את המסרים של המדינה ותורם למסרים של ארגוני הטרור (כאמור, בניגוד לצפייה המחקרית). יתר המשתנים פועלים כמצופה; המשתנים: מידת הקרבה התרבותית פוליטית, היותו של אירוע הטרור פיגוע התאבדות, האינטראקציה בין מספר ההרוגים להיותו של אירוע

הטרור פיגוע התאבדות וההתמודדות של מדינת היעד מול טרור, תורמים כולם להופעת מסרים ממסגרות שמקדמת המדינה בסכסוך ומפחיתים את המסרים ממסגרות שמקדם ארגון הטרור. מתקפה צבאית מצד המדינה תורמת להופעת מסרים שתואמים את המסגרות שמקדם ארגון הטרור ומפחיתים את הופעתם של מסרים שמקדמת המדינה אשר מתמודדת מול טרור בסכסוך.

מעניין לראות כי המשתנים שקשורים לאירועים המתרחשים בסכסוך (היותו של אירוע פיגוע התאבדות ומתקפה צבאית מצד המדינה) נמצאו בעלי השפעה משמעותית יותר על אופן סיקור הסכסוכים בכל המודלים שנבחנו, בהשוואה למשתנים הבוחנים את ההקשר הפוליטי בו פועלת התקשורת - התמודדות מדינת היעד עצמה מול טרור ואת מידת הקרבה בין המדינה המתמודדת עם טרור ומדינת היעד. הסבר אפשרי לתופעה יכול להיות שהחדשותיות של האירועים המתרחשים בסכסוך מסוים הם בעלי השפעה חזקה יותר מאשר אלמנטים תרבותיים, על האופן בו העיתונות הזרה בוחרת למסגר את הסכסוך. או במילים אחרות, כאשר רמת האלימות של אירועים המתרחשים בסכסוך גבוהה יותר, כך יורדת רמת הערפול התרבותי שניתנת לאותם האירועים וכך גם הפעלת שיקול הדעת של העיתונאים בפרשנות שביכולתם להעניק להתרחשויות. ממצא זה יכול להיות קשור לאופן המדידה של המנבאים השונים, אך נראה כי מדובר ביותר ממקרה או תופעת לוואי שקשורה לאופן המדידה, וכי הסיפורים העיתונאיים מונעים מהאירועים וההתרחשויות יותר מאשר מכל משתנה אחר (גם הראיונות שקיימתי עם מספר עיתונאים מחזקים את התפיסה הזו).

מודל המחקר מצביע על כך שגורמים קצרי טווח, הקשורים לאירועים אשר מתרחשים בקונפליקט, הם בעלי ההשפעה הרבה ביותר על אופן סיקור האירועים בעיתונות הזרה. הדבר דומה לעיסוק של התקשורת בסכסוכים בצורה אפיזודית, תוך דיווח על אירועים ספציפיים, ולא באופן המנסה להבין את התופעות בצורה רחבה או עמוקה יותר – בצורה תמטית (Iyengar, 1987; 1991). אם כן, על אף שהתקשורת שבה ועוסקת במסגרות מוכרות ובידע קיים בתחום הנידון (Gamson & Modigliani, 1989), ודיווח החדשות נעשה בתוך נרטיב מסוים (Roeh, 1989), לאירועים קצרי הטווח תפקיד מכריע בכל הנוגע לאופי סיקור. לכן יש צורך להתייחס לסיקור המושפע ממשתנים קצרי הטווח באופן שונה מהדיווח העוסק בנרטיבים או במסגרות מדיה – הרי הוא עוסק באירועים מיידיים, ספציפיים ומעוררי עניין (לעיתים מבדרים) בהשוואה לצורת הדיווח העיתונאי המושפע משתנים ארוכי טווח (למשל מידת

הקרבה התרבותית פוליטית בין המדינות). ביטוי אשר ניתן להשתמש בו לתיאור התופעה יכול להיות **עלילת הסיפור - Story line**; שכן, העלילה המתוארת במהלך דיווח עיתונאי אומנם יכולה להתאים לנרטיב מסוים, או לקדם מסגרת כזו או אחרת, אך היא בראש ובראשונה מתארת התרחשות ומושפעת מאירועים קצרי טווח. מהממצאים המוצגים אכן עולה שכאשר עלילת הסיפור תואמת נרטיב ששחקן פוליטי מסוים בסכסוך מנסה לקדם, מופיעים יותר מסרים התואמים את המסגרות של אותו השחקן – אירועי טרור מאסיביים מקדמים את מסגרות המדינה המתמודדת מול טרור, לעומת זאת פעולה צבאית מצד המדינה מקדמת את המסגרות שמנסים ארגוני הטרור לקדם.

כאמור בפרק 6, למרות שהמסגרות הממוסדות של המדינות הנפגעות מטרור זוכות להתייחסות רבה יותר בסיקור האירועים בעיתונות הזרה, התקשורת מעניקה מקום גם לטרוריסטים להציג את טיעוניהם במהלך הסיקור. יתכן שהמשקל הרב הניתן לאירועים בהשוואה להקשר הפוליטי או לקריטריונים תרבותיים אחרים, הוא זה שמאפשר לעיתונות להציג במהלך הדיון על הסכסוך גם את המסגרות של ארגוני הטרור, אשר במרבית המקרים לא תואמות את המטען התרבותי פוליטי של החברה המערבית. או במילים אחרות, כאשר **עלילת הסיפור** המדווח מתמקדת באירוע הטרור, יש מקום (כמו בסיפורים עיתונאיים אחרים) לתת מקום גם לצד השני להשמיע את טיעונו, גם אם הדבר אינו תואם את הנרטיב או המסגרת שמדינת היעד בדרך כלל מקדמת. המיקוד בעלילת הסיפור קשור גם לתופעה במסגרתה התקשורת מעבירה מידע ובידור גם יחד (Infotainment), למעשה המיקוד באירועים ומתן במה גם לארגוני הטרור מוסיף נופך של 'אקשן' ובמידה מסוימת של בידור לסיקור התקשורתי.

פרק 8: סיכום ומסקנות

המודעות לחשיבותה הרבה של תדמיתם בזירה הבינלאומית, ולהשפעתה על יכולתם להשיג מטרות שונות, מביאה שחקנים פוליטיים ובכלל זה מדינות להשקיע משאבים רבים בדיפלומטיה פומבית (Nye, 2006; Wang, 2006; Lee, 2006; Kunczik, 1997; Owens, 1996). דיפלומטיה פומבית מוגדרת כניסיון של הממשל במדינה אחת להשפיע על דעת הקהל במדינה אחרת במטרה ליצור מדיניות אוהדת כלפיה במדינת היעד (Potter, 2002). ההקשר בו מתנהלים היחסים הבינלאומיים כיום אינו מאופיין על ידי האינטראקציה בין מדינות בלבד. נגישות לתקשורת הבינלאומית העצימה מגוון רחב של שחקנים פוליטיים, בניהם גם ארגוני טרור. האפשרות להעביר מסרים באופן מיידי לקהל הבינלאומי, ממרחק וכמעט ללא עלות, מעניק לשחקנים לא מדינתיים נראות וכוח להשפיע על הפוליטיקה הבינלאומית. למעשה לשחקנים הללו אולי אין את הכוח הצבאי והמשאבים הכלכליים, אך דרך העברת מסרים משכנעת הם יכולים להסיט את הדעת הקהל לטובתם (Archetti, 2010; Douglas 2007; Betz, 2008). אם כן, כעת ניתן לראות כי כל השחקנים הפוליטיים עושים שימוש בדיפלומטיה פומבית בניסיונם להעביר את המסרים שלהם.

מלחמת התדמית, במסגרתה מנסה כל צד להציג את רעיונותיו, אמונותיו, תפיסותיו ודרכי פעולתו כמוצדקים, מהווה חזית חשובה במאבק הכולל בין הצדדים בקונפליקט (Evera, 2006), במיוחד בכל הנוגע למלחמה בטרור. עוד יותר מהעיונות הצבאי, המאבק כנגד הטרור מתנהל בזירה התקשורתית, והוא כרוך בהצגת רעיונות, ערכים ותפיסות (Archetti, 2010). היכולת להעביר את המסגרות המועדפות באמצעי התקשורת הזרים היא בעלת משמעות רבה, כיוון שבמיוחד בכל הנוגע לחדשות חוץ המידע המגיע באמצעות התקשורת צפוי להשפיע על האופן בו הציבור והממשל תופסים את האירועים (Manheim, 1994; Ryan, 1991; Wang & Chang, 2004; Wolfsfeld, 1997). הסיקור התקשורתי ייחשב למוצלח כאשר אירוע, נושא או שחקן פוליטי ממוסגר באופן המקדם תפיסות ופרשנות המועיל לצד אחד בקונפליקט ו/או מעכב את הצד האחר (Entman, 2003).

מטרת המחקר היתה להבין טוב יותר את החוקים, שלעיתים הם סמויים, המסבירים את מידת ההצלחה לה זוכים שחקנים שונים כאשר הם מקדמים מסגרות פוליטיות בנושא טרור, בעיתונות

הזרה. במסגרת המחקר נבחנו הנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסגרות שמקדמים אותם השחקנים, לבין המסגרות שמאומצות על ידי כלי תקשורת זרים.

המחקר בחן שלושה סכסוכים במסגרתם נעשה שימוש בטרור: הטרור של אל-קעידה המופעל כלפי ארה"ב (בתחומי המדינה או נגד מטרות אמריקאיות מחוצה לה); הטרור הפלסטיני המופעל כלפי ישראל; והטרור האיסלמי המופעל כלפי מטרות בריטיות (בתחומי בריטניה ומחוצה לה).

חמישה עקרונות מנחים, אשר מסייעים בהבנת סיקור של קונפליקטים, נבחנו במחקר:

1. כל השחקנים הפוליטיים הלוקחים חלק בסכסוך מנסים לקדם את המסגרות המועדפות עליהם לעיתונות הזרה. מבחינה אנליטית נוח לחלק את המסגרות הללו לשלושה אלמנטים: בעיה, סיבה ופתרון – בהתאם להגדרתו של Entman (1993) למסגור.
2. ההבדלים בין הנרטיבים שמנסים שחקנים פוליטיים שונים לקדם מבטאים הבדלים בערכי התרבות שלהם ובאופן בו כל אחת מהמדינות תופסת את עצמה בזירה הבינלאומית.
3. בתקופות בהן מדינת היעד מתמודדת בעצמה מול טרור, כך תקשורת היעד ממסגרת את האירועים בסכסוך באופן דומה יותר למסרים שהמדינה שמתמודדת עם הטרור מנסה לקדם.
4. ככל שאירועי הטרור אינטנסיביים ואלימים יותר (מבחינת מספר הנפגעים וסוג הפיגוע), כך תקשורת היעד ממסגרת אותם באופן דומה יותר למסרים שהמדינה שמתמודדת עם הטרור מנסה לקדם.
5. מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין השחקנים הלוקחים חלק בסכסוך ובין מדינת היעד קובעת את גודל הפער בין המסגרות שמנסים השחקנים השונים לקדם ובין אלו המופיעות בתקשורת היעד.

במטרה לבדוק את שני העקרונות הראשונים נבחנו המסרים שמנסים הצדדים השונים בסכסוכים הנחקרים להעביר לקהילה הבינלאומית, זאת בניסיון לאתר את המסרים והנרטיבים אותם הם מנסים לקדם. בשלב זה במחקר נעשה שימוש בניתוח נרטיבים של הפרסומים הרשמיים ואתרי האינטרנט (N=521) של השחקנים הפוליטיים הרלוונטיים (המדינות וארגוני הטרור הלוקחים חלק בסכסוך).

העקרון הראשון טוען כי כל השחקנים הפוליטיים הלוקחים חלק בסכסוך מנסים לקדם את המסגרות המועדפות עליהם עיתונות הזרה. מבחינה אנליטית נוח לחלק את המסגרות הללו לשלושה אלמנטים: בעיה, סיבה ופתרון – בהתאם להגדרתו של Entman (1993) למסגור. מניתוח הנרטיבים עולה כי כל השחקנים שנבחנו דנים באותם האלמנטים כאשר הם מציגים את סיפור הסכסוך: הבעיה, הסיבה והפתרון; נושאים אלו יכולים לשמש כ'מסגרות על' בכל הנוגע לאופן מסגורם של קונפליקטים.

העקרון השני טוען כי ההבדלים בין הנרטיבים שמנסים שחקנים פוליטיים שונים לקדם מבטאים הבדלים בערכי התרבות שלהם ובאופן בו כל אחת מהמדינות תופסת את עצמה בזירה הבינלאומית. על אף שכל שחקן פוליטי מנסה להציג עצמו כקורבן, להטיל את האשמה על הצד השני בסכסוך ולהציע את פתרונותיו, כל אחד מהם מדגיש אלמנטים שונים כשהוא מספר את 'סיפור הסכסוך' שלו. ניתן להסביר את ההבדלים בנרטיבים באמצעות הבדלים בערכי התרבות (בהתאם למחקריהם של Hofstede 1980; Inglehart & Welzel, 2005; Schwartz 1994; 1999) של השחקנים השונים ובאופן בו כל אחת מהמדינות תופסת את עצמה בזירה הבינלאומית:

- ישראל מציגה נרטיב מתגונן. השיח הישראלי תואם את האופן בו המדינה תופסת את עצמה בזירה הבינלאומית (הצורך להסביר את פעולותיה לעולם) ומושפע מערכי החברה לחץ וצורך בוודאות, שיוויון וצורך בסדר - הרטוריקה המתגוננת, הטלת האשמה על הפלסטינים והדגש על הצורך להגן על חיי אזרחיה.
- ארה"ב מתמקדת במאבק הבינלאומי נגד הטרור. המסרים האמריקאים תואמים את השילוב של ערכי הכבוד להיררכיה, השמרנות והמסורת ותפיסת ארה"ב כמעצמת על. למעשה, פגיעה בארה"ב נתפסת כפגיעה בחברה המערבית כולה לשיטת ארה"ב, ועל כן כל העולם המערבי/דמוקרטי צריך להגיב על פגיעה שכזו, כאשר ארה"ב תעמוד בראש המאבק.
- בריטניה מאוד מאופקת בנרטיב שלה; הבריטים כמעט ולא מזכירים את המפגעים, כל שהם אומרים הוא שככל הנראה מדובר בטרוריסטים איסלמים. הנרטיב תואם את הגישה המאופקת הבריטית (התואמת את ההתמודדות של בריטניה במצבי קונפליקט קודמים), את היכולת לחיות במצבי חוסר וודאות.
- הארגונים הפלסטינים מציגים את המצב כמשוואה של החטא ועונשו – האלימות הפלסטינית מוצגת כהתנגדות לגיטימית לכיבוש הישראלי. המסר הפלסטיני תואם את הערכים המקובלים באיסלאם. ישראל צריכה להעניש (באופן קולקטיבי) על הפשעים שלה כלפי האומה הפלסטינית.

- ארגון אל קעידה טוען כי מוסלמים בכל העולם נפגעים ואדמות מוסלמיות נכבשות על ידי המערב. המסר של אל קעידה תואם את הערכים המקובלים באיסלאם. הארגון מצדיק את פעולותיו לאור הכיבוש של המערב, בראשות ארה"ב, על העולם המוסלמי – האומה (כאן בולט ערך הקולקטיביות), תוך שימוש ברטוריקה מוסלמית דתית (בהתאם לערכים של מסורת ושמרנות).

שלושת העקרונות האחרונים מהווים כמנבאים למידת ההצלחה של שחקן פוליטי בהעברת מסריו, בעזרתם ניתן להבין את הנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסגרות שמקדמים אותם השחקנים, לבין המסגרות שמאומצות על ידי כלי תקשורת זרים. לצורך כך נערך ניתוח תוכן כמותי של סיקור כל סכסוך בשלוש מדינות שאינן מעורבות בסכסוך. כל אחד מהמשתנים נבדק בנפרד, כמו כן נבחנה השפעתם המשותפת על סיקור הסכסוך (באמצעות רגרסיה ומודל היררכי, ושניהם הצביעו על אותן מגמות).

העקרון השלישי טוען כי בתקופות בהן מדינת היעד מתמודדת בעצמה מול טרור, כך תקשורת היעד ממסגרת את האירועים בסכסוך באופן דומה יותר למסרים שהמדינה שמתמודדת עם הטרור מנסה לקדם. שינויים פוליטיים ואירועים משמעותיים במדינת היעד משפיעים גם הם על הדרך בה תקשורת היעד מסוקרת אירועים כחדשות חוץ, ובתוך כך גם קונפליקטים שונים בעולם (Norris et al., 2003; Ross, 2003). למעשה, משתנה זה בוחן את ההקשר הפוליטי בו פועלת התקשורת, מתוך הבנה שהוא משפיע על התפקיד שהתקשורת תמלא בסיקור האירועים (Wolfsfeld, 1997). חוויות של התמודדות מול טרור עשויות לגרום להזדהות ואמפטיה של האזרחים ובניהם העיתונאים עם הצד הנפגע מטרור. ואכן, נמצא במחקר כי התנסות מדינת היעד בסכסוכים ומול טרור, קשורה לאופן שהעיתונות מתייחסת לסכסוכים אחרים במסגרתם נעשה שימוש בטרור. בתקופות בהן מדינת היעד מתמודדת בעצמה מול טרור, ההקשר הפוליטי בו פועלת העיתונות הוא כזה שטרור במקומות שונים עשוי לעורר אמפטיה, ואכן העיתונות ממסגרת סכסוכים אחרים באופן הקרוב למסר של הצד שנפגע מטרור. משתנה זה נמצא כמנבא בעל השפעה מובהקת גם במודלים לניבוי לסיקור התקשורתי של סכסוכים (מודל הרגרסיה והמודל ההיררכי).

העקרון הרביעי טוען כי ככל שאירועי הטרור אינטנסיביים ואלימים יותר (מבחינת מספר הנפגעים וסוג הפיגוע), כך תקשורת היעד ממסגרת אותם באופן דומה יותר למסרים שהמדינה שמתמודדת עם הטרור

מנסה לקדם. התקשורת בראש ובראשונה מנסה לספר סיפור עיתונאי טוב, כאשר קונפליקטים, אלימות וטרור תואמים את סוג הסיפורים אשר נתפסים כחדשותיים. על כן, עוצמת האירועים המתרחשים במסגרת הסכסוך (כמות הנפגעים, סוג הפיגועים, תגובת המדינה הנפגעת וכיו"ב) צפויה להשפיע על הסיקור ואופן מסגורו בתקשורת (Galtung & Ruge, 1965; Weimann, 1985; Weimann & Winn, 1994; Wolfsfeld, 2011). המשתנים הקשורים לאירועים המתרחשים במסגרת הסכסוך אשר שימשו כמנבאים לאופן סיקורו הם: סוג הפיגוע (התאבדות מול כל יתר סוגי הפיגועים), מספר ההרוגים, ופעולה צבאית מצד המדינה. להלן סיכום הממצאים:

- בפיגועי התאבדות בהשוואה ליתר סוגי הפיגועים מוצגים יותר מסרים שתואמים את המסגרות שמקדמת המדינה שמתמודדת עם טרור, ופחות מסרים שתואמים את המסגרות שמקדם ארגון הטרור. האמפטיה לצד שנפגע מטרור במקרה של פיגועי התאבדות תואמת את הספרות המחקרית בתחום, לפיה אירועי טרור דרמטיים בכלל ופיגועי התאבדות בפרט זוכים להתייחסות תקשורתית רבה יותר בהשוואה לאירועי טרור אחרים (ירחי, 2004; ירחי וצפתי, 2009; Weimann & Winn, 1994).

- ככל שעולה מספר ההרוגים באירועי הטרור, מוצגים יותר מסרים שתואמים את המסגרות שמקדמת המדינה שמתמודדת עם טרור ופחות מסרים שתואמים את המסגרות שמקדם ארגון הטרור. ממצא זה תואם ממצאים קודמים לפיהם, כאשר מספר ההרוגים גבוה יותר כך עולה ההתייחסות התקשורתית לנפגעים (ירחי וצפתי, 2009; Weimann & Winn, 1994).

- כאשר המדינה נוקטת בפעולה צבאית, מוצגים פחות מסרים שתואמים את המסגרות שמקדמת המדינה שמתמודדת עם טרור, ויותר מסרים שמקדם ארגון הטרור.

משתנים אלו נמצאו כמנבאים בעלי השפעה מובהקת גם במודלים לניבוי לסיקור התקשורתי של סכסוכים (מודל הרגרסיה והמודל ההיררכי), כאשר בשל הבעייתיות של משתנה מספר ההרוגים (היות שאינו מופיע בכל הכתבות, ועל כן נמדד תקופתית ולא עבור כל אירוע בנפרד) נוספה למודל גם האינטראקציה בין מספר ההרוגים לבין היותו של האירוע פיגוע התאבדות. המשתנה היותו של האירוע פיגוע התאבדות נמצא כמשתנה בעל ההשפעה הגדולה ביותר על המודל – זהו המנבא שמסביר בצורה הטובה ביותר את אופן סיקור הסכסוך העיתונותי הזרה.

העקרון החמישי טוען כי מידת הקרבה התרבותית פוליטית בין השחקנים הלוקחים חלק בסכסוך ובין מדינת היעד קובע את גודל הפער בין המסגרות שמנסים השחקנים השונים לקדם ובין אלו המופיעות בתקשורת היעד. מסגרת שמקורה במדינה או חברה הקרובה מבחינה תרבותית פוליטית למדינת היעד, אשר חולקת עימה ערכים, היא בעלת סבירות גבוהה יותר להיקלט בהשוואה למסגרת שמקורה במדינה או חברה מרוחקת, אשר ערכיה אינם דומים לאלו של מדינת היעד (Sheafer et al., 2010). בהתאם לעקרון המחקרי ולממצאי מחקרים קודמים (Entman, 2008; Sheafer & Gabay, 2009; Sheafer et al., 2010), נמצא קשר בין מידת הקרבה התרבותית פוליטית (בין המדינה שמתמודדת עם טרור בסכסוך לבין מדינת היעד) לבין האופן בו התקשורת תמסגר את האירועים, כך שתקשורת שפועלת במדינה קרובה יותר מבחינה תרבותית פוליטית למדינה שמתמודדת עם טרור צפויה למסגר את האירועים בצורה קרובה יותר למסרים שהמדינה המתמודדת עם טרור מנסה להעביר ופחות להדגיש את המסרים שמנסים ארגוני הטרור לקדם. משתנה זה נמצא כמנבא בעל השפעה מובהקת גם במודלים לניבוי לסיקור התקשורתי של סכסוכים (מודל הרגרסיה והמודל ההיררכי).

משתנה נוסף שנבחן הוא מידת הקרבה הפוליטית בין המדינה המעורבת בסכסוך לבין מדינת היעד. מחקרים קודמים מציגים השפעה של מידת הקרבה הפוליטית בין המדינות על קידום המסרים של המדינה המעורבת בסכסוך בתקשורת היעד (Sheafer et al., 2010; Weimann, 1985; Wolfsfeld, 2004). אך בניגוד לצפייה המחקרית לא נמצא שכל שמדינת היעד קרובה מבחינה פוליטית למדינה המעורבת בסכסוך כך תקשורת היעד תסקר את האירועים בצורה שקרובה למסרים שמקדמת המדינה. אופן מדידת המשתנה מידת הקרבה הפוליטית עשוי לשמש כהסבר אפשרי לאי מציאת הקשר המשוער; בניגוד למשתנים אחרים במחקר, מידת הקרבה הפוליטית נמדדת על ידי מדד אחד בלבד (התאמה בהצבעות באו"ם) – יכול להיות שאיתור מדדים נוספים שמלמדים על הקרבה הפוליטית בין מדינות יסייעו בבחינת המשתנה.

כאשר בונים את מודל המחקר המלא (הרגרסיה או המודל ההיררכי), מעניין לראות כי המשתנים שקשורים לאירועים המתרחשים בסכסוך (היותו של אירוע פיגוע התאבדות ומתקפה צבאית מצד המדינה) נמצאו בעלי השפעה משמעותית יותר על אופן סיקור הסכסוכים בכל המודלים שנבחנו, בהשוואה למשתנים הבוחנים את הקשר בין במדינה המתמודדת עם טרור ומדינת היעד ואת התמודדות מדינת היעד עצמה מול טרור. הסבר אפשרי לתופעה יכול להיות שהחדשותיות של

האירועים המתרחשים בסכסוך מסוים הם בעלי השפעה חזקה יותר מאשר אלמנטים תרבותיים, על האופן בו העיתונות הזרה בוחרת למסגר את הסכסוך. או במילים אחרות, כאשר רמת האלימות של אירועים המתרחשים בסכסוך גבוהה יותר, כך יורדת רמת הערפול התרבותי שניתנת לאותם האירועים וכך גם הפעלת שיקול הדעת של העיתונאים בפרשנות שביכולתם להעניק להתרחשויות.

המחקר מצביע על כך שגורמים קצרי טווח, הקשורים לאירועים אשר מתרחשים בקונפליקט, הם בעלי ההשפעה הרבה ביותר על אופן סיקור האירועים בעיתונות הזרה. אם כן, על אף שהתקשורת עוסקת במסגרות מוכרות ובידע קיים בתחום הנידון (Gamson & Modigliani, 1989), ודיווח החדשות נעשה בתוך נרטיב מסוים (Roeh, 1989), לאירועים קצרי הטווח תפקיד מכריע בכל הנוגע לאופי סיקור. לכן יש צורך להתייחס לסיקור המושפע ממשתנים קצרי הטווח באופן שונה מהדיון העוסק בנרטיבים או במסגרות מדיה – הרי הוא עוסק באירועים מיידיים, וספציפיים (לעיתים מבדרים) בהשוואה לצורת הדיווח העיתונאי המושפע ממשתנים ארוכי טווח. ניתן לתאר את התופעה תוך התייחסות **לעלילת הסיפור - Story line**; שכן, העלילה המתוארת במהלך דיווח עיתונאי אומנם יכולה להתאים לנרטיב מסוים, אך היא בראש ובראשונה מתארת התרחשות המושפעת מאירועים קצרי טווח. מהממצאים המוצגים אכן עולה שכאשר עלילת הסיפור תואמת נרטיב ששחקן פוליטי מסוים בסכסוך מנסה לקדם, מופיעים יותר מסרים התואמים את המסגרות של אותו השחקן – אירועי טרור מאסיביים מקדמים את מסגרות המדינה המתמודדת מול טרור, לעומת זאת פעולה צבאית מצד המדינה מקדמת את המסגרות שמנסים ארגוני הטרור לקדם.

למרות שהמסגרות הממוסדות של המדינות הנפגעות מטרור זוכות להתייחסות רבה יותר בסיקור האירועים בעיתונות הזרה, התקשורת מעניקה מקום גם לטרוריסטים להציג את טיעוניהם במהלך הסיקור. יתכן שהמשקל הרב הניתן לאירועים מאפשר לעיתונות להציג במהלך הדיון על הסכסוך גם את המסגרות של ארגוני הטרור, אשר במרבית המקרים לא תואמות את המטען התרבותי פוליטי של החברה המערבית. או במילים אחרות, כאשר **עלילת הסיפור** המדווח מתמקדת באירוע הטרור, הדבר מצדיק מבחינת העיתונאים (בדומה לסיפורים חדשותיים אחרים שאינם עוסקים בטרור) התייחסות גם לצד השני להשמיע את טיעוניו, גם אם הדבר אינו תואם את הנרטיב או המסגרת שמדינת היעד בדרך כלל מקדמת. המיקוד בעלילת הסיפור קשור גם לתופעה במסגרתה התקשורת מעבירה מידע ובידור גם יחד (Infotainment), התייחסות זו מוסיפה 'אקשן' ובמידה מסוימת בידור לסיקור התקשורתי.

חשיבותו של המחקר נובעת מהתפקיד החשוב שממלאים אמצעי התקשורת בחיינו. במקרים רבים מתוודעים בני האדם למציאות דרך אמצעי תקשורת ההמונים. התמונה המוצגת לאורך זמן, מסייעת להבניית תפיסת עולמו ולראייה הערכית והאידיאולוגית של הנמען. הסתמכותנו על אמצעי התקשורת לצורך השגת מידע על העולם, לצד השפעתם המעוותת של תהליכי הברירה המערכתית והפרקטיקה העיתונאית, יוצרים תחושה של חיים בעולם מתווך על ידי התקשורת (Weimann, 2000). השפעת התקשורת בולטת במיוחד בסיקור סכסוכים בינלאומיים, בהם אין למרבית הציבור דרך אחרת מלבד אמצעי התקשורת להשיג מידע על התרחש במסגרת הסכסוך. האופן בו מוצג הסכסוך בתקשורת, הכולל במקרים רבים פרשנות לגבי מי הם הקורבנות ואיזה צד אשם במצב, משפיע על הדרך בה תופסים האזרחים וביניהם גם קובעי המדיניות את הסכסוך, ובעקבות כך גם על החלטות פוליטיות. הרחבת הידע באשר לתהליכים שמאחורי יצירת החדשות (עבודת יחסי הציבור של העוסקים בדיפלומטיה פומבית ועבודת העיתונאים) עשויה לתרום לנו, כחוקרי תקשורת להבין טוב יותר כיצד נוצרות החדשות.

המחקר צפוי לתרום במספר תחומים; ראשית, מחקרים שעוסקים במסגרות, בוחנים בדרך כלל טקסטים תקשורתיים, רק מעטים מהם עוסקים לתהליך בניית המסגרות (Borah, 2011). המחקר הנוכחי אשר בוחן בצורה מקיפה, דרך ניתוח הנרטיבים, את תהליך בניית המסגרות עשוי לסייע לחוקרים להבין טוב יותר את תהליך בניית המסגרות כתוספת לאופן בו הן מוצגות בתקשורת. על ידי הצעת רשימת של מסגרות המקודמות על ידי שחקנים פוליטיים הלוקחים חלק בסכסוך והמסגרות המופיעות בתקשורת, יוכלו חוקרים להבין טוב יותר כיצד שחקנים פוליטיים ואמצעי התקשורת מעניקים משמעות לאירועים הנידונים. בנוסף, המדד הבוחן את המסגרות המקודמות על ידי שחקנים פוליטיים, מסגרות-העל, ומדידת המסגרות המופיעות בעיתונות לגבי אותם הסכסוכים, עשויה לסייע לחוקרי תקשורת העוסקים בסיקור קונפליקטים ומסגרות מדיה. המחקר המוצע כולל בתוכו מרכיבים איכותניים רבים בנוסף לכלי המחקר הכמותיים אשר מרבית המחקרים בתחום עושים בהם שימוש, ועל כן צפוי לתת תמונה מעמיקה ומקיפה יותר של נושא מסגור הטרור.

מלבד התרומות התיאורטיות שהוצגו, המחקר צפוי לסייע במתן מענה לשאלות העולות באשר ליכולת של ממשלים להתמודד מול ארגוני טרור במאבק על התקשורת הזרה. באופן דומה יוכלו ממצאי

המחקר לסייע לאנשי המקצוע העוסקים בדוברות והסברה ברמה הלאומית והבינלאומית, להבין את הסיבות לאופן המסגור השונה של אירועים וקונפליקטים בתקשורת הזרה, להכין עצמם בצורה טובה יותר להתמודדות מול התקשורת העולמית ובכך לשפר את תדמיתם.

מספר בעיות עולות במחקר; הראשונה, אשר כבר הוצגה בקצרה, קשורה לאופן מדידת הקרבה הפוליטית בין המדינות – קיים סיכוי סביר שמדד מורכב ורב ממדי היה נותן תמונה מדויקת יותר של מידת הקרבה הפוליטית בין המדינות והופך את המשתנה לבעל השפעה במודל המחקר. בעיה נוספת עולה משיטת איסוף הנתונים, זוהי בעיה משותפת לכל המחקרים המשתמשים בניתוח תוכן כמותי. לטקסטים יש יותר ממשמעות אחת, לכן מקודדים שונים יכולים לקודד את אותו הטקסט בצורה שונה. בניסיון להתמודד עם בעיה זו נערכה בדיקת מהימנות בין שופטים, אשר העלתה כי קיימת הסכמה רבה באשר לפרשנות הטקסטים שקודדו. בניסיון להתמודד עם תוקף המדידה בניתוח הכמותי, אותרו המסרים המרכזיים באמצעות ניתוח נרטיבים של מספר גדול ($n=521$) של טקסטים, ולאחר מכן באמצעות ראיונות העומק התקבל אישור נוסף שאלו אכן המסרים שעוסקים במלאכה התכוונו להעביר. בנוסף, מחקר זה מנסה לבחון את הסיקור התקשורתי של אירועי טרור בתקשורת הזרה, אך נבחנו במסגרתו רק שני עיתונים יומיים בכל אחת מארבעת המדינות שנדגמו. בניסיון להתגבר על בעיה זו נבחרו לכל סכסוך שלוש מדינות אשר בכל אחד מהן נדגמו שני העיתונים המרכזיים במדינה אשר מייצגים במרבית המקרים ז'אנרים שונים של עיתונות באותה במדינה, כאשר המטרה היתה לבחון מגמות בעיתונות באופן כללי ולא את ההבדלים בין העיתונים.

קונפליקטים במאה ה-21 מאופיינים בלוחמה חדשה, מדינות מתמודדות מול שחקנים לא מדינתיים בעלי אופי צבאי, בעיקר מול ארגוני טרור. בעידן המידע, בו אנו חיים, למסרים המועברים בתקשורת הזרה בכל הנוגע לקונפליקטים חשיבות רבה בבניית התדמית של השחקנים שלוקחים חלק בסכסוך, ובעיצוב המדיניות של מדינות זרות כלפי המעורבים בו. אם כן, לדיפלומטיה הפומבית בעידן של טרור משמעות מכרעת. הבנת הנסיבות שמרחיבות או מצמצמות את הפער בין המסר שמדינה מנסה להעביר לבין המסר שעובר בתקשורת הזרה, עשוי לסייע למדינות הנאבקות מול הטרור בניהול דיפלומטיה פומבית מוצלחת. בתקופה בה למידע יש משמעות כה רבה, בכדי לעצור את הקיצוניות, על הדמוקרטיה המערביות לעצור את הפצת הנרטיב הטרוריסטי, ולהחליפו ב'סיפור טוב יותר' – כזה שיתפוס בתקשורת הבינלאומית (Casebeer and Russell, 2005).

מקורות

- בן צבי, א. (2006). *ארה"ב בזירה הבינלאומית מאז 1945*. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה.
- גנור, ב. (1993). הגדרת טרור. *מערכות*, 333, 25-27.
- גנור, ב. (1999). טרוריסם- הקשיים המושגיים בהגדרתו. *נתיב: כתב עת למחשבה מדינית, חברה ותרבות*, 68, 20-29.
- דרשוביץ, א. (2004) *ישראל – כתב הגנה*. תל אביב: מטר.
- הרמן, ת. (1995). *מלמטה למעלה: תנועות חברתיות ומחאה פוליטית*, כרך ב'. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה.
- וימן, ג. (1999). תיאטרון הטרור: אתגרה הקשה של הדמוקרטיה. בתוך ר. כהן-אלמגור (עורך), *סוגיות יסוד בדמוקרטיה הישראלית* (247-264). תל אביב: ספריית הפועלים.
- וימן, ג. (2006). *טרור וירטואלי: כיצד טרוריסטים מודרניים משתמשים באינטרנט*. בתוך ת. ליבס, ופ. פרוש (עורכים), *כשהאויב נכנס אלי הביתה* (72-109). תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד.
- וימן, ג. וצפתי, י. (1999). *טרור באינטרנט. פוליטיקה: כתב עת למדע המדינה וליחב"ל*, 4, 45-63.
- ירחי, מ. (2004). *הסיקור התקשורתי של אירועי טרור בעיתונות הישראלית - מרכז מול פריפריה*. עבודת גמר לקבלת תואר שני, אוניברסיטת חיפה.
- ירחי, מ. וצפתי, י. (2009). *הסיקור התקשורתי של אירועי טרור בעיתונות הישראלית הכתובה: מרכז מול פריפריה. מגמות מו (1-2)*, 38-61.
- ליבס, ת. ופרוש, פ. (2006). מבוא. בתוך ת. ליבס, ופ. פרוש (עורכים), *כשהאויב נכנס אלי הביתה* (7-20). תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד.
- ליבס, ת. וקמפף, ז. (2006). דבר המחבל: התקשורת במרדף אחרי הטרור. בתוך ת. ליבס, ופ. פרוש (עורכים), *כשהאויב נכנס אלי הביתה* (21-51). תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד.
- נוסק, ה. (2003). חדשות שלנו וחדשות שלהם: על תפקיד הזהות הלאומית של העיתון והעיתונאים בהגדרת אלימות פוליטית וטרור כחדשות חוץ. *נקודת מפגש*, 1, 75-116.
- קופרמן, ר. וטרנט, ד. (1982). *טרור: הסכנה, המציאות, התגובה*. תל אביב: משרד הביטחון.
- שקדי, א. (2003). *מילים המנסות לגעת*. תל אביב: הוצאת רמות.

Altheide, D. L. (1987). Format and symbol in television coverage of terrorism in the US and Great Britain. *International Studies Quarterly*, 31, 161-176.

- Albritton, R. B., & Manheim, J. B. (1985). Public relations efforts for the third world: Images in the news. *Journal of Communication*, 35(1), 43–59.
- Antoniades, A., Miskimmon, A. & O’Loughlin B. (2009) *Great Powers and Strategic Narratives*. Working paper. Brighton: University of Sussex.
- Archetti, C. (June, 2010). *Terrorism, Communication, and the War of Ideas: Al-Qaida’s Strategic Narrative as a Brand*. Paper presented at the ICA, Singapore.
- Auerbach, Y. & Bloch-Elkon, Y. (2005). Media framing and foreign policy: The elite press vis-a-vis US policy in Bosnia, 1992–95. *Journal of Peace Research*, 42(1), 83–99.
- Avraham, E. & Ketter, E. (2008). *Media Strategies for Marketing Places in Crisis: Improving the Image of Cities, Countries and Tourist Destinations*. Burlington MA: Elsevier Inc.
- Barston, R.P. (1997). *Modern diplomacy*. London: Longman.
- Baum, M. A., & Potter, P. B. K. (2008). The relationship between mass media, public opinion, and foreign policy: Toward a theoretical synthesis. *Annual Review of Political Science*, 11, 39–65.
- Betz, D. (2008). The Virtual dimension of Contemporary Insurgency and Counterinsurgency. *Small Wars & Insurgencies*, 19(4), 510-540.
- Bird, S. E., & Dardenne, R. W. (1988). Myth, chronicle, and story: Exploring the narrative qualities of news. In J. W. Carey (Ed.), *Media, myths, and narratives: Television and the press* (67-87). Beverly Hills, CA: Sage.
- Borah, P. (2011). Conceptual issues in framing theory. *Journal of Communication*, 61(2), 246-263.
- Casebeer, W. D., & Russell J. A. (2005). Storytelling and Terrorism: Towards a Comprehensive ‘Counter-Narrative Strategy’. *Strategic Insights*, 4(3).

Castells, M., (2008). The New Public Sphere: Global Civil Society, Communication Networks, and Global Governance. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 616(1), 78-93.

Chatman, B. (1980). *Story and discourse*. New York: Cornell University Press.

Chomsky, N. (1988). *The culture of terrorism*. Montreal: Black Rose.

Cowan, G. and Cull, N. J., (2008). Public Diplomacy in a Changing World. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 616(1), 6-8.

Cull, N. J., (2009). *Public Diplomacy: Lessons from the Past*. Los Angeles, CA: Figueroa Press.

Curtis, M. (1995). The ambiguities of power. New Jersey: Zed Books Ltd.

Darnton, R. (1975). Writing news and telling stories. *Daedalus*, Spring, 175-194.

Douglas, S. (2007). Waging the Inchoate War: defining, Fighting, and Second-Guessing the 'Long War'. *Journal of Strategic Studies*, 30(3), 391-420.

Durham, F. D. (1998). News frames as social narratives: TWA flight 800. *Journal of Communication*, 48 (4), 100-117.

Entman, R.M. (1993). Framing: Towards clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43 (4), 51-58.

Entman, R.M. (1995). Television, democratic theory and the visual construction of poverty. *Research in Political Sociology*, 7, 139-160.

Entman, R.M. (2003). *Projections of power: Framing news, public opinion, and US foreign policy*. Chicago: The University of Chicago Press.

Entman, R. M. (2004). *Projections of power: Framing news, public opinion and U.S. Foreign Policy*. Chicago: University of Chicago Press.

Entman, R. M. (2008). Theorizing mediated public diplomacy: The U.S. case. *Press/Politics*, 13, 87–102.

- Epstein, E. J. (1973). *News from nowhere*. New-York: Random House.
- Evera, S. V. (2006). Assessing US strategy in the war on terror. *Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 607 (1), 10-26.
- Fisher, W. R. (1987). *Human communication as narration: Toward a philosophy of reason, value and action*. Columbia: University of South Carolina Press.
- Fisher, G. (1997). *Mindsets: the role of culture and perception in international relations*. Yarmouth, Maine: Intercultural Press.
- Fitzpatrick, K. R. (2009). *The future of US public diplomacy*. NLD: Brill Academic Publisher.
- Freedman, L. (2006). *The Transformation of Strategic Affairs*. London: The International Institute for Strategic Studies.
- Galtung, J. (1998). *Peace by peaceful means: peace and conflict, development and civilization*. London: Sage Publications.
- Galtung, J. & Ruge, M. H. (1965). The structure of foreign news. *Journal of Peace Research*, 2, 64-90.
- Gamson, W. A. (1989). News as framing. *American Behavioral Scientist*, 32(2), 157-161.
- Gamson, W. A. (1992). *Talking politics*. New-York: Cambridge University Press.
- Gamson, W. A., Croteau, D., Hoynes, W., & Sasson, T. (1992). Media images and the social construction of reality. *Annual Review of Sociology*, 18, 373-393.
- Gamson, W. A., Fireman, B. & Rytina, S. (1982). *Encounters with unjust authority*. Homewood, IL: Dorsey.
- Gamson, W. A., & Lasch, K. E. (1983). The Political Culture of Social Welfare Policy.” In S. E. Spiro and E. Yuchtman-Yaar, (Eds.) *Evaluating the Welfare State* (397-415). New York: Academic Press.

- Gamson, W. A., and Modigliani, A. (1987). The changing culture of affirmative action. *Research in Political Sociology*, 3, 137–177.
- Gamson, W. A & Modigliani, A. (1989). Media discourse and public opinion on nuclear power: A constructionist approach. *American Journal of Sociology*, 95 (1), 1-37.
- Gans, H. J. (1979). *Deciding what's news*. New-York: Random House.
- Gilboa, E. (1993). American media, public opinion, and the intifada. In A.A. Cohen & G. Wolfsfeld, (eds.), *Framing the intifada* (93-115). New Jersey: Ablex Publishing Corporation.
- Gilboa, E. (2000). Mass communication and diplomacy: A theoretical framework. *Communication Theory*, 10(3), 275-309.
- Gilboa, E., (2006). Public Diplomacy: The Missing Component in Israel's Foreign Policy. *Israel Affairs*, 12 (4), 715–747.
- Gilboa, E. (2008). Searching for a Theory of Public Diplomacy. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*, 616(1), 55-77.
- Gilboa, E., and Shai, N., (2011). Rebuilding public diplomacy: the case of Israel. In A. Fisher, and S. Lucas (eds.), *Trails of engagement: the future of US public diplomacy* (33-54). Boston, MA: Brill.
- Gitlin, T. (1980). *The whole world is watching*. Berkeley, CA: University of California Press.
- Gubrium, J. F. & Holstein, J. A. (2002). *Handbook of interview research : Context & methods*. Thousand Oaks, Calif. : Sage Publications.
- Hague, R. and Harrop, M. (2007). *Comparative Government and Politics: An Introduction* (7th ed.). Basingstoke: Palgrave.

- Hall, S. (1997). The work of representation. In S. Hall (Ed.), *Representation: Cultural representations and signifying practices* (13-74). London: Sage.
- Harcup, T. & O'Neill, D. (2001). What is news? Galtung and Ruge revisited. *Journalism Studies*, 2(2), 261-280.
- Herman, E. S. (1982). *The real terror network*. Boston, MA: South End Press.
- Herman, E. S., & O'Sullivan, G. (1989). *The "terrorism" industry*. New York: Pantheon.
- Hoffman, B. (2006). *Inside terrorism*. New York: Columbia University Press.
- Hoffmann, S. (1968). *Gulliver's troubles, or the setting of American foreign policy*. New-York, NY: Council on foreign relations, Inc.
- Hofstede, G. (1980). *Culture's consequences: International differences in work-related values*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Hofstede, G. (1994). Management scientists are human. *Management Science*, 40, 4-13.
- Hofstede, G. (2001). *Culture's consequences: Comparing values, behaviors, institutions and organizations across nations*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Holsti, O.R. (1968). Content analysis. In G. Lindzey & E. Aronson (eds.) *The handbook of social psychology*. London: Addison Welsey.
- Holsti, O.R. (1969). *Content analysis for the social sciences and humanities*. New-York: Addison-Wesley.
- Hook, S. (2010). *U.S. Foreign Policy: The Paradox of World Power*. Washington DC: CQ press.
- Hunter, I. Q (1999). *British science fiction cinema*. London: Routledge.
- Huntington, S. P. (1996). *The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*. New York: Simon & Schuster.
- Inglehart, R. and Welzel, C. (2005). *Modernization, Cultural Change, and Democracy: The Human Development Sequence*. New York: Cambridge University Press.

- Inglehart, R. and Welzel, C. (2010). "Changing Mass Priorities: The Link between Modernization and Democracy." *Perspectives on Politics*, 8(2), 551-567.
- Iyengar, S. (1987). Television news and citizens explanations of national affairs. *American Political Science Review*, 81(3), 815-832.
- Iyengar, S. (1990). Framing responsibility for political issues. *Political Behavior*, 12(1), 19-40.
- Iyengar, S. (1991). *Is anyone responsible? :How television frames political issues*. Chicago: University of Chicago Press.
- Jenkins, B. (1974). *International terrorism*. Los Angeles: Crescent Publication.
- Kahneman, D. & Tversky, A. (1982). The psychology of preferences. *Science*, 246, 136-142.
- Krippendorff, K. (1980). *Content analysis: An introduction to its methodology*. Beverly Hills: Sage Publications.
- Kunczik, M. (1997). *Images of nations and international public relations*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Kunczik, M. (2003). States, international organizations, and the news media. In P.J. Maarek & G. Wolfsfeld, (eds.), *Political communication in a new era* (117-138). London: Routledge.
- Labov, W. (2006). Narrative pre-construction. *Narrative Inquiry*, 16(1), 37-45.
- Labov, W., & Waletzky, J. (1967). Narrative analysis. In J. Helm (Ed.), *Essays on the verbal and visual arts* (12-44). Seattle: University of Washington Press.
- Lee, S. (2006). An analysis of other countries' international public relations in the US. *Public Relations Review*, 32, 97-103.
- Lent, J. A. (1977). Foreign news in American media. *Journal of Communication*, 27(1), 46-51.

- Leonard, M., Small, A., and Rose, M., (2005). *British Public Diplomacy in the 'Age of Schisms'*. London: The Foreign Policy Centre.
- Liebes, T. (1994). Narrativation of the news: An introduction. *Journal of narrative and life history*, 4 (1&2), 1-8.
- Liebes, T. (1998). Television's disaster marathons. In T. Liebes & J. Curran (Eds.). *Media, Ritual and Identity* (71-86). New-York, NY: Routledge.
- Liebes, T. & Kampf, Z. (2007). The PR of terror. In S. Allan & B. Zelizer (Eds.). *Reporting War: Journalism in Wartime* (77-95). New-York, NY: Routledge.
- Lord, C., (2006). *Losing hearts and minds?*. Westport, CT: Greenwood Publishing group Inc.
- Lunn, J., Miller, V., Smith, B. (2008). *British foreign policy since 1997*. House of commons library.
- Malone, G. (1985). Managing public diplomacy. *Washington Quarterly*, 8, 199-213.
- Manheim, J. B. (1994). *Strategic public diplomacy and American foreign policy: The evolution of influence*. New York: Oxford University Press.
- Manheim, J.B. & Albritton, R. B. (1984). Changing national images: International public relations and media agenda setting. *American Political Science Review*, 78(3), 641-657.
- Manoff, R.K. (1986). Writing the news by telling the 'story'. In R.K Manoff and M. Schudson (Eds.), *Reading the news* (197-229). New York: Pantheon..
- McCracken, G. D. (1988). *The Long Interview*. Qualitative Research Method Series 13, London: Sage Publications.
- Melissen, J., (2005). *Wielding soft power: the new public diplomacy*. The Hague: Netherlands institute of International Relations.
- Mor, B. D. (2007). The Rhetoric of Public Diplomacy and Propaganda Wars: A View from Self- Presentation Theory. *European Journal of Political Research*, 46(5), 661-683.

Noakes, J. A. & Wilkins, K. G. (2002). Shifting frames of the Palestinian movement in US news. *Media, Culture & Society*, 24(5), 649-671.

Norris, P., Kern, M., & Just, M. (2003). Framing terrorism. In P. Norris, M. Kern & M. Just (eds.), *Framing terrorism* (3-25). New York: Routledge.

Nye, J.S, Jr. (2003). U.S. power and strategy after Iraq. *Foreign Affair*, 82(4), 60-73.

Nye, J.S, Jr. (2004). *Soft power: The means to success in world politics*. NY: Public Affairs.

Nye, J.S, Jr. (2011). *The future of power*. NY: Public Affairs.

Nye, J.S, Jr. (2004). The Decline of America's soft power. *Foreign Affair*, 83(3), 16-20.

Nye, J.S., Jr., & Owens, W.A. (1996). America's information edge. *Foreign Affairs*, 75(2), 20-36.

Pearce, D. (1995). *Wary partners: Diplomats and the media*. Washington, DC: Congressional Quarterly Press.

Peterson, P.G. (2002). Public Diplomacy and the war on Terrorism. *Foreign Affair*, 81(5), 74-94.

Potter, E. (2002). Canada and the new Public Diplomacy. *International Journal*, 58 (1), 43-64.

Porter, B. (2006). *Empire and superempire*. New Haven: Yale University press.

Reich, B. (2001). Israeli Foreign policy. In Brown L. C., *Diplomacy in the Middle East*. (97-120), New York: Tauris & Co Ltd.

Reinard, J. C. (1998). *Introduction to communication research*, second edition. Boston, Massachusetts: McGraw-Hill.

Rhoads, K. (2009). The culture variable in the influence equation. In N. Snow, & P. M. Taylor (Eds.) *Routledge Handbook of Public diplomacy* (166-186). New-York, NY: Routledge.

- Roeh, I. (1989). Journalism as storytelling: Coverage as narrative. *American Behavioral Scientist*, 33 (2), 162-168.
- Ross, C. (2002). Public Diplomacy comes to age. *The Washington Quarterly*, 25(2), 75-83.
- Ross, S. D. (2003). Framing of the Palestinian-Israeli conflict in thirteen months of the New York Times editorials surrounding the attack of September 11, 2001. *Conflict & Communication Online*, 2(2).
- Rourke, J. T. (2001). *International politics on the world stage*, Eighth edition. Guilford, CT: The Dushkin Publishing Group, Inc.
- Ryan, C. (1991). *Prime time activism*. Boston, MA: South End Press.
- Ryan, M. (2004). Framing the war against terrorism. *Gazette*, 66(5), 363-382.
- Scheufele, D. A. (1999). Framing as a theory of media effects. *Journal of Communication*, 49(1), 103-122.
- Schimmack, U, Oishi, S., & Diener, E. (2005). Individualism: A valid and important dimension of cultural differences between nations. *Personality and social psychology review*, 9 (1), 17-31.
- Schmid, A. & Jongman, A.J. (1988). *Political terrorism*. Amsterdam: North – Holland Publishing.
- Schudson, M. (1989). The sociology of news production. *Media, Culture & Society*, 11(3), 263-282.
- Schudson, M. (2002). The news media as political institutions. *Annual review of political science*, 5, 249-269.
- Schwartz, S. H. (1994). Beyond individualism-collectivism: New cultural dimensions of values. In U. Kim, H. C. Triandis, C. Kagitibasi, S. C. Choi, & G. Yoon (Eds.), *Individualism and collectivism: Theory, method and applications* (85-119). Newbury Park, CA: Sage.

- Schwartz, S. H. (1999). Cultural value differences: Some implications for work. *Applied Psychology: An International Review*, 48, 23-48.
- Sheafer, T., & Gabay, I. (2009). Mediated public diplomacy: A strategic contest over international agenda building and frame building. *Political Communication*, 26(4), 447–467.
- Sheafer, T. & Shenhav, S. R. (2010). Mediated public diplomacy in a new era of warfare. *The Communication Review*, 12, 272-283.
- Sheafer, T., Shenhav, S. R., Takens, J., & Atteveldt, W. V. (September, 2010). Strategic Frame Building and Cultural Proximity in Mediated Public Diplomacy. Paper presented at the pre-APSA, Washington DC.
- Sigal, L.V. (1986). Sources make the news. In R.K. Manoff, & M. Schudson (eds.) *Reading the news* (9-37). New York: Pantheon.
- Smith, P. B., Peterson, M. F., & Schwartz, S. H. (2002). Cultural Values, Sources of Guidance, and their Relevance to Managerial Behavior. *Cross Cultural Psychology*, 33(2), 188-208.
- Snow, N., & Taylor, P. M. (2009). *Routledge Handbook of Public diplomacy*. New-York, NY: Routledge.
- Tuch, H. N. (1990). *Communicating with the world: US public diplomacy overseas*. New York: St. Martin's Press.
- Tuchman, G. (1974). Making news by Doing Work: Routinizing the unexpected. *American Journal of Sociology*, 79(1), 110-131.
- Tuchman, G. (1978). *Making news*. New-York: Free Press.
- Van Ham, P. (2001). The rise of the brand state. *Foreign Affair*, 80(5), 2-6.

- Van Ham, P. (2003). War, lies and videotape: Public diplomacy and the USA's war on terrorism. *Security Dialogue*, 34, 427–444.
- Vlahos, M. (2009). Public diplomacy as loss of world authority. In N. Snow, & P. M. Taylor (Eds.) *Routledge Handbook of Public diplomacy* (24-38). New-York, NY: Routledge.
- Voeten, E. (2000). Clashes in the Assembly. *International Organization* 54:185–215.
- Wang, J. (2006). Managing national reputation and international relations in the global era: Public diplomacy revisited. *Public Relations Review*, 32, 91-96.
- Wang, J., & Chang, T. K. (2004). Strategic public diplomacy and local press: How a high-profile “head-of-state” visit was covered in America's heartland. *Public Relations Review*, 30, 11–24.
- Webster, M. (2000). *Merriam-Webster dictionary*. S.I. : Merriam-Webster ,Incorporated.
- Weimann, G. (1985). Terrorists or freedom fighters? Labeling terrorism in the Israeli press. *Political Communication and Persuasion*, 2(4), 433-445.
- Weimann, G. (2000). *Communicating unreality*. USA: Sage.
- Weimann, G. (2006). *Terror on the Internet: The New Arena, the New Challenges*. Washington DC: USIP.
- Weimann, G. & Winn, C. (1994). *The theater of terror*. New York: Longman.
- Weinberg, L., Pedahzur, A., & Hirsch-Hoefler, S. (2004). The challenges of conceptualizing terrorism. *Terrorism and Political Violence*, 16(4), 777–794.
- White, D.M. (1950). The ‘Gate Keeper’: A case study in selection of news. *Journalism Quarterly*. 27, 383-390.
- Williams, R. M. Jr. (1970). *American society*. New-York: Knopf.
- Winslade, J., Monk, G. (2000). *Narrative Mediation: A New Approach to Conflict Resolution*. San-Francisco: Jossey - Bass Publishers.

Wimmer, R. D. & Dominick, J. R. (2000). *Mass media Research*, sixth edition. Belmont, CA: Wadsworth.

Wolfsfeld, G. (1997). *Media and political conflict: News from the Middle East*.

Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Wolfsfeld, G. (August, 2002). *Mobilizing the news media for the other war on terror*.

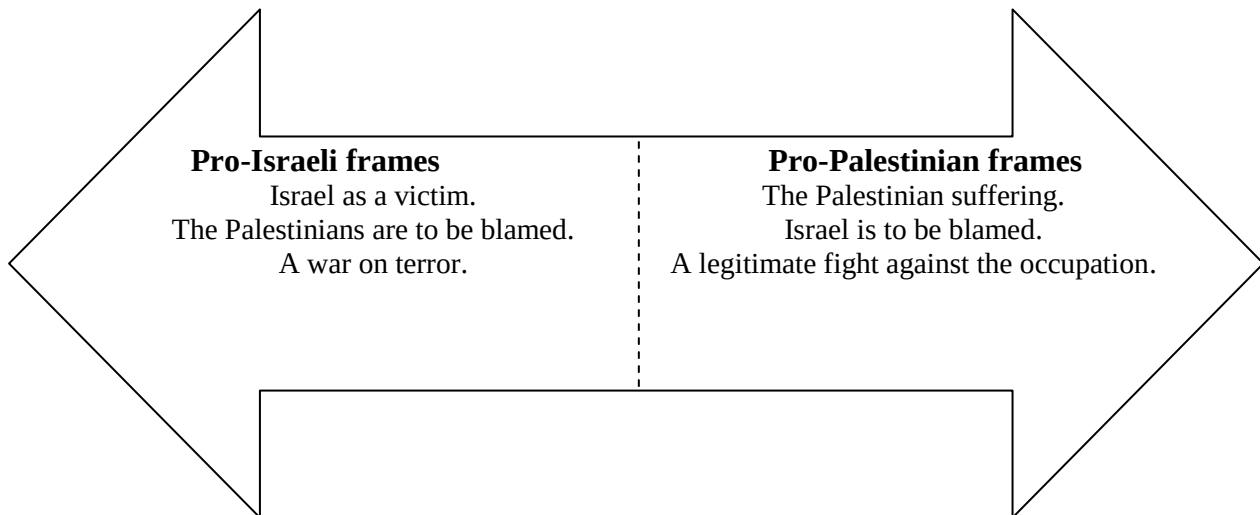
Paper presented at the pre-APSA Harvard symposium, Cambridge, MA.

Wolfsfeld, G. (2004). *Media and the path to peace*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Wolfsfeld, G. (2011). *Making Sense of Media and Politics: Five Principles in Political Communication*. New-York, NY: Routledge.

Wolfsfeld, G., Khouri, R. & Peri, Y. (2002). News about the other in Jordan and Israel: Does peace make a difference? *Political Communication*, 19(2), 189-210.

A coding book for the Palestinian-Israeli conflict

The Frames

The problem - Israel as a victim

This frame deals with the Israeli suffering - Israelis are the ones getting hurt by terrorism in this conflict, and the state of Israel is acting in self-defense. Israel's central aim is achieving security and peace for the State of Israel, and it reserves the right of self-defense to prevent attacks aimed at its citizens. There is an emphasis on the stories of the Israeli victims.

The cause - The Palestinians are to be blamed

The Palestinian leadership (mainly Yasser Arafat) is responsible for all the violence in the conflict, according to this frame. The Palestinian leaders do not act to prevent terrorism, on the contrary they are encouraging the violence; Arafat is directly involved in terror activity. The terrorists are using the civilian population, including women and children, as a human shield in their fight against Israel; they don't hesitate to use holy places or humanitarian facilities for their activity. Their usage of the civilian population puts

civilians at risk and sometimes unfortunately results in the death of innocents. When describing the attacks an emphasis is being made on the perpetrator and the weapon he or she has been using.

The solution – A war on terror

According to this frame, Israel is fighting terror just like other countries that deal with terror. Israel is a peace-seeking country but despite its efforts to achieve peace, the Palestinians chose the path of violence and terror. Every security measure that Israel takes (building the fence, targeting terrorists etc.) is aimed to achieve the goal of protecting its citizens. At the same time Israel is trying to ease the restrictions on the Palestinian population. The conflict will end only if the Palestinians will stop using terror against Israelis, then both sides can obtain peace. Israel's fight against the Palestinian terrorism is a part of the global war on terror. The Palestinian terrorism aims to hurt Israelis is no different than terror attacks anywhere else in the world – terrorism is terrorism wherever it appears. This frame emphasizes the similarity between terror that Israel deals with and other terror attacks around the world (September 11, terror attacks in Europe etc.), and presents the Palestinians as part of the axis of evil.

The problem - The Palestinian suffering

According to this frame crimes are being committed against the Palestinian people – During Israel's operations hundreds of civilians, many of them are children, were massacred in an inhuman way. Innocent Palestinians are killed and injured by Israeli forces, and Palestinian prisoners are being treated in a cruel way in the Israeli prisons. The Palestinians are the real victims of the conflict, and the whole world should treat them as victims.

The cause - Israel is to be blamed

According to this frame, Israel, that uses state-sponsored terrorism against the Palestinian people, is to be blamed for the violence in the conflict. The Israeli leaders are presented as war criminals, but they are not the only ones to blame; all the Israeli society is responsible because it is a militarized society. The occupation forces are using a disproportionate, excessive, and lethal force without regard to civilian lives. The Israelis are like Nazis, there soldiers are inhuman and barbaric, and they are carrying out the Israeli mission - to conduct an ethnic cleansing of Palestinians. The Israeli settlers are killing Palestinians on a daily basis, and the whole purpose of their settlements is just to annoy the Palestinians. In addition, Israel keeps on building the apartheid wall, designed to serve a political purpose.

The solution - A legitimate fight against the occupation

This frame presents the Palestinian violence as a legitimate resistant to the Israeli occupation. All the harm Israel is causing the Palestinians should not go unpunished. The Palestinians are exercising their right of self-defense, and all of their operations against the Israelis are legitimate in light of the Israeli use of force against the Palestinians. The Palestinian nation is a nation of Jihad – they are fighting for their liberation and rejects humiliation and submission. The Palestinians resent the fact that they have been labeled as terrorist, they only exploit their right to fight the illegitimate Zionist occupation. The individuals that take part in those operations are heroes, due to their sacrifice Palestine is blessed by martyrs and is rich with their jihad. Only the vanishing of the occupation from the Palestinian land will stop the resistance. Historically, the land of Palestine belongs to the Palestinian people, and they have the right to establish a state there with Jerusalem as their capital.

The codes

1. Israel as a victim

111 a description of the **Israeli victims** (their stories, the circumstances they were hurt etc.).

112 the number of victims on the Israeli side is being presented.

113 a description of the terror **event's scene** (the destruction, bodies in body bags etc.)

114 a description of **Jewish symbols** (an event during a holiday or a Jewish event, or any Jewish symbol of the victims).

121 The events against Israelis are being referred to **as killing**

122 The events against Israelis are being referred to **as murder/ massacre**.

2. The Palestinians are to be blamed

211 **The Palestinian leadership is using terror**: The Palestinian leadership has abandoned the path to peace and is using violence and terror as their primary tactic for advancing their agenda.

221 Arafat/ **PA leaders has done nothing to stop the terrorism**

222 **Arafat is directly to blame** for this terrorism (any involvement of Arafat in terror activity: financial, shielding wanted terrorists, weapon smuggling etc. will be coded 222).

231 **Information about the terrorist** – the barbaric way he/she carried out the attack, any information about the weapon that has been used, affiliation to a specific terror

organization etc. (only emotionally charged information about the terrorist will be coded

231. Note: if the perpetrator is not presented as a terrorist, and the information about him/her includes his background story or any justification for his/hers action, then coded as 651).

232 the Palestinians **are targeting Israel's civilian population** including **women and children**.

241 **Cult of martyrdom** - any statement that presents the Palestinian as a society of martyrs **in a non sympathetic way** will be coded as 241.

251 The Palestinian terrorist **use Palestinian women and children** in their activity.

252 The Palestinian terrorist **use ambulances and other humanitarian resources or holy places** (such as mosques and churches) in their activity.

253 the terrorists used the **civilian population as a human shield**. Casualties among the Palestinian civilian population are the result of Israel's confrontations with terrorists who hide among the Palestinian population.

261 **Condemnation** of the Palestinian violence.

3. A war on terror

311 **Israel never declared war on the Palestinian people**; Israel is returning fire against terrorists.

312 Israel's actions (military, financially etc.) are a **reaction to Palestinian violence**.

Israel has no choice but to **act to prevent terror attack** (including by means of targeted counter-terrorism operations).

313 *Self defense*: **Israel has the right to defend its citizens**; it acts in self-defense in order to prevent attacks aimed at its citizens.

321 **Israel is a peace seeking country**, which made an effort and tried to resolve this conflict in diplomatic ways.

331 the security **fence is a defensive measure** - an effective shield against terrorism.

(Note: if the fence is mentioned in context of an apartheid wall, then code it 551).

332 **Legal issues** - International law recognizes that individuals who directly take part in hostilities cannot then claim immunity.

341 negotiations and peace will succeed only after **Palestinian terrorism will end**. There is a need for **reforms in the Palestinian Authority**; the first reform must be the cessation of terror.

351 Israel is in a war, a **war against terror**.

352 **Israel's struggle is a part of the global fight against terrorism**. There is no difference between terrorism and terrorism. Terrorist actions against Israeli citizens are no different from terror attacks against citizens anywhere else in the world (any comparison between the terror in Israel and anywhere else in the world will be code 352).

361 The Palestinian Authority established close links with the **"forces of evil"** (any mention of connection between the PA or any of the Palestinian organizations and the countries that are considered to be a part of the "forces of evil" – Iran, Iraq, Syria, etc.- will be coded 361).

4. The Palestinian suffering

411 The stories of **Palestinian victims**.

412 the number of victims on the Palestinian side is being presented.

413 **Palestinians children** are the victims of this conflict.

414 a description of the **event's scene** (the destruction, bodies ect.).

415 The **Palestinian prisoners** are being treated in a vicious way (any example of the way the prisoners are being treated in the Israeli prisons will be coded 415).

421 The events against Palestinians are being referred to as **killing**.

422 The events against Palestinians are being referred to **murder/ massacre**.

5. Israel is to be blamed

511 **Israel's use of force** - Israel is using of disproportionate and lethal force without regard to civilian lives.

512 The Israeli soldiers are presented as **occupation forces**.

513 The Israelis use **collective-punishment** against the Palestinians.

514 **Zionist terrorism** (any mention of Israel as a state that uses terror will be coded 514).

521 The **Israeli leaders are responsible** for harming the Palestinians.

522 The **Israeli leaders are war criminals** (any mention of crimes that are being committed by an Israeli leader or of an Israeli leader as a war criminal will be coded 522).

531 The Israelis are trying to conduct an **ethnic cleansing** of Palestinians.

532 **Israelis are the Nazis / Fascists of our time** (any mention of Israelis as Nazis or committing a Holocaust will be coded 532).

541 Israel occupies Palestinian lands in Gaza and the west bank.

542 The **Israeli settlements** are harming Palestinians (any mention of the Israeli settlements as an obstacle to reach an agreement or examples of settlers harming Palestinians will be coded 542).

551 The fence is being referred to as the **Apartheid Wall/ Annexation Wall**. The fence is designed to serve Israel's **political purpose**. (Note: if the fence is mentioned in context of a defensive measure, then code it 331).

561 **Condemnation** of the Israeli actions.

6. A legitimate fight against the occupation

611 **Resistance operations against the Zionist occupation**. The Palestinian resistance to the illegal Israeli occupation is legal. The **vanishing of the occupation from the Palestinian land will stop the resistance**.

621 *Self-defense*: The Palestinians are exercising their **right of self-defense**. The Palestinian operations against Israel are legitimate in light of the Israeli use of force.

631 The Palestinian operations are presented as **a reaction to Israel's operations**.

632 **The Israeli crimes would not go unpunished**.

641 The Palestinians have **historical rights** on the land of Palestine and the right to establish a state with **Jerusalem as its capital** (any statement that support the Palestinian right of return will be coded 641).

651 **Palestine is blessed by martyrs**: The individuals that take part in the operations against Israel are heroes (any mention of the individuals that take part in the operations against Israel in a positive way, that include their story, justification for his/hers actions will be coded 651).

661 The Palestinians and their leaders wish to **achieve peace**.

Code book: Palestinian-Israeli conflict

The variable	The categories	
1. The newspaper	7. New York Times 8. Washington Post 9. Times	10. Guardian 11. Times of India 12. Hindu
2. The date of the article	(day/month/year): _____	
3. Type of article	5. News 6. Editorial	7. Op-ed 8. letter
4. The page the article appears on	(page #) _____	
5. Size of the article	(number of words) _____	
6. The headline (write the headline)		
7. Headline code/s	(The code/s that appears in the headline) _____	

Palestinian Terror event Info.

8. The date of the terror event (the main event being presented)	(day/month/year): _____	
9. Type of terror event:	6. suicide bomber 7. bomb 8. shooting	9. artillery 10. other
10. Number of Victim (dead):	_____	
11. Number of injured:	_____	
12. Are there any other terror events that appear in the story?	3. Yes 4. No	

Israeli action info.

13. The date of the event (the main event being presented)	(day/month/year): _____	
14. Type of event:	9. air strike 10. military invasion 11. shooting 12. Artillery	13. Closure 14. road blocks 15. Restrictions of movement 16. other
15. Number of Victim (dead):	_____	
16. Number of injured:	_____	
17. Are there any other events that appear in the story?	3. Yes 4. No	

18. What does the story focus on	3. the terror event 4. the Israeli action
----------------------------------	--

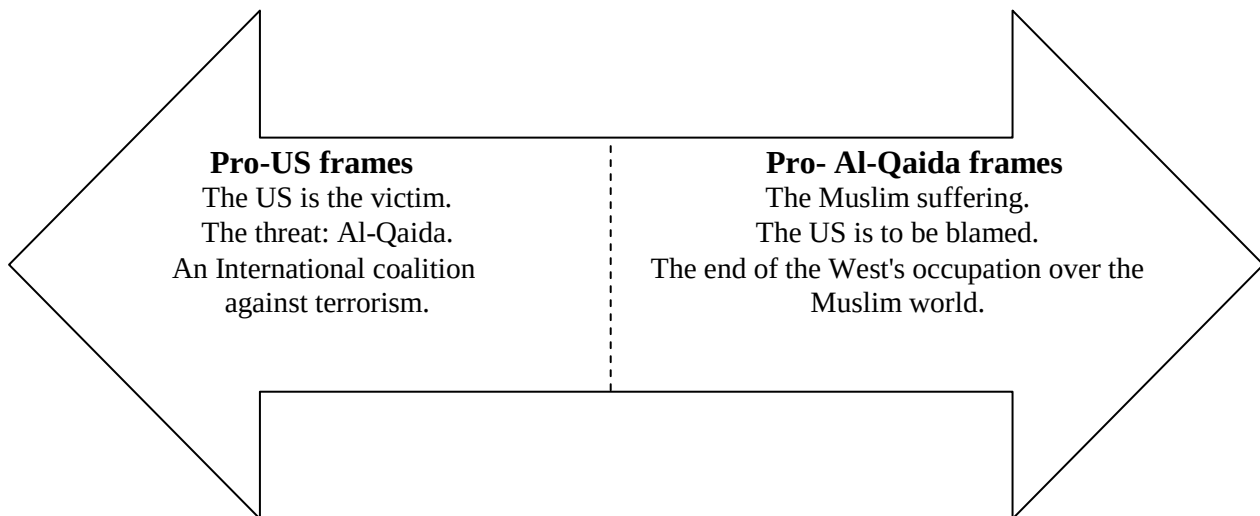
Quotes

19. What is the position of the first person who is being quoted in the article?		
20. Is he/she	1. An Israeli witness 2. Israeli 3. Jewish (not Israeli)	4. An international figure 5. Palestinian victim. 6. Palestinian 7. An Arab (or Muslim)
21. Which codes do his/her message resembles?		
22. What is the position of the second person who is being quoted in the article?		
23. Is he/she	1. An Israeli witness 2. Israeli 3. Jewish (not Israeli)	4. An international figure 5. Palestinian victim. 6. Palestinian 7. An Arab (or Muslim)
24. Which codes do his/her message resembles?		
25. What is the position of the third person who is being quoted in the article?		
26. Is he/she	1. An Israeli witness 2. Israeli 3. Jewish (not Israeli)	4. An international figure 5. Palestinian victim. 6. Palestinian 7. An Arab (or Muslim)
27. Which codes do his/her message resembles?		
28. How many of the people that are quoted in the article are Israelis?		
29. How many of the people that are quoted in the article are Palestinians?		
30. How many of the people that are quoted in the article are international figures?		

31. Codes that appear in the article (all the codes that appear in the article):

111	211	311	411	511	611
112	221	312	412	512	621
113	222	313	413	513	631
114	231	321	414	514	632
121	232	331	415	521	641
122	241	332	421	522	651
	251	341	422	531	661
	252	351		532	
	253	352		541	
	261	361		542	
				551	
				561	

A coding book for the Al-Qaida – US conflict

The Frames

The problem - The US is the victim

This frame deals with the American victims - The issue is that American citizens are being hurt by terror attacks. Thousands of lives were suddenly ended by evil, despicable acts of terror. The US has the right to defend its citizens from those attacks that target Americans.

The cause - The threat: Al-Qaida

This frame focuses on the threat that the Al-Qaida terror organization and its leader Osama Bin Laden are creating not just to the United States, but to the whole world. Bin Laden publicly vowed to wage a terrorist war against America, and the Americans believe he is responsible for different terror attacks against US targets. Al Qaida's barbaric terrorist attacks hurt innocent people in the US and around the world. The US sees nations that harbor or support Al-Qaida or other terror organizations as a hostile regime – there will be no distinction between the terrorists who committed acts of terror and those who harbor them. The United States Government will do everything to find the perpetrators of those cowardly attacks against innocent people and bring them to justice.

The solution – An international coalition against terrorism

This frame is the most common frame in the US Narrative, and it deals with the international war against terrorism. Terror is a common enemy to all nations; therefore there is a need for unity of democratic nations in order to fight against terrorism. The US is building and leading a global coalition against terrorism that would fight all terror organizations and the nations that assist those organizations. Americans believe that they would win this war and that justice will prevail. The terrorist will not succeed in their efforts to deter America from its mission of promoting peace and security in the world. The US is taking defensive measures against terrorism to protect Americans.

The problem - The Muslim suffering

According to this frame Muslims around the world are being hurt, Thousands of civilians have been killed, including women, children and elderly people, and Muslim lands are being occupied by the west. All of these crimes and sins committed by the west are a clear declaration of war on God, his messenger, and Muslims.

The cause - The US is to be blamed

According to this frame America is responsible for the Muslims suffering. The US that occupies Muslim land, hurt Muslims, and leads the west in a war against Muslims is to be blamed for the violence in the conflict. In addition, the Americans support the Zionist occupation of Palestinian lands, and provide weapons and fund to the Zionists. The number one threat to world peace is America itself. Americans are presented as evil or Satan and the killing of Americans is a Muslim duty according to this Al-Qaida narrative.

The solution - The end of the West's occupation over the Muslim world

This frame presents Al-Qaida's violence as a legitimate resistance to the west's actions against the Muslim world. America's crimes won't pass without retaliation. The Muslims are exercising their right of self-defense, this is defensive Jihad - Al-Qaida wants to defend its people and their land. Al-Qaida is trying to create a balance of terror – "Just as they're killing us, we have to kill them". The Terrorism against America deserves to be praised because it was a response to injustice. Osama Bin Laden and the World Islamic Front will continue to fight for what they believe is the defense of their religion, land and resources and a long-suffered oppression of the Islamic people, regardless of the cost in human life, until either they are eliminated from this earth or their objectives are met.

The codes

1. The US is the victim

111 a description of the **American victims** or other victims that were hurt in a terror attack against a US target (their stories, the circumstances they were hurt etc.).

112 the number of victims on the American side is being presented.

113 a description of the terror **event's scene** (the destruction, bodies in body bags etc.)

121 The events against the US are being referred to **as killing**

122 The events against the US are being referred to **as murder/ massacre**.

2. The threat: Al-Qaida

211 **Al- Qaida is using terror**: Al- Qaida uses terror attacks and hurt innocent people.

212 Al-Qaida is **a threat to the world**.

221 **Bin Laden is standing behind terror attacks** against US targets (any involvement of Bin Laden in terror activity will be coded 221).

222 Bin Laden **funds** those radical groups who use violence and terror.

231 **Information about the terrorist** – the barbaric way he/she carried out the attack, any information about the weapon that has been used, affiliation to a specific terror organization etc. (only emotionally charged information about the terrorist will be coded 231).

232 Al-Qaida **targets civilian population** including **women and children**.

241 Al-Qaida are the heirs of all the **murderous ideologies** of the 20th century. By sacrificing human life to serve their radical visions - by abandoning every value except the will to power - they follow in the path of **fascism, and Nazism, and totalitarianism** (any mention of Al-Qaida as fascist, Nazis or any other murderous ideology will be coded 241).

242 Al-Qaida **distorts their religion** to justify the murder of innocents.

251 **Nations that harbor or support Al-Qaida** or other terror organizations **are hostile regimes** - countries that persistently host terrorists have no right to be safe havens (any mention of countries that support or harbor terrorists will be coded 251).

252 By aiding and abetting murder, the **Taliban regime is committing murder** (any mention of the Taliban or Afghanistan as supporting terrorism will be coded 252).

261 **Condemnation** of Al-Qaida's violence.

3. An International coalition against terrorism

311 A **global coalition against terrorism**. The world unites in the fight against terrorism.

312 Terrorism is a **common enemy** to all.

321 The goal is to fight **all terror organizations** and the nations that assist those organizations.

331 **Justice will prevail** (any statement stating that the US will prevail should be coded 331).

332 to US will bring those responsible to Justice/ hold them accountable.

341 *Self defense*: **The US has the right to defend its citizens**; it is taking **defensive measures** against terrorism to protect Americans.

351 The US is strong democracy that **promotes peace and democracy around the world**. The terrorists will not succeed in their efforts to deter America from this mission (any mention of the US as promoting peace and democracy will be coded 351).

361 The terrorists didn't hurt the **resilience of the American society**, they can't destroy America (any mention of the strength of the American society in light of the terror attacks will be coded 361).

4. The Muslim suffering

411 The stories of **Muslim victims**.

412 the number of victims on the Muslim side is being presented.

413 **Muslim women, children and elderly people** are the victims.

414 a description of the **event's scene** (the destruction, bodies ect.).

421 The events against Muslims are being referred to **as killing**.

422 The events against Muslims are being referred to **murder/ massacre**.

431 Muslim **lands are being occupied**.

5. The US is to be blamed

511 **America is responsible for the Muslims suffering** – it occupies Muslim land, hurt Muslims, and leads the west in a war against Muslims.

512 America escalated its **campaign against the Muslim world** in its entirety, aiming to get rid of Islam itself.

513 **All these crimes and sins committed by the Americans are a clear declaration of war on God**, his messenger, and Muslims.

514 The number one **threat to world peace** is America itself

515 **Entire America is responsible** for the atrocities perpetrated against Muslims

521 Satan's US troops/ **satanic forces** (any mention of US forces as satanic or evil will be coded 521).

522 **American terrorism** - The Muslim world is the victim of international terrorism, engineered by America (any mention of the US use of terrorism will be coded 522).

531 Our enemy is the **crusader alliance** led by America, Britain and Israel (When the US actions are presented as a part of an evil alliance, it should be coded 531).

541 The **Jewish lobby has taken America and the West hostage/** the Zionist Crusaders alliance and their collaborators/ **Zionist-controlled America** (any mention of the Jewish responsibility or control over US actions will be coded 541).

542 The Americans **support the Zionist occupation** of Palestinian lands, and provide weapons and fund to the Zionists.

551 **Condemnation** of the American actions.

6. A legitimate fight against the occupation

611 **Terrorism against America deserves to be praised** because it was a response to injustice.

612 **America's crimes won't pass without retaliation**.

613 **Jihad against America will continue economically and militarily** (any mention of the need to continue the fight against America in different ways will be coded 613).

621 *self-defense* - This is **defensive Jihad**. Al-Qaida wants to defend its people and their land.

631 Just as they're killing us, we have to kill them so that there will be a **balance of terror**.

632 If Muslims don't get security, the **Americans, too would not get security**.

633 **The killing of Americans and their allies** is one of the greatest duties for every Muslim.

641 The Muslims **martyrdom** units are ready and looking forward to carrying out operations against American.

Code book: Al-Qaida – US conflict

The variable	The categories	
1. The newspaper	13. Yediot Acharonot 14. Haa'retz 15. Times	16. Guardian 17. Times of India 18. Hindu
2. The date of the article	(day/month/year): _____	
3. Type of article	9. News 10. Editorial	11. Op-ed 12. letters
4. The page the article appears on	(page #) _____	
5. Size of the article	(number of words) _____	
6. The headline (write the headline)		
7. Headline code/s	(The code/s that appears in the headline) _____	

Al-Qaida Terror event Info.

8. The date of the terror event (the main event being presented)	(day/month/year): _____	
9. Type of terror event:	11. suicide bomber 12. bomb 13. shooting	14. artillery 15. other
10. Number of Victim (dead):	_____	
11. Number of injured:	_____	
12. Are there any other terror events that appear in the story?	5. Yes 6. No	

US action info.

13. The date of the event (the main event being presented)	(day/month/year): _____	
14. Type of event:	17. air strike 18. military invasion 19. shooting 20. Artillery	21. Closure 22. road blocks 23. Restrictions of movement 24. other
15. Number of Victim (dead):	_____	
16. Number of injured:	_____	
17. Are there any other events that appear in the story?	5. Yes 6. No	

18. What does the story focus on	5. the terror event 6. the US action
----------------------------------	---

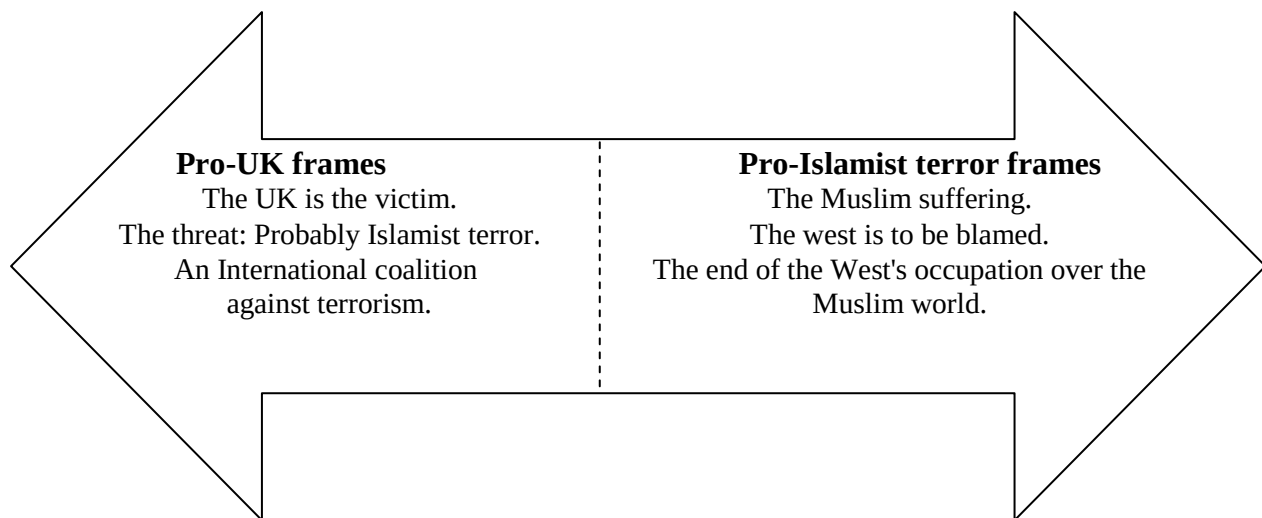
Quotes

19. What is the position of the first person who is being quoted in the article?		
20. Is he/she	1. An American witness/victim 2. American 3. An international figure	4. witness/Victim of a US strike. 5. A Member of Al-Qaida. 6. An Arab (or Muslim)
21. Which codes do his/her message resembles?		
22. What is the position of the second person who is being quoted in the article?		
23. Is he/she	1. An American witness/victim 2. American 3. An international figure	4. witness/Victim of a US strike. 5. A Member of Al-Qaida. 6. An Arab (or Muslim)
24. Which codes do his/her message resembles?		
25. What is the position of the third person who is being quoted in the article?		
26. Is he/she	1. An American witness/victim 2. American 3. An international figure	4. witness/Victim of a US strike. 5. A Member of Al-Qaida. 6. An Arab (or Muslim)
27. Which codes do his/her message resembles?		
28. How many of the people that are quoted in the article are Americans?		
29. How many of the people that are quoted in the article are Members of Al-Qaida?		
30. How many of the people that are quoted in the article are international figures?		

31. Codes that appear in the article (all the codes that appear in the article):

111	211	311	411	511	611
112	212	312	412	512	612
113	221	321	413	513	613
121	222	331	414	514	621
122	231	332	421	515	631
	232	341	422	521	632
	241	351	431	522	633
	242	361		531	641
	251			541	
	252			542	
	261			551	

A coding book for the UK- Islamist terror conflict³²

The Frames

The problem - The UK is the victim

This frame deals with the British victims - The issue is that British citizens are being hurt by terror attacks. The terrorists are attacking the British values. The UK has the right to ensure the security of the British people.

The cause - The threat: Probably Islamist terror

This frame in the British narrative is somewhat ambiguous – the Britain doesn't put much emphasis on blame, they assume that the attacks were committed by Islamist terrorists associated with Al-Qaida. This frame blames the perpetrators of the attacks but doesn't blame a specific organization.

The solution – An international coalition against terrorism

³² האחריות על פיגועי הטרור שהתרחשו בבריטניה במהלך שנות ה-2000 יוחסה גם היא לארגון אל קעידה. ההתייחסות לבריטניה במסרים של ארגון אל קעידה היא פחותה בהרבה בהשוואה לזו שמקבלים האמריקאים, אך בריטניה מוצגת כבת בריתה העיקרית של ארה"ב ב"מלחמתה בטרור", ועל כן נתפסת גם היא כמטרה לגיטימית. המסגרות והקודים שמוצגים כאן מבוססים על המסרים שנמצאו באתרי האינטרנט של ארגון אל-קעידה ומופנים כלפי המערב בכלל ובריטניה הפרט.

This frame is the most common frame in the British narrative, and it deals with the international war against terrorism. Terror is a global problem; therefore the solution needs to be global as well - the whole of civilization has to fight it. This is the 21st century threat and there is a need to fight this terrorism and to defeat it. Britain will do all in their power to bring those responsible to justice – the Terrorists ‘will never win’. They emphasize that the attacks are not a response to the war in Iraq or Afghanistan – terror attacks all over the world occurred before those wars. In addition to the Global coalition against terrorists, Britain deals with the resilience of the British people – the British will not let this terrorism change their values or way of life.

The problem - The Muslim suffering

According to this frame Muslims around the world are being hurt, Thousands of civilians have been killed, including women, children and elderly people, and Muslim lands are being occupied by the west. All of these crimes and sins committed by the west are a clear declaration of war on God, his messenger, and Muslims.

The cause - The West is to be blamed

According to this frame the west is responsible for the Muslims suffering. Western countries that occupies Muslim land, hurt Muslims, and Britain alongside the US is leading the west in a war against Muslims; therefore they should be blamed for the violence in the conflict. In addition, they support the Israel and its occupation of Palestinian lands.

The solution - The end of the West's occupation over the Muslim world

This frame presents Al-Qaida's violence as a legitimate resistant to the west's actions against the Muslim world. The crimes of the West (and the UK) won't pass without retaliation. The Muslims are exercising their right of self-defense, this is defensive Jihad - Al-Qaida wants to defend its people and their land. Al-Qaida is trying to create a balance of terror – "Just as they're killing us, we have to kill them". Osama Bin Laden and the World Islamic Front will continue to fight for what they believe is the defense of their religion, land and resources and a long-suffered oppression of the Islamic people, regardless of the cost in human life, until either they are eliminated from this earth or their objectives are met.

The codes

1. The UK is the victim

111 a description of the **British victims** (their stories, the circumstances they were hurt etc.).

112 the number of victims on the British side is being presented.

113 a description of the terror **event's scene** (the destruction, bodies in body bags etc.)

121 The events against the UK are being referred to **as killing**

122 The events against the UK are being referred to **as murder/ massacre**.

131 The terrorists are attacking the **British values**.

2. The threat: Probably Islamist terror

211 **Islamist terrorists** use terror attacks and hurt innocent people.

221 **Information about the terrorist** – the barbaric way he/she carried out the attack, any information about the weapon that has been used, affiliation to a specific terror organization etc. (only emotionally charged information about the terrorist will be coded 221).

222 The terrorists **targets civilian population** including **women and children**.

231 the attacks are the result of a perverse ideology.

241 **Condemnation** of the Islamist violence.

3. An International coalition against terrorism

311 A **global coalition against terrorism** – a global approach to combating the threat

312 Terrorism is a common enemy to all - the **whole of civilization has to fight** this terrorism.

313 There can be **no excuses for terrorism**.

321 the terrorist will not win.

322 there is a need to fight this terrorism and to **defeat it**.

331 *Self defense*: **The UK has the right to defend its citizens**; it is taking **defensive measures** against terrorism to protect the British people.

341 The terrorists didn't hurt the **resilience of the British society**; British will not let this terrorism change their values or way of life.

351 The problem is not the wars in Iraq or Afghanistan; it is the violent acts of the terrorist (any response to criticism about the wars in Iraq or Afghanistan as being the reason for the attacks, and any mention of those wars in a context of not leading to attacks should be coded as 351).

4. The Muslim suffering

411 The stories of **Muslim victims**.

412 the **number of victims** on the Muslim side is being presented.

413 **Muslim women, children and elderly people** are the victims.

414 a description of the **event's scene** (the destruction, bodies ect.).

421 The events against Muslims are being referred to **as killing**.

422 The events against Muslims are being referred to **murder/ massacre**.

431 Muslim **lands are being occupied**.

5. The US is to be blamed

511 **The West is responsible for the Muslims suffering** – it occupies Muslim land, hurt Muslims, and leads the west in a war against Muslims (including Iraq).

512 **All these crimes and sins committed by the Americans and British people are a clear declaration of war on God**, his messenger, and Muslims.

521 Our enemy is the **crusader alliance** led by America, Britain and Israel (When the UK actions are presented as a part of an evil alliance, it should be coded 531).

531 Britain and America are **acting on behalf of Israel** /The Zionist Crusaders alliance and their collaborators (any mention of the Israeli/Jewish responsibility or control over UK actions will be coded 531).

541 It is well known that the policies of the US and the UK bear the greatest enmity towards the Islamic world.

551 **Condemnation** of the British actions.

6. A legitimate fight against the occupation

611 **Terrorism against the West deserves to be praised** because it was a response to injustice.

612 The Muslim nation is **reacting against the British government**.

621 *self-defense* - This is **defensive Jihad**. Al-Qaida wants to defend its people and their land.

631 Just as they're killing us, we have to kill them so that there will be a **balance of terror**.

632 **The killing of Americans and their allies** is one of the greatest duties for every Muslim.

Code book: UK- Islamist terror conflict

The variable	The categories	
1. The newspaper	19. Yediot Acharonot 20. Haa'retz 21. New York Times	22. Washington Post 23. Times of India 24. Hindu
2. The date of the article	(day/month/year): _____	
3. Type of article	13. News 14. Editorial	15. Op-ed 16. letters
4. The page the article appears on	(page #) _____	
5. Size of the article	(number of words) _____	
6. The headline (write the headline)		
7. Headline code/s	(The code/s that appears in the headline) _____	

The Terror event Info.

8. The date of the terror event (the main event being presented)	(day/month/year): _____	
9. Type of terror event:	16. suicide bomber 17. bomb 18. shooting	19. artillery 20. other
10. Number of Victim (dead):	_____	
11. Number of injured:	_____	
12. Are there any other terror events that appear in the story?	7. Yes 8. No	

UK action info.

13. The date of the event (the main event being presented)	(day/month/year): _____	
14. Type of event:	25. air strike 26. military invasion 27. shooting 28. Artillery	29. Closure 30. road blocks 31. Restrictions of movement 32. other
15. Number of Victim (dead):	_____	
16. Number of injured:	_____	
17. Are there any other events that appear in the story?	7. Yes 8. No	

18. What does the story focus on	7. the terror event 8. the UK action
----------------------------------	---

Quotes

19. What is the position of the first person who is being quoted in the article?	
20. Is he/she	1. A British witness/victim 2. British 3. An international figure 4. Victim of a UK strike. 5. A Member of a terror organization. 6. An Arab (or Muslim)
21. Which codes do his/her message resembles?	
22. What is the position of the second person who is being quoted in the article?	
23. Is he/she	1. A British witness/victim 2. British 3. An international figure 4. Victim of a UK strike. 5. A Member of a terror organization. 6. An Arab (or Muslim)
24. Which codes do his/her message resembles?	
25. What is the position of the third person who is being quoted in the article?	
26. Is he/she	1. A British witness/victim 2. British 3. An international figure 4. Victim of a UK strike. 5. A Member of a terror organization. 6. An Arab (or Muslim)
27. Which codes do his/her message resembles?	
28. How many of the people that are quoted in the article are British?	
29. How many of the people that are quoted in the article are Members of an Islamist terror organization?	
30. How many of the people that are quoted in the article are international figures?	

31. Codes that appear in the article (all the codes that appear in the article):

111	211	311	411	511	611
112	221	312	412	512	612
113	222	313	413	521	621
121	231	321	414	531	631
122	241	322	421	541	632
131		331	422	551	
		341	431		
		351			

שאלות מתוך ראיונות העומק החצי מובנים

שאלות לדיפלומטים ישראלים

1. אילו **פעולות** נוקט מערך ההסברה הישראלי **אחרי פיגוע** טרור בישראל? (דוגמא על **אירוע ספציפי**)
2. האם גורמי ההסברה בישראל **יוזמים קשר** עם התקשורת הזרה אחרי פיגוע בו נפגעו ישראלים, או שהקשר עם העיתונות הזרה מתרחש רק כאשר ישראל היא יוזמת האירועים (תגובה ישראלית, פעולה צבאית וכו')?
3. **באיזה אופן מתקיימת תקשורת בין גורמי ההסברה לבין העיתונאים הזרים** - הודעות לעיתונות, שיחות רקע, ראיונות וכו'?" (השאלה הזו נובעת מהעובדה שלא מצאתי גורם הסברה ישראלי שמפרסם באופן סדיר הודעות לעיתונות לאחר פיגועים).
4. האם מתקיים **תיאום ושת"פ בין גורמי הסברה** שונים במדינה (משה"ח, רה"מ, צה"ל, משה"ב וכו'"), ואם כן, כיצד?
5. איך היית מגדיר את **הקשר בין גורמי ההסברה הישראליים השונים**? יש גורם/ים שנותן את הטון? אם כן מי הוא הגורם הבולט? ובמה זה בא לידי ביטוי?
6. האם קיימת איזה **אסטרטגיה ברורה או שכולם יודעים את העבודה** ופשוט עושים אותה?
7. האם יש הבדלים בין המסרים שמועברים **לתקשורת מקומית מול תקשורת זרה** בכל הנוגע לסכסוך?
8. מהו **המסר שישראל** מנסה להעביר לעולם באשר לסכסוך הישראלי-פלסטיני (בעיקר בהקשר של טרור)?
9. האם יש **שינויים במסרים בתקופות שונות**? מהם? ומה הנסיבות שהביאו לשינוי? מסר ספציפי לאירוע ספציפי.
10. האם המסר שישראלי מנסה להעביר משתנה או **מותאם למדינה** בה פועל אמצעי התקשורת (או ממנה מגיע העיתונאי)? לדבר על אמצעי התקשורת במחקר.
11. האם יש הבדלים באופן בו המסר הישראלי **נקלט במדינות שונות**, ואם כן מהן לדעתך הסיבות לכך?
12. מה בעיניך נחשב **להסברה מוצלחת**?
13. האם **ההסברה הישראלית מוצלחת בעיניך**? האם לדעתך ישראל מצליחה להעביר את המסר?

14. באילו נסיבות ישראל מצליחה באילו נכשלת (וגם את/ה באופן אישי)?

15. מה בעבודת ההסברה גורם לך לתחושת סיפוק ומה מתסכל?

16. מה חסר בעיניך בהסברה הישראלית, וכיצד היה ניתן לשפר אותה (מה חסר, ומה הסיבות לכך)?

17. מה אתה חושב על הצלחתם של ארגוני הטרור הפלסטיני בהעברת המסר שלהם

18. האם התפתחותה של המדיה החדשה מסייעת לדעתך לארגוני הטרור בקשר שלהם עם התקשורת, וכיצד?

שאלות לדיפלומטים אמריקאים

1. In the event of a terror attack, what is the role of official spokespeople?
2. What are the steps you as an official spokesperson took after a terror attack or other events that occurred in the conflict (talk about a specific event)?
3. Did you initiate the communication with journalists of the foreign press after terror attacks, or did you contact journalists only when your country initiates the events (like in the case of military response)?
4. Does the white house, department of state and other departments coordinate the messages you are trying to communicate? How does this coordination works?
5. How would you define the relationship between the different departments dealing with public diplomacy? Is there a specific department that is calling the shots? In what way?
6. Is there a clear work strategy or does everybody know what they need to do?
7. What is the message the US is trying to communicate to the world regarding the Al-Qaida terror attacks?
8. Are there differences between the messages you communicate to the local media verses the foreign media, regarding the conflict?
9. Are there any changes in that message for different events and periods? What are the reasons for those changes? (examples)

10. Does the message the US is trying to communicate change according to the recipient country? (The newspapers in the study).
11. Is there a difference in the way the American message is being accepted in different countries? Why do you think that is?
12. What do you consider successful public diplomacy?
13. Do you think the US public diplomacy is successful? Do you think the US is doing a good job in passing on its messages?
14. In which circumstances does the US succeed or fail?
15. In your work, what gave you a sense of satisfaction / frustration?
16. What do you think could improve American public diplomacy (what is missing, and why?)?
17. Do you think Al-Qaida is succeeding in passing on their message?
18. How much, do you think, the new media affects the success terror organizations have in passing on their message through the media?
19. Is there anything countries can learn from the way the terror organizations use the media?

שאלות לכתבים המסקרים את הסכסוכים

1. When there is new information regarding unfolding events within the conflict you cover, what are the first steps you take? (how do you collect information?, who do you contact?)
2. How do you usually learn about new events?
3. Who are your main sources? Do you contact them or do they usually initiate your communication? (differences between sources)

4. Can you describe your ongoing contact and communication with Diplomats? Do you feel that you have equal relationships with Diplomats or Spokespeople from both sides of the conflict you cover? (*That Q is more relevant to the Israeli-Palestinian conflict*).
5. Do you feel that you get enough information from official sources? How do you get most of your information – interviews, press releases, background briefings etc.?
6. Do you feel that any of the different political actors in the conflict (*will be specific according to the conflict*) is more successful with his work with the media? Between the various political actors that take part in this conflict, who seems to do an especially effective job and who seems to do an especially poor job? (Examples and reason).
What kind of affect does it have over the coverage?
7. Do you feel that any of the political actors puts more resources and effort into passing on their message?
8. How would you describe the narrative or story of the different sides of the conflict?
What is the most news worthy part in each narrative? What is the least?
9. Why do the various actors' narratives work or do not work with various news media?
10. Are there certain things that make it difficult to cover the conflict effectively?
11. Who do you consider your target audience?
12. How much do you think the nature of your audience has an effect on how you cover the story (or terrorism)?
13. How much influence do you think the government has in shaping these types of stories?
14. Do you feel that terror attacks in your country and world terror events such as September 11 have affected the way terror attacks around the world (including in this conflict) are being covered?

15. How do the new media affect your work (and specifically the way you communicate with sources)? How much has this led to changes in how you work?
16. How much would you say reporters who cover this story carry out serious research about the various groups and history?
17. Terror organizations often use the media to promote their own political goals. Does that affect your journalistic work? Do you have any 'red lines' in which you feel that by covering you are promoting terror? How do you deal with that?
18. How do you feel about the phenomenon of "terrorists as celebrities"? Do you think the media should give them the opportunity to give their side? Do you believe it promotes more terror?